

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
18 Aralık 2020 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve 43 Milletvekilinin; Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/3261)

ADALET KOMİSYONU

1'inci Toplantı

18 Aralık 2020 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 14.05'te açılarak dört oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve 43 Milletvekilinin; Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/3261) tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerinin görüşmelerine başlandı.

(2/3261) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılıklar içerdiği sözlü olarak ifade edilen önergeler, yapılan oylamadan sonra kabul edilmedi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 19 Aralık 2020 Cumartesi günü saat 12.00'de toplanmak üzere 00.22'de toplantıya son verildi.

18 Aralık 2020 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Öncelikle, hepiniz hoş geldiniz.

Toplantımıza başlıyoruz.(x)*

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

*1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve 43 Milletvekilinin; Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/3261) (xx)***

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve 43 Milletvekilinin; Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi Komisyonumuza havale edildi. Bugün gündemimizde bu kanun teklifinin görüşmelerini gerçekleştireceğiz.

Öncelikle kanun teklifi veren milletvekillerimiz adına birinci imza sahibi Sayın Abdullah Güler’e söz verdikten sonra teklifin geneli üzerindeki görüşmeleri gerçekleştireceğiz ve ardından da maddelerine geçeceğiz.

Komisyonumuza katılan Bakan Yardımcılarımız var, yürütmeden temsilciler, bürokratlarımız var. Onları biraz sonra liste geldiğinde sizlere takdim edeceğiz.

Şimdi kanun teklifiyle ilgili görüşlerini aktarmak üzere teklif sahibi Sayın Abdullah Güler’e sözü veriyorum.

Buyurun Sayın Güler.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Benim hemen yanımda İçişleri Bakan Yardımcımız Muhterem İnce Bey var, hemen sol tarafımda da Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız Osman Dinçbaş var. Mevcut kanun teklifimizde, bu süreç içerisinde, ilgili Bakanlıkların olduğunu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkanım, Adalet Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen çok değerli misafirler ve kıymetli basın mensupları; bugün kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine ilişkin geçici bir madde olmak üzere toplam 44 maddeden oluşan kanun teklifimizin görüşülmesi için bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Ayrıca, kanun teklifimiz -temel gerekçelerinden biri- de terörizmin finansmanının engellenmesini de içerdiğinden, bugüne kadar ülkemizin terörle mücadelesinde can veren aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi de rahmetle, saygıyla ve minnetle anmak istiyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

(**) (2/3261) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, günümüzde kitle imha silahlarının yayılması, terörizmin finansmanı ve suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanması gibi konuların sadece bölgesel değil küresel barış ve güvenlik için ciddi bir tehdit hâlini aldığını yaşıyoruz. Bugüne kadar ülke olarak uluslararası toplumla iş birliği içerisinde, silahsızlanma ve silahların yayılmasının önlenmesi, terörizmin finansmanının engellenmesi gibi hedefler doğrultusunda daha güvenli ve istikrarlı bir dünya için yoğun bir çaba içerisinde olduk. Bu konudaki tarihsel tecrübemiz, söz konusu hususların ulusal ve uluslararası seviyede topyekûn bir mücadeleyle mümkün olduğunu göstermektedir.

Malumunuz olduğu üzere ülkemiz olarak FETÖ'den PKK'ya, DHKP-C'den MLKP'ye ve TİKKO'ya kadar diğer yandan El Kaide ve DAİŞ gibi dinî görünümüne diğer terör gruplarına kadar farklı terör örgütleri ve terörizmin farklı biçimleriyle yıllardır mücadele ediyoruz. Bu mücadeleden çıkardığımız en temel derslerden biri de uluslararası düzeyde somut iş birliği tesis edilmeden terörle mücadelede başarılı olunamayacağıdır. Bilindiği üzere, bütün terör örgütlerinin varlıklarını sürdürebilmeleri ve eylemlerini gerçekleştirebilmeleri için gerekli en önemli iki unsur finansman temini ve insan kaynağıdır.

Terör örgütleri pek çok yasadışı faaliyetlerle kaynak elde etmeye çalıştığı gibi yasal görünümüne faaliyetler aracılığıyla da önemli miktarlarda kaynak sağlayabilmektedirler. Özellikle kâr amacı gütmeyen sivil toplum örgütleri vasıtası ile uyuşturucu kaçakçılığı ve kara para aklama gibi gayrimeşru faaliyetlerle gelir elde edilmeye çalışıldığı bilinmektedir.

Uluslararası ölçekte suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanması ve terörizmin finansmanı suçları ile kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanına karşı uluslararası düzeyde mücadele standartlarının tespit edilmesi ve bunların ülkelerce etkin bir şekilde uygulanmasını temin etmek için oluşturulan en önemli uluslararası organlardan biri de ülkemizin 1991 yılında üyesi olduğu Mali Eylem Görev Gücü, kısaca FATF diyoruz. FATF, İngilizcesiyle, herhâlde “Financial Action Task Force”

FATF'nın 1990 yılında yayınlanan üye ülkeleri bağlayıcı nitelikteki 40 tavsiye kararı, yeni aklama teknik ve metotlarının gelişmesi üzerine 1996 ve 2003 yıllarında gözden geçirilerek yenilenmiştir. Diğer taraftan, FATF'nın 2001 yılında yayınlanan 8 özel tavsiye kararıyla terörizmin finansmanının suç hâline getirilmesi öngörülmüştür. 22 Ekim 2004 tarihinde kuryeler aracılığıyla para nakli konusunu düzenleyen 9'uncu özel tavsiyesi de yayınlanmıştır. Revize edilen 40 tavsiye kararı ile 9 özel tavsiye kararı, ülkelerin gerek aklama suçu gerekse terörizmin finansmanı ile mücadele konusunda almaları gereken önlemleri içermektedir. Ülkemiz de bu tavsiyeler doğrultusunda 2006 yılında 5549 sayılı Kanun'u ve 2013 yılında 6415 sayılı Kanun'u, bu düzenlemeleri yaparak gerekli önlemleri hayata geçirmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, 1989 yılında G7 ülkeleri olan ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada tarafından kurulan FATF, kuruluş amacı doğrultusunda ülkeleri karşılıklı izleme değerlendirme yoluyla incelemekte ve takip etmektedir. Ülkemizin FATF tarafından 4'üncü tur karşılıklı değerlendirme süreci 2019 yılı Ekim ayında gerçekleşen Genel Kurulda kabul edilen raporla tamamlanmıştır. Alınan bu rapor kapsamında, diğer hususlarla birlikte kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanı ile mücadele konusunda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları ile ilgili FATF tavsiyeleriyle tam uyum sağlanması, terörizmin finansmanı ve aklama suçlarıyla mücadelede yasal ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesinin önemi vurgulanmıştır ve gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmiştir.

Bu çerçevede hazırlanmış olan kanun teklifimizin ilk 6 maddesiyle kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesi kapsamında düzenleme yapılmasını öngörüyoruz. Bugüne

kadar ülkemizde kitle imha silahlarıyla mücadele kapsamında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararlarına dayanılarak çeşitli Başbakanlık genelgeleriyle Bakan Kurulu kararları çıkarılmıştır. Anılan genelge ve kararlar kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanı ile mücadelede etkin bir uygulama geliştirmekle birlikte, günümüzde bu silahlarla ilgili uluslararası tehdit ve risklerin artmasına bağlı olarak uygulamada etkinliği, koordinasyonu, uluslararası iş birliğini ve cezai yaptırımları da içerecek şekilde yeni bir mevzuat düzenlemesini zorunlu hâle getirmiştir. Bu çerçevede, teklif ettiğimiz düzenlemeyle kitle imha silahlarının yayılmasının engellenmesini ve finansmanının önlenmesini temin etmek amacıyla etkili, caydırıcı ve orantılı adli ve idari yaptırımlar içeren gerekli düzenlemelerin yapılmasının Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarıyla uyumlu olduğunu düşünüyoruz.

7 ila 17'nci madde arasında yapılan düzenlemelerle 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nda değişiklik yaparak suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanması ve terörizmin finansmanı ile mücadele kapsamında bu alandaki denetimlerin artırılmasını ve idari yaptırımların daha da etkili hâle getirilmesini amaçlıyoruz. Bu çerçevede, internet ortamında izinsiz yardım toplanmasının engellenmesi ve toplumda var olan yardımlaşma duygusunun istismar edilmesinin önlenmesi amacıyla hâkim kararıyla ilgili içeriğe erişimin engellenmesi kararı verilebilecektir. Dernekler tarafından yurt dışına yapılacak yardımların daha şeffaf ve hesap verilebilir şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır. Dernek denetimlerinin periyodik olarak, üç yılı geçmeyecek şekilde her yıl yapılması sağlanacaktır.

Değerli milletvekilleri, 20 ila 25'inci madde arasında yapılan düzenlemelerimiz ile 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yaparak kanundan kaynaklanan yükümlülükler aykırılığın önlenmesi amacıyla orantılı, etkili ve caydırıcı cezaların verilmesi ve yaptırımların uygulanmasını öngörmekteyiz. Böylece, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele süreciyle bağlantılı olarak kanunun daha etkili uygulanmasını amaçlıyoruz. Bu bağlamda, serbest avukatların savunma haklarına hâle getirilmeksizin 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'un "yükümlü" tanımının kapsamına dâhil ediyoruz. Bu değişiklik, serbest avukatların Avukatlık Kanunu'nun 35'inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki taşınmaz mal alım satımı, şirket, vakıf ve dernek kurulması, idaresi ve devredilmesi gibi işlerle sınırlı olmak üzere noterlerin de bugüne kadar yaptığı gibi, diğer yükümlülerin de tabi olduğu ve 5549 sayılı Kanun ile bu kanuna dayanılarak çıkartılan ikincil düzenlemelerde belirtilen kimlik tespiti, gerçek faydalanıcının tanınması, müşterinin durumunun ve işlemlerinin izlenmesi gibi müşterinin tanınmasına ilişkin yükümlülüklerini, şüpheli işlem bildirimi, bilgi ve belge verme, muhafaza ve ibraz yükümlülüklerini yerine getirmeleri amaçlanmaktadır. Aynı finansal gruba bağlı kuruluşların, kanunda belirtilen tedbirlerin grup seviyesinde alınmasını teminen, müşterinin tanınmasıyla hesap ve işlemlerine ilişkin olarak grup içerisinde bilgi paylaşımında bulunabilmeleri sağlanacaktır. Diğer yandan, kanunda yer alan yükümlülüklerin ihlali bakımından caydırıcılığın sağlanması amacıyla idari para cezalarının artırılması ve bazı yeni tedbirlerin getirilmesi de hedeflenmektedir.

26 ila 33'üncü madde arasında yapılan düzenlemelerimizle Türk Ticaret Kanunu'nda değişiklik yapılmasını öngörüyoruz. Bildiğiniz gibi, hamiline yazılı pay senedi, senedin metin veya şekilden hamili kim ise o kimsenin pay yani hak sahibi sayılacağı anlaşılan pay senedir. Bu tür pay senetleri üstün tedavül yetenekleri nedeniyle pay sahipliğinin kazanılması ve yitirilmesini en yüksek düzeyde kolaylaştırabilmektedir. Bunun nedeni, sadece zilyetliklerinin geçirilmesiyle devredilebilir olmalarından kaynaklanmaktadır. Bu devir hem şirket hem de 3'üncü kişiler hakkında hüküm ifade eder. Devrin şirkete veya başka bir yere kaydedilmesine gerek yoktur. Bu sayede çoğu kez bu senetlerin kimde bulunduğunu bilme imkânı bulunmamaktadır. Bu durum, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama ve terörizmin finansmanı suçları açısından önemli bir risk faktörü oluşturmaktadır. Teklif

ettiğimiz düzenlemeyle halka açık olmayan, anonim şirketlerde hamile yazılı pay senetlerinin sahiplik bilgisinin takip edilebilmesi amacıyla bildirim yükümlülüğü getirilmesi ve pay sahiplerinin merkezi kayıt kuruluşu nezdinde kayıt altına alınmasını hedefliyoruz.

Konuya ilişkin olarak uluslararası uygulamalara baktığımızda İngiltere, Belçika, Avusturya, Japonya, Endonezya, Man Adası, Jamaika, Malezya, Monako, San Marino, Singapur, Slovakya, Slovenya, Güney Afrika, İspanya ve Brezilya gibi ülkelerde hamile yazılı pay senedi uygulamasının yasaklandığını ve kanun metninden çıkarıldığını görüyoruz. AB ülkelerinde Malta, Portekiz ve diğer bir ülke olarak Uruguay'ın hamile yazılı pay senetlerinin bu durumunu şirkete ya da bir kamu kuruluşuna rapor etmekle yükümlü kıldığını da ifade etmek isterim.

34 ile 41'inci maddeler arasında yapılan düzenlemelerle Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun'da düzenleme yaparak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2001 yılında yayınlanan 1373 sayılı Kararı ve FATF'ın 6 numaralı tavsiyesiyle uyum için terörizmin finansmanının önlenmesi amacıyla mal varlığının dondurulması mekanizmasını oluşturuyoruz. Hâlihazırda ulusal mevzuatımız bakımından Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin yaptırım komitelerince listelenen kişi, kuruluş veya organizasyonların Türkiye'deki mal varlıklarının dondurulması, 6415 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi uyarınca mümkün bulunmaktadır. Ayrıca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2001 yılında yayınladığı 1373 sayılı Kararı gereğince yabancı devletlerce belirlenen terör ve terörizmin finansmanı ile bağlantılı kişi, kuruluş veya organizasyonların Türkiye'deki mal varlıklarının dondurulması, yine 6415 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi kapsamı içerisinde mümkündür. Keza ülkemizin yabancı devletlerden mal varlığı dondurma talebinde bulunabileceği de yine kanunumuzun 7'nci maddesinde açıklanmıştır.

Değerli milletvekilleri, teklifle getirilen düzenleme, mevcut kanunda olan bu dondurma mekanizmasına ilave olarak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1373 sayılı Kararı'nda da öngörülen şekilde terör ve terörizmin finansmanı ile bağlantılı kişi, kuruluş veya organizasyonların mal varlıklarının resen dondurulabilmesini içermektedir.

Konuya ilişkin olarak uluslararası uygulamalara baktığımızda bazı ülkelerde hazine, maliye veya ekonomiden sorumlu bakanlık ya da bunlara bağlı bir kuruluş tarafından bu işlemlerin yapıldığını görüyoruz. Örnek olarak, Amerika Birleşik Devletleri'nde Hazine Bakanlığına bağlı Yabancı Varlıkları Kontrol Ofisinde, Almanya'da Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı tarafından, İngiltere'de Hazine Bakanlığının bünyesindeki Finansal Yatırımları Uygulama Ofisinde bu dondurma işlemlerinin gerçekleştirildiğini görüyoruz. Yine, bazı ülkelerde birden fazla bakanlık tarafından, örneğin Fransa'da Ekonomi ve İçişleri Bakanlıklarınca müştereken; bazı ülkelerde ise sadece tek bakanlık tarafından, mesela Hollanda'da Dışişleri Bakanlığı tarafından bu işlemlerin yapıldığını görüyoruz. Yine, bazı ülkelerde Mali İstihbarat Birimi MASAK benzeri kuruluşlar tarafından yapıldığını görüyoruz, Arjantin ve Rusya gibi. Yine, bazı ülkelerde Merkez Bankası tarafından yapıldığını görüyoruz, örneğin Avusturya gibi. Yine bazı ülkelerde devleti temsile yetkili en üst makam tarafından, örneğin Belçika'da Bakanlar Kurulu onayı sonrasında Kraliyet Kararnamesiyle yapıldığını görüyoruz. Yine, bazı ülkelerde birden fazla kurumun katılım sağladığı bir kurul tarafından... Örneğin, İspanya'da Terörizmin Finansmanı Aktivitelerini İzleme Komisyonu tarafından karar verilmekte olup bu Komisyon, İspanya Savcılık Ofisi, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Finans ve Kamu Yönetimi Bakanlığı ile Ekonomik İlişkiler ve Rekabet Bakanlığı temsilcilerinden oluşmaktadır. İtalya'da ise Finans ve Ekonomi Bakanlığı bünyesinde kurulan, idari bir kuruluş olarak belirtilen Finansal Güvenlik Komitesi tarafından mal varlığı dondurma kararı alınmakta olup Finans ve Ekonomi Bakanlığının hazineden sorumlu biriminin genel müdürlüğünün başkanlığını yürüttüğü komitede bazı bakanlık temsilcileri de

yer almaktadır. Diğer yandan, bazı ülkelerde ise faaliyetlerinde bağımsız idari makamlarca örneğin Yunanistan’da iç dondurma kararının idari ve operasyonel özerkliğe sahip bağımsız bir üst kuruluş olan Aklama ile Mücadele Mercisinin alt birimi olarak faaliyet gösteren Finansal Yatırımlar Birimince karara bağlandığını görüyoruz, mal varlığı dondurma yani bir nevi iç dondurma kararının da alındığını görüyoruz.

Karşılaştırılmalı hukukta yaptığımız inceleme neticesinde kanun teklifimizde öngördüğümüz genel sistematiği şu şekilde özetleyebiliriz: Mahkemelerce, terör örgütü olduğuna kesin olarak karar verildikten sonra kanun kapsamındaki fiilleri gerçekleştirdiği hususunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi, kuruluş veya organizasyonların Türkiye’de bulunan mal varlığının dondurulmasına Değerlendirme Komisyonunun önerisi üzerine -Hazine ve Maliye Bakanıyla İçişleri Bakanından- birlikte karar verilebilecektir. Söz konusu dondurma kararı kırk sekiz saat içerisinde mahkeme onayına sunulacak ve mahkemece beş gün içerisinde ret veya onay şeklinde karar verilebilecektir. Ayrıca Değerlendirme Komisyonu bu kararın Resmî Gazete’de yayınlanmasından itibaren en geç altışar aylık dönemlerle makul sebeplerin varlığının devam edip etmediğini değerlendirerek önerisini ilgili bakanlıklara sunacaktır. İlgililer tarafından mal varlığından dondurulması kararının kaldırılmasına ilişkin talepler Değerlendirme Komisyonumuza her zaman yapılabilecektir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa’mızın 35’inci maddesindeki mülkiyet hakkına ilişkin güvenceler ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin karar verdiği, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 6’ncı maddesi kapsamında yer alan güvenceler dikkate alınarak bu konuda verilecek kararlar bakımından idari ve yargısal başvuru yollarının açık olduğu, uluslararası uygulamalara uygun bir düzenleme yapılmış olacağını düşünüyoruz.

Sonuç olarak, geçici 1’inci maddeyle birlikte toplamda 44 maddeden oluşan kanun teklifimizin hukuk sistemimize, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum ve maddeler görüşülürken de daha detaylı, daha teferruatlı açıklamalar yapacağımızı ifade ediyorum. Yine, Değerli Başkanımızı ve değerli, kıymetli milletvekillerimizi ve misafirlerimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Güler.

Şimdi, geneli üzerinde söz talepleri var. Öncelikle toplantımıza iştirak eden katılımcılar var, onları size takdim etmek istiyorum.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, geneli üzerinde söz taleplerine başlıyoruz.

İlk söz Sayın Zeynel Emre’ye ait.

Buyurun Sayın Emre.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, kıymetli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Adalet Komisyonu çalışmalarında aşamadığımız, artık benim burada iyi niyet görmediğim bir meselenin altını bir kez daha çizmek istiyorum.

Şimdi, bakın, çok önemli bir kanun teklifi, gerekçesi, Türkiye’nin gri listeye alınması, ekonomik olarak zarar görmesine sebebiyet verecek... Altına imza attığı uluslararası yükümlülükler gereği yerine getirmesi gereken birçok mesele var. Böylesine önemli bir meselede –ben, Cumhuriyet Halk Partisinin Adalet Komisyonu Sözcüsü olarak- bu, dün on bir itibarıyla odama teslim edildi, bugün de toplantımız var.

Şimdi, bir defa bu konu önemli, acil -tırnak içinde- böyle tarif ediliyor. İşte “Gruplar kendi arasında görüştü, anlaştı.” gibi şeylerle ifade edilemez.

Beş yıldır Adalet Komisyonunda görev yapıyoruz. Adalet Komisyonunun normal işleyişine baktığımızda olması gereken on gün, on beş gün, bilemediniz bir hafta... En azından, böyle süreler öncesinden bu kanun teklifleri ilgili komisyon üyelerine tebliğ edilmeli, onun üstünde çalışılmalı etraflıca, ondan sonra buraya gelmeli ki kaliteli yasamayı sağlayabilelim, böyle bir imkânımız olsun. Şimdi, biz burada muhalefet olarak bunları söylüyoruz ama ben iktidar tarafından Komisyon üyesi arkadaşlarıma da sorsam burada -biz dünden itibaren kalan süre içerisinde neredeyse aralıksız arkadaşlarımızla birlikte çalıştık- bunun etraflıca değerlendirmesini... Mesela, 37 tane ülkenin imza attığı bir uluslararası anlaşma söz konusu, 2 de kuruluş 39 üyesi var bu FATF’ın. Ve “Bu imzanın gereğini yapan ülkelerde, oranın yasama meclisleri nasıl bunu kanunlaştırmış?” diye sorsam detaylı acaba Komisyon üyesi arkadaşlar izah edebilir mi, hiç ihtimal vermiyorum.

Yani dolayısıyla burada ne var? Burası bir tuğla fabrikası değil, hızlı üretim yapmak durumunda değiliz, kaliteli yasama yapmak zorundayız ve buna ilişkin imkânlarımız da var. Bu, acil olarak nitelendirilemez çünkü Türkiye’nin imza attığı uluslararası anlaşma gereğince eksik olduğu kısımları 2019’un Aralık ayında uyarı olarak “Bunları düzeltmezsen gri listeye alınacaksın.” diye yapılmış zaten. Bakın, Türkiye’nin 1989 yılında G7 ülkeleri bünyesinde kurulan bu Mali Eylem Görev Gücü ve buna ilişkin kara para aklama, terörün finansmanı, kitle imha silahlarının yayılmasını finansmanıyla ve uluslararası finansal sistemin bütünlüğüne yönelik, diğer tehditlere yönelik etkin şekilde mücadele amacıyla kurulmuş bir örgüte hangi tarihte üye olmuş? 24 Eylül 1991. Buranın 40 tavsiye kararı var, bu 40 tavsiye kararın dışında da buna ilişkin düzenlemelerin uygulamadaki etkinliğinin görünebilmesi için 11 de etkinlik kriteri belirlenmiş, bu en son 2012 yılında güncellenmiş. Dolayısıyla, aradan geçen bunca zamana baktığımızda aralıksız sizin iktidarınız var, buradaki eksiklikleri gidermek için nasıl bir aciliyet olduğunu ve son yirmi dört saate bu işin sıkıştırıldığını birinin izah etmesi lazım.

Şimdi, ya gerçekten bu kadar savruk yönetiliyoruz yani bu kadarını tahmin etmek, düşünmek, aklımıza getirmek istemeyiz ama bu kadar savruk yönetiliyoruz. Böyle, yumurta kapıya gelince “Aman, gri listeye gireceğiz, bunu getirmemiz lazım.” diye bir şekilde bu geliyor ya da gerçekten bir; kaliteli yasama istenmiyor -o yıllardan beridir işlenen siyasetin sonucu, Türkiye Büyük Millet Meclisini değersizleştirmeye yönelik- iki; “Muhalefet doğru şekilde, doğru zamanda elverişli imkânlarla sahip olup daha fazla yanlışımızı bizim ifşa etmesin, göstermesin.” Ben dediğim gibi bu 39 üyenin -2 kuruluş ya da 37 ülkeyle birlikte- kendi ülkelerindeki uygulamaya yönelik, nasıl uygulandığına yönelik başlıkları çıkaramadık zaman itibarıyla ama bunun dışında gördüğümüz, bu anlaşma ve sonrasında Türkiye’de yaşananlara ilişkin önemli tespitlerimiz olacak.

Şimdi, bakın, Türkiye’ye yönelik 40 tavsiye kararının çıkarılan düzenlemeler sonucunda 28’i de yeterli görünüyor, 18’i de yetersiz. Bu yeterlilerin bazılarında uyumlu, bazılarında büyük ölçüde uyumlu; yetersizlerde kısmen uyumlu, ikisinde uyumsuz; 11 etkinlik kriterindeyse 9’unda yetersiz olarak değerlendiriliyor. Yani aslında özellikle etkinlik bakımından baktığımızda hiçbir etkinlik olmadığını görüyoruz yani bazı konularda düzenleme olmuş, iki alana özellikle girilmemiş; birine de neden girilmediğini şimdi izah edeceğim, o da çok açık burada, okuyunca bunu anlayabiliyoruz. Gri listeye girme tehlikemiz var, bu ne demek? Strateji geçersizliği olan bölgeler. Türkiye böyle bir alana girebilir. Yani kara para aklama, terörizmin finanse edilmesine karşı güvencede bulunmadığı düşünülen ülkeler. Kim bunlar? Örnekler var: Bahamalar, Botsvana, Kamboçya, Gana, İzlanda, Moğolistan, Pakistan, Panama, Suriye, Trinidad ve Tobago, Yemen, Zimbabve. Yani gri listeye girince ne olacak? Dış finansman çekebilme kabiliyeti iyice zarar görecek.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunu çıkartınca zannetmeyin ki biz gri listeye girme tehlikesinden de kurtulmuş olacağız çünkü uyumsuz olarak nitelendirilen 7 no.lu tavsiye kararı –tavsiye- kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanına ilişkin hedeflenen finansal yaptırımlar. Yani bugün burada konuştuğumuzu bu kapsamda değerlendirebiliriz ama bununla birlikte bu konuştuğumuz yasanın maddelerine bakıldığında, aslında içerisine serpiştirilmiş direkt konuyla ilgili olmayan da birçok düzenleme var kapsamının genişletildiği. Yani hedef direkt bu olarak görülse de araya fırsat bu fırsat bazı maddeler de yerleştirilmiş, onu da yine değerlendireceğiz.

Peki, burada uyumsuz olarak değerlendirildiği 12 no.lu tavsiye nedir? Özellikle hiçbir şekilde düzenleme yapılmayan, iktidarınız döneminde dokunulmayan kısım “siyasi nüfuz sahibi” kişiler başlığını taşıyor. Siyasi nüfuz sahibi kişiler, üst düzey kamu görevi bulunan devlet ya da hükûmet başkanı, üst düzey siyasiler, hükûmet görevlileri, adli ya da askerî personel, önemli mevkideki siyasi parti temsilcileri ve kamu kurumu yöneticisi niteliğindeki kişiler. Bu tavsiye niye? Yolsuzlukların önlenmesi ve tespit edilmesi bakımından büyük önem taşıyor. Yerli ve yabancı siyasi nüfuz sahibi kişiler ile yakınları tarafından gerçekleştirilen işlemlere konu olan fonların ve mal varlığının mali kurumlarca yakından takip edilerek kaynağının tespiti için tedbir alınması gerekmesi. Şimdi, tavsiyeye uyum sağlanmamış olması, ülkemizde siyasi nüfuz sahibi kişiler ve bunlarla bağlantılı kimselerin dâhil olduğu yolsuzluk olaylarının ortaya çıkarılmasını zorlaştırıyor ve yolsuzluk kaynaklı fonların ekonomik sistem içerisinde aklanmasını da kolaylaştırıyor. Bu durum yolsuzluk olaylarının korunduğunu ve gizlendiğini teşvik edildiği şeklinde yorumlanabiliyor.

Şimdi, genel olarak baktığımızda teknik uyum kapsamında zayıf not alıyoruz. Mevzuat eksikliklerini gidermeye yönelik hazırlanmış düzenlemelerin bazıları demin başta söylediğim gibi makul yani bazıları doğru ancak bu teklifin gerçekleşmesi yetersiz olarak değerlendirilen 12 no.lu tavsiye kararında herhangi bir değişiklik içermediğinden değişiklik sonrası ortaya çıkacak sonuçta Türkiye’nin gri listeye girme ihtimali devam edecek. Burası özellikle eksik bırakılıyor. Bakın, bu eksik bırakılmasının sonucunda bu neden getirildi özellikle, bu hedefler neydi? Şunu söyleyelim: Kanun teklifi, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesine ilişkin kararların uygulanabilmesine yönelik düzenleme yapıyor. İç hukukta adapte edilmeye çalışılan kararlar kapsamında Kuzey Kore’ye karşı çıkardığı 1718 sayılı Karar’ı 2006 yılından beri, İran’a karşı çıkardığı çok sayıda karar ve –numaraları var birçok- bu kararlardan en sonuncusu 2015 yılında 2231 sayılı Karar. Yaptırım rejiminin neredeyse hafiflemiş hâli, bu karar dahi bakın, beş yıldır yürürlükte. Şimdi, İran’ın Türkiye’deki bankası Bank Mellat, bunu kapatmasını istiyor. Bu kapanmış değil Türkiye’de. Bugün bunlar çaresiz durumda kaldığı için biraz daha özellikle bunun üzerine gidiliyor. Ancak bakıyorsanız siyasi nüfuz sahip kişilere -bu girilmesine- burada 15 Temmuz FETÖ darbesi sonrasında MASAK’ta yapılan gözaltılar ve ihraçlara yönelik o meseleye de baktığımızda oradaki kişilere ne oldu diye, onlara yönelik FETÖ’den açılan bir dava yok aksine orada bir takipsizlik kararı var. Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında yapılan işlem var. Şimdi, bir defa bu yasalar... Yani Türkiye 1991’de üye oldu; en son 2012’de güncellenen o 40 tavsiye kararını ve etkinliği zamanında yapmış olsaydı ne Rıza Sarraf Türkiye’de o yaptığı yolsuzlukları yapma imkânına sahip olurdu ne Türkiye başka ülkelerde yargılamaya konusu yapılabilirdi, buna ilişkin veriler ortaya çıkabilirdi ne de kimse bunu yapmaya imkân bulabilirdi, böyle bir imkân olurdu. Yani o süreçte de hatırlıyorsunuz, ne demişti AKP Genel Başkanı Sayın Erdoğan Sarraf’la ilgili: “Ülkeye katkısının olduğunu biliyorum, altın ihracatı yapan bir zat, hayır işlerine girdiğini biliyorum.” demişti hatırlarsanız. Ve bizim askerimizin Kuzey Irak’ta başına çuval geçirildiği zaman denilmişti ki: “Bu kadar kritik bir şeyde Amerika’ya niye nota vermiyorsunuz?” diye “Ne notası o, müzik notası mı? Böyle çarçabuk nota mı verilir?” dediğimiz meselede Rıza Sarraf için biz Amerika’ya 2 defa nota verdik. İşte, bütüncül açıdan bakılmadığında; günlük kişisel siyasi ikbal,

kişisel siyasi sonuç hedefi tutulduğunda ortaya çıkan Türkiye gerçeği ve Türkiye'nin içine düşürüldüğü durum bu. Ben, etkinlik kriterlerini burada saysam aslında Türkiye'nin bütün önemli işlerde bir etkinlik sağlayamadığını görsünüz bu yasayla ilgili.

Değerli arkadaşlar, bakın, yasalar çıkıyor. Bizim dünyada en çok zorlandığımız alanlardan biri -ne dediğimizde- şu: Türkiye'de daha önce kara parayla ilgili bir kanun vardı, daha sonra o “Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun” diye değiştirildi ve “Bu kanun kapsamında Türkiye’de kaç kişi mahkumiyet kararı almış ve ne kadarlık bir mal yargılama süreçleri sonrası müsadere edilmiş?” diye baktığımızda aslında çok çok düşük rakamlar olduğunu görüyorsunuz yani şöyle söyleyebilirim: Son birkaç seneye kadar bu konuda aktif bitmiş dava dosyası, onanmış ve müsadere karar verilmiş pek bir şey olduğunu görmedim, duymadım. Bu konuda Yargıtay kararında emsal dosyaları incelerken çok taramıştım, yok. Şu anda da ben olduğunu çok zannetmiyorum, bu konuda da çok eleştiri geliyor bize.

Burada maddelerle ilgili içeriğine baktığımızda nelerin düzelmesi lazım? Teklifin “Mal varlığının dondurulması ve yasakların uygulanması” başlıklı 3’üncü maddesinde ve müteakip maddelerinde: Bir, Denetim ve İşbirliği Komisyonunun Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanın önlenmesine yönelik kararlarına konu alan kişi, kuruluş ve organizasyonun mal varlıklarıyla ilgili kararların onay makamı gösterilmemiş olduğundan; iki, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine yönelik kararlarına konu olan kişi, kuruluş ve organizasyonun bildiriminden sonra adı geçenlerin mal varlıklarıyla ilgili araştırmanın ne kadar sürede yapılacağı, araştırma sonucunda komisyonca ne kadar sürede karar verilebileceği, kararların ne kadar sürede onaylanıp ne kadar sürede ilan edileceği, kararın ilandan sonra dondurma işleminin ne kadar sürede yapılacağı belirlenmemiş. Bu eksikliklerin onay makamının ve idari işlem süresinin belirlenmesi ve maddeleşmesi sağlanmalı.

İki, teklifin “Denetim ve İşbirliği Komisyonu” başlıklı 4’üncü maddesinde “Komisyon, yasak işlem ve faaliyetlerin gerçekleştirildiği hususunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi ve kuruluşlar ile deniz ulaşım araçlarının BMGK listelerine eklenmesine ve bu makul sebeplerin ortadan kalkması halinde listelerden çıkarılmasına ilişkin olarak BMGK’ya gönderilmek üzere Cumhurbaşkanı öneride bulunabilir.” hükmünün “Komisyon yasak işlem ve faaliyetlerinin gerçekleştirildiği hususunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi ve kuruluşlar ile deniz ulaşım araçlarının Birleşmiş Milletler Genel Kurulu listelerine eklenmesine ve makul sebeplerin ortadan kalkması hâlinde listelerden çıkarılmasına ilişkin olarak Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna gönderilmesine karar verir.” şeklinde değiştirilmesi lazım.

Üçünü öneri: 5’inci maddesindeki caydırıcılık bağlamında suç niteliğiyle münasip olmadığı açık. Burada bu suç, insanlık suçu nitelikli, kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanı suçuna öngörülen cezasının caydırıcılık olgusundan uzak bu hâliyle, biraz daha artırılması gerektiğini düşünüyoruz.

6’ncı maddesinde, kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile Komisyonun çalışma, usul ve esaslarına ilişkin yönetmelik çalışmasını yapacak bakanlıklar arasında İçişleri Bakanlığına yer verilmemiş. Burada İçişleri Bakanlığının, yönetmelik çalışması yapacak bakanlıklar arasında yani 6’ncı maddede yer alması gerektiğini düşünüyoruz.

15’inci maddede 5253 sayılı Kanun’un 30’uncu maddesinden sonra gelmek üzere yapılan “... aklama suçlarından dolayı derneğin genel kurulu dışındaki organlarında görevli olanlar veya ilgili personel hakkında soruşturma başlatılması halinde bu kişiler veya bu kişilerin görev yaptığı organlar geçici bir tedbir olarak İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir.” şeklindeki eklemeye, buradaki soruşturma kavramı çok belirsiz; idari mi, yargısal mı, savcılık mı, kovuşturma mı yani bunun

netleşmesi lazım. Yani bu nasıl yapılabilir? “6415 sayılı Yasa kapsamında düzenlenmiş iddianame sonrası adli kovuşturma başlatılmış olanlar.” şeklinde değiştirilebilir. Bu teknik konulara ilişkin, maddelere ilişkin... Yeri geldiğinde yine değerlendireceğiz. Bir iki hususa daha değinip konuşmamı tamamlayacağım.

Şimdi, Sayın Başkan, Adalet Komisyonu zaman zaman toplanıyor, genelde de toplanır toplanmaz işte toplandığımız süreler, zamanlar itibarıyla baktığımızda hep de acil işlerimiz oluyor, acil deniyor. Ama bir şeyi ıskalamayalım Sayın Başkan: Burada Türkiye’deki yargıya güvenin bu kadar düşük olduğu bir ortamda bunu artırmak, bunu düzeltmek, en başta bu Komisyonun görevleri arasında; sizin ve Komisyon üyelerinin bu konuda büyük sorumluluğu var ve buna ilişkin bir adım atıldığını göremiyoruz.

“Yargıya güvenin bu denli düşmesinin sebeplerinin en başındaki temel unsur ne?” dediğimizde: Yapısal problemler, yargıya müdahalenin açık olması, yargı oluşumunun problemli olması, Hâkim ve Savcılar Kurulunun oluşumunun problemli olması, Anayasa Mahkemesinin oluşumunun problemli olması, hâkim ve savcı teminatının sağlanamamış olması. Dolayısıyla, bunlara yönelik çalışma yapmadan bir yere varamayız.

Bakın, geçtiğimiz haftalarda eş zamanlı olarak Ankara ve İstanbul cumhuriyet başsavcıları, işte, Yargıtaya seçildi ve peşine yapılan açıklamalar yargıda bir reform yani sanki yapılan o hukuksuzluklardan, çıkartılan o mahkeme kararlarının uygulanmamasından tutun da Anayasa Mahkemesi kararlarının emredici olmasına kadar, uygulanmamasına kadar, yaşanan birçok hukuksuzluktan dönüş yapılacağına ilişkin bir düşünce varmış gibi bir algı oluştu kamuoyunda. Biz de: “Acaba bu olacak mı?” O zaman da dedik: “Temkinliyiz, keşke olsa.”

Şimdi bakıyoruz, İstanbul Adliyesi, Başsavcı o zaman İrfan Fidan, şimdi Yargıtay üyesi, pek kısa bir süre sonra Anayasa Mahkemesi üyesi olacak. İstanbul Adliyesi içerisinde hâkimlerin verdiği kararların uygulanmaması yani nedir o? Hâkim tahliye kararı veriyor ağır ceza mahkemesinde yargılanan, daha tahliye kararı uygulanmadan cezaevinin kapısında savcı gözaltı kararı veriyor. Yani Türkiye’de ilk defa olan bir şey. Bu nedir? “Ben mahkeme kararına uymuyorum kardeşim.” demektir, hiç başka izahı yok. Mahkeme kararına uyulmaması, kaç defa bunu yaşadık. İşte farklı farklı sanıklar, tahliye kararı veriliyor, tahliye olamazsın, bekletiyorlar cezaevinde yeni bir gözaltı kararı çıksın, gitsin oradan alsınlar.

İki: Anayasanın çok açık hükümlerine, basın özgürlüğüne, farklı farklı hükümlerine eş zamanlı olarak aykırılık taşıyan birçok iddianamenin altında İrfan Fidan’ın imzası var.

Üç: Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmaması diye bir şey yok, emredici hüküm, bunda Adalet Bakanı da hemfikir burada daha önce konuştuğumuzda, hepiniz hemfikirsiniz konuştuğumuz zaman. Bunun uygulanmadığı adliyelerin başında orası geliyor. Yargıtaya üye seçiliyor, Yargıtay da tabiri caizse, daha nefes almadı, tek bir gün çalışmadığı, bir görev icra etmediği, görev dağılımı dahi bir şey olmadığı bir dönemde, Yargıtay içerisinde seçim... Bakın, seçim sonucunu da aldım, şurada, söyleyeceğim tam sonucu; yargının içinde bulunduğu durumu görmemiz açısından ibretlik, önemli. Kendisi 107 oy alıyor, kendisine en yakın kişi 65 oy alıyor; daha sonra 52, 35 ve 107 oyla... Yani ne hikmetse, o adliye çok kısa süre içerisinde o kadar Yargıtay üyesinin de beğenisini ve takdirini kazanmış ki bu sefer de Anayasa Mahkemesine üye olması konusunda ilk öneri olarak Cumhurbaşkanının önüne gidiyor.

Değerli arkadaşlar, kapımızı, gözümüzü kapatır... “Ne yapalım işte, içinde bulunduğumuz durum böyle. Biz bir şey söylersek aforoz oluruz.” vesaire vesaire gibi endişeler taşıyorsa, burada tarihe geçen işler yapıyoruz, bu memlekete en büyük zararları bu Komisyon vermiş olur. Bu Komisyonun

elini taşın altına koyması lazım. Biz -demin söyledim kanunla ilgili de, daha önceki meselelerde de aynı şeyi söylüyoruz- faydası olacak olanlara, yapıcı olanlara -burada doğru olan kısımları, yapılması gerekenleri de söylüyoruz zaten- bunlara katkı veririz ama bunlar tabiri caizse yanan koca bir ormanda bir ağaç kurtarmaktan da öteye gitmez.

Ben konuşmamı burada tamamlayacağım ancak Sayın Başkan, bu konuda -biliyorsunuz, daha önceki bir yasal düzenleme, benzeri bir düzenleme 2013 yılında Plan Bütçe Komisyonundan geçmişti- bizim Genel Başkan Yardımcımız ve aynı zamanda Plan Bütçe Komisyon Sözcümüz Sayın Bülent Kuşoğlu bugün eşlik edecek ve müsaadenizle benden sonra da kendisi hem partimizin bu konudaki görüşünü hem daha önceki şeyi ifade etmesi için istirham ediyorum... Çünkü o süreç ve sonrasındaki yaşananları izah edecek.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önce diğer partilerden birer kişiye verdikten sonra Bülent Bey’e söz versek?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bülent Bey konuşsun, bizim açımızdan bir mahzuru yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yok mu?

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bizim açımızdan var Beyefendi mahzuru. Yani, burada herkes, parti adına birer sözcü konuşsun ondan sonra... Bak, CHP 8 kişi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben bizim açımızdan söyledim, siz de kendi adınıza konuşun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Ben de bizim açımızdan söylüyorum.

Şimdi, Zeynel Bey, partiler arası birer sözcü konuşsun, ondan sonra da üyelere geçiyor sıra.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Emre teşekkür ediyoruz.

Birer temsilciye söz verelim, daha sonra Bülent Bey’e söz vereceğiz.

Sayın Abdullah Koç...

Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üyeler, sayın bürokratlar ve değerli misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de tabii, öncelikle usule ilişkin bir hususu belirtmek istiyorum. Sayın Başkan, şimdi, İç Tüzük madde 36’da çok açık hüküm söz konusu. Yani, mevcut olan yasalara, meri yasalara uyulması gereken bir Adalet Komisyonu ve ikinci defadır veya üçüncü defadır bizim bu yöndeki ikazlarımıza rağmen, özellikle bu 36’ncı maddeye uyulmasına ilişkin olan talebimize rağmen maalesef bu çiğneniyor.

Peki, bu nedir? Bakın, kırk sekiz saat gibi bir süre şu anda öngörülüyor. Meclisteki yoğun çalışmayı da biliyorsunuz, gece saat ikiye kadar Mecliste çalışma yaptık ve bugün de geldik bu önemli kanunu görüşüyoruz. Üyeler dâhil olmak üzere “ Bu, kırk sekiz saat önceden haber verilir ve kendilerine takdim edilir.” deniliyor. Bu kanun teklifi, 17/12/2020 saat 10.55’te elime geçti. Tabii, biz bununla ilgili, gerçek anlamda bir çalışma yapma, verimli bir çalışma yapma imkânı bulamadık maalesef. Öte taraftan, kanun teklifinde bulunan milletvekillerinin, çalışmada bulundukları bu çok uzun sürede, mevcut olan temel yasalar arasındaki çelişki, temel yasalara dercedilebilecek olan hususlara ilişkin çalışmalar yaparken aynı zamanda muhalefete de bu şekilde bir imkân tanınması gerektiğini düşünüyoruz. Şimdi, biraz sonra bir iki temel yasa arasındaki çelişkiyi de ben konuşmamda belirteceğim, sonra maddelere geçtiğimiz zaman da bunları dile getireceğiz.

Sayın Başkan, şimdi, tabii bu son günlerde Türkiye’de gerçek anlamda bir hukuk reformundan bahsediliyor. Yani, adaletin, hukukun gelmiş olduğu aşama itibarıyla gerçek anlamda bir reforma ihtiyaç olduğu herkes tarafından bilinen bir gerçek. Tabii bu da Adalet Komisyonunun önüne gelen, aynı zamanda bir hukuk reformu niteliğinde olsa bile bunun, bu kanun teklifinin gerçek anlamda Türkiye’de mevcut olan halkların, Türkiye’deki hukuk kurumlarının, Türkiye’de mevcut olan insan hakları kurumlarının ve sivil toplum örgütlerinin istekleri doğrultusunda şekillenen bir kanun teklifi olmadığını hepimiz çok net bir şekilde biliyoruz. Peki, bu kanun teklifi nereden geldi? Bu kanun teklifi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin Türkiye’ye dayatması sonucunda getirilen bir kanun teklifi.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun Türkiye’ye ilişkin uluslararası hukuktan kaynaklı yükümlüklerinin yerine getirilmesine dair birden fazla talepleri var. Bakın, Türkiye’yi hangi konuda düzenleme yapmaya çağırıyor? Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun öncelikle Terörle Mücadelede İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunması başlıklı (63/185) sayılı Kararı esas alındığı belirtilmektedir. Bu kararla aynı zamanda Türkiye’yi birkaç konuda da uyarıyor. Bu uyarılardan birkaç tanesi; insan haklarından, demokrasiden, hukukun üstünlüğünden, etnik, dinî ve cinsiyet temelindeki ayrımcılıkla mücadelede taviz verilemeyeceği şartını öne sürüyor, bu şartı dile getiriyor. Türkiye, etnik azınlıklarının ana dillerini kullanma hakkını düzenleyen 27’nci maddesine şerh koymasıyla, aynı zamanda Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’ni imzalamasıyla Evrensel İnsan Hakları Sözleşmesi’ne de atıfta bulunarak yükümlülüklerinin yerine getirilmesi talebinde bulunuyor bu Birleşmiş Milletler.

Değerli arkadaşlar, tabii, aynı çağrıda Türkiye’nin imzaladığı 20 Aralık 2006 tarihli (61/177) sayılı Herkesin Zorla Kayıp Edilmeye Karşı Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme’nin benimsenmesi ve bu yönde kanuni düzenleme yapılmasına ilişkin yine Türkiye’ye tavsiye kararları var. İfade özgürlüğünün kısıtlanmamasına ilişkin yine bu yönde Birleşmiş Milletlerin tavsiye kararları var.

Değerli Başkan, şimdi, Türkiye gerçek anlamda insan hakları konusunda ciddi şekilde sıkıntıyla karşı karşıya kalan bir ülke maalesef, uygulamalarıyla, mevcut olan, meri olan yasal düzenlemeleriyle. Bakın, birkaç tane örnek vereceğim: Özellikle bu, Birleşmiş Milletlerin Türkiye’ye tavsiye kararı olarak sunmuş olduğu, insanların zorla kaybettirmesine ilişkin olan örnekler var, şu anda hâlâ yaşanan meseleler var. Bakın, Batman’dan İstanbul’a gelerek hapishanedeki oğlunu ziyaret eden Mehmet Bal’dan 24 Ocaktan bu yana haber alınamıyor, nerede olduğuna ilişkin hiçbir haber yok.

Diğer taraftan, yine, basına konu oldu. Bakın, beş yüz gündür kendisinden haber alınamayan Yusuf Bilge Tunç da kaybedilen insanlardan biri.

Bir diğer tarafta, Değerli Başkan, bakın, Türkiye düşünce özgürlüğü konusunda, gazetecilerin cezaevinde olması konusunda dünyada ilk sıralarda yer alan ülkeler arasında yer alıyor. Bu basın, gazetecilere ilişkin... 10 bine yakın siyasetçi şu anda cezaevinde. RTÜK’ün, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun televizyonlar üzerinde ve yayınlar üzerinde olan baskıcı rejimi çok net bir şekilde bildiğimiz bir gerçek. Bütün bunlar ortadayken adaletin ve mevcut olan tarafsız ve bağımsız bir yargının olmadığı ve bu yönde verilen kararlarla Türkiye’de, maalesef can yaktığı bir ortamda alelacele bu kanunun, kanun teklifiyle önümüze gelmiş olması da gerçekten manidardır. Biz isterdik ki gerçek anlamda zorunlu olan ve bir hukuk reformu niteliğinde olabilecek olan bir yasal düzenlemeyle bugün bu mesaimizi harcasaydık, Türkiye’nin yararına olacağını düşünüyorduk. Fakat maalesef bunların hiçbirisi yapılmadı ve yine, gerçek anlamda halkın yararına olabilecek, gerçek anlamda Türkiye demokrasisine fayda sağlayabilecek bir kanuni düzenleme olmaktan öte, Türk Ceza Kanunu’nu, Terörle Mücadele Yasası’nı da içerecek şekilde politik çıkarlar ekseninde getirilen bir kanun teklifi olduğunu görüyoruz değerli arkadaşlar. Bu konuda samimi olunması gerçekten elzem olan bir durum. Bakın, reform denilen şeyle

göz boyama, aynı zamanda gerçekten toplumun yararına değil, gerçek anlamda temel yasalar arasında da ciddi şekilde çelişkiler getirebilecek bir yasal düzenlemeyle biz şu anda karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar, ben ilerleyen aşamalarda bu mevcut maddelerde olan hususlardaki o çelişkiler üzerinde duracağım ama öncelikle dile getirmem gereken önemli hususlardan bir tanesi de şu: Bakın, Denetim ve İş Birliği Komisyonu diye bir komisyon kuruluyor. Bu Komisyonunda -her ne kadar üye vermesi gereken kurumların başında Adalet Bakanlığı yazıyor olsa da- net bir şekilde savunma makamının da olması gerektiğini biz belirtmek istiyoruz. Neden savunma makamı? Bakın, burada, bu kanun teklifiyle birlikte daha önce Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun'la getirilen birtakım düzenlemeler var. Yine, bu kanun teklifindeki bu düzenlemelerde Anayasa'nın 35'inci maddesini ihlal edebilecek olan uygulamalar söz konusu. Dolayısıyla savunma makamının da bu merciler arasında, bu Komisyon üyeleri arasında yer alması gerektiğini biz, kesinlikle, önemle teklif ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, Değerli Başkan; bir meseleyi daha dile getireyim, üç yıla yakın bir süredir bu Komisyonunda onlarca yasa geçti ve yasaların büyük bir çoğunluğu da maalesef torba yasa niteliğinde. Bu torba yasalar da çıktıktan sonra hem uygulamada çok ciddi sorunlar yaratıyor hem de gerçek anlamda aradan bir iki yıl geçmeden yine bir düzenlemeyle karşı karşıya kalıyoruz. Fakat şunu da belirtmek isterim ki bizim düşüncelerimiz, bize yaklaşımınız gerçekten, gerçek anlamda bu Adalet Komisyonuna yakışan bir yaklaşım değil. Nedenini sorarsanız; bize imkân tanımıyorsunuz, bizim söylediklerimiz gerçekten -bu diğer arkadaşlar, oy çokluğuyla- dikkate alınmıyor çünkü biz şunu biliyoruz ki bizim katkımızdan öte, burada sadece bir usulî işlem yapıldığını belirtmek istiyorum, üzülerken bunu belirtmek istiyorum. Çünkü bizim bütün bu çabalarımıza rağmen maalesef, bu kanun teklifi aynı şekilde, bir virgüline dahi dokunmadan Genel Kurulun önüne gidecek ama -ben maddelerde de belirteceğim, yine onların üzerinde duracağım- Türk Ceza Yasası'nın 220'nci maddesinden tutun Terörle Mücadele Yasası'nda olan hükümlere kadar, 6415 sayılı Kanun'un 3'üncü ve 4'üncü maddesine kadar çok ciddi şekilde çelişkiler yaratacak olan hükümler mevcuttur. Bu nedenle ben bu söylediklerimi şimdilik buradan bitireyim.

Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Koç.

Sayın Halil Öztürk, buyurun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Milliyetçi Hareket Partisi adına kanun teklifi hakkındaki görüş ve düşüncelerimizi arz etmek üzere söz almış bulunmaktayım. Ben bütün katılımcı arkadaşları, bürokratları saygıyla selamlıyorum; hoş geldiniz.

Yoğun bütçe görüşmelerinin son gününde yine oldukça önemli olduğuna inandığımız geçici maddeyle beraber toplamda 44 maddelik bir teklifin görüşmelerine başlamış bulunmaktayız. Bilindiği üzere kullanıldıkları ortamlarda canlı-cansız hiçbir ayırım yapmaksızın büyük bir yıkıma yol açan, ölüme ve sakatlanmalara sebebiyet veren ve üzerinde ortak bir anlayışa yani konvansiyona varılamayan, konvansiyonel olmayan silahlara kitle imha silahları diyoruz. Türkiye bu alanda 1978'den beri Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması ile uluslararası silahsızlanma ve silahların yayılmasının önlenmesi antlaşmaları ve düzenlemelere taraf olmuştur. Bu çerçevede Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesine ilişkin 1540 sayılı Kararı'nı ülkemiz olumlu karşılamıştır. Ve Türkiye, bu manada ulusal raporlarını 2004, 2006, 2008, 2009 ve nihayetinde 2019 yılında 1540 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı'yla kurulan Komiteye sunmuştur.

Değerli Komisyon üyeleri, geldiğimiz bu noktada kitle imha silahlarının yayılması, teröristler tarafından ele geçirilmesi ve finansmanı sadece bölgesel değil, küresel barış ve güvenlik için çok ciddi bir tehdit hâlini almıştır. Bu kapsamda organize suç ve terörizm gerek sınırlarımız içinde gerekse uluslararası alanda önemli tehditler arasında ön sıralarda yer almaktadır. Yapılan araştırmalara göre, söz konusu bu duruma organize suç ve terör örgütlerinin suç piyasasının her alanında faaliyet göstermesi, narkoterörizm olgusu, suç gelirlerinin aklanması, küreselleşme ve bilişim teknolojilerindeki gelişmelerin sağladığı imkânlar etkili olmaktadır. Her geçen yıl trilyon dolarla ifade edilen bu suç gelirini elde eden bu yasa dışı örgütler, suç gelirlerini yasal sisteme sokarak meşru kaynaktan elde edilmiş gelir görüntüsü kazandırmak, bir başka deyişle aklamak için bilinen bilinmeyen her türlü yola başvuruyorlar. Aklanan suç geliri, suç örgütlerinin oluşturduğu tehdidi daha da artırmaktadır. Bu çerçevede, yasal sistem içinde bir girişimci kimliğiyle dolaşan yasa dışı suç örgütü liderleri veya elemanları yargıyı, kolluğu etkileme imkânına kavuşabilmektedirler. Böylece yasa dışı suç örgütleri bireysel özgürlük alanıyla, demokrasi, hukukun üstünlüğü, etkin işleyen serbest piyasa ekonomisi için her zamankinden daha büyük tehdit oluşturmaktadır.

Organize suç ve terör örgütleriyle mücadelede uygulamada olan klasik yöntemlerin beklenen neticelere ulaşmada yetersiz kalması, yeni araç ve yöntemlerin, güncel ve gelişmiş tedbirlerin devreye alınmasını zorunlu hâle getirmiştir. Bu araçlar da suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanı ile mücadele olarak öne çıkmıştır. Suç gelirlerinin aklanmasıyla mücadelenin temel saiki gelir elde etmek olan çıkar amaçlı suç örgütlerini gelirden mahrum bırakmak suretiyle suç işlemenin cazibesini azaltmak amaçlanmıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun da öngördüğü mücadele için öngörülen araçlar ise aklamanın suç hâline getirilmesi, suç gelirlerine el konulması, bunların müsadere, başta kimlik tespiti ve şüpheli işlem bildirimleri olmak üzere önleyici tedbirlerin uygulanması, gerekli kurumsal altyapının oluşturulması ve uluslararası iş birliğidir.

Bugün, yasa dışı suç örgütlerinin küreselleşmesi, beraberinde mücadelenin de küresel düzeyde yapılması gerekliliğini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, uluslararası iş birliği ve ülke mevzuatlarının uyumlaştırılması önem taşımaktadır. Türkiye uzun zamandır gerek organize suç örgütleri gerekse terörizm tehdidiyle karşı karşıya bulunan bir ülkedir. Bu nedenle, aklama ve terörün finansmanı ile mücadele konuları Türkiye'nin de öncelikleri arasında yer almaktadır. Önümüzdeki kanun metni de tam da bu noktada bunu sağlamaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak desteklediğimiz ve olumlu karşıladığımız teklifle, kitle imha silahlarının finansmanının yasaklanması hakkında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararlarının uygulanması ve ilgililerin mal varlıklarının Sayın Cumhurbaşkanının kararıyla dondurulması, yine aklama ve terörün finansmanı suçları bakımından suçtan elde edilen değere ilişkin rapor alma şartı aranmaksızın cumhuriyet savcısına el koyma kararı yetkisi verilmesi, halka açık olmayan anonim şirketlerde “hamiline” yazılı pay senetlerinin pay sahiplerine dağıtılmadan önce merkezî kayıt kuruluşuna bildirilmesi ve sisteme kaydedilmesi, özellikle internet ortamında izinsiz yardım toplama faaliyetlerine düzenleme cezalarının artırılması gibi önemli düzenlemeler yer almaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bizim seçim beyannamemizde de yer aldığı üzere siyasi, lojistik ve finans boyutu itibarıyla, terörün uluslararası desteklerine karşı etkili tedbirler alınması, teröre finansman desteği sağlayan uyuşturucu, akaryakıt, insan kaçakçılığıyla etkili mücadele edilmesi gerektiğine inanıyor ve öteden beri bunu savunuyoruz. Bu bakımdan, görüşmekte olduğumuz teklifin bir an önce Komisyonumuzda olgunlaşmasını ve bizim de Milliyetçi Hareket Partisi olarak desteklerimizi esirgemeyeceğimizi Komisyonumuza bir kez daha iletiyor, şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztürk.

Sayın Hasan Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli katılımcılar; sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok önemli bir yasa teklifi; Halil Bey ifade etti “Bunu bir an önce olgunlaştıralım.” diye. Bu olgunlaştırmayı kabul ediyoruz, çok da doğru ama bir an önce olgunlaştırmak değil, bu konuyu etraflıca tartışmak, enine boyuna konuşmak gerekir. Çünkü terör Türkiye’ye çok acı çektirmiştir ve hatta dünyanın en önemli sorunlarından birisidir. İnsanlığını bu sorunu çözmesi gerekir ama biz nedense sadece kolluk güçlerimize güvenerek terörü çözmeye çalıştık ve onların da kahramanca çabalarıyla, fedakârlıklarıyla yıllardır bize çok çektiren konuda ciddi mesafeler alındı. Geçenlerde de İçişleri Bakanının ifade ettiği gibi eğer gerçekten 320’lere düşürülmüşse terörist sayısı, bu konuda bu derece yetkinlerse önemli bir gelişme sayılır. Yıllardır 300’e düştü, 500’e düştü sözlerini hep duyduk, böyle olmasını, terörün yok olmasını gönülden de isteriz ama sadece kolluk güçlerinin gayreti ve kahramanlıklarıyla bunun üstesinden gelemediğimiz de şu geçtiğimiz otuz kırk yıl içinde görülmüştür.

O zaman, ne gerekir bu kolluk güçlerinin cansiperane mücadelesinin yanında? Hukuk ve adalet güvencesi. Hukuk ve adalet güvencesinin sadece terör konusunda değil ekonomide de ne kadar etkin olduğu son yıllarda görülmüştür. Onun için, ekonomideki zorluklar nedeniyle de Hükümet sık sık, hemen hemen her yıl “adalet ve hukuk reformu” diye önümüze torba yasaları getirmektedir. Biz bundan şikâyetçi değiliz, her türlü desteği vermek, çabayı da gösterme kararlılığındayız. Ama olgunlaştıramadığımız için, bu tür yasaların olgunlaşmasına, tartışılmasına katkı sunamadığımız için de son derece rahatsızız. Yani Adalet Komisyonunda bunca gayret eden, çalışan arkadaşlarımızın, hukukçılarımızın çabalarının hiçbir katkı vermemesi, sonuca bağlanmaması da doğrusu, çok ciddi sorunlarımızdan birisidir. Bundan şu çıkar: “Eleştiri ve muhalefet ya da karşı taraf görerek bu çabalara değer vermemek” anlamı çıkar yani “Muhalefetin görüşlerine biz değer vermiyoruz.” Ha, iktidar kanadında da bizim gibi düşünen hukukçular olduğunu çok iyi biliyoruz.

Peki, bu böyle bilinirken neden bir türlü konuları yeterince tartışmıyoruz? O da tabii ki yine, geldiğimiz durumda, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde tek yetkiliye doğru giden bir sistemin olması. Yani Sayın Bakan bundan önceki Adalet Komisyonunda şunu söylemişti, karşımıza yeniden bir reform getirdiğinde: “Siyaset bundan elini çekmeli ve kıyamete kadar da gitse adalet tecelli etmeli.” Biz de “Sayın Bakan, siyasetin elini çekmesi çok zor çünkü bizzat Cumhurbaşkanının televizyonlardaki konuşmasıyla yargıyı etkilediği bir gerçektir, bu gerçeği hiç saklamaya da gerek yok. Böyle durumlarda da yargının tam bağımsız karar verebilme imkânı yoktur. Hepimizin bildiği bu gerçeği sizler de biliyorsunuz ama dile getirmeniz son derece zordur.” demiştik.

Bugün geldiğimiz noktada, Adalet Komisyonundaki bu yasa teklifini inceleyemedik ama şöyle kabaca baktığımızda ve arkadaşları dinledikten sonra ben şunu görüyorum: Tabii ki son derece yararlı, olması gereken yönleri vardır. Hatırlar mısınız, El Kaide, uçaklarıyla Amerika’da çok ciddi terör yarattığı zaman ve yüzlerce kişinin ölümüne neden olduğunda, dünyayı sarsan o terörde merak etmiştim “Bu El Kaide bunu nasıl başardı, parayı nereden buldu?” diye ve sorunun cevabı da çok açıktı “Amerika’dan buluyor.” Amerika’dan nasıl bulur? Tabii ki anonim şirketlerdeki ya da halka açık şirketlerdeki büyük paylarıyla, ortaklıklarıyla. İşte, en azından, bu yasa, o ülkeyi vurarak, onun zenginliklerinden yararlanarak o ülkede terör yapma; hatta terörün evrensel ölçütlerine de baktığımız zaman... Gerçekten, bu tür yasalara bağlanarak, sarılarak yerli yerinde ama çok ciddi ele alarak bunların çıkarılmasına yüzde 100 destek veriyoruz ama Türkiye’de, Adalet Komisyonunda ve Mecliste yasalarımızı nasıl geçirdiğimizi de çok iyi biliyoruz. Burada muhalefetin hiç katkısı yok. Peki, katkımız olmasın.

Peki, yargı, uygulamada sağlıklı karar verebiliyor mu? Bu reformları her yıl yapıyoruz ve yargıda bugün geldiğimiz noktaya bakalım: Yukarıda konuşan siyasetçiler ve aşağıda da yargının onlara paralel verdiği kararlar. Biz birkaç defa “Osman Kavala” dediğimiz zaman “Sorosçuyu mu destekliyorsunuz?” Yok, hayır; tanımam; Sorosçu nedir de bilmem, Osman Kavala’yı da tanımam ama bir yargı “Anayasa Mahkemesi kararlarını, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını tanımıyorum.” diyorsa 14. ve 15. Ağır Ceza Mahkemeleri yukarıdan gelen talimat, söylem veya yorumlara paralel “Ben Anayasa Mahkemesinin kararını tanımıyorum.” diyorsa biz neye güvenebiliriz, hangi kanuna? Yani uygulamalarımız bu durumdayken biz hukuk güvencesine nasıl inanabiliriz?

Şimdi, sivil toplumu rahatsız etmek, ayrıcalıklı planlar uygulamak... Sivil topluma da -yasanın içinde görüyoruz ki- derneklere kayyum uygulaması gelecek. Hangi adalet mekanizmasıyla kime güvenebiliriz ki “Bu, terörün finansmanıdır, buna el koyalım.” “Şu sivil toplum kuruluşunu kapatalım, bir kayyum atayalım.” dediğimiz zaman hangi kurumun adaletine güvenebiliriz? Yani mahkeme kararlarını tanımayan bir durumda biz kime güvenebiliriz?

Şimdi, hukukçular konuştuğu zaman, hukukçuların susturulması için “Sorosçuyu mu destekliyorsunuz?” “Teröre destek mi vermek istiyorsun?” dendiği zaman hukukçular Türkiye’de konuşamaz hâle geliyor. Ben bu örneği geçen Adalet Komisyonunda da vermiştim. Bülent Arınç’ı beğenirsiniz, beğenmezsiniz ama bir şey söyledi, şunu dedi: “Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları uygulandığı zaman filan şahısların tahliye edilmesi lazım.” E, görevinden oldu. Şimdi, hukukçular konuşamazsa “Hukuk kararlarını, mahkeme kararlarını uygulayın.” demezse bunun sonu nereye varır?

Şimdi, bunu hukukçular niye ister? Tabii ki Sorosçuyu korumak için ya da bir şahsı korumak için değil; yıpranan adaletin yeniden tesis edilmesi, adalette güven sağlanabilmesi için. Bizim için ne önemli olabilir Ahmetler, Mehmetler, Hasanlar, Osmanların çıkıp çıkmamasından da ziyade? Haksızlığın ve hukuksuzluğun olağan hâle geldiği bir ülkede terörü biz nasıl engelleyebiliriz? Şimdi, teröre karşı kolluk güçleri görev yaparken eğer o adalet o ülkede çökmüşse -“Adalet mülkün temelidir.” boşuna söylenmiş bir şey değil ki, gerçekten adalet bir ülkede güven kaybediyorsa, çöküyorsa- o ülkede kargaşayı nasıl engelleriz? Biz diyoruz ki: Teröre karşı kolluk güçlerimizin amansız mücadele vermesi ama yanında da adalet ve hukukun yerli yerinde yeniden ihya edilmesi, hukuk mekanizmalarının her şeyiyle işletilmesi ve bu ülkede adaletin tesisi, bizde terörün de sonunu getirecek en önemli şeylerden birisidir. Siz “Şu, şu derneklere kapatıyoruz.” dediğiniz zaman Türkiye’de sivil toplum çok ciddi rahatsızlığa uğrayacaktır. Neden? “Kapatalım.” diyen mekanizmaların adaletine, eşit davranacağına güvenmedikten sonra toplumda çok ciddi kargaşalar olacaktır. Keşke bu kadar kolay olsaydı, birtakım engellemeler, yasaklar ve sert tedbirlerle bu tür şeyleri dünya engelleyebilseydi hukukun, adaletin ve demokrasinin olmadığı ülkelerde bir tek kargaşa, anarşi ve terörün olmaması gerekirdi ama baktığımız zaman, adaletin, hukukun ve demokrasinin yaşadığı ülkelerde terör giderek yok olmuştur ama adaleti tesis edemeyen, demokrasinin hâkim olmadığı, eşitliğin olmadığı ülkelerde de ne kargaşa ne anarşi ne terör bitmiştir.

Siz dünyanın neresinde gördünüz, bir trafik yol kestiğinde cezalar vereceğinde insanların, vatandaşların birbiriyle yardımlaştığını, ışıklar yakarak “Kontrol var.” dediğini? Türkiye’de olur. Bunu arka planda düşündüğümüz, incelediğimiz zaman yurttaşların birbiriyle bir dayanışmasıdır. Yani devlete olan orantısız bir güç, adaletsizlik ya da hukuka olan güvenin sarsılması nedeniyle ya suçluyu saklama psikolojisi ya da insanların ceza almaması için birbiriyle dayanışması, yardımlaşması Türkiye’de olmakta. Hukuk güvencesine, devletin adaletine yüzde 100 güvenildiği yerlerde ihbar mekanizması çalışır, yurttaşlar birbirini “Burada bir yanlışlık var, burada bir hukuksuzluk var, burada bir suçluyu

saklama var.” diye ihbar müessesesi çalışır. Her bir yurttaş demokrasilerde bir kolluk gücü gibi çalışır ama adalet ve demokrasi zayıflamış ülkelerde de yurttaşların birbiriyle ister istemez bir dayanışması olur. “Devletten birbirimizi koruyalım; hukuktan ve cezalardan birbirimizi koruyalım.” mekanizmaları gelişmeye başlar. Onun için şu son derece önemli kanunu bu kadar aceleye getirmeseydik de keşke enine boyuna tartışarak olgunlaştırabilseydik.

Bir yıl önce “Basına özgürlük.” dediniz. Neden öyle dediniz? “Basına özgürlük.” denmesinin sebebi dünyada Türkiye’de en çok basın mensubunun tutuklu olduğu ülke olduğumuz için son derece sınıf aşağı düşmüştük, derece kaybetmiştik. Buna karşılık reform diye getirdiniz, dediniz ki: “Basının özgürlük alanındaki haber verme amacıyla ortaya koyduğu fikir ve düşünceler suç olmaz.” Biz de dedik ki: “Bunun için Ceza Kanunu’nda değişikliğe gerek yok. Anayasa’nın filan maddesinde bu vardır, Ceza Kanunu’nun da filan maddesinde bu vardır. Bunu niye yeniden kanun değişikliğiyle basını sözde ‘Özgür bırakıyoruz.’ gibi yeni kanun çıkarıyoruz? Bu mükerrerdir.” Ama biz çıkardık ve ondan sonra, tabii, “Basına Özgürlük” manşetleri çıktı, hemen arkasından da Müyesser Yıldız, Barış Pehlivan, Barış Terkoğlu, Murat Ağirel’in tutuklandığını gördük. Yani “Biz bir şeyi çıkarıyoruz, özgürlük.” derken bir şey değişmiyor, kendi kendimizi kandırıyoruz, dünyayı belki de kandırmaya çalışıyoruz. Bizim yapmamız gereken: Süratle yargı adaleti, hukuk hukuku ve adaleti yeniden ihya etmenin yollarını aramamız lazım. Muhalefete “Biz sizi anlamayız, dinlemeyiz, siz art niyetlisiniz.” gibi düşünüyorsanız çok yanlış. Zaten önemli bir ayrımcılık, önemli bir bölücülük var demektir.

Sonra terörün finansmanı için burada diyoruz ki: “Terörün finansmanın üstüne çökelim. Göz açtırmayalım.” Güzel, tabii ki öyle olması lazım ama bütün dünyadan gelecek paralar da gelsin, buyursun gelsin, sorgu sual yok, “Af çıkarıyoruz.” diyorsunuz. Yani bütün dünyadaki kara paraya -içinde kara para da olacak, terör finansmanı da olacak- “Türkiye’ye buyursun gelsin, serbesttir.” diyorsunuz, ondan sonra da bir taraftan da bu kanunu çıkarıyoruz.

Şimdi, bu özensizlikler maalesef ülkemizi, devletimizi, hukukumuzu ve adaletimizi yıpratıyor. Savcı İrfan Fidan -Zeynel Bey de söyledi “Umutlandık.” dedi- yani çok kötü iddianameler ve tutuklamalar sonucunda acaba yükselterek bir kızağa mı alınır? Evet, bütün Türkiye’de böyle bir hava esti. Ama ne mümkün, belli ki Anayasa Mahkemesinin başına getirilecek. Şimdi, bu kadar tartışmalı bir ismi, toplumda ve dünyada bu kadar birçok örnek, sembol davaya konu olmuş bir ismi şimdi Anayasa Mahkemesine nasıl sokarız, nasıl başına getiririz?” diye düşünülüyorsa hem bu Cumhurbaşkanlığı sistemini yeniden düşünmemiz ve sadece bizim değil -biz biliyoruz da- artık AK PARTİ’li dostların, arkadaşların, yurttaşlarımızın da “Biz, bu sistemle ne ekonomiyi düzeltebiliriz ne hukuk ve adaleti düzeltebiliriz.”i yeniden düşünmesi gerekiyor.

Ben, yasayı şahsım ve partim adına çok yararlı ve gerçekten Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları çerçevesinde ve “FATF” dediğimiz kuruluşla iş birliğinin terörle mücadelede çok faydalı olacağına inanıyorum, inanıyorum ama bize gereken samimiyettir, bize gereken adalettir, hukukun yerli yerine yerleşmesidir. Biz, otoriter bir rejimin hele hele yargıya böyle bir müdahale olduğu dönemde, adalete güvenin sarsıldığı bir dönemde böyle yasalarda çok tedbirli olunması gerektiğini, çok derli toplu tartışarak ve toplumu ikna ederek sonuç alınmasını...

Ama “Sonuç alınabilir mi?” dersiniz Sayın Başkan, gerçekten ümitlerimizi kaybediyoruz. Yargının bu bağımlı ve üzerinde bu siyasi baskıların olduğu bir dönemde, biz devletimizin adaletine güvenilmez noktaya vardığımızda bu tür sorunları çözmek değil, büyüteceği düşüncesindeyiz. Dediğim gibi, buna “Karşıyız.” demek mümkün değil ama doğrusu dikkatli olmak gerekir. Artık “Biz, muhalefeti dinlemeyiz, kendi bildiğimizi yaparız.”ı, keşke kendi bildiğinizi yapsanız... “Sadece Türkiye’yi teslim ettiğimiz yukarıdaki kişinin söyledikleriyle, onun vizyonu, onun kararlarıyla idare ediliriz.”i

birakabilsek, tartışan bir ülke hâline tekrar gelsek.

Teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Subaşı.

Sayın Alpay Antmen...

Buyurun Sayın Antmen.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcıları ve değerli bürokratlar; evet, 16 Aralık 2020 tarihinde AK PARTİ'ye mensup milletvekili arkadaşlarımızın Meclis Başkanlığına sunduğu yine bir torba yasayı görüşüyoruz, yine bir AKP klasığı. Şunu açıkça, kayıtlara geçsin diye arz etmek istiyorum: Böyle bir kanun bu kadar kısa bir sürede Komisyonun önüne gelip Komisyonunda etraflıca görüşülerek doğru bir iş yapılmaz.

Değerli milletvekilleri, bu torba kanunla Mali Eylem Gücü tarafından talep edilen ve Türkiye'nin gri listeye girmemesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmaya, getirilmeye çalışıldığı ifade edilmektedir. Kanunun olması gereken amacı, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları ve ilgili FATF tavsiyeleriyle uyumlu olarak terörizmin finansmanı ve kara para aklama suçlarıyla, özellikle kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanı konularıyla mücadele edebilecek yasal mevzuatın güçlendirilmesidir. Zaten Türkiye Cumhuriyeti terörizmin finansmanının önlenmesine ilişkin uluslararası, Birleşmiş Milletler sözleşmesine taraf. Bu anlaşmanın bir iç hukuk kuralı, 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunu'muz var, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'umuz da mevzuatımızda ama kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesi ilk kez mevzuatımıza girecek.

Burada önemli olan husus, bir yıl önce, Ekim 2019 tarihinde FATF'in eleştirileri üzerine tam bir yıldır beklenerek bu kanunun getirilmesi. Değerli arkadaşlar, bu kanunun getirilmesi neden bir yıl geciktirildi? Bir yıl boyunca bu kanunun defalarca getirilmesi gerekirken, biz bu kanunu ancak şimdi bütçe görüşmelerinin son gününde sıkıştırılmış bir şekilde inceleyeceğiz. Tabii, maddeler hâlinde tek tek bahsedeceğimiz şekilde, sadece kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine ilişkin değil, bu arada pek çok kanunda değişiklik yapıyor torba kanun ama kanunun içinde, Türkiye'de insan hakları ihlalleri yaratacak, Anayasa'ya aykırı, toplumdaki sivil örgütlenmeyi etkileyecek ve kötüye kullanılması mümkün olabilecek hükümler de var.

Biz yine dönelim FATF'in tavsiye kararlarına. Şimdi, önümüzdeki kanun, bu FATF dediğimiz Mali Eylem Görev Gücünün 40 tane tavsiye kararından 7 no.lu tavsiye kararını kısmen de olsa -tam değil, yine kısmi uyumsuzluk var- gidermeye çalışıyor. Ama FATF'in Türkiye Cumhuriyeti devletini gri listeye almamak için uyardığı tek tavsiye kararı sadece 7 no.lu değil, 12 no.lu tavsiye kararı da var.

Peki, değerli milletvekilleri, Türkiye gri listeye dâhil edilme riski altında. 2019 Değerlendirme Raporu'na bakarsak, kara para aklamanın, terörün finansmanının ve kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesi konularında ciddi eksiklikler var ve bu raporda tespit edilmiş. Türkiye'nin gerekli iyileştirmeleri yapmadığı takdirde de gri listeye ekleneceği konusunda Mali Eylem Görev Gücü açıkça Türkiye Cumhuriyeti'ni uyarıyor.

Gri liste, stratejik yetersizliği olan bölgeleri, finansal sistemleri, FATF tarafından kara para aklama ve terörizmin finanse edilmesine karşı güvencede bulunmadığı düşünülen ülkeleri içerir. Gri listede bulunan ülkeler arasında Bahamalar, Botsvana, Kamboçya, Gana, İzlanda, Moğolistan, Pakistan,

Panama, Suriye, Trinidad ve Tobago, Yemen, Zimbabve yer alıyor; Türkiye bu listede yer alamaz. FATF'in gri listesine eklenmesi Türkiye'nin dış finansman çekebilme kabiliyetine zarar verecek, yaşanan ekonomik krizi ve mevcut ekonomik krizi de daha derinleştirecektir. Rapora göre -dediğim gibi- Türkiye, FATF'in 7 ve 12 no.lu tavsiye kararlarına uyum sağlamamıştır, sağlamak zorundadır.

Şimdi, biz bu kanunla eksik de olsa 7 no.lu tavsiye kararına uymaya çalışacağız ama sadece 7 no.lu tavsiye kararına uyulması bizi gri listeye eklenmekten alıkoyacak mı? Niye bunu söylüyorum? Ülkemizin “uyumsuz” olarak değerlendirildiği diğer tavsiye çok daha önemli, 12 no.lu tavsiye, “siyasi nüfuz sahibi kişiler” başlığını taşıyor. Siyasi nüfuz sahibi kişiler kapsamında üst düzey kamu görevlileri, Hükümet Başkanı, üst düzey siyasiler, Hükümet görevlileri, adli ya da askerî personel, önemli mevkiideki siyasi parti temsilcileri ve kamu kurumunda üst düzey yöneticileri niteliği taşıyan kişiler var. Bu tavsiye, yolsuzlukların önlenmesi ve tespit edilmesi bakımından büyük önem taşıyor; yerli ve yabancı siyasi nüfuz sahibi kişiler ile yakınları tarafından gerçekleştirilen işlemlere konu olan fonların ve mal varlığının mali kurumlarca yakından takip edilerek kaynağının tespiti için tedbir alınmasını gerektiriyor. Tavsiyeye uyum sağlanmamış olması, ülkemizde siyasi nüfuz sahibi kişiler ve bunlarla bağlantılı kimselerin dâhil olduğu yolsuzluk olaylarının ortaya çıkarılmasını zorlaştırmakta ve yolsuzluk kaynaklı fonların ekonomik sistem içinde aklanmasını kolaylaştırmaktadır. Bu durum, yolsuzluk olaylarının korunduğu, hatta gizliden gizliye teşvik edildiği şeklinde yorumlanmaya açıktır.

Evet, şimdi, kanun teklifiyle 7 no.lu tavsiye konusunda düzenleme yapılırken neden 12 no.lu tavsiye yine eksik bırakılmaktadır?

Bakın, değerli milletvekilleri, yerli ve yabancı siyasi nüfuz sahibi kişiler ile yakınları tarafından gerçekleştirilen işlemlere konu olan fonların ve mal varlığının mali kurumlarca yakından takip edilerek kaynağın tespiti için tedbir alınmasını öngören 12 no.lu tavsiye konusunda ise herhangi bir adım atmamaktasınız. Gerekli düzenlemenin yönetmelik değişikliğiyle yapılacağı, yasal değişikliğe gerek olmadığı ifade edilse bile bugüne kadar bu konuda siyasi irade gösterilmemiş olması da dikkat çekicidir.

Siyasi iktidar tarafından böyle bir düzenlemenin yapılması yoluna gidilmediği gibi, görevleri kapsamında “Siyasi nüfuz sahibi kişiler” tanımının içinde yer alan Cumhurbaşkanına ilişkin bazı bilgileri sorguladıkları gerekçesiyle Temmuz 2020’de FETÖ bahanesiyle 115 MASAK çalışanının gözüaltına alınarak soruşturmaya tabi tutulduğu iddia edilmekte; bu, son derece ironik bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonraki süreçte bu kişilerin tamamının FETÖ konusunda takipsizlik kararı aldıkları söylenmekte ancak Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na muhalefetten iddianame düzenlenmektedir. Yani FATF’in 7 ve 12 no.lu tavsiyelerine zamanında uyum sağlamayarak birçok hataya yol açtık; örneğin, Rıza Sarraf ve rüşvet verdiği kişiler bu şekilde korunmuş olabilmektedir.

Bunun ayrıntısına daha fazla girmeyeceğim ama maddelere baktığımız zaman yine ortada bir torba kanun var dedik. Yalnız bu teklifin gerçekten de yanlış uygulanmasını doğuracak hükümleri var, bunları maddeler hâlinde tek tek inceleyeceğiz ama geneli üzerinde söylemek gerekirse, madde 4’te yeni bir kurum koyuyoruz, burada üst düzenli devlet görevlileri, kamu görevlileri yer alacak fakat adamlar devlet memuru olduğu ve maaş aldıkları hâlde bunlara yine bir ücret tayin ve takdir ediyorsunuz. Zaten maaş aldığı zaman içinde -yani bir aylık maaşını alıyor ve zamanını devlete veriyor- yapacağı bir görev için ekstra para verilmesi hiç de doğru değil ve ülkede bu kadar yüksek ekonomik kriz, açlık varken, insanlar açlıktan inim inim inlerken bazı görevliler 2’nci, 3’üncü, 4’üncü maaş verilmesi kamu vicdanını yaralayacaktır. Bu hükmün çıkartılması, düzeltilmesi gerekmektedir.

Yine, teklifin tamamına baktığımız zaman idari para cezalarının inanılmaz bir şekilde artırıldığı, asgari hadleri ile azami hadleri arasında büyük bir uçurum olduğu, idareye geniş takdir yetkisi verildiği görülmekte ve bu da idari para cezası tayin ve takdirinde birçok olumsuzluğa yol açacak gibi görülmekte.

Ayrıca, kanun teklifinde pek çok Anayasa'ya aykırılıklar var, onu Vekilimiz Turan Aydoğan tek tek anlatacak, maddelerde yeri geldiğince bahsederiz. Süleyman Bülbül Vekilimize de bu konuda sözü bırakacağım ama şunu söylemek istiyorum: Özellikle madde 8 bazı konuları yönetmeliğe bırakıyor, kanunla düzenlenecek konularda yönetmelik yapılamaz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddelerde değerlendiririz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Maddelerde onları görüşeceğiz Sayın Başkan. Ama bakın, teklifin genelinde bilgi ve belge istemek olarak açıklanıyor ama bu bilgi ve belgelerin gizli tutulacağı, isteyen kamu görevlisinin, isteyen kuruluşun bunları gizli tutmasıyla ilgili bir madde yok. Ondan sonra çarşaf çarşaf basında, daha çok yandaş basında biz bunları görmek durumunda kalacağız diye düşünüyorum.

Maddelerde tek tek konuşacağız ama özellikle 15'inci maddeye bakmanızı istiyorum, Anayasa'nın 30'uncu maddesiyle aykırılık var, bunun giderilmesi gerekiyor. "İçişleri Bakanı mahkemeye derhâl bilgi verir." diyor ama Anayasa "Yirmi dört saat" diyor yani bu teklif yazılırken de Anayasa'nın lafzıyla ve ruhuyla bu kadar basit bir konuda çelişme olmaması gerektiğini, teklifi kaleme alan arkadaşlarımızın burada özensiz davrandıklarını açıkça kayda geçirmek istiyorum.

Bakın, mesela, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'nda hükümler var, bu teklife başka bir suç olmasa bile, bu teklifteki en ufak aykırılığa 1.000 lira idari para cezası getiriliyor; sağa baktın idari para cezası, sola baktın idari para cezası olacak.

Bir avukat olarak da özellikle, daha önce Danıştay tarafından iptal edilen bir yönetmelik maddesinin teklife getirilerek avukatlara, meslek sırrına, avukatlığın ruhuna ve özüne aykırı olarak bildirim yükümlülüğünün getirilmesi doğru değildir, avukatlar meslekleri icabı öğrendikleri hiçbir şeyi başkasıyla paylaşamazlar.

25'inci maddede Bakan yetkisi...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bunları maddelerde konuşacağız Sayın Vekilim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ama öyle de bunların düzeltilmesi gerekiyor ve maddelere gelmeden önce belki bu konuda çalışma yapan, teklifi getiren arkadaşlarım düzeltebilir.

Neden 25'inci maddede Bakana yetkisini devretme hakkı veriyorsunuz? Bakana verilen bir görev neden başkasına verilsin, kime devredecek, odacıya mı devredecek? O da müphem. Yani aslında bu kanunu neresinden tutsak sıkıntılı fakat biz Türkiye Cumhuriyeti'nin yüksek menfaatlerini her şeyden üstün tutuyoruz, Türkiye Cumhuriyeti'nin gri listeye size rağmen girmesini istemiyoruz. Bir yıldır geciktiniz bari 7'nci tavsiyenin yanına 12'nci tavsiyeyi de bu kanuna eklemek gerekir diyorum. Benden sonra söz alacak milletvekili arkadaşlarım Turan Aydoğan ve Süleyman Bülbül de bu konulara daha da açıklık getirecekler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Antmen.

Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, bu "Kırk sekiz saat geçti mi geçmedi mi?" tartışması ayrı bir iş ama bir yandan partilerle görüşme yürütürken, partilerin bu yasa teklifiyle ilgili görüşlerini alırken ve "Bu görüşler doğrultusunda, bunları da göz önünde bulundurarak bu yasa düzenleyeceğiz." derken bu görüşmenin devam ettiği sırada yasa teklifinin götürülüp Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmasını doğrusu yadırgadığımı söylemek isterim. Biz orada teklif sahipleriyle görüşüyorduk, biz teklif sahiplerine konuya ilişkin görüşlerimizi sunduk ve bunları göz önünde bulunduracaklarını söyledikleri sırada

meğer yasa teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına vermişler. Dolayısıyla bu, gerçekten, yasa yapma tekniğiyle ilgili tartışmaların ötesinde yani siyasi parti gruplarıyla olan ilişkilerin daha saygın bir temelde yürütülmemesi anlamına geliyor. Bu, gerçekten yadırganacak bir şey.

İkincisi, ben bu teklifle Türkiye'nin gri listeye girmesinin engelleneceği konusunda kuşkuluyum. Şimdi, size bir şey okuyacağım. Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Yasa Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğu tarihte zamanın Maliye Bakanı Mehmet Şimşek şöyle bir konuşma yapıyor, bir parçasını söyleyeceğim. Diyor ki: "FATF Genel Kurulu sürecinde ülkemiz bakımından yaşanan gelişmeler özetle şu şekilde olmuştur: 15-19 Şubat 2010 tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'nde yapılan FATF genel kurul toplantısında, FATF'ın aklama ve terör finansmanı ile mücadele standartlarına uyum sağlamayan ülkelerin kamuoyuna duyurulduğu iki liste oluşturulmuştur. Bunlardan birincisi, aklama ve terör finansmanı ile mücadelede herhangi bir gelişme göstermeyen, İran ve Kuzey Kore'nin dâhil olduğu kara liste; diğeri ise eksiklikleri bulunan ve yeterli gelişme göstermeyen ülkeler listesi gri liste olup, Türkiye bu ikinci listeye dâhil edilmiştir. Şubat 2010 ile Ekim 2012 arasında yapılan FATF genel kurullarında Türkiye'nin eylem planında taahhüt etmiş olduğu, Terörizmin Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yasa Tasarısı'nın hâlen uluslararası standartları karşılayacak şekilde yasalaşmaması tenkit edilmiştir. 2012 FATF genel kurulunda, Türkiye'nin taahhüt etmiş olduğu kanun tasarısını Şubat 2013 tarihine kadar yasalaştırmaması durumunda Türkiye'nin FATF üyeliğinin askıya alınmasına karar verilmiştir. Ayrıca bu karara paralel olarak Türkiye'nin İran ve Kuzey Kore'nin bulunduğu kara listeye yani birinci listeye alınma riski ortaya çıkmıştır."

Şimdi, FATF genel kurulu ne zaman karar vermiş? Şubat 2010 tarihinde ve Türkiye kara listeye alınmış o zaman. Şubat 2010'dan sonra, eğer böyle devam edilirse tamamen dışına çıkarılacağı söylenmiş. Şubat 2013'e kadar düzeltilmezse bu karar hayata geçirilecek denmiş. Bu yasa ne zaman çıktı? Türkiye Büyük Millet Meclisinde 6 Şubat 2013'te görüşülmüş ve sanırım birkaç gün sonra da Resmi Gazete'de yayınlanmış. Yani bu son günde, son haftada, son ayda yapılma alışkanlığı hâlâ devam ediyor. Bu sefer de hatta aralık için 18 Aralık tarihi verilmiş sanırım eğer 18 Aralık 2020 tarihine kadar bu konuda bir adım atmazsanız tekrar gri listeye alınacaksınız demişler ve bugün 18 Aralık, biz bugün görüşüyoruz. Doğru mu Başkan? Yani sanki bu konuda, gerçekten, Türkiye... Sorsanız, belki bu iktidar partisi ve ortağı gece gündüz terörle çok kahramanca mücadele ettiklerini, uluslararası terörizmle en büyük mücadele içerisinde olan yönetim olduklarını söyleyecekler ama her nedense bu konuda uluslararası toplumun "Adım atın." dediği konuların hiçbirisinde zamanında adım atmayan bir hükümetten söz ediyoruz. Ayrıca, ben şunu söyleyeyim: Yani Yardım Toplama Kanunu, Dernekler Kanunu, Avukatlık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle Türkiye'nin gri listeye girmesinin engellenebileceği konusunda benim kuşkularım var. Gerçekten bu teklif öyle yani 7, 8, 9, 10'uncu maddeler Yardım Toplama Kanunu'nda, 11-17'nci maddeler arası Dernekler Kanunu'nda, 20-25'inci maddeler arası Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunu'nda değişiklik yapıyor, 26-33'üncü maddeler Türk Ticaret Kanunu'nda ve en son 34-41'inci maddeler de Türkiye'nin zaten var olan, Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun'da bir dizi değişiklik yapıyor. Dolayısıyla, ben bu şekli değişikliklerin FATF'ın Türkiye'ye bakışını değiştirmeyeceği kanaatindeyim.

Ayrıca, şurada bir sorun yok mu sizce? Hani, Abdullah Bey, Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'ni gerçekten ortalama zekâyâ sahip birine götürelim bunu verelim, bunun içerisinde kitle imha silahlarının önlenmesine dair bir tane madde bulursa alkışlayalım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama kod kanun...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesine

dair bir tane madde bulursa, somut bir madde bulursa biz onu alkışlayalım. Niye bunu söylüyorum? Böyle yuvarlak bir yasayla, altı doldurulmamış bir yasayla gerçekten bir iş yapılmış olmuyor.

Şimdi, bir de şu yani bunun da özellikle altını çizmek istiyorum: Bence uluslararası toplumun ve FATF'ın Türkiye'nin bu gri listeye alınması konusunda, özellikle "Adım atın." dediği Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Kararları 1718 sayılı Kuzey Kore ve 2231 sayılı İran'a ilişkin Kararlar. Bence "Bu konularda adım atın." diyorlar ama burada buna dair tek bir düzenleme yok. Ne var? 1267 sayılı Karar ve 1373 sayılı Kararların devamı niteliğinde. Bunları Türkiye yapıyor mu? Yapıyor. Uluslararası toplum diyor ki: "Şu Ali, Veli, Ayşe, Fatma veya şu yardım örgütü, terörü uluslararası anlamda finanse eden kişi veya kuruluşlardır; bunlara yaptırım uygulayın." Türkiye bunları uyguluyor yani aradan üç ay, beş ay, altı ay geçiyor ve daha önce Bakanlar Kurulu kararlarıyla bunlara dair yaptırım kararları alınıyor. Fakat FATF diyor ki: "Bir kişi eklemediniz buna, bir kişi eklemediniz; bir kurum eklemediniz." Yani, siz, Türkiye'de öyle büyük büyük laflar ediyorsunuz ama sizin Türkiye olarak hani uluslararası terörizmle mücadele konusunda Birleşmiş Milletlerin kararına eklediğiniz bir kişi var mı? Var mı? İçişleri Bakan Yardımcısı burada, MASAK'ın Başkanı burada, herkes burada. Var mı bir kişi? Sunduğunuz bir kişi var mı bu uluslararası topluma? "Biz bu kişiyi ekledik." dediniz mi? "Biz bu kurumu ekledik." dediniz mi? Yok. E, şimdi, bunların hiçbirisini yapmamışsınız, garip bir şekilde bize diyorsunuz ki: "Bu düzenlemeyle biz bu FATF'ın kararlarını, Türkiye'nin gri listeye girmesini engellemiş olacağız."

Bu, işin teorik tartışması, bunu oturup akademik olarak tartışabiliriz, üç ay, beş ay, altı ay ne yapılması gerekiyor, ne yapılması gerekmiyor tartışabiliriz falan. Ben yine kaygımı söyleyeyim: FATF'ın amacına uygun bir düzenleme yapıldığı kanısında değilim ama asıl başka bir sorun var yani iki gündür, üç gündür kamuoyunun tartıştığı başka bir şey var ve bence kamuoyunun bu konudaki kaygısını da saygıyla karşılamak gerekir. Yani siz bir düzenleme yapıyorsunuz ama acaba Türkiye'de derneklerle ilgili, gene İçişleri Bakanlığı gidip bu derneklerin -tırnak içerisinde- iktidara muhalif olan -diyelim, başka bir şey söylemeyelim- iktidara yakın olmayan derneklerin kapatılması veya o dernek yöneticilerinin yönetim görevlerinde yer almasının engellenmesine mi hizmet edecek diye haklı olarak toplumda bir kaygı var ve bu kaygı da temelsiz değil Sayın Başkan.

Neden temelsiz değil? Çünkü biz bunu bu ülkede çok yakın tarihte yaşadık. Bu ülkede bir 15 Temmuz darbe girişimi yaşandı ama 15 Temmuz darbe girişiminden sonra dünyaya soldan bakan Hayal TV ile IMC TV kapatıldı. 15 Temmuz darbe girişimi yaşandı ama bundan sonra sol, muhalif dernekler kapatıldı, onların çalışmaları engellendi. Dolayısıyla, şimdi de "Biz, FATF'ın işte Türkiye'ye önerilerini göz önünde bulundurarak bir düzenleme yapıyoruz, yardım toplama konusunda şu adımları atacağız, Avukatlar Kanunu ve Dernekler Kanunu konusunda şu adımları atacağız." dediğinizde hepimiz toplum olarak kaygılar duyuyoruz diyeyim, hepinizi saygıyla selamlayayım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi söz sırası Sayın Süleyman Bülbül'de.

Buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanım teşekkür ediyorum.

Yine güvenlikçi bir kanun teklifi önümüzde. Bundan on beş gün önce Sayın Adalet Bakanı buraya gelmişti, yargı reformuyla, hukuk reformuyla ilgili düşünceler konuşulmuştu, bizim gözlemlerimiz, düşüncelerimiz alınmıştı. Biz de zannediyorduk ki her ne kadar tek adam rejiminde yargı reformunda sıkıntı olur, yargı reformu olmaz ama önümüze gelecek bir kanun teklifiyle, yargıyla ilgili, hukuki...

Ama yine İçişleri Bakanı baskın çıkmış. Memlekette İçişleri Bakanına verilen yetkiler azmış gibi, getirmişsiniz, İçişleri Bakanına o kadar çok yetki vermişsiniz ki artık bununla beraber özgürlükler ötelenmiş, anayasal hak ve özgürlükler rafa kaldırılmış, yeni bir torba yasa gelmiş önümüze.

Teklif bizim dönemimizde 33'üncü torba arkadaşlar, Adalet Komisyonunda ise 6'ncı torba bu teklif. Bugüne kadar torba tekliflerin madde sayısı 1.202, Meclisin bu dönemde yürürlüğe koyduğu toplam 1.780 maddenin üçte 2'sini oluşturuyor arkadaşlar, düşünebiliyor musunuz? Bu Komisyona gelmiş olan bir teklifle 7 tane kanun değişikliği yapılıyor ve bu kanun değişiklikleriyle beraber anayasal hak ve hürriyetler de rafa kaldırılıyor. Nasıl mı? Şöyle: “Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun” başlığı var ancak içerisine baktığımız zaman demokratik toplumun temel taşıını oluşturan dernek özgürlüğünden başlayan Avukatlık Kanunu'ndaki hak ve savunma hakkına yönelik birçok anayasal hak ve özgürlük ihlal edilmiş durumda. Şöyle bir bakıyoruz, dernek özgürlüğüne ilişkin hükümler Anayasa'ya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı olarak getirilmiş, yine, mal varlığına el koymaya ilişkin hükümler de Anayasa madde 35 ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1 no.lu ek protokol madde 1'e aykırılık teşkil ediyor. Savunma hakkına ilişkin kısıtlamalar adil yargılanma hakkına, hukuk devletine aykırı olması itibarıyla Anayasa'nın 36'ncı ve 2'nci maddeleri açısından büyük sorun teşkil ediyor. Bununla beraber Anayasa'ya aykırılık içeren birçok düzenleme var. Burada yapılması gereken, İç Tüzük madde 38 gereği Anayasa'ya uygunluk açısından bu kanun teklifinin mutlaka incelenmesi gerekiyor Sayın Başkan ve Anayasa'ya aykırı olan bu kanun teklifinin geri çekilmesi gerekiyor, mutlaka çekilmesi gerekiyor.

Şimdi, bakıyorum, bu kanun teklifinde –Abdullah Bey açıkladı- gerekçe ne? Türkiye'nin üyesi bulunduğu OECD bünyesindeki kara paranın aklanmasının önlenmesi ve terörizmle mücadele amacıyla kurulan Mali Eylem Görev Gücünün (FATF) tavsiyelerini karşılamak ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin almış olduğu kararları uygulamak amacıyla hazırlanmış. Bu kararların yerine getirilmesi tabii, önemli. Terörle mücadelede finansal desteklerin önlenmesi olmazsa olmaz. Tabii ki teröre finansal destek sağlayan kişiler, kurumlar, kuruluşlar, dernekler ve STK'lerin önüne geçilmeli ancak kanunun dayanak olduğu FATF'ın düzenlediği belgeler dikkate alındığı belirtildiği hâlde gerekçede ne yazık ki en önemli 7 ve 12 no.lu tavsiye kararı göz önüne alınmamış durumda. Burada kanun teklifinde sadece avukatlar, dernekler, sivil toplum örgütleri, şirketler, kişi ve kuruluşlar terör örgütlerine destek veriyor gibi bir anlam çıkmış yani bunun dışında 12 no.lu Tavsiye Belgesi'nde siyasi kişi ya da kuruluş olabileceği ifade edildiği hâlde, bu kapsamda siyasi nüfuz sahibi kişinin aile bireyleri ve yakınları için bu tedbirlerin uygulanması gerektiği tavsiye kararında vurgulandığı hâlde neden değişiklik yapılmamış, neden eklenmemiş? Yani bu kanun teklifinin en büyük eksikliği bu.

Başka bir hatırlatma daha yapayım, onu anlatayım, şimdi biraz geçmişe dönüyorum. Şimdi, bu kanun teklifi OHAL'in normal, yasalaşmış bir değişik şekli. Hatırlarsınız, OHAL'in başlangıcında darbe girişimi nedeniyle hedef neydi? FETÖ'ydü. Daha sonra ne oldu? KHK'ler, “FETÖ terör örgütüne aidiyet” “bağlantı” ifadeleri ve “terör örgütü ilişkisi” ve “devletin millî güvenliğine tehdit gibi” geniş bir tanımlama yapılmaya başlandı. 22 Kasım tarihli 677 sayılı KHK kapsamında toplumsal muhalefet kesimleri ile ilişkili STK'ler, demokratik kitle örgütleri kapatma kararlarına dâhil edildi. Toplam 375 tane dernek hakkında kapatılma kararı alındı. Örneğin, Soma'daki maden faciası, Artvin'deki hidroelektrik santral projeleri, öğrenci davaları, yazdıkları haberler nedeniyle yargılanan gazetecilerin davaları gibi pek çok soruşturma ve davada mağdurlara gönüllü avukatlık hizmetleri veren Çağdaş Hukukçular Derneği ve Özgürlükçü Hukukçular derneği kapatıldı; ÇHD'nin internet sitesi dahi yasaklı hâle getirildi, avukatlar cezaevlerine gönderildi. Örneğin, Türkiye genelinde çocuk hakları çalışmalarını yürüten, raporlamalar yapan UNICEF'le ortak projeler yürüten Gündem Çocuk Derneği kapatıldı. Ama çocukların istismar edildiği Ensar Vakfı kapatılmadı; daha fazla yardım eder hâle gelindi, hatta

Cumhurbaşkanı genel kurullarına gitti, Sayın Aile Bakanı “Bir kere olması karalama için gerekçe değildi.” diye açıklamalarda bulundu arkadaşlar.

Dernekler Kanunu’na eklenen bu yeni düzenlemeyle yargı kararı olmaksızın, İçişleri Bakanının keyfiyle, geçici olarak dernek görevlileri hakkında görevden uzaklaştırma kararı verilebilecek. Böyle bir şey olabilir mi? Nerede olabilir, hukuk devletinde böyle bir şey olabilir mi? Dahası, İçişleri Bakanımız, bu tedbiri yeterli görmezse dernek faaliyetlerini de askıya alabilecek. Ver yetkiyi İçişleri Bakanına, adaletle ilgili, yargı reformuyla ilgili hiçbir şeyi Adalet Komisyonuna getirme. Yani değil kesinleşmiş yargı kararı, kovuşturma aşaması dâhil, teklifte beklenmiyor. Terör faaliyeti adı altında her derneğin faaliyetleri durdurulacak, dernek yöneticileri görevden alınıp derneklere kayyum atanacak. Yani bu 27’nci Dönemle birlikte bu iktidarın son bütçesi dedik ya, “Veda bütçesi” dedik ya, son yıllarda yaptığı en önemli şey kayyum. Yani belediye başkanlarını -millî iradeyle seçilen belediye başkanlarını- alıp da kayyum atadınız, yetmedi, şimdi derneklere kayyum atayacaksınız. Böyle şey olabilir mi? Tıpkı “FETÖ’yle mücadele ediyoruz.” diyerek muhalif tüm derneklerin kapatılması gibi, KHK’yle değerli akademisyenlerin görevlerden alınması gibi işlemler yapılacak.

İktidarın yanında olmayanları, muhalif olanları “terörist” ilan etmek, en ufak eleştiriye ya da fikir beyanına “terör propagandası” demek, ne yazık ki iktidarın son on sekiz yıldan beri yaptıkları en önemli işlerden biri hâline geldi. Bu kanun teklifi, bu işleri daha da meşru kılmamanın bir kılıfı olarak getirilmiş arkadaşlar buraya. Burada, İçişleri Bakanına inanılmaz bir yetki veriliyor. Şimdi bunu dersem arkadaşlar diyecek ki: “Ya, böyle şey olur mu?” Evet, sarayın Süleyman Soylu sevgisi, Soylu’nun da yargı düşmanlığı anlaşılacak gibi değil arkadaşlar. Yargı diye bir şey kalmadı; İçişleri Bakanına yetki ver, güvenlikçi politikalar olsun, yasa teklifleri gelsin, ondan sonra buradan da, biz ne kadar itiraz etsek dahi virgülüne dokunulmadan Meclis Genel Kurulundan çıksın. Ondan sonra, vatandaşlar “İneğimi satıyorum, ineğimi kesiyorum. Tarım Kredi Kooperatiflerine battım, borcumu ödeyemiyorum.” diyen çiftçileri de 25 kilometre ileriden Ankara’ya sokmayın, böyle şey olmaz.

Sadece bu 15’inci maddeyle Anayasa’nın 2, 5, 10, 11, 13, 25, 26, 36, 38, 40’ıncı maddeleri de ihlal ediyor. Bir yasa teklifi nasıl olur da Anayasa bu kadar hiçe sayılarak hazırlanabilir? Arkadaşlar, anlamak hiç mümkün değil.

Ya, Başkanım, bununla da hiç konuşulmuyor, çıkarsak olur değil mi? Vallahi, boğulacağız ya. Nefes alamıyoruz yani.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Çıkarabilirsiniz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bir başka önemli mesele, teklifin 20 ve 27’nci maddeleri. Bu teklifle avukatlar, yapmış oldukları işlemler hakkında bilgi ve belge verme, şüpheli işlem ibrazı, muhafaza yükümlülüğü gibi fiillerle yükümlü kılınıyor. Avukatlık mesleğinin özü ortadan kaldırılarak savunma hakkı tekrar yok ediliyor. Avukatlık mesleğinin özü olan ve Avukatlık Kanunu’nun 36’ncı maddesinde düzenlenen sır saklama yükümlülüğü ortadan kaldırılıyor. Avukatlığın tanımı -üzülerek söylemek gerekirse- “ihbarcı” hâline getiriliyor.

Değerli arkadaşlar, avukatlar müvekkillerinin bilgilerini açığa vuramazlar. Ben de otuz sene avukatlık yaptım, müvekkillerin bilgilerini açığa vurmamız mümkün değil, vurduğunuz zaman gidiyordun, ya ana baba ismi soruluyor ağır cezada ya da disiplin dosyaları önüne konuyor. Bu mesleğin en temel kurallarından biri olan “Müvekkillerinin bilgilerini açığa vuramazlar.” kuralı yani avukatların sır saklama yükümlülüğü süresiz olup müvekkil ve vekil ilişkisinde güven inşasının temelidir. Ben şu anda milletvekili olsam dahi, avukatlık mesleğini bırakmış olsam dahi önceki dönemlerdeki müvekkillerim hakkında sır saklama yükümlülüğüne aykırı davranırsam yine yargılanırım. Onun için, kimlik tespiti, işlemlerin izlenmesi, bilgi ve belge verme, şüpheli işlem yükümlülükleri, muhafaza ve

ibraz yükümlülükleri avukatların savunma haklarıyla asla bağdaşmıyor. Avukatlık Kanunu, avukatın sır saklama yükümlülüğü sebebiyle tanıklıktan çekilme imkânı bile vermektedir. 36'ncı maddedeki bu temel ilkenin istisnası ise bellidir. Ancak avukatın kendine yüklenen yargılamada savunmasını yapabilmesi için bilgilerin paylaşılması zorunluysa ve ilgili kişilerin bilgiyi açığa vurmada rızası varsa sır saklama yükümlülüğü yasal anlamda aşılabilir.

Dahası, hüküm daha önce de Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin (§) bendine eklenmiş ancak hüküm Danıştay 10. Dairesinin 2008/1675 esas, 2013/508 Karar numaralı 24/1/2013 tarihi itibarıyla 20'nci maddeyi detaylı olarak açıklayacağı üzere iptal edilmişti, daha sonra açıklayacağım bu konuda. Buna rağmen tekrar kanuna sokulmaya çalışılmaktadır. Yargı kararlarının tanınması ve uygulanması anayasal bir zorunluluktur. Bu yazdığınız hüküm Anayasa'nın 138'inci maddesini ihlal etmektedir. Avukatlık mesleği yine, çoklu baroda olduğu gibi, bu düzenlemelerle ayaklar altına alınmıştır.

Ayrıca gerekçede ve kanunda yapılan değişikliklerin devamında “müşteri” ibaresi vardır arkadaşlar. Burada avukat arkadaşlar var, biz avukatlar olarak bize gelen, bize danışan insanlara “müşteri” demeyiz; demeyiz, dedirtmeyiz. Çünkü avukatlık kamu hizmetidir, onlara söylenecek şey müvekkildir. Ama burada ne var? “Müşteri” ibaresi kullanılmış. Avukatlar müşterilere değil, müvekkillere sahiptir. Siyasi görüş aykırılıkları bir yana, arkadaşlar, AKP'li hukukçu arkadaşlarımız var, bunu üzüntüyle söylüyorum, bu “müşteri” kelimesini, “müşteri” lafını kaldıralım, çıkaralım buradan. Tümünden geri gönderelim de bu yasayı, onu da kaldırmaya gerek kalmayın. Böyle bir ifade bu kanunla mümkün müdür? Buradan kanunun sistematüğünde avukatların yükümlü kılınmamış olduğunu anlıyoruz ama siz ısrarla kanunu ihlal etmek, avukatlık mesleğini yok etmek istiyorsunuz. Ne kadar yapsanız boş çünkü bu veda bütçesi, bu kanun teklifleri son kanun teklifleri. İnşallah, ittifakımızla hep beraber Cumhuriyet Halk Partisi iktidara gelecek, bu çıkarılan kanunların hepsini aslına uygun hâle getireceğiz arkadaşlar.

Avukat, hâkim, savcılarla beraber yer alır, yargı düzeninin bir parçasıdır. Müvekkil de avukat da müşteriye hizmet veren ilişkisinden farklı olarak birbirine karşı sorumludur. İlkel olarak avukat adaletin oluşması için görevini yerine getirir, müvekkilleri “müşteri” olarak tanımlarsanız adalet değil, menfaat ilişkileri devreye girer. Kısaca “müşteri” ibaresi fahiş bir yanlış ifade ediyor ama bunlara biz alışkınız çünkü hastaneye gelen vatandaşa da siz farklı gözlerle bakıyorsunuz yani bu işe parayla, sırf ekonomiyle baktığınız için memleketin sağlıkta geldiği nokta da ortada.

Oluşturulan bu tabloda ne gittikçe azalan adalet tanımının yerini bulması ne de savunma hakkının usulünce yerine getirilmesi tamamen hayal ürünü olacaktır. Avukatların yükümlü kılınmasıyla avukatlık mesleği icra edilemez hâle bürünecektir. Arkadaşlar, avukatların dışında noterleri de örnek gösteriyorsunuz. Abdullah kardeşim, noterlerde savcı ya da mahkeme kararı olmadan noterlerden hiçbir belgeyi alamazsınız. Bunu nereden biliyorum? Eşim noter, eşime sordum. Noteri örnek gösteriyorsunuz. Mahkeme ya da savcı kararı olmadan hiçbir belgeyi alamazsınız. Siz İçişleri Bakanlığı ve yürütmenin elemanlarınca belgeleri almaya kalkıyorsunuz, sınıflandırmaya giriyorsunuz. Bunu da özellikle belirtme gereği duydum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Var orada yani derneğin bütün faaliyetlerinin yasal olması kaydıyla.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Tabii, o maddeyi tartışacağız. O tercih, keyfiyet. Onu kim belirleyecek?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Derneğin faaliyetleri belirler.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yargı önemli bizim için.

Değerli Komisyon üyeleri, bu kanun teklifi genel itibarıyla Anayasa'nın 14 maddesini ihlal ediyor. Bunların başında, Anayasa'nın 2'nci maddesi açık ve net ihlal ediliyor. Bu kanunda "Adalet anlayışı, insan haklarına saygılı, demokratik bir hukuk devleti" ilkelerini bulamıyoruz ne yazık ki. Teklifin 19'uncu maddesinde "Dolandırıcılık, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma ve rüşvet suçu tüzel kişinin yararına işlendiği takdirde soruşturma ve kovuşturma beklenemez, idari para cezası kesilir." deniyor. Soruşturma ve kovuşturma olmadan nasıl bir kişinin suç işlediğine karar verilebiliyor, ben bunu çözemedim arkadaşlar, çözemedim. Büyük bir ihtimalle arkadaşlar bunu anlatacaklar bize . Yani yargıyı hiçe saymak, keyfi düşüncelerle ceza kesmek hangi hukuk devletinde olabilir? Buna da şüpheli bakıyorum.

Anayasa'nın 5'inci maddesi "...Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak..." diye devam ediyor; gerekli şartları hazırlamak, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak diye devlete görev veriliyor. Bu kanun teklifinin tamamı bu hükmü ihlal ediyor.

En bariz ihlal 15'inci maddede. Teklifte bir kişi hakkında terör suçlaması yapıp mahkeme kararlarını beklemeden, masumiyet karinesini hiçe sayarak görevden almak gibi bir şey var. Bu maddeyle nerede kaldı temel hak ve hürriyetleri korumak, iyileştirmek, insan haklarına dayalı bir devlet yönetimi inşa etmek? Yani Anayasa'nın 5'inci maddesi nerede diye söylemek zorundayım.

Yargı reformunun konuşulduğu bugünlerde hukuk öngörülebilirliğini yok eden, örgütlenme hak ve özgürlüğünün temelini sarsan, hukuk devleti ilkesini ihlal eden ancak böyle bir teklif gelebilirdi. Yani bu nereden geliyor? Tabii, İçişleri Bakanlığından geliyor, takdir etmek olası. Geçenlerde Sayın Adalet Bakanına söyledik: Ne zaman bir şey yapmaya kalksanız İçişleri Bakanlığından ne geliyor? Komplolar geliyor yani reform lafı çıktığı zaman İçişleri Bakanlığından böyle yasa teklifleri geliyor. Yani Adalet Bakanı da görevini yapamaz hâle getiriliyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bizden geliyor teklif, biz buradayız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Anayasa'nın 10'uncu maddesi arkadaşlar "Kanun önünde eşitlik". Teklifin 12'nci maddesinde bazı suçlardan mahkûm olanlar, derneklerin genel kurulları dışında görev alamayacak, dernek organlarına seçildikten sonra ilgili suçlardan mahkûm olanların görevi sona erecek. Bu durum ayrımcı politika inşa etmek açısından değerlendirilebilir. Uyuşturucu maddeler kapsamında hüküm giyen, cezasının infazını tamamlayan kişinin sonraki yaşamında topluma kazandırılması gerektiği, cezaların onarıcı olması ilkesi gereği düşünüldüğünde cezasını tamamlamış kişiler açısından ayrımcı bir politikaya işaret edilmektedir, bu da kabul edilemeyecek bir noktadır. "Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü" hükmü de -11'inci madde- açıkça ihlal edilmişti. Anayasa'nın 13'üncü maddesi de "Temel hak ve hürriyetlerinin sınırlanması" ihlal edilmiştir.

Demokratik toplum düzenine ve Anayasa'nın özüne aykırı düzenlemeler vardır. Anayasa'nın 20'nci maddesi "Özel hayatın gizliliği"ne ilişkin hüküm de kanun teklifinin 9, 13 ve 20'nci maddeleriyle ihlal edilmiştir. Çeşitli bilgi ve belgelerin temini açıkça Anayasa'nın 20'nci maddesinde bulunan "Özel hayatın gizliliği" hakkını zedelemektedir.

Teklifte kamu kuruluşlarından hatta bankalar dâhil olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge isteme yetkisi tanınıyor. Bu durum kişisel verilere daha fazla kişinin erişmesine sebep olacak niteliktedir. Artık bu da ihlal niteliğindedir. Şirketlerin ticari sırları, bankaların bankacılık sırları, müşteri sırları, kamu kurum ve kuruluşlarının devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi ve belgeleri karşısındaki konumu problem yaratacak niteliktedir. Bu anlamda kişisel verilerin korunması kuralı ihlal edilmektedir.

Anayasa'nın 25'inci maddesi en önemli maddelerinden birisi biliyorsunuz "Düşünce ve kanaat hürriyeti" ve 26'ncı madde "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" hükümleri. Kanun teklifiyle derneklerle ilgili yapılan düzenlemeler, başta 15 ve 16'ncı maddeler olmak üzere örgütlenme hakkına, bu kapsamda derneklerin faaliyetlerini gerçekleştirme ve ifade hürriyetleri konusunda büyük bir engel getirmektedir. Yani hiçbir şey kalmadı.

Basın açıklaması yapmak için Dikmen kapıya gelmek isteyen çiftçileri siz 25 kilometre ileride durdurun; baro başkanlarını Ankara'ya sokmayın, baro başkanlarını Meclise sokmayın; iki laf etmek için çıkan insanları alın, Anayasa'nın 34'üncü maddesi gereği "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı" ihlallerinde bulunun, millet evinde otursun, maskeye taksın, ne beklesin, aşı beklesin. Beklediğiniz o; millet dışarı çıkmasın, millet kendisini ifade edemesin, ifade özgürlüğünü ve düşüncesini açıklamasın. Ve son olarak bu düzenlemeyi yapmışsınız yani derneklere de "Susun." diyeceksiniz, "Oturun oturduğunuz yerde, sizin ne işiniz var dernekçilikte, örgütlenmede, gidin evinizde oturun." diyeceksiniz. Zaten millet evde oturuyor şu anda.

Bir diğeri ise 35'inci maddede düzenlenen -en büyük maddelerden birisi, ihlal maddesi- mülkiyet hakkı arkadaşlar. Abdullah Bey'e saygım var hukukçu olarak. Çıktı "Mülkiyet hakkında herhangi bir sıkıntı yoktur." dedi. Yapmayın, eylemeyin arkadaşlar. Bu memlekette Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Adalet Bakanı, Sayın Hazine ve Maliye Bakanı ne dedi: "Yabancı sermayeyi Türkiye'ye getirmek için gerekli yargı reformunu, hukuk reformunu yapacağız." dedi. Ne zaman dedi? On gün önce dedi. Neden dedi? Yabancı sermaye kaçıyor, yerli sermaye kaçıyor, vatandaşlar burada fabrika kurmak istemiyorlar. En son olay ne? Manisa'da kurulacak -ne fabrikasıydı- Alman Volkswagen fabrikası. Neden kaçtı? Neden kaçtı? bunların düşünmek lazım. Şimdi, burada çıkmışsınız mülkiyet hakkı...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Süleyman ağabey, açıkladı, dedi ki: "Bizim şartlar dâhilinde Türkiye operasyon olarak da çok iyi bir üssümüz ancak siyasi sebeplerden dolayı yapamıyoruz."

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Aynı şeyi söylüyoruz, aynı şey. Yani arkadaşlar, şunu demek istiyorum...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ekonomik değil yani husumet var ortada.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Cumhurbaşkanının ve Sayın Adalet Bakanının, Sayın Hazine Bakanının on gün önce söylediklerini ortadan kaldıran bir kanun düzenlemesi bu. Ya, mülkiyet hakkı ihlal ediliyor burada arkadaşlar, "mal varlığının dondurulması" deniyor. Neyi donduruyorsunuz? Cumhurbaşkanı kararıyla donduracağını söylüyorsunuz bir de. Ya arkadaşlar, mal varlığı nasıl dondurulur ya? Yapmayın, eylemeyin ya. Bu anlamda, mülkiyet hakkı ihlal edilmiyor...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika, öyle bir şey demiyoruz, nereden çıktı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Öyle bir şey demiyoruz, devam ediyor sistem zaten.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sistem devam ediyor, mal varlığını dondurduktan sonra sistem devam ediyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ama dondurduktan sonra devam ediyor, ilk önce donduruluyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, karşılıklı olmasın.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Arkadaşlar, bu konu da çok önemli, Anayasa'nın 36'ncı maddesi de yani adil yargılanma hakkı ve hak arama hürriyeti de burada kesinlikle ihlal ediliyor, yargı kararı olmadan birini görevden uzaklaştırabilme olanağı tanınmıyor. Böyle bir durum adil yargılanma hakkı ihlalidir. Bu da ihlal açısından... Yani mahkeme kararı olmaksızın bir derneğin faaliyetine son

verilmesi kabul edilebilir mi arkadaş ya? Keyfiyettir bu ya, keyfiyettir, yürütmeye verilen keyfiyettir, İçişleri Bakanının klasiklerinden birisidir bu. Terörle mücadele böyle hükümlerle gerçekleştirilmez. Terörle mücadele demokrasiyle, demokratik yaklaşımlarla yürütülür.

38’inci maddede suç ve cezalara ilişkin esaslar düzenleniyor. Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimsenin suçlu sayılamayacağı açıkça Anayasa’da belli olduğu hâlde, “kanunilik ilkesi” de “masuniyet ilkesi” de bu düzenlemede ihlal ediliyor. Yani şöyle demişsiniz arkadaşlar: Cumhurbaşkanının ve Bakanın kişisel görüşüyle bir kişinin suçlu olduğu düşünülmüşse ceza yargılamasına gerek yok, boş verin ceza yargılamasını, hiç buna da gerek yok demişsiniz.

Arkadaşlar, bu kadar Anayasa ihlali var, daha birçok şey var. Yani bir günde hazırladığım değerlendirme... Bunu okumadım, içinden özet çıkardım, daha bir çok teknik mesele var. Ya arkadaşlar, İç Tüzük’ün 38’inci maddesine göre bu kadar Anayasa’ya aykırılık varsa ne yapmak lazım? Burada yapılacak nokta, 38’inci madde uygulanacak ve bu teklifin Anayasa’ya aykırı olduğu tartışmalarından sonra bu teklif geri çekilecek arkadaşlar.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Bülül.

Sayın Turan Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan Yardımcıları, hoş geldiniz.

Değerli arkadaşlar, bir yasa teklifini yine aynı koşullarda maalesef değerlendirir hâle geldik, alalecele önümüze getirildi. Dünyanın ayak uydurmaya çalıştığı, uluslararası bir sistemin parçası olmak isteyen bir istekmiş gibi önümüze getiriliyor. Gayet doğaldır, dünyanın güvenlik mekanizmaları uluslararası örgütler tarafından, onların getirdiği normlar tarafından değerlendirilir, önümüze koyulur, onlara da belli ölçüde uymamız gerekir ama egemenlik hakkının Parlamentoda olduğunu unutmadan bu çalışmaları yapmamız gerekir. Yıllar öncesinden gelen arızalı bir durumu düzeltmek için, ligden düşmemizin tarif edildiği son gün Komisyona bir sevk yaparak bu çalışmaları yönlendiriyor olmak... Ben Türkiye Büyük Millet Meclisinin şahsiyetine yönelik bir küçümseme olarak algılıyorum. Her ne kadar Abdullah Güler kardeşimiz iyi niyetli bir çalışmayı önümüze getirmiş olsa da Parlamantonun bir kısmının da artık bu küçümsemeye alet olmaması gerektiğini söylemek zorundayım. Böyle bir yasal yol yürünmesi çok doğru değildir, komisyonları sıkıştırarak, yeterli araştırma yapmadan, az önce Sayın Bülül’ün de çok net dile getirdiği gibi, içinde birçok Anayasa’ya aykırılığın söz konusu olduğu şekilde buraya getirilmesini bugüne kadar eleştirdim, bu tarihten sonra artık kınayacağım çünkü burada tercih başka türlü oluyor. Bir demokratik devlet ile bir otoriter devletin karşı karşıya geldiği yerde egemenliğin esas kaynağı olan Meclis küçümsenir; bu, bir otoriter devlet tavrıdır. Buna bundan sonra Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımın da -çok vicdanlı olduklarına eminim- uymamalarını ve doğru bir çalışma zemininde bu işi yapmamızı sağlamalarını arzu ediyorum.

Türkiye, hukuk sorunu olan bir ülkedir. Türkiye sadece uluslararası terör vesaire anlamında ya da kitle imha silahları anlamında sorun yaşayan bir ülke değildir, ağır hukuk sorunu yaşayan bir ülkedir. Ağır hukuk sorunu olan bir ülkenin iç ve dış dünyaya yönelik olarak verecek olduğu mesajlar, sadece uluslararası örgütlerin ya da uluslararası örgütlerin kendi önüne koyduğu bir olayı son dakikada hayata geçirerek değil, kendi vatandaşına verdiği değeri ortaya koyacak hukuksal düzenlemeleri yaparak olması gerekir.

Sayın Bakan Bey bir “reform” ifadesi gündeme taşıdı, onun akabinde yaşananları gördük; partinizin içinde ve ortaklığınızın içerisinde çok ciddi tartışmalar yaşanır hâle geldi. Biz, o açıdan, sizin

tarafınızdan bir reformun yapılabilme imkân ve ihtimalinin olmadığını biliyoruz ama insan onuruna yaradır yasaları belli ölçüde görüşebileceğimiz inancını hâlâ koruyoruz.

Bu yasaya gelince, bu yasa alelacele yapılmış olduğundan dolayı kendi içerisinde çok ciddi sorunlar yaşıyor. Ha, bu yasayı bugüne kadar yapmayarak neler yaptınız, onu da konuşmamız gerekiyor. Eğer bu yasayı zamanında yapmış olsaydınız “Rıza Sarraf” diye bir olay olmayacaktı. Olan olay, uluslararası hukuka uygun olarak çözülecekti ve sizin 4 Bakanınız Yüce Divanlık olacaktı. Rıza Sarraf olayı çok doğru görülecekti, Rıza Sarraf bu ülkede tahliye edilmeyecekti, hakkındaki soruşturmalar düşürülmeyecekti, Bakanlarla ilgili Yüce Divana sevk için getirilen konular Mecliste iktidar partisinin eliyle öyle kolaylıkla reddedilmeyecekti ve sonra, Rıza Sarraf Amerika’ya gittikten sonra doğruları söyler hâlâ geldiğinde de iş birlikçi ve hain olarak tarif edilmeyecekti. İşte, uluslararası dünya ile biz başka bir yerde olduğumuzdan dolayı bu sorunları yaşıyoruz. Siz, bu yasaları zamanında getirmeyerek Rıza Sarraf’ı korudunuz kardeşim. Şimdi, 18’inde bu yasa çıkacak diye Meclisi sıkıştırıp ortaya koyulmuş bazı yükümlülükleri bizim demokratik hayatımızı yok edecek bir ölçüte vurarak önümüze getiriyorsunuz, asıl yapılması gerekenleri yapmıyorsunuz.

Türkiye ligden düşecek, az önce arkadaşlarımız söyledi, Bahamalar, Kamboçya vesaire falan gibi birtakım ülkelerle eş değer hâlâ gelecek. E, bu yasayı yaparsanız gene gelecek. Burada 7 numaralı tavsiye ve 12 numaralı tavsiye var. 12 numaralı tavsiyede de nüfus sahibi kişilerin hareketlerinin takibi var. Niye bununla ilgili bir düzenleme getirmiyorsunuz? Niye? Hatta, bakın, ben size can alıcı bir örnek vereyim MASAK’tan. MASAK’ta, 2020 Temmuzunda -bildiğim kadarıyla- 115 kişi hakkında soruşturma açıldı. Sayın Cumhurbaşkanıyla ilgili birtakım bilgilere erişme isteklerinden kaynaklı, FETÖ’cü oldukları iddiasıyla vesaire falan, bilemiyorum, 115 kişi. Ya, dünyanın tamamında bu nüfus sahibi insanlarla ilgili -bunlar bakanlar, diplomatlar, üst düzey görevliler falan filen- bu takiple ilgili hukuksal düzenlemeler var; niye getirmediniz Sayın Güler bunu bizim önümüze? 12 numaralı tavsiyeden dolayı da aynı yaptırımla karşı karşıya değil mi Türkiye? Niye? Derneklerle uğraşmayı getirdiniz, insanlarla uğraşmayı getirdiniz; bu 12 numaralı tavsiye Türkiye’ye yaptırım olarak gelebilecek, bunu biliyorsunuz da niye nüfus sahibi insanlarla ilgili düzenlemeyi buraya dâhil etmediniz? Şimdi, niyet burada ortaya çıkıyor arkadaşlar.

Bakın, biz iyi niyetliyiz. Biz, Türkiye’yi uluslararası ligde zora sokacak her türlü sorunu aşma konusunda iyi niyetliyiz; nihayetinde bunu gösterdik, Amerika Birleşik Devletleri’nin Türkiye’ye yaptırım uygulamasına karşı yurtsever bir şekilde kendi devletimize sahip çıktık, “Bize bu onursuzluğu kimse layık göremez, sizin böyle bir hakkınız yok.” dedik. Ama öyle uygulamalar yapıyorsunuz ki, Türkiye devletini zora sokacak her olayı Adalet ve Kalkınma Partisinin otoriter siyaset felsefesinin parçası olarak dayatıyorsunuz, buna karşı olanları da “millî iradeye saygısız” diye itelemeye kalkıyorsunuz. Soruyorum kardeşim: 12 numaralı tavsiye niye yok bu kanunda? Çıkın, açıklayın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Turan Bey, bir karar verelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Karar veremezsiniz. 2 tane tavsiye önünüzdeyse, 7 numaralıyla ilgili çalışmayı yapıp burada otoriter devlet anlayışınızın ayaklarını tahkim etmeye kalkarken 12 numaralı tavsiyeyle ilgili niye tek kelimelik düzenlemeniz yok arkadaşım? Ha, o zaman söyleyeyim, arkadaşlarımız söylediler, siz bu düzenlemeyi yapsanız da yapmasanız da Türkiye ligden düşecek. Bunu fırsat bilip önümüzdeki dönem otoriter devlet anlayışınızın ayaklarını oluşturmaya kalkıyorsunuz, az önce arkadaşlarımız söyledi.

Sivil topluma saldırıyorsunuz. Türkiye’nin derme çatma bir Anayasa’sı var; bize göre hiçbir şey yeterli olmayan, değişmesi gereken bir Anayasa’sı var. Türkiye’nin yeni bir toplumsal sözleşmeyle çok çeşitli kesimlerin içinde bulunduğu yeni bir Anayasa’ya ihtiyacı var ama siz bu derme çatma

Anayasa'yla bile teminat altına alınmış birtakım haklara saldırmak için bu yasayı getiriyorsunuz ya! Türkiye'de sivil toplum diye bir şey bırakmayacaksınız. belediyeleri el atınız, onlarla ilgili her türlü hukuksuz tasarrufu yaptınız, kayyumları atadınız; e, geldiniz şimdi, derneklere de el atacaksınız. Bir dünya dernek var. Atsaydınız ya Ensar Vakfına, niye atmadınız? Çocuklar taciz edildi, cinsel saldırıya uğradılar, tecavüz vakaları uygulandı. Neredeydiniz kardeşim? Şimdi, Türkiye'nin masum sivil toplumuna döneceksiniz... Doğru dürüst bir terör tanımınız yok yasalarda, doğru düzgün bir terör tanımınız yok, önünüze gelen sivil toplum kuruluşunu, derneği bu getirdiğiniz düzenlemeye göre terörle bağlantılı diye tarif edeceksiniz ve milletin önüne bir cendere getireceksiniz. İyi niyetli değil bu yasa, bu yasa iyi niyetli değil. Bu yasanın zorunlu olduğunu biliyoruz, birazdan açıklayacağım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Öyle bir şey yok ki Turan Bey ama yapmayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bu yasanın zorunlu olduğunu biliyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, hiç alakası yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Abdullah Bey, biraz sonra cevap vereceksiniz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Abdullah Bey, siz yasayı getirensiniz, tahammüllü olacaksınız, bizimle konuşarak getirseniz bunları yaşamazsınız. Şimdi, birazdan açıklayacağım bunları. Az önce Sayın Süleyman Bülbül, çok da güzel açıkladı. Ya, yasa olması gereken bir yasa ama olması gereken bir yasa ancak bu kadar berbat edilerek getirilebilir. Yani Anayasal anlamda, Anayasa'nın 2'nci maddesinde ve Anayasa'nın "Giriş" kısmında hürriyetçi demokrasi, demokratik hukuk devleti diye tanımlanmış bir ülkeye getiriyorsunuz, burada, her türlü -anayasal anlamda- eşitlik ilkesine aykırı, yargı erkinin kullanılmasına aykırı, Anayasa'nın 12 ve 13'üncü maddelerindeki her türlü hakkın kullanılmasına aykırı, mülkiyet hakkına aykırı, Anayasa'daki masumiyet karinesine aykırı -aykırı, aykırı, aykırı- bir şekilde yönetmeliklerin çıkarılması mantığına bile aykırı bir yasa getiriyorsunuz, önümüze koyuyorsunuz, sonra da diyorsunuz ki: "Bunun son günü, Türkiye zorda kalmamalı." Hayır, Türkiye zorda kalacak. Bu zorda kalmanın nedeni biz değiliz, bu zorda kalmanın nedeni sizsiniz. Az önce söyledim, tavsiyelerin yarısı var, yarısı yok. Kimi koruyorsunuz kardeşim ya? 12 numaralı tavsiyeleri buraya sokmayarak kimi koruyorsunuz?

Türkiye, zaten dış dünyaya bakıldığında ekonomik hareketler anlamında, para girişi çıkışı anlamında çok sağlıklı bir ülke olarak kabul edilmiyor. Sayın Cumhurbaşkanı zamanında kendisi tehdit etti insanları, paranızı dışarıya çıkarmayın kardeşim dedi, öyle olur böyle olur... Türkiye'de Türk halkının parası dış dünyaya gitti, arkasından bakakaldık. Sizin doğru düzgün yasalarınız olsaydı, doğru düzgün demokratik bir hayatımız olsaydı, bu para hareketleri böyle şekillenmeyecekti. Bugün geldiğimiz nokta eksi 48 milyarlık bir hazineyle karşı karşıyayız, çaresiz bir hâlde seyredivoruz. Yurt dışında para geleceğini düşünüyoruz. Niye gelsin kardeşim ya? Siz milletin malına el koymayı göze koymuşsunuz.

Bakın, öyle çelişkili işler yapıyorsunuz ki çok yakın bir tarihte "vergi barışı" adı altında yasa çıkardı bu Meclis. Şimdi düşünün, hukukçusunuz, birisi vergi ödmeden parasını Türkiye'ye getirecek, ödemeyecek yasaya göre; bildirimde bulunacak, parasını getirecek. Para geldikten sonra siz döner derseniz ki "terörle bağlantılı" el koyarsanız. Bunu düşünmeyecek mi? Bu yasayı çıkardığınızda bu kadar muğlak ifadelerle –çıkmasın demiyorum, çıkmalı- o değerlendirir, bu değerlendirir, yönetmelikle bakılır, onun üzerine bilmem işte falanca da bunu değerlendirir, Bakanının yetkisini öbürleri de kullanır gibi, böyle muğlak ifadelerle kurgulayacağınız bir yasayı hayata geçirdikten sonra, siz bir önceki yasadaki umduğunuz verimi alabilecek misiniz? Niye gelsin ya, deli mi ya? Adam vergi vermiyorum diye parayı getirecek ama bunlarda muaf olmayacak, çıkacak birisi keyfine göre diyecek ki: "Sen terörle alakalıydın." vesaire falan... Çünkü net değil, yasalarımız net değil, somut değil; belirlilik

ilkesine uygun değil çıkardığımız yasalar, somut değil ve belirlilik ilkesine uygun değil. Çıkıyoruz, o değerlendirir, bu yönetmelik çıkarır, bu bilmem ne yapar diye... Bu yasanın her tarafı böyle. Az önce arkadaşlarımız söyledi, Anayasa'nın 123'üncü maddesine ve 124'üncü maddesine aykırı bir yasa ya. Böyle bir yasa yaptığınız zaman Türkiye'ye niye millet parasını getirsin kardeşim? Sizin akbabalar gibi o paraya çokmenizi mi bekleyecek parasını getirip de? Yani bir devlet bürokrasisine bu soyut kavramlarla kendisini mahkûm mu edecek? Getirmez, bu şekilde çıkarırsanız kimse getirmez. Önce şu çıkardığınız yasayı gözden geçirin, oradaki niyeti gözden geçirin, Türkiye'de bir sermaye hareketliliği oluşturma isteğinizi gözden geçirin, sonra da bu yasadaki ifadeleri alın, bu muğlaklık içerisinde kimin buraya para getireceğine siz kendiniz araştırırsınız.

Bakınız, bu yolu yürürken -arkadaşlarımız yine az önce söylediler- tavsiyelerin büyük bir kısmını da karşılayacak nitelikte bir yasa çıkarmıyorsunuz yani kısmen uygun, kısmen uygun olmayan vesaire. Bu yasayı yaptığınızda eğer bizlerle istişarelerde bulunsaydınız, hep beraber bu çalışmayı Mecliste geleneksel hâle getirebilseydik, bu sorunları burada konuşur hâlde olmayacaktık ve bu yasalar çoktan çıkmış olacaktı.

Şimdi, 12 numara ve 7 numarayı söyledim, cevabını vermediniz, verebileceğinize de düşünmüyorum, kimse burada, bunu açıklayamayacak burada kardeşim. Bu ayıp size yeter, bu ayıp size yeter! 7'ye ilişkin...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Açıklayacağız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Açıklayamazsın kardeşim, açıklamazsın, tek kelime etmemişsin kanun teklifinde, nasıl açıklayacaksın ya! Hangi nüfuzlu vatandaşı burada takibe alabilecek bir düzenlemen var senin?

Şimdi, bu kanun teklifine baktığımızda, terörle etkin mücadele adı altında adil yargılanma ilkesini tamamen yok sayıyorsunuz, hukuk devleti ilkesini tamamen yok sayıyorsunuz, kanunların öngörülebilirliği ilkesini tamamen yok sayıyorsunuz, belirliliği ilkesini tamamen yok sayıyorsunuz; çıkardığınız yasalar bir defa bu anlamda sakat. Birçok ilginç yanı var, mesela, 6415 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesiyle kurulan Malvarlığının Dondurulmasını Değerlendirme Komisyonu var, onunla çakışan bir yeni komisyon ve görev alanı oluşturuyorsunuz. Ne olacak bilemiyorum, o çelişkiyi kendiniz halledersiniz.

Mesela, 7'nci maddesinde örnekleyici yöntemlerle, fazlasıyla ifadeler kullanıyorsunuz, hukuki belirlilik ilkesine aykırı bir şekilde, geniş geniş ifadelerle bir yasa çıkarıyorsunuz. Anayasa Mahkemesinin ifade özgürlüğüne müdahale şeklinde saymış olduğu 26/10/2017 tarihli 2014/5552 sayılı Karar'a aykırı bir yasal düzenleme yapıyorsunuz.

8'inci maddeye baktığımız zaman, Anayasa'nın 123'üncü maddesine aykırı. Anayasa burada çerçevenin net ve somut çizilmesi gerektiğini anlatıyor 123 ve 124'te, yönetmeliklerle kurgulanma ilişkisini; tamamen aykırı. Yapılacak yardımlarla ilgili genel, geniş bir düzenleme yapıyorsunuz ve yönetmeliklerle ilgili somut bir tanımınız yok burada. Kanunla belirlenmesi gereken konuyu yönetmeliklere sevk ederek bırakıyorsunuz, Anayasa'ya aykırı.

Mesela, kanun teklifinin 12'nci maddesinde Anayasa'nın 33'üncü maddesindeki dernek kurma hakkını buduyorsunuz resmen. Dernek kurma hakkını buduyorsunuz, Ceza Kanunu'nun 53'üncü maddesindeki süreler geçmiş olsa bile insanların dernek kurma ve yönetme hakkını ellerinden almış oluyorsunuz, doğrudan Anayasa'nın 33'üncü maddesine aykırı bir iş yapıyorsunuz.

13'üncü maddede “Denetim yetkisiyle sınırlı olmakla birlikte...” diye ifade başlıyor ama kimler tarafından istenebileceği, ne surette, ne şekilde işleneceği, imha edilip edilmeyeceği gibi... Bu soruların

cevabı olmadığı için kişisel verilerin korunması hakkını doğrudan ihlal eden bir düzenleme. Birileriyle ilgili bilgilere erişiyorsunuz, sonrası belli değil. Kimin erişeceği, nasıl erişeceği ve eriştikten sonra ne olacağı, masumiyet karinesi ve kişisel verilerin korunması hakkında nasıl bir yol yürüneceği burada belli değil. Anayasa'nın 20'nci maddesine de doğrudan aykırı.

15'inci maddede kesinleşmiş yargı kararı olmadan dernek yöneticilerinin, derneklerin personeli ve organlara ilişkin ilişkileri göz önüne alındığında İçişleri Bakanının takdiriyle görevden alınacağını düzenliyorsunuz. Anayasa'nın 38/4 maddesine doğrudan aykırı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hangi safta?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir dakika efendim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bütün soruları alalım, siz sonra cevaplıyorsunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz cevaplıyorsunuz.

Buradaki ifade muğlak. İçişleri Bakanı görevden alır, almaz değil, acil bir durum söz konusu olur İçişleri Bakanı almaya alır, tabii yargı denetimine hızlıca geçer ama ifade muğlak, ifade muğlak. Yani takdiriyle, ortada muğlak bir ifade var; somut, belirsiz bir tabloyla beraber aslında 38/4'ü ve Anayasa'nın 11'inci maddesindeki erkler ayrılığı ve bağlayıcılığı ilkesini de yok sayarak bir düzenleme yapıyorsunuz.

Hemen itiraz etmeniz gerekmiyor Abdullah Bey. Ben size anlatırken burada bir yargısal denetim yok anlamında anlatmıyorum, yapılan işlemin kurgulanan ifadesi yargısal denetim öncesinde bir somutluk, bir belirlilik tanımıyor. Takdiriyle dediğiniz andan itibaren iş değişiyor, işte o zaman Anayasa'ya aykırılık ortaya çıkmış oluyor.

Az önce Sayın Bülbül de dile getirdi, 20'nci maddede avukatlık mesleğini yok ediyorsunuz ya, binlerce yıllık savunmanın ilkesel bir duruşunu ortadan kaldırmaya kalkıyorsunuz. Bu konuyla ilgili Danıştay kararı var, daha önce bu düzenleme yapıldı, Danıştay kararı var, Sayın Bülbül bunu dile getirdi, tekrarlamıyorum. Avukatlık Kanunu'nun 2'nci maddesini ve avukatlık mesleğinin ruhunu yok sayıyorsunuz, bir özel kanun-genel kanun çelişkisi yaratacaksınız, öncesi sonrasının ötesinde bir özel kanun-genel kanun çelişkisi yaratacaksınız. Ve burada hukukçuların tamamı bilir ki avukatlar yeri geldiğinde, onay verildiği zaman bile meslek sırlarını açıklamama hakkına sahiptirler. Tanıklıkta, şurada, burada... Tanık yapmayabilir, onay verilse bile. Bu sırların açıklanması da onaya bağlıdır. Bunu hukukçu arkadaşlarımızın görmezden gelerek buraya yerleştirmesi bir vahşettir; yerleştiremezsiniz, böyle bir şey olmaz, böyle bir şey olmaz. Hiçbir avukata müvekkiliyle ilgili -o "müşteri" ibaresini geçtim, orasını düzeltirsiniz- müvekkiliyle alakalı bir bilgiyi "Zorla vereceksin." diye bir uygulama yapamazsınız. Avukat müvekkiliyle suç işliyor ise yasalara uygun olarak takip edilir, o suçtan dolayı yargılanabilir, o başka bir şeydir ama müvekkil-avukat ilişkisi içerisinde avukatta sır olan hiçbir şeyi, işlem ya da eylemliliği sorgulayamazsınız, mahcup olursunuz, böyle bir şey getirmeyin. Tekrar ediyorum, avukatlar suç işlemez demiyorum, herkes gibi, kanun önünde eşitlik ilkesi gereği avukatlar da suç işler. Eğer müvekkiliyle beraber suç işliyor ise yine avukatlık mesleğinin durumuna uygun takip edersiniz, ortaya çıkarırsınız, cezalandırırsınız ama avukatın işinden kaynaklı meslek sırrını ifşaya zorlayamazsınız; zaten döner, bununla hiç uğraşmayın, avukatlık mesleğini de öldürür, tarihe geçersiniz.

Yine 21'inci maddede "kimlik tespiti" ile "gerekli tedbirleri almak" diye... Nedir gerekli tedbirler kardeşim ya? Gerekli tedbirler nedir? Yahu, bu kişisel verilerin korunması konusu çok hassas bir konudur, Anayasa'da özel düzenlenmiştir, böyle muallak ifadelerle buraya dalamazsınız. Gerekli tedbirler nedir arkadaşlar? Adam tokatlamak da gerekli tedbir midir? Haber vermeden bilgi almak da gerekli tedbir midir? "İhtiyaç duydum ben kardeşim, elimi kolumu sallayarak bu verilerin olduğu yere

girdim.” demek gerekli tedbir midir? İşte bu muallak ifadeler dolayısıyla yaptığınız kanun doğru değil. “Bunlar alınmasın.” demiyoruz, kişisel veriler kanunla beraber belli ölçüde müdahale görebilir ama böyle genel ve muallak ifadelerle görmez, olmaz, olamaz; Anayasa’nın 20’nci maddesine aykırı bir iş yaparsınız işte.

El koyma... Anayasa’da mülkiyet hakkı tanımlanmış. El koyma hakkını mülkiyet hakkına doğrudan müdahale hâline getirdiğiniz her düzenleme ne uluslararası hukukta ne bizim anayasal sistemimizde karşılığı olmayan bir düzenlemedir, sakın ola ki buna rastgele girmeyin. Buna girdiğiniz anda çok hızlı yargı kararı gerektiren bir şekilde girmek zorundasınız. “Girilmez.” demiyorum ama Türkiye’de, terör suçunun doğru tarif edilmediği bir ülkede... Bakın, ben size örnek vereyim, bu ülkede terör suçlamasıyla yargılanan insanlardan özür diler hâle geldiniz, sizin iktidarınızın döneminde oldu bunlar. Genelkurmay Başkanı da terör suçlamasıyla yargılandı bu ülkede, döndünüz, “Yanlış oldu.” dediniz. Bunun gibi Türkiye’nin... Belki yargılanması gereken birçok insan yargılanmadı, yargılanmaması gereken mümtaz şahsiyetler yargılandı, yazarı, çizeri, düşünürü; hepsinden aslında özür dilemeniz gerekiyor. Hâlâ özürlük konular var önünüzde, KHK’ler meselesi var. Yanlış işler yaptınız, insanları işinden, ekmeğinden ettiniz, çoluğunun çocuğunun çalışma hayatına hâle getirdiniz, bu ülkede sigortalı bile olamadılar, bu ülkenin sağlık sisteminden yararlanamadılar, birçoğunun masum olduğu ortaya çıktı, ya soruşturma açılmadı ya takipsizlik kararı verildi ya beraat verildi. 7145 sayılı Yasa’yı hâlâ tutuyorsunuz, o insanları hâlâ görevlerine almayarak onları cezalandırıyorsunuz. Bu gibi ayıplarınız var, problemlisiniz bu anlamda; adalet duygusu anlamında problemlisiniz, anayasal hukuk, uluslararası hukuk, anlaşmalara uygunluk, kanunların doğru yorumlanması konusunda problemlisiniz. Sizin elinizde böyle terör tanımı doğru olmayan bir mevzuat sistemi olduğu zaman kime ne yapacağınız belli değil. Bahane etmeyin bu uluslararası sözleşmeleri, bahane edip de Türkiye’nin sivil hayatına saldırmayın, bahane edip de yakın tarihte hayata geçirmiş olduğunuz 90’lı yıllara özlemin ayaklarını bizden aramayın. Biz size uluslararası anlamda yükümlülüğümüz olan her yasayı çıkarmakta destek vermeye peşin kararlıyız ama iyi niyetli olacaksınız, kendi siyasetinizin ayağını tahkim etmek için buraya kanunlar getirmeyeceksiniz. Siz, sivil toplumu özendirip demokratik hayatı daha da güzelleştirmek yerine Türkiye’yi otokrat bir yapının içine doğru ha bire itiyorsunuz. Türkiye’nin çıkışı bu değildir; bu, Türkiye’ye para getirmez, sermaye getirmez, iş gücünü garanti altına almaz, işvereni garanti altına almaz. Türkiye’yi bir çıkmaza soktunuz, ne olursunuz, daha fazla çıkmaza sokacak işlerle önümüze gelmeyin.

Tek tek saydım, Anayasa’nın birçok maddesine... Saymadıklarımı da söyleyeyim, 40’inci maddede temel hak ve hürriyetlerin korunmasıyla ilgili, 124’üncü maddede yönetmeliklerin kanunlara uygun hâliyle ilgili, 11’inci maddeyi dedim, 13’üncü maddede temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunma hakkınız yoktur, 13’üncü maddeye aykırıdır. 5’inci maddeyi arkadaşlarımız söyledi, 2’nci madde, Anayasa’nın girişi, 35’inci madde, 36’nci madde “hak arama hürriyeti”, suçta kanunilik ilkesi vesaire... Yahu, bir solukta, bir günde elimize aldığımızda bu kadar Anayasa’ya aykırılığı tespit ettiğimiz bu kanun teklifini niye getirdiniz ya! Biz bunları söyleriz, siz bu yasa teklifini yine dönersiniz, parmak sayısı ile beraber geçirmeye kalkarsınız ama arkadaşlar, yarın öbür gün, inşallah uzun süre birbirimizin yüzüne bakacağız, biz birbirimizin aynı zamanda dostlarıyız, burada siyasetçi olarak birbirimizle farklı kaygılarla çelişiyor olmamız dostluklarımıza hâle getirmez; birbirimizin yüzüne baktığımızda, ne olursunuz, bizden utanacak hâlde olmayın, yapmayın bunu, yapmayın. Gelin, Türkiye’ye yaraşır kanunlar yapalım. Gelin, bu kanunu yine çıkaralım. 18’inde sevk ettiniz, sorun yok; kalkar, uluslararası topluma “Biz bunu 18’inde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk ettik.” dediğiniz anda size kimse bir şey söylemez 18’inde yapıp yapılmadığıyla ilgili. Bunu bir alt komisyona alalım, beraber inceleyelim, yeniden gözden geçirelim, süreci kesmeyelim; istiyorsanız, 2020 yılı içerisinde yine çıkaralım. Ama

bizler iyi hukukçularız, iyi parlamenterleriz, bizleri yok sayarak kanun çıkarmaya kalkmayın “Dediğim dedik, çaldığım düdüğ.” demeyin. Biz sizi uluslararası toplumun önünde korumaya çalışıyoruz, siz bildiğinizi okumaya çalışıyorsunuz; gelin, bu yanıştan dönün.

Sayın Başkanım, bu kadar Anayasa’ya aykırılığı zataınız de not etmişsinizdir, arkadaşlarımız da dile getirdiler. İç Tüzük’ün 38’inci maddesine göre öncelikli olarak bunların oylanması gerektiğini siz bizden daha iyi biliyorsunuz. Şimdilik daha fazla vaktinizi almayayım ben.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Değerli milletvekilleri, bakanlıkların değerli temsilcileri, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, konuya, İç Tüzük’le ilgili... Evet, 38’inci madde dedi arkadaşlar, Anayasa aykırılık, bir de 26’ncı madde var, en azından iki gün öncesinden başkanın toplantıya milletvekillerini davet etmesi gerekiyor; maalesef, bu, eylemli İç Tüzük ihlalidir, İç Tüzük’ün 26’ncı maddesi, İç Tüzük’ün 36’ncı ve 38’inci maddelerine göre.

Kanunlar ve Kararlardan, gelen tekliflerin Anayasa’ya uygun olup olmaması hususunda rapor düzenlemesi gelirken... Evet, aldım ancak Anayasa’ya uygun mudur, aykırı mıdır; hiçbir cümle yok, sadece imla hatalarını düzeltmekle geçmiş. Kanunlar ve Kararların görevi bu değil, aslında Kanunlar ve Kararlar da görevini ihmal ediyor veya görevini kötüye kullanıyor.

Cicero’nun çok güzel bir sözü var, diyor ki: “Topluma en büyük ihanet kötü yasa yapmakla olur.” Yani eğer gerçekten biz bu topluma ihanet edeceksek kötü yasa yapmaktan daha kötü bir ihanet olamaz. Arkadaşlarımızın çoğu mal varlığına el konulmasıyla ilgili konuştu, Yargıtayın güzide temsilcileri burada; burada CMK 128 açık ve net yani bugüne kadar biz hangi terör örgütüyle veya suçla bağlantılı bir kişinin menkul, gayrimenkul hak ve alacaklarına tedbir koyamadık da el koyamadık da buna ihtiyaç duyuldu? Veyahut da biz bugüne kadar aranan, bulunmayan kimin mal varlığına, herhangi bir hak ve alacağına tedbir koyamadık? Elimizde tapu gibi, hakikaten -Avrupa Birliğinde bu yasalar var mı yok mu bilemem ama- görebildiğim kadarıyla, mevcut olan CMK 128 var ve sizin getirmiş olduğunuz bu kanun teklifinden daha fazla yer vermiş durumda.

İki: CMK 248 var. Hatta, 248’de o kadar güzel bir ibare var ki çok güzel; diyor ki: “...hak ve alacaklarına amaçla orantılı olarak Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi veya mahkeme kararıyla el konulabilir...” Ya, arkadaşlar, siz burada öyle bir düzenleme yapmışsınız ki ne oran bırakmışsınız... Ve talepler o kadar orantısız ki. Yani burada mevcut olan CMK 248 ve 128’den bulamadığımız ne vardı da biz bunu getiriyoruz; ben bunu anlamış değilim, bunu bana anlatırsanız da çok mutlu olacağım. Yani ne eksikti burada?

Şimdi, bir başka konu... Burada deniliyor ki: Mal varlığına el konulan kişinin mal varlığındaki tedbir, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine iletilmek üzere Cumhurbaşkanının teklifiyle kaldırılır. Doğru mu Abdullah Bey? Öyle deniliyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tam değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Şimdi, bak arkadaşım, bir örnek vereyim: Hatırlarsanız, geçmişte Gulbeddin Hikmetyar vardı, Birleşmiş Milletler tarafından terör örgütü listesine alınmıştı “Mal varlıklarına el koyun.” denilmişti, Türkiye’de de el konuldu. Hatta el konulduktan sonra bu konuda dava

açtılar, Danıştay davalarını reddetti. O dönem, Sayın Hükümet yetkilileri Hikmetyar'ın mal varlığına tedbirin kaldırılmasını talep ediyordu, mahkeme de diyordu ki: “Kardeşim, bu, suçla iltisaklıdır.” ve haklı olarak reddetti yani o açılan davaları kabul etmedi.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yargılama değil ya, karıştırıyorsun hepsini.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, bilmiyorsun da kardeşim, ben anlatıyorum; sözümü kesme ne olur.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yargılama değil, başka bir şey o.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beyefendi, Danıştayda dava açtılar. Sol tarafınızda Bakan Yardımcısı var, çok iyi biliyorlar konuyu, lütfen... Şimdi, burada bilgi yarıştırmak gerekiyorsa ona da varım ben yani çalışan bir öğrenci olarak geliyorum buraya yani laf olsun diye gelen bir insan değilim.

Şimdi, burada Cumhurbaşkanına bu yetkilerin verilmesi, yarın terör örgütleri veya bazı kişiler arasında “Bana yakındır.” “Sana uzaktır.” vesaire tartışmaları gündeme gelebilir. Yani bu yapacaksınız, arkadaş, yine mahkemelere yetki verin ya. Yani siz niye Cumhurbaşkanına, yürütmeye, siyasiye yetki veriyorsunuz ki? Birine yakın olur, diğerine uzak olur. Bunun en güvenilir yolu... Mademki biz “Temel hak ve özgürlüklerin güvencesi hukuk devleti.” diyoruz “Tarafsız, bağımsız yargı” diyoruz; mahkemelerimize güveniyorsak bu işi mahkemelere verin. Bence İçişleri Bakanına, Cumhurbaşkanına, bu mal varlığına ilişkin tedbir konulan şeyi, kaldırma yetkisini hiç vermeyin. Bence bu yanlış olur, doğru olmaz; bunun doğrusu mahkemelere vermek.

Şimdi, gelelim -herkes 12’inci maddeden bahsediyor- siyasi nüfuz sahibi kişiler... Ya, arkadaşlar, açık, net konuşalım; gelin Türkiye’de bazı kişileri sayın, aldıkları maaşların hepsini hiçbir harcama yapmadan istifleyin, üst üste koyun, faizi de yüzde 300-400 verin; görünüşteki mal varlığı kadar olmuyor. Peki, olmuyorsa biz bunu görmezlikten mi geleceğiz arkadaş? Yani bu “siyasi nüfuz sahibi” denilen kişileri niye kolluyoruz, koruyoruz? Sayın Güler, eğer siz bunu dâhil etmezseniz, demek ki siz siyasi nüfuz sahibi kişileri koruyan iktidar olarak tarihe geçeceksiniz yani sizin o Adalet ve Kalkınma Partisinin adına yakışmaz. Gerçekten o adalet kavramına yakışıyor isek o zaman siyasi nüfuz sahibi kişileri buraya koyun ya. Yazık günahdır, bu milletin sırtına kene gibi yapışmışlar, kanını emiyorlar arkadaş. Aksi takdirde... Burada, Cicero’nun bu sözünü ben size tekrar hatırlatmış olayım.

Burada söylenmesi gereken hususlardan... Evet, Ankara’da ağır ceza mahkemesinin kurulması... Bu Anayasa’mızın 37’nci maddesindeki doğal yargıçlık ilkesi yani olağanüstü merci kurma anlamına gelir ki bu doğru bir olay olmaz yani herhâlde sürekli kendi güdümünde tutulabilecek bir anlamda deniliyorsa bu doğru değil.

Mal varlığına el koyma... MASAK’tan yetkili arkadaşımız burada. Şimdi, bakın, Sinan Aygün’ün mal varlığına el konuldu Ergenekon, Balyoz döneminde. O davaları o dönem günlük takip eden bir arkadaşınızm. Mahkeme Sinan Aygün’ün bu kararını kaldırdığı hâlde MASAK bu parayı vermedi ya. Şimdi, arkadaşlar, Sinan Aygün burada aşağı yukarı altı, yedi ay mağdur oldu. Şimdi, onun için benim sizden istirhamım şu: Burada kararların kaldırılmasıyla ilgili mahkeme...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kasada bulunan para...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sözümü kesmeyiniz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Burada mahkeme...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, mahkeme paranın iadesine karar verdi, MASAK “Biz inceleyeceğiz.” dedi, vermedi ya. Yani burada bunlarla ilgili süreleri koyun. Yaşanan canlı örnekler var, bu yaşanan canlı örnek... Şimdi, Sinan Aygün diyorsunuz, Sayın MASAK yetkilisi “Hayır, hayır...”

diyor, hatırlarsanız İnsan Hakları ve Dilekçe Komisyonu olarak müşterek bir toplantı yapmıştık, Sinan Aygün yanınızda oturuyordu -o dönem Başkan siz miydiniz bilmiyorum ama- Sayın Başkanın sizi tanıttığı gibi MASAK Başkanını da tanıtmıştı, yanında oturuyordu “Ya, ben sizi aylardır arıyorum, siz neredesiniz? Benim yanıma mı gelip özellikle oturdunuz? Benim paramı niye vermiyorsun mahkeme kararına rağmen?” Şimdi, o, tutanaklarda geçen bir husus değerli arkadaşlarım, onun için söylüyorum ben.

Şimdi, gelelim, bu derneklerle ilgili...

Sayın Başkanım, burası Adalet Komisyonu. Dernekler İçişleri Bakanlığına bağlı ve aynı zamanda İçişleri Komisyonu denilen bir komisyon var. Bu komisyonların kurulmasının gerekçesi ne? Uzmanlık gerektiren konular nedeniyle o komisyonda görüşülsün diye. Peki, biz niye bunu İçişleri Komisyonuna göndermedik. Kaldı ki şimdi, size bu gönderilen kanun da tali komisyon olarak diğer komisyonlara gönderilmiş; İçişleri Komisyonuna, Plan ve Bütçe Komisyonuna. Ne zaman? 16’sında size geliyor, sizde 17’sinde burada toplantı yapıyorsunuz. Peki, bunların raporları var mı içinde?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Görüşleri aldık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bize dağıtabilir misiniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Görüşmeyeceklerini ifade ettiler. Sayın Tanal, o, komisyonların takdiri.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, bu doğru bir yasama kalitesi midir? Yani siz yılların hukukçusunuz, yıllarca bu Komisyonda Başkan Yardımcılığı yaptınız, şimdi Başkansınız. Yani netice itibarıyla bu doğru bir tavır değil arkadaşlar. Yani bu şu demektir: Demek ki müştereken, siyaseten almış olduğunuz bir kararın gereği “Arkadaşlar, biz görüşmeyelim, bir an önce bu kanun çıksın.” Bu kanun bir an önce çıkarsa da maalesef, yanlışlıklarla dolu olarak çıkıyor. Bizim buradaki amacımız yani katkı ne sunabiliriz? Acaba yanlış bir şeyler varsa bunu nasıl düzeltebiliriz? Yani amaç bu yoksa bunun üzerinde oturup... Burada siyasi bir polemige girmek istemiyorum ama yani mesela burada şeyi söylüyoruz, idari para cezalarıyla ilgili makaslar çok açık. Bazı yerlerde 20 kat, bazı yerlerde 10 kat. Yani o makas açıklığını nasıl gidereceksiniz? Şu andaki, mevcut olan cezada 700 binden 100 bine kadar, o makaslar çok fazla açık. Orada sıkıntı yaşanabilir mi yaşanamaz mı? Arkadaşların zaten anlattıkları diğer hususlara da katılıyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddelere gelince onları değerlendiririz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Adalet Bakanlığının temsilcileri de burada. Türkiye’de şu anda tutuklu ve hükümlü bulunan 83 bin kişi var. 83 bin tutuklu ve hükümlü uyuşturucudan... Yani arkadaş, Türkiye’de toplam tutuklu ve hükümlü sayısı zaten 252 bin. Yani bunun aşağı yukarı 1/3’ü kadar uyuşturucudan tutuklu ve hükümlü ki yani bu ülke sizin döneminizde... Daha önceleri bu kadar, 1/3 oranında uyuşturucudan tutuklu ve hükümlü yoktu, sizin döneminizde niye böyle oldu?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Cezalar arttı Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani ben bunu anlamış değilim. Cezalar arttı diye oran mı arttı? Ne ilgisi var? Demek ki siz bunu özendirdiniz ki bu uyuşturucular çok fazla oldu. Yani bu özendirme olmasa, bunların işini kolaylaştırma olmasa hiçbir hükümet döneminde uyuşturucudan cezaevinde bu kadar hükümlü ve tutuklu değilken sizin döneminizde niye oluyor arkadaş?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Cezalar arttı, infaz arttı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beyefendi, daha azalması gerekir, caydırıcı olması lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Cezaevine giren çıkamıyor, ondan dolayı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz özendirdiğiniz için bu kadar çok oldu.

Teşekkür ederim, saygılar.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

Sayın Ayhan Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkanım, kıymetli konuklar; hepinize teşekkür ediyorum. Anladığım kadarıyla teröre maddi imkân sağlayan veya terörün finans kaynaklarının kurutulmasına yönelik bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Gerçekten de Türkiye son altmış yıldır terörden geçtiği kadar başka bir unsurdan çekmemiştir. Biz de İYİ PARTİ olarak teröre maddi kaynak sağlayan, finans sağlayan her türlü kanalın kurutulmasından yanayız ancak bu kanun yapılırken de hukukun üstünlüğü, hukukun genel ilkelerini de dikkate alarak sadece kanuna dayalı değil de kanunun da gücünü hukuktan alarak netleşirse o zaman bir hukuk devleti olma özelliğini de yakalarız. Sadece sayısal üstünlüğümüze güvenerek kanun çıkarırsak o zaman hukuk olmaz, kanun olur. Türkiye de bir kanun devleti hâline gelir.

Abdullah Bey makul sebeplerden çok bahsetti. Bu makul sebepler kişiden kişiye değişen, göreceli kavramlar. Bana göre makul olan bir şey Sayın Abdullah Bey’e göre makul olmayabilir. Bu makullerin netleştirilmesi, belli kriterlere ve çerçeveye oturtulması gerekiyor. Kanun uygulayıcıları zaman zaman şahsi kanaatlerini, dünya görüşlerini ve ideolojilerini de bu makul sebeplerin arasına sıkıştırarak toplum tarafından çok hoş karşılanmayan kararlara sebep olabiliyorlar, onların verdiği olumsuz kararlar da maalesef devlete mal oluyor, vatandaşla devleti karşı karşıya getiriyor; devletle vatandaş arasındaki gönül bağının zayıflamasına sebep oluyor. Dolayısıyla bu kanun uygulayıcılarına geniş kapsamlı kavramlar sunduğumuzda zaman zaman dediğim gibi, olumsuz neticeler meydana geliyor.

Yine, arkadaşlarım bahsetti, ben, müvekkillere “müşteri” denilmesini bir baskı hatası olarak değerlendiriyorum, herhâlde değiştirirsiniz diye düşünüyorum; üzerinde durmuyorum.

OECD’nin Türkiye’ye 2021 yılına kadar yapması için tanıdığı düzenlemeleri içeren bu kanun teklifi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarında yer alan kişi ve kuruluşların faaliyetlerinin nasıl engelleneceği, mal varlıklarının nasıl dondurulacağına yönelik düzenlemeler öngörüyor. Teklifin gerekçesinde “Gelişmiş 7 ülke tarafından kurulan Mali Eylem Görev Gücü çalışmaları Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları kapsamında suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanmasını ve terörizmin finansmanına karşı uluslararası düzeyde mücadele standartları tespit edilerek idari ve adli araçların etkin şekilde devreye konması.” ifadeleri yer alıyor.

Mali Eylem Görev Gücü 1989 yılında kurulmuş, 24 Eylül 1991’de de Türkiye üye olmuş, en son 15 Aralıkta yayımlanan bir raporda Türkiye’nin insan, göçmen, uyuşturucu, yakıt kaçakçılığı riski ve terör saldırısı riski yüksek olduğu için bize 40 tavsiyede bulunmuş. Bu tavsiye üzerinden yaklaşık bir yıl geçmiş. Ama bugüne kadar siyasi irade bu konuda herhangi bir eyleme girişmemiş, tabiri caizse yumurta gelmiş, fol aramaya başlamışız. Keşke daha önce bu rapordan sonra toplanabilip detaylı bir şekilde konuları tartışabilseydik.

Kanun teklifinde Cumhurbaşkanı ve İçişleri Bakanına sivil toplum kuruluşlarının yönetimine kayyum atama yetkisi veren maddeler yer alıyor. Söz konusu teklif yasalaştığında İçişleri Bakanı ve valilikler sivil toplum kuruluşlarının yönetiminde bulunan ve hakkında terör soruşturması açılan isimleri görevden alabilecek, derneğin faaliyetini geçici olarak durdurabilecek ve gerekli görürse yönetimlerine kayyum atayabilecek. Yani buradaki kriter sadece terör soruşturması açılması ise bu çok sığ bir kavram. Bugün, Türkiye’de günümüzde ev sahibi ile kiracı, gelin ile kaynana hatta 2 kardeş arasındaki bir geçimsizlikte bir ihbar üzerinde herkes hakkında günümüzde terör soruşturması açılabilir ve savcılar da çok rahat, delilleri toplamadan sanıktan delile gitme cihetiyle bu soruşturmayı açıyor. Çok kolay

soruşturma açılan günümüzde, bu kriterin soruşturmaya bağlanması bizce hukuka uygun değildir. Bu konuda en azından bir iddianame hazırlanıp mahkemenin bu iddianameyi kabul etmesi gerektiği kanaatindeyiz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Orada yazıyor, iyi okuyun Ayhan Ağabey.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler, tüm eleştirilere sonra cevap verirsiniz.

AYHAN EREL (Aksaray) – Derneklerin yardım faaliyetleri İçişleri Bakanlığı veya valilikler tarafından denetlenecek, internet yoluyla yapılan yardım toplama faaliyetlerinde yasaya aykırılık bulunması hâlinde içerikleri engellenecek, içerikleri engellenmeyen yer sağlayıcıya da yaptırım uygulanacak. İnşallah, bu da objektif ve tarafsız şekilde uygulanır.

Yine, OECD bünyesinde Uluslararası Para Aklama ve Terörizmin Finansmanı Mücadele Kuruluşunun Türkiye için yayımlandığı 40 tavsiye kararından bazılarının uyulmadığı, Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna yönelik göstermelik bir düzenlemeyle -fırsat bu fırsat- muhalif, toplumsal ve insan hakları alanında çalışmalar yürüten kurumları hareketsiz kılacak diye endişe taşıyoruz. Keşke sadece bu konuyla ilgili, arkadaşların dediği gibi, oturup tartışarak doğruyu bulabilseydik Türkiye’nin daha yararına olurdu.

Bizim, Türkiye Cumhuriyeti devletin terörden çıktığı sıkıntıları biliyoruz. Türkiye’nin teröre verdiği maddi ve manevi kayıpları da biliyoruz. Yani burada bulunan herkesin teröre karşı olduğunu da biliyoruz. Dolayısıyla hani diyoruz ya: “Vatan söz konusuysa diğerleri teferruatıdır.” Böyle bu konuda en azından muhalif milletvekilleriyle, hukukçularla bir araya gelip daha mükemmel bir yasa olmuş olsaydı iyi olurdu diye düşünüyoruz.

Yine, düzenlemede göze çarpan bazı sorunlar var, 4 numaralı tavsiye, müsadere ve geçici önlemlere ilişkin. Bu önlemler bize göre şu yetkileri içermelidir: Müsadereye tabi mal varlıklarının tespiti, izlenmesi ve değerinin belirlenmesi gerekir. Mal varlığının herhangi bir şekilde alım ve satımını, transferini veya üzerindeki diğer tasarrufları engellemek için el koyma, dondurma gibi geçici tedbirlerin uygulanması, müsadereye tabi mal varlığının ülke tarafından dondurulması veya el konulabilmesi ya da geri alınabilmesine hâle getiren eylemleri engelleyecek ve hükümsüz kılacak önlemlerin alınması, uygun soruşturma önlemlerinin alınması. Ülkeler, kendi iç hukukunun temel prensiplerine uygun olduğu ölçüde bu tür gelirlerin ya da araçların bir cezai mahkûmiyet getirmeksizin müsadere edilmesine imkân verecek veya suçlu tarafından müsadereye tabi olduğu iddia edilen söz konusu mal varlığının meşru kaynağını göstermesi gereken önlemleri uygulamaya dikkatle almalıdır. Fakat ülkelerin mevzuat düzenlemeleri de dâhil olmak üzere, iyi niyetli üçüncü tarafların haklarına hâle gelmeksizin orantılı önlemler almasını öngörmektedir. Fakat Terörle Mücadele Kanunu’nda “terör” kavramının çok geniş ele alınması, hâlihazırda iktidarın muhalefeti sindirmek için yargıyı aparat olarak kullanması ve kendine muhalif her kesimi terörist olarak suçlaması bu düzenlemenin kötü niyetle kullanılacağına dair endişelerimizi su yüzüne çıkarmaktadır.

Yine, “Belirli müşteriler ve faaliyetler için ilave önlemler kısmı” yasa teklifinde yer almamaktadır. Finansal kuruluşlara yabancı siyasi nüfus sahibi kişilerle ilgili olarak müşterinin tanınması hususundaki olağan tedbirleri uygulamanın yanı sıra müşterinin ya da gerçek faydalanıcının siyasi nüfus sahibi bir kişi olup olmadığını belirlenmesi için uygun risk yönetim sistemine sahip olması, bu tür iş ilişkileri tesis edilmesi için üst düzey yönetiminden onay alması, fonların ve mal varlığının kaynağının tespiti için makul tedbirlerin alınması, iş ilişkisini sürekli olarak, sıkı bir şekilde izlemesi zorunluluğu getirilmelidir. Finansal kuruluşlar müşterinin ya da gerçek faydalanıcının yerli siyasi nüfus sahibi bir kişi ya da uluslararası bir kuruluş tarafından üst düzey bir görev tevdi edilen veya edilmiş olan kişi olup olmadığını belirlemek için makul önlemleri almaya zorunlu tutulmalıdır. Söz konusu kişilerle

daha yüksek risk taşıyan iş ilişkilerinde finansal kuruluşlara yukarıda bahsettiğim tedbirleri uygulama zorunluluğu getirilmelidir. Her tür siyasi nüfus sahibi kişiyle ilgili yükümlülükler siyasi nüfus sahibi kişinin aile bireyleri ve yakınları için de uygulanmalıdır. Komisyona gelen yasa teklifinde siyasi nüfusa sahip kişiler ve ailelerine ilişkin önlemlere yönelik herhangi bir maddenin yer almaması ilginç olmakla beraber teklifin gerçek ve Birleşmiş Milletlerin öngördüğü amacından kotarıldığı yönünde kanıtlar olduğu kanaatindeyiz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Erel.

Son konuşmacımız Sayın Rafet Zeybek.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, klasik bir kanun teklifi, torba; içinde her kanunda, daha doğrusu 7 tane kanunda değişiklik içererek apar topar getirildi ama bu, öncesinde hiç tartışılmadı, kimler tarafından, nasıl hazırlandı, bilemiyoruz tabii; gerçi milletvekili arkadaşlar hazırladılar ama onlara da nereden geldi, bilmem. Ancak değerli arkadaşlar, bakın, terörizmin finansmanını engellemek amacıyla hazırlanmış bir kanunun içinde maalesef, bu ülkenin sivil toplum örgütlerini çok ciddi sıkıntıya sokacak maddeler ekleniyor. Şimdi, evet, bunu terörizmin finansmanının engellenmesi için elbette çıkarın ama yani bunun içerisine sivil toplum örgütlerini bu kadar baskı altına alan maddeleri neden eklersiniz hâlâ anlayamadık.

Şimdi, biz, yargı reformu bekliyorduk. Yani Türkiye’de işte, adalet dağıtılsın, bağımsız yargı olsun, yargıya güven yükselsin; hem kendi vatandaşlarımız hem de uluslararası alanda “Evet, Türkiye’de hukuk var, Türkiye devleti bir hukuk devletidir.” diyebilirdi diye beklerken getirilen yasa teklifi maalesef işte bu. Yani bu açıdan açıkçası ben “Yargı reformu” lafını Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Adalet Bakanı dile getirince umutlanmıştım ama anlaşıyor ki özellikle, işte, bu sivil toplum örgütlerinin bu kadar baskı altına alınması gösteriyor ki yargıda reform falan yapılmayacak yani öyle anlaşıyor. Bu açıdan, hakikaten çok üzgünüm, bu maddeler o umudumuzu maalesef biraz kırdı.

Değerli arkadaşlarım -gerçi arkadaşlarımız ısrarla bahsetti ama ben de bahsedeceğim- bu yasa teklifinin içerisinde çok ciddi Anayasa’ya aykırı maddeler var. Hatta tek tek de saymak istiyorum: 2’inci maddesi hukuk devleti ilkesine aykırıdır değerli arkadaşlarım. Anayasa’nın 5’inci maddesine “Kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlandıran siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya...” aykırıdır. 9’uncu maddesine “Yargı yetkisi Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.” hükmüne aykırıdır. 10’uncu maddesine, kanun önünde eşitlik hükmüne aykırıdır. 11’inci maddeye, Anayasa’nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesine aykırıdır. 13’üncü maddeye, hakkın özüne dokunulmama, kanunun sınırlandırma ve ölçülü olma ilkesine aykırıdır. 20’nci maddeye, kişisel verilerin korunması hakkına aykırıdır. 33’üncü maddeye, dernek kurma hürriyetine aykırıdır. 35’inci maddeye, mülkiyet hakkına aykırıdır. 36’ncı maddeye, hak arama hürriyetine aykırıdır. 38’inci maddeye; suçta kanunilik, masumiyet karnesi, ceza sorumluluğu şahsiliğine aykırıdır. 40’inci maddeye, temel hak ve hürriyetlerin korunmasına aykırıdır. 123’üncü maddeye, idarenin kanuniliği ilkesine aykırıdır. 124’üncü maddeye, yönetmeliğin kanun uygulanmak için çıkarılması hükmüne aykırıdır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kadar Anayasa maddesine aykırı bir kanun teklifinin dün Meclise sunulup bugün hemen Komisyona gönderilmesi ve burada görüşülüyor olması hakikaten talihsizliktir. Gelin -değerli arkadaşlarımız da belirtti- yani bir alt komisyona havale edelim, en azından Anayasa yönüyle bu maddelerin bir incelemesini yaptıralım. Her şartta çıkarılacak yani illaki, özellikle, işte, bu terörizmin finansmanının engellenmesi mutlaka çıkarılacak ama diğer maddelerdeki sıkıntıları

gelin, hep birlikte bir detaylı tartışalım, inceleyelim; nasıl olsa bir şekilde çıkarırız ama bunları yapmadan, böyle aceleyle çıkarılmış kanunlar maalesef Türkiye'ye katkı sağlamadı, sağlamıyor yani belki zorunluluktan çıkarılanlar var ama birçoğu zorunluluk da gerektirmiyor. Böyle, Anayasa'ya aykırı ya da toplumu baskı altına alacak, sivil toplum örgütlerini baskılayacak yasalarla Türkiye'yi biz yarınlara taşıyamayız; özgürlüğünü, insan haklarını, demokrasiyi, hukuk devletini böyle yasalarla ayakta tutamayız. Bu nedenle, gelin, buradaki Anayasa'ya aykırı olan maddeleri hiç olmazsa çıkaralım, ondan sonra diğer maddeleri gerekirse oy birliğiyle hem Komisyondan geçirelim hem Genel Kuruldan geçirelim ama ama bu şekliyle, açıkçası, bu kanun teklifinin yasalaşmış olması bizim sorunlarımızı hiçbir şekilde çözmeyecektir.

Ben çok detaya girmeyeceğim, maddelerde daha çok hakkımı kullanmayı düşünüyorum, arkadaşlarım da geniş geniş anlattılar.

Değerli arkadaşlarım, bakın, böyle yasalarla... Gerçekten, Türkiye'nin çok ciddi sorunları var, onları çözemiyoruz. O kadar acil çıkarılması gereken... Hem ülkemizde hem dünyada etkili olan bu pandemi sürecinde derhâl yapılması gereken o kadar çok işimiz varken gelin böyle kanun teklifleriyle bu Meclisi oyalamayalım. Yani vatandaşın ihtiyaçlarını çözecek, onlara çare olabilecek yasal düzenlemeleri yapalım. Burada siyaset de yapmıyorum açıkçası ama şu çıkardığımız kanunlar gerçekten Türkiye'nin önünü tıkamaktadır yani terörizme finans maddelerini ayırıyorum, diğer maddelerin çoğunluğuyla Türkiye'nin önü tıkanmaktadır. Gelin buna izin vermeyelim, bu maddeleri çekelim diyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Zeybek.

Anayasa'ya aykırılık.... Yazılı önerge yok ama sözlü önergeler oldu.

Geneli üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Anayasa'ya aykırılık önergelerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Genelini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk beş dakika ara veriyoruz.

17.45'te toplanacağız.

Kapanma Saati: 17.03

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.54****BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)****BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Toplantımızı açıyorum.

Maddelere geçmiştik, 1'inci maddeyi okutuyorum...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yeterli sayı var mıdır?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir okuyalım maddeyi, sonra size söz vereceğim.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**KİTLE İMHA SİLAHLARININ YAYILMASININ FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE
İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç, kapsam ve tanımlar

MADDE 1- (1) Bu Kanun, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine yönelik yaptırım kararlarının uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

(2) Bu Kanun hükümleri, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının kapsamına bağlı olarak uygulanır.

(3) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) BMGK: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyini,

b) BMGK kararı: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine yönelik yaptırım kararlarını ve bu kararların eklerini,

c) Komisyon: Denetim ve İşbirliği Komisyonunu,

ifade eder. Fon, malvarlığı ve malvarlığının dondurulması tanımları bakımından 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde yer alan tanımlar uygulanır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler, tabii, Bakan Yardımcımıza da söz vereceğim ama geneli üzerinde Sayın Deniz Yavuzyılmaz söz istemişti, önce ona, daha sonra size söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tabii.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bir de bir şey söyleyeyim teknik açıdan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Mesela “tak” diye oylama yapacak olsak sizin sayınız yok, kimse yok sizden.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Onu yapmayız, korkma o kadar.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Hayır yani o ayrı bir şey ama mesela o anda ara mı vereceksiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Komisyon gündemine hâkimdir.

Buyurun Sayın Deniz Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, çok değerli bürokratlar; hepiniz Komisyona tekrar hoş geldiniz.

Aslında geneli üzerinde söz almış olsam da benim de özellikle üzerinde duracağım konular bu kanun teklifinin ilk maddeleri olacak dolayısıyla da Komisyonun akış hızına da katkı yapacağımı düşünüyorum.

Madde 2’de “Maddeyle, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanını önlemek amacıyla Birleşmiş Milletler şartının 7’nci bölümü çerçevesinde aldığı kararlar ve FATF’nin tavsiyeleri doğrultusunda yasaklanan eylem ve faaliyetleri sıralanmaktadır.” diyor.

Şimdi, burada aslında her ne kadar Adalet Komisyonu olsa da özellikle avukat ağırlıklı milletvekilleri Komisyonunda bu kanun teklifini tartışsa da ilgili kanun teklifindeki maddeler hem dış politikayı yakından ilgilendiriyor hem de işin enerji politikası boyutunu da doğrudan ilgilendiriyor. Bu bakımdan özellikle bu Komisyonun alelacele toplanarak bu kanun teklifini dar bir kapsamda değil, geniş katılımlı ve daha fazla uzman ve farklı alanlarda uzmanlaşmış milletvekilinin mutlaka bu Komisyon aşamasında yer alması gerektiğini düşünüyorum. Zira burada ifade edilen “kitle imha silahı” kavramı, bunun altına giren “nükleer biyolojik kimyasal çeşitli silah” kavramlarının ne olduğu, nükleer enerjinin ne olduğu, nükleer enerji elde ederken nükleer silah üretme yolunda ülkelerin çok hızla yol katedebildiğinin mutlaka değerlendirilmesi gerekiyor. Zira amacı nükleer silahların ve silah teknolojisinin yayılmasını önlemek, nükleer enerjinin barışçıl kullanımlarını artırmak olan Türkiye’nin de taraf olduğu Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması gereğince nükleer silahlara sahip ülkeler ABD, Rusya, Birleşik Krallık, Fransa, Çin olarak belirlenmiştir. Kabul edilenler egemen 5 ülke olsa da bunların haricinde Hindistan, Pakistan, Kuzey Kore, İsrail gibi ülkelerin nükleer programlara sahip olduğu ve nükleer silah denemeleri yapmakta olduğu bilinmektedir. Bunların haricinde NATO’nun nükleer caydırıcılık politikası gereği olarak ABD’nin nükleer silahları Almanya, İtalya, Belçika, Hollanda ve Türkiye’de konuşlandırılmıştır.

Şimdi, ne yaman çelişkidir ki hem Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Anlaşması gereğince Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi karar alıyor ama aynı zamanda da bu Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 5 daimi üyesi statüsünde olup mutlak veto hakkına sahip olan Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Çin, Birleşik Krallık ve Fransa’nın nükleer silahları da bulunuyor.

Şimdi yani Türkiye Büyük Millet Meclisine aslında getirilen bu kanun teklifinin böyle ikircikli bir tarafı da var yani birileri nükleer silah ve nükleer enerji konusunda yeniden kartları kararak yeni bir oyun kuruyor aslında ve bu kurulan oyun şu ana kadar hiç konuşulmadı. Yani bunun İran boyutu nedir, diğer boyutları nelerdir, bu tarafları dış politika yansıması bakımından tartışılmadı. İşin güncelliği, konunun dünya gündemi bakımından güncelliğini anlatmak için Türkiye’de de basına yansıyan bir haberden bilgi vermek istiyorum: “‘ABD Başkanlığına seçilen Joe Biden, İran’ın nükleer bombaya sahip olması, Suudi Arabistan, Türkiye, Mısır ve diğerleri üzerinde nükleer silahlara sahip olma konusunda muazzam bir baskı oluşturur ve o bölgede ihtiyacımız olan son şey nükleer kapasite birikimi.’ dedi.” deniliyor.

Şimdi biz, dünyada kârlılık içeren, pek çok sektörün resmî veya gayiresmî yollardan, devletler tarafından finanse edilip yönetildiğini biliyoruz. Yani hangi devletin terör finansçısı olduğu yani “Benim terör finansçısı olduğum, senin terör finansçısı olduğun; senin silah kaçakçın, benim silah kaçakçım.” şeklinde bir kısır döngünün içinde dünya şu anda sürükleniyor. Bu denli büyük paraların döndüğü, bu denli kitleler, toplumlar ve ülkeler açısından tehlike ihtiva eden bu gibi konuların, uluslararası güçler ve bu güçlerin arkasında duran devletler tarafından yönetilmediğini düşünmek gerçekten çok büyük bir saflık olur. O nedenle, bu nükleer silahların geliştirilmesi, onların yakıtlarının pazarlanması, satılmasının da yine bizim önümüze, Türkiye Büyük Millet Meclisine bu nükleer silahların finansmanının engellenmesi noktasında da çeşitli hususları getirdiklerini anlamış, görmüş oluyoruz.

Şimdi, işin bu girişinden sonra yani konuşmamın bu girişile, aslında önümüze gelen kanun teklifinin sadece Adalet Komisyonunu ilgilendiren bir kanun teklifi olmadığı, bütüncül anlamda Türkiye’nin güvenliği açısından da çok kritik öneme sahip bir konu olduğu ve bunun aslında kamuoyu nezdinde dahi tartışılması ve konuşulması gerektiğini de tekrar size hatırlatmak istiyorum.

Bu kadar alelacele böyle bir kanun teklifi getirilirken içinde nükleer, biyolojik, kimyasal çeşitlilik, kitle imha silahlarıyla ilgili maddeler bulunmasına rağmen aslında Türkiye, nükleer tehlikeye karşı gerekli tedbirleri alıyor mu, bugüne kadar aldı mı bununla ilgili... Yani bu konuyu ne kadar ciddiye alıyor, bu konuyu da sizin değerlendirmenize sunmak istiyorum.

Türkiye’nin doğu sınırında, Ermenistan sınırları içinde Erivan’a 36 kilometre mesafede, Igdır’a sadece 16 kilometre mesafede nükleer bir tehdit var. Bu tehdit, Metzamor Nükleer Güç Santrali. Bu santral, Çernobil teknolojisiyle yapılmış ve şu anda dünyanın en tehlikeli nükleer santrali; eski nesil nükleer santrallerden ve en tehlikelisi. Bu, bir kazaya, bir radyasyon yayılmasına, nükleer bir felaketin hemen başucumuzda bulunduğu âdeta patlamaya hazır bir bomba gibi o sınırlarımızda duruyor. Bu konuyla ilgili, Sağlık Bakanlığına verdiğim soru önergelerine -defalarca kez verdiğim soru önergelerine- yanıt gelmedi, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sağlık Bakanına sorduğum soruya nihayet, yaklaşık bir buçuk yıl sonra bir yanıt geldi. Olası bir nükleer kazada -deprem gibi şu anda her ne kadar doğal bir faaliyet olmasa da- Türkiye’nin kontrolünde olan bir durum olmadığı için patlamaya hazır, kaza olmaya müsait bu nükleer santraldeki bir radyasyon sızıntısı durumunda çocukların, hamilelerin, Türkiye’deki tüm vatandaşlarımızın hayatını koruyacak, alınacak bir tedbir var. Bu tedbir; iyot tableti. İyot tableti, insan vücudunda tiroit bezini dolduruyor ve radyasyonun asıl yerleşip felç edeceği noktaya yerleşmesine engel oluyor. Ancak bunun, kazada radyasyon, vatandaşlara ulaşmadan, insana ulaşmadan altı saat önce kullanılması gerekiyor. Yani olası bir Metzamor Nükleer Güç Santrali’ndeki bir kazada veya ilerleyen aşamalarda Akkuyu Nükleer Santrali’ndeki doğabilecek herhangi bir sıkıntıda, altı saat içinde eğer siz o bölgelere Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde yeterli miktarda iyot tableti stoklamadıysanız, acil eylem planı yapmadıysanız dağıtamazsınız. Vatandaşlarımızın bu, hayatına mal olacak. Bu noktada, Almanya geçtiğimiz yıl 189,5 milyon adet iyot tableti stokladı, nüfusu 83 milyon. Yani Almanya’daki iyot tableti stokunun nüfusu karşılama oranı yüzde 227. Türkiye’nin 2020 yılı nüfusu da 83 milyon, yaklaşık olarak Almanya’yla aynı ancak Türkiye’de stoklanan iyot tableti adedi Sağlık Bakanının yazılı soru önergemesine verdiği resmî yanıtı göre 500 bin. Türkiye’deki iyot tableti stokunun nüfusu karşılama oranı binde 6. Bu vakayı alalım, böylelikle bir kenara koyalım.

Diğer taraftan, olası bir nükleer kazada TAEK Yönetmeliği’ne göre, Acil Durum Planlama Yönetmeliği’ne göre Türkiye’deki bütün kurumların kazayı haber aldığı anda yapması gereken şey “Başbakanlık kriz merkezine ulaşmak.” Yönetmelik böyle yazıyor, şu anda güncel olarak böyle yazıyor, girerseniz internete görebilirsiniz. Var mı Türkiye’de Başbakanlık? Yok. Ya, en kritik anda,

dakika, saniye, salise kaçırmamak gereken anda dahi, işte o en kritik yönetmeliğin en kritik maddesi, o bile yanlış şu an. Dolayısıyla durum bu.

Şimdi, diğer taraftan bu konuyu ele alıyorum, şöyle ele alıyorum: Nükleer silah, atom bombası yapmanın yolu nükleer santral yapmaktan geçiyor aslında. Bu işin yolu oradan geçiyor. Neden? Onu da hemen açıklayayım: Nükleer silahta kullanılan madde, yakıt türü uranyum 235. Uranyum 235'i yüzde 5 ile 10 arası zenginleştirirseniz nükleer santral yakıtı oluyor, yüzde 20 ile 30 arası zenginleştirilirse de atom bombası, nükleer silah, nükleer bomba oluyor. Şimdi, bu uranyum 235'in –konuyu Türkiye'ye getireceğim- şöyle bir sıkıntısı var, Çernobil'de de Fukuşima'da da oldu bu, nükleer santralde kullanılıyor yakıt, bir kaza anında reaksiyonu engelleyemiyorsunuz yani üzerine su dökerek veya farklı tedbirler alarak reaksiyonu bitiremiyorsunuz çünkü bu atomik seviyedeki bir reaksiyon yani tehlikeli, durduramıyorsunuz. Şu anda Çernobil'de hâlâ reaksiyon var, Fukuşima'da hâlâ reaksiyon var. Sadece etrafına onun yayılmasını engelleyecek tedbirler almaya gayret ediyorlar. Şimdi Türkiye'nin işte tam burada farklı bir özelliği var, Türkiye'nin özelliği şu: Türkiye'de toryum rezervleri çok yüksek, dünyanın yüzde 11'i ve dünyadaki en yüksek toryum rezervine sahip 4'üncü ülke durumunda. Şimdi, bu noktada toryum 232'yi proton hızlandırıcısı vasıtasıyla bir işleme soktuğunuzda –onun detayını çok kısa, bir dakika anlatacağım, önce özünü söyleyeyim- ortaya nükleer bir silaha, atom bombasına dönüşmeyecek şekilde, uranyum 235 çıkarmayacak şekilde bir çözümle nükleer enerji elde edebiliyorsunuz. Şimdi, toryumda Türkiye dünyada 4'üncü sırada en fazla rezerve sahip ülke olarak ve sistemi de şöyle çalışıyor: Plazma halindeki hidrojen atomunu alıyorsunuz, onu bir proton hızlandırıcısına, 50-60 metrelik proton hızlandırıcısına fırlatıyorsunuz, tabii, 10 binlerce yani çok fazla fırlatıyorsunuz, bu fırlattığınız hidrojen atomu çekirdeği ağır bir metale çarpıyor, çekirdeği parçalanıyor ve oradan proton ve nötronlar çıkıyor. Bu nötronu toryum 232'yle reaksiyona soktuğunuzda da ortaya çıkan nötron demeti toryum-232 ile birlikte reaksiyona girerek uranyum-233'e dönüşüyor bu da nükleer enerji demek. Bunun özelliği şu: Reaksiyonu, proton hızlandırıcısını bir tuşla durdurduğunuz anda, kapattığınız anda reaksiyon duruyor başlarken ve böylelikle nükleer enerji elde edilme sürecinde olası bir nükleer kaza da engellenmiş oluyor.

Şimdi, bunları neden anlatıyorum? Bunların hepsi... Bakın, dünya, Birleşmiş Milletlerde veto yetkisi olan bu 5 tane daimi ülke, uranyum-235'ten kendi nükleer santrallerinde nükleer enerji elde etmeye çalıştığı sürece uranyumu zenginleştirecekler, zenginleştirme hakları var ve bunu yaptıkça da kendi nükleer silahlarının sayılarını arttıracaklar. Yani Birleşmiş Milletlere bizim Türkiye olarak toryum yakıtlı nükleer santrallerle ilgili teklif götürmemiz lazım, çalışma götürmemiz lazım ve dünyadaki tüm nükleer santrallerin uranyum yakıtlı değil, toryum yakıt alternatifli olarak da faaliyet göstermesi gerektiği konusunun peşine düşmemiz lazım. Toryum, Türkiye'yi gelecekte bir enerji kaynağına yakıtına sahip olmak bakımından diğer ülkelerin çok fazla önüne geçirecektir.

Diğer bir nokta: Bu konuyla ilgili Türkiye'de çalışmalar yapıldı mı? Evet, çeşitli çalışmalar yapıldı ancak ne olduğunu da sizinle paylaşalım. Bu, neticede uluslararası kapsamdaki bir kanun teklifi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Özetleyebilirsek...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yalnız Başkanım, çok önemli hakikaten yani bu verdiği bilgilerin dinlenmesi lazım bence.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani bilen varsa...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Almanya'nın nükleer santralden elde ettiği enerji miktarı nedir Deniz Bey?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Almanya'nın da oldukça yüksek ama kapatma yoluna

doğru ilerliyor, tehlikesinin farkındalar nükleer santrallerin. Özellikle, ülkeler, kendi sınır merkezlerine uzak ama başka ülke sınırlarına yakın yerlere nükleer santral inşa ediyorlar.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – İmha edeceklerini açıkladılar ama değil mi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tabii, tabii, evet.

Toryum yakıtlı nükleer santral alternatifinde aynı zamanda kimyasal atık oranı da oldukça düşüyor. Şimdi, Türkiye bu konuyla ilgili bazı çalışmalar yaptı geçmişten bugüne kadar. Daha önce, bu Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmeden önce Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu vardı. Bu Kurulda toryumla ilgili de bazı araştırmalar yapıldı. Şimdi, ben bu raporları inceledim, yani mümkün olduğunca bu Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun raporlarını inceledim ancak bazı raporlar kayıp. Hem tutanaklara geçsin hem de kamuoyunu bilgilendirmek için: “6/02/2003 tarihinde yapılan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun 9’uncu toplantısında toryumun enerji kaynağı olarak potansiyelinin araştırılması ve üç ay içinde hazırlanması kararlaştırılan ilgili raporun Başbakanlığı sunulmasına yönelik karar alınmıştır.” Bu raporu Bakanlıktan talep ettim ve bu rapor kayıp, bu rapor yok. “8/09/2005 tarihinde yapılan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu’nun 12’nci toplantısında gündeme gelen hızlandırıcı sıvı metal soğutma reaktör tipiyle ilgili Bakanlıkça yapılan çalışma var mı?” dedim. “Böyle bir çalışmanın yapılmadığı” söylendi. “2007 yılında yapılan BTYK’nin 15 ve 16’ıncı toplantılarında ulusal nükleer teknoloji geliştirme programına ne oldu?” diye sorduk. Benim size anlattığım nükleer enerji elde etmekle ilgili kurulması gereken proton hızlandırıcısının uzunluğunun, yani hidrojen atomunun içinde fırlatılacağı proton hızlandırıcısının uzunluğunun 50-60 metre olması gerekiyor, Türkiye şu ana kadar ancak 12 metreye kadar yapabildi. CERN’de yapılan çalışmalarda 27 kilometrelik tünellerden oluşan bir hızlandırıcı sistem kullanılıyor. Bu kadar gerisindeyiz ve CERN’in de çok küçük bir yerinde varız.

Şimdi, son sözlerimi tamamlıyorum. Bu Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunu neden bu kadar anlattım? Bildiğiniz gibi, 30 Kasım 2007 tarihinde AtlasJet’in World Focus’tan kiraladığı İstanbul-Isparta seferini yapan yolcu uçağı Süleyman Demirel Havalimanı’nda inişe geçtiği sıralarda 1.830 rakımda Keçiözümlü Türbetepe’de düşmüş; kazada 7’si mürettebat, 57 kişi hayatını kaybetmiştir. Bunların, bu hayatını kaybeden vatandaşlarımızın biri Profesör Doktor Engin Arık olmak üzere, onunla birlikte toplam 6 nükleer fizikçidir Türkiye’nin yetiştirdiği.

Burada dikkat çekici olan şudur: 07/03/2007 ve 20/11/2007 tarihlerinde yapılan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 15’inci ve 16’ncı toplantılarında “2007-2015 dönemi Ulusal Nükleer Teknoloji Geliştirme Programı kapsamında toryum yakıt teknolojisi ve proton hızlandırıcısıyla ilgili olarak yapılacak çalışmaların planlanması, bütçenin tahsis edilmesi ve bir devlet politikası olarak programın gerçekleştirilmesi için gereken tüm tedbirlerin alınması.” kararı alınmıştır. Tarihe dikkatinizi çekiyorum: 07/03/2007 ve 20/11/2007. Bu karar alındıktan sadece on gün sonra 30/11/2007 tarihinde uçak kazası gerçekleşmiştir ve programın yürütücüsü Profesör Doktor Engin Arık ve 5 akademisyen hayatını kaybetmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu üzerinde çalışılan kanun teklifi, çok önemli bir kanun teklifidir. Kanun teklifi çalışmaları çok boyutlu ele alınmalı, değerlendirilmeli, Türkiye olarak dış politikada da bir mesaj verilmesi gerekiyorsa aynı esnada kamuoyu oluşturmak suretiyle bu mesajlar mutlaka iletilmelidir. Bakın, Türkiye, enerji üretme sürecinin dışında o kadar bırakılmıştır ki biz... Akkuyu Nükleer Güç Santrali’nde Rusya’nın nükleer yürütücüsü konumunda olan Rosatom firması bir ihale açmıştır ve ihale Akkuyu Nükleer Santrali’ne yapılabilecek olası bir terör saldırısında, uçaklı bir terör saldırısındaki senaryonun ihalesidir. Şimdi, bu ihaleyi Rosatom yaptığına göre, Türkiye’de yapılan ve her hâlükârda yüzde 51’inin Rusya devletine ait olacağı bu Akkuyu Nükleer Güç Santrali’nin ve toryum yakıt alternatifli olarak da yapılmamış olan bu santralin gizli bilgilerine, hassas noktalarına

hangi kazada ne zaman ne olursa ne kadar zarar göreceğiyle ilgili ulusal güvenliğimizi ilgilendiren kritik bilgilere, maalesef, Türkiye değil Rusya sahiptir. Bu konuyu Millî Savunma Bakanlığına, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına, Dışişleri Bakanlığına defalarca kez sordum. Bu konu çok tehlikelidir.

Özellikle yeri gelmişken son cümle olarak söyleyeyim: Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin yapıldığı bölge Güney Kıbrıs Rum kesiminin olduğu bölgeye çok yakındır. Şu anda sıkıntılar, sorunlar yaşanan Mısır'ın ve Yunanistan'ın bulunduğu hatta ve şu anda güncel sorunların devam ettiği yine Suriye'ye oldukça yakın; ortak bir uçağın hızla veya bir balistik füzenin çok hızlı bir şekilde uluslararası hava sahasından Türkiye hava sahasına dakikadan bile kısa sürede girip bir önlem alınmadan, imha edilemeden bu nükleer santralin büyük bir tehlike yaratma riski had safhadadır. Hâlâ daha bir hava savunma sistemini de bu anlamda tam anlamıyla randımanlı bir şekilde, tüm Türkiye'yi kapsayacak bir şekilde de yapabilmiş değiliz yani yeri yanlış, kullandığı yakıt yanlış. Nükleer enerjiyi bu şekilde yani teknolojisini geliştirmek ve öyle güçlü olmak varken Türkiye'nin sadece nükleer santrale yüzünü dönüp bir kolaycılıkla enerji tercihini yapması oldukça yanlış diyorum.

Tekrar, tüm bu görüşmeler devam ederken bu söylediğim hususların da kayda geçmesini, sizlerin de bunları da takdir ederek değerlendirme yapmanızı talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Yavuzyılmaz.

Şimdi, eleştirilere teklif sahibi Sayın Güler cevap verecek.

Buyurun Sayın Güler.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum değerli Başkanım.

Evet, biraz önceki açıklamalardan ziyadesiyle bilgilendiğimizi ifade etmek isterim. Gerçekten, Türkiye'nin bu manada nükleer santrallerini gerek uranyum üzerinden gerek toryum üzerinden çok daha farklı alternatiflerle beraber geliştirmesi gerektiğini ve bunun ulusal güvenlik açısından ihtiyaç olduğunu da ifade etmek isterim.

Tabii, birçok...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çünkü -Başkanım çok özür dilerim- uranyum Türkiye'de neredeyse olmadığı için, dolayısıyla, bizim için hep dışarıdan ithal etmek zorunda kaldığımız çok tehlike ihtiva eden bir yakıt, bunu tekrar söyleyeyim; toryum Türkiye'de var.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi, tabii birçok Komisyon üyesi arkadaşımız ifade etti ama temel manada şu açıklamayla ben birçok sorunun cevaplanacağını düşünüyorum: Şimdi, bu 1989 yılında kurulan FAFT, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararlarını uygulamakla hayata geçirilen, o zamanki G7 ülkelerinin kurmuş olduğu bir üst kuruluş. Şu anda Paris'te, Fransa'da OECD'nin binasını kullanıyor, sekretaryasını kullanıyor ancak OECD'nin herhangi bir organı gibi değil veya bağlılık ilişkisi yok, tamamen üst bir kuruluş, özel bir yapılanması var. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin gerek suçtan elde edilen mal varlığının aklanması gerek terörün finansmanı gerekse de kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesiyle ilgili almış olduğu tedbirleri, gerek tavsiye niteliğinde gerekse uygulamalar açısından üye ülkelere bildiriyor. Ancak siz de bilirsiniz ki henüz, daha otuz yıllık geçmişi olan bir kuruluş.

Her ülkenin idari yapılanması, hukuk uygulamaları birbiriyle çok farklılık arz edebiliyor. 90'lı yıllarda suçtan elde edilen mal varlığının finansman kaynağı olarak kullanılmasının önlenmesiyle ilgili birçok yaptırım, önleyici tedbiri üye kuruluşlar vasıtasıyla ülkelere tavsiye ederken 2001'deki 11 Eylül saldırılarıyla beraber, olay tamamen -özellikle hemen bu olaydan on gün sonra alınan Birleşmiş Milletler

Güvenlik Konseyi Kararıyla- terörün finansmanı noktasına kaymış ve o yönüyle FATF, önleyici tedbir açısından üye ülkelere tavsiyelerde bulunmuştur. Özellikle risk analizlerinin çok sağlıklı yapılması noktasında üye ülkelere çok önemli tavsiyelerde bulunuyor ancak yine, ülkeler arasındaki farklılıkların göz önünde bulundurulmasını da bütün raporlarında ifade ediyor. Şimdi, biraz önce bahsettik, FATF değerlendirme raporlarını yaparken kısa vadede, orta vadede ve uzun vadede yapılması gerekenleri de bu tavsiye raporlarında belirtiyor.

Şimdi, bizim bu tabi olduğumuz unsurlara baktığımızda, özellikle bizi ilgilendiren şu andaki hâlihazır taslağımızda, derneklerle ilgili yaptırımların, denetimlerin çok yeterli olmadığı noktasında -ben hemen atıf da yapayım, 8'inci maddenin (b) bölümü, sayfa 180'de- FATF'ın ifadesi aynen şu: "Bir dizi yaptırım mevcuttur ancak mevcut yaptırımların çoğu ne orantılı ne de caydırıcıdır." Sonuca geleyim, 5253 sayılı Kanun'un 32'nci maddesi: "Bu yaptırımlar etkili, orantılı ve caydırıcı olamayacak kadar düşüktür." Yani, bizim buradaki mevcut idari para cezalarının bu mahiyette artırılmasının sebebi caydırıcı ve orantılı olmaktan uzak olduğu için; bir defa bu var.

Yine, derneklerle ilgili "Ülkeler, terörizmin finansmanı amacıyla istismar edilebilen kuruluşlara ilişkin kanun ve düzenlemelerin yeterliliğini gözden geçirmelidir." diyor. Şimdi, mevcut... Biraz önce de hatırladığımız bu konulara temas ettiler, özellikle ülkelerin soruşturma süresince belirli kâr amacı gütmeyen kuruluşların idaresi ve yönetimi hakkındaki bilgilere -bu mali ve programa dayalı bilgiler dâhil- tam erişimin elde edilebilmesinden ve denetimin sağlıklı yapılmasından bahsediyor. Ya, yine, bizim kanun teklifimizde bu manada dernek yöneticilerinin talep edildiğinde dernek faaliyetleri ve mali şeyiyle sınırlı olmak üzere... Biraz önce değerli hatırladığımız bahsetti "Kişisel verilerin korunması ve bu konularda hassasiyet gözetilmelidir." Evet, aynen öyle.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler, maddesinde bunların değerlendirmesini yaparsak daha verimli olur diye düşünüyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, ben özetle... O zaman avukatlık...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Onun değerlendirmesini maddesinde yapalım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tamam, maddesinde yapalım.

Sonuç olarak şunu diyeceğim: Yine, bu kanun teklifimizin devamında gelecek dönemlerde FATF'ın izlediği, denetim raporuna bağladığı özellik arz edecek yeni bir beklentisi doğacaksa yine bizim Türk hukuk sistemi içerisinde eksikliği olan veya var olmasını gerektiren hususlarda yine tekliflerimiz olacaktır. Bunu da ifade etmek istiyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Güler.

Şimdi, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız Sayın Osman Dinçbaş.

Buyurun Sayın Dinçbaş.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli üyeler, sayın vekillerim, değerli hazırun; ben biraz katkıda bulunacağımı ümit ettiğim -çok uzatmadan, zamanı da iyi kullanmak adına- birkaç konuda katkıda bulunmak istiyorum. Öncelikle süreci çok kısaca anlatmak istiyorum hazırunun bilgisi anlamında. Burada çok muazzam bir çalışma olduğunu bilmenizi isterim. Şöyle söyleyebilirim: Mart 2019'da FATF denetim ekibi Türkiye'de fiili olarak incelemelere başladı, raporlarını hazırladılar. Ağustos ayında benim başkanlığında MASAK ekibi, İçişleri, Adalet Bakanlığında hâkimlerimiz ve polislerimiz bizle beraber -vekilimizin bahsettiği- OECD'deki FATF merkezinde denetim raporunda karşı çıktığımız noktaları anlattık, açıklamalar

getirdik, muazzam bir bilgi bombardımanına tuttuk; bir kısım bulgular, maalesef özellikle 2 denetçinin –bunu vurgulamamın nedenini biraz sonra anlatacağım- tavrından dolayı, ülkemizin aleyhine birkaç bulgu yaratıldı. Ekim ayında daha geniş bir ekip olarak tekrar gittik. Bu sefer FATF Genel Kurulunda savunma yaptık, orada bizzat ben yaptım savunmayı. Bir örnek vermek istiyorum; bu, derneklerle ilgili bir bulgu: “Dernekler konusunda rehber olmadığı” şeklinde. Bu yalan bir bulgu çünkü İçişlerinin bu konuda rehberi var; bunu sunduk, kendim anlattım, dikkate almadılar. Bir örnek veriyorum size. Neyse sonuç olarak, bugün bu hâle geldik. FATF’in bu arada -sayın vekilimin bahsettiği gibi- OECD’yle organik bağı yok ama FATF’in raporladığı platform aslında G20. Hazine ve Maliye Bakanımızın imzasıyla G20’deki bütün hazine ve maliye bakanlarına isim vererek, bu kadar emin olduğumuz için FATF’i resmen şikâyet ettik, FATF tarihinde bu ilk defa oldu. Yani bizim ülkemize yönelik olarak kasıtlı bir tavır olduğunu, 2 Kuzey Amerika kökenli denetçinin hangi konularda kasıt gösterdiğini dokümanle ederek yazı yazdık. Bu bayağı rahatsızlık yarattı, onu söyleyebilirim ama bir şey değişmedi. Yani bunu da bilmenizi istiyorum.

Ondan sonra ocaktan itibaren burada Adalet, Dışişleri, İçişleri, Ticaret ve Hazine ve Maliye Bakanlıklarından MASAK dışında 15’i aşkın genel müdürlük, bütün bakanlıklardan yaklaşık 100’ü aşkın yönetici ve uzman seviyesinde arkadaşımızla olağanüstü bir ekip kurduk ve 5 bakan yardımcımız rutin ve yakinen bu ekibin çalışmalarını denetledi, koordine etti. Bütün bakanlıklarımıza çok teşekkür ediyorum, bu muazzam destek için. Maalesef pandemiye yakalandık. Aslında bu eleştiriler doğru, “Niye bu saatte bu geldi?” deniyor. Bizim planımız çok daha önce bunu bitirmekte ve size arz etmekte. Pandemi bizi ciddi olarak sakatladi diyebilirim, ekipler çalışmakta çok zorlandılar, bu yüzden maalesef bu dakikaya kadar aldı bu olay. Ama bunu bilmenizi isterim hakikaten bütün bakanlıklarımız çok yoğun çaba harcadılar bu konuda ve ben 5 Bakanlığın birden bu kadar koordineli çalışmasına -ben devletten gelen bir insan değilim- çok şaşırdım ve bununla çok gurur duydum. Bunun da bilinmesini isterim.

Çok uzatmak istemiyorum. Bir konuda bir yorum oldu, “Varlık barışı yoluyla zaten her türlü varlığı Türkiye’ye getirtiyoruz, bir de burada, sanki farklı bir tavır var.” diye. Efendim, varlık barışı bizim Bakanlığımız uhdesinde olduğu için ben şunları hazırunla paylaşmak isterim: Evet, varlık barışında her türlü varlık getirilebilir ve herhangi bir vergiye veya herhangi bir kesintiye tabi olmaz ancak orada, gelen varlıkların hepsini getiren kişilerin banka yoluyla veya bir resmî yolla getirip mükellefiyet tesis etmesi şarttır yani elini kolunu sallayan getiremez varlıkları. Zaten mutlaka biliyorsunuz, bu ilk defa yapılan bir olay değil, daha önce kaç defa yapıldı, belli miktarda varlık Türkiye’ye getirildi. Bütün varlık barışı süreçleri OECD tarafından yakinen izlenmiştir. Ve hiçbir zaman bizim burada kara para aklamaya yönelik bir konuya yol açtığımız şeklinde hiçbir yorum gelmemiştir, bunun da bilinmesini isterim.

Bir de diğer konuların detayına girmek istemiyorum fakat mal varlığı dondurma konusunda ben önce çok kısaca -hazırunun ve sayın vekillerimizin de mutlaka bilgileri var ama- şu anki yapıdan bahsetmek istiyorum. Efendim, şu anda ülkemizde mahkeme yolu dışında idari kararla... Biliyorsunuz, sadece Cumhurbaşkanımıza yurt dışından gelen belli talepler doğrultusunda mal varlığı dondurma yetkisi var. Ama T.C. vatandaşlarına yönelik bizim kendi idari iç karar mekanizmamız yok ve şu anda Amerika Birleşik Devletleri ve -Batı Avrupa’daki bütün ülkeler- Avrupa ülkeleri dâhil diyeyim, hepsinde idari kararla anında mal varlığı dondurma süreçleri var. MASAK benzeri kurumlar bunu yapıyorlar, bu bağlamda bir tek Türkiye dâhil değil bu gruba; zaten FATF’in bir eleştirisi o idi. Efendim, bunun bir de pratik bir sonucu var, örneğin gayet kayıt altına alınmış bir terörist, diyelim ki Almanya’ya gitti, Almanya’da mal varlığı var, Almanya Hükûmetine “Bunu dondur.” dediğimiz zaman “Sizde bu kanun yok, nasıl dondurabiliriz?” diyorlar veya bir Türk vatandaşı Almanya’ya gidiyor -DHKP-C’li bir arkadaş diyelim- mal varlığı var; Almanya Hükûmeti dondurmayı reddediyor, “Çünkü senin ülkende

böyle bir kanun yok.” diyor. Benzer şekilde, bu FETÖ konusunda tabii -ona da ayrıntılı girdiler- orada ilk sordukları soru şu idi: “FETÖ’den bu kadar çekmişsiniz, niye bu mal varlığı dondurmaya getirmediğiniz?” Bunun da cevabını tabii veremedik. Ben bunların da bilinmesinin faydalı olacağını düşündüğüm için anlatıyorum efendim.

Ben çok uzatmayayım, diğer konulara da maddelerde gireriz efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Orada, sehven bir terör örgütünden sonra “arkadaş” kelimesi... DHKP-C’li terörist diyelim, onu düzeltmiş olalım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Efendim, ben sarkastik olsun diye... Özür dilerim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, düzelttik onu.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum.

Yasak işlem ve faaliyetler

MADDE 2- (1) BMGK kararlarının kapsamına bağlı olarak;

a) Bu kararlarda yer alan kişi veya kuruluşlara veya bunlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen kişi veya kuruluşlara ya da bunların adına veya hesabına hareket eden kişi veya kuruluşlara ya da bunların yararına her türlü fon toplanması veya sağlanması ya da bunların Türkiye’de iş ortaklığına ya da başkaca iş ilişkilerine girmesi,

b) Bu kararlarda yasaklanan nükleer, balistik füze programları veya diğer faaliyetlerle ilgili olarak organizasyonlara veya bunlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen kişi veya kuruluşlara ya da bunların adına veya hesabına hareket eden kişi veya kuruluşlara ya da bunların yararına her türlü fon toplanması veya sağlanması,

yasaktır.

(2) BMGK kararlarının kapsamına bağlı olarak bu kararlarda belirtilen kişi, kuruluş veya organizasyonların veya bunlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen kişi veya kuruluşların ya da bunların adına veya hesabına hareket eden kişi veya kuruluşların;

a) Türkiye’de temsilcilik açması, her türlü faaliyette bulunması, faaliyetlerini gerçek veya tüzel kişiler aracılığıyla doğrudan ya da dolaylı olarak yürütmesi,

b) Bankalarının Türkiye’de şube veya temsil ofisi açması ya da iş ortaklığına girmesi,

c) Bankaları ile iş ortaklığı kurulması, sermaye ortaklığına gidilmesi veya muhabir banka ilişkisi tesis edilmesi,

yasak olup, mevcut olanlar sonlandırılır.

(3) BMGK tarafından izin verilen haller dışında ilgili kararların kapsamına bağlı olarak bu kararlarda belirtilen madde, malzeme ve ekipmanın ithali, ihracı, transiti ve teknolojinin transferi veya nükleer faaliyetlere ya da nükleer silah atma sistemlerinin geliştirilmesine katkı sağlanması veya destek verilmesi yasaktır.

(4) BMGK kararlarına karşı ilgililer tarafından Denetim ve İşbirliği Komisyonuna yapılan başvurular, Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla BMGK’ya iletilir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

Malvarlığının dondurulması ve yasakların uygulanması

MADDE 3- (1) BMGK'nın kararlarına konu;

a) Kişi veya kuruluşların veya bunlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen kişi veya kuruluşların ya da bunların adına veya hesabına hareket eden kişi veya kuruluşların Türkiye'de bulunan malvarlığının,

b) Deniz ulaşım araçlarının,

dondurulması veya 2 nci maddede belirtilen yasaklama kararları ile bu kararların kaldırılması kararları Cumhurbaşkanının Resmî Gazetede yayımlanan kararıyla gecikmeksizin uygulanır.

(2) BMGK'nın kararlarında belirtilen organizasyonların veya bunlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen kişi veya kuruluşların ya da bunların adına veya hesabına hareket eden kişi veya kuruluşların 2 nci maddede belirtilen yasaklı işlem ve faaliyetlerde bulunduklarına ilişkin makul sebeplerin varlığı halinde Denetim ve İşbirliği Komisyonunun önerisi üzerine Türkiye'deki malvarlıkları Cumhurbaşkanının Resmî Gazete'de yayımlanan kararıyla gecikmeksizin dondurulur.

(3) Birinci ve ikinci fıkra uyarınca verilen kararların Resmi Gazete' de yayımlanması ile birlikte nihai listeler, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından internet sitelerinde gecikmeksizin yayınlanır.

(4) BMGK kararları uyarınca malvarlığının dondurulmasına ilişkin verilen kararların icrası ve sonuçları bakımından bu Kanunda düzenlenen hükümler saklı kalmak üzere 6415 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

(5) Birinci fıkra uyarınca verilen yasaklama kararları ilgisine göre yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından derhal yerine getirilir.

(6) BMGK kararlarında belirtilen harcama ve ödemeler için kararda gösterilen usul ve sınırlarla bağlı kalmak üzere birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, bir de önerge de var, onunla paralel olarak şimdi burada, 3'üncü maddede (1)'inci fıkrasının (a) bendinde Sayın Cumhurbaşkanının karar alarak yayınlamasıyla listeler oluşacak. Biz burada, aynı zamanda önergemizde belirttiğimiz gibi, hem sorumluluğunun paylaşılması hem Sayın Cumhurbaşkanının bilgilendirilmesi veya yardımcı olunması anlamında bazı bakanların da bakanlıkların da bu konuda teklif yapmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz. Bunun dışında, sadece Cumhurbaşkanının bu kararı almak yerine, bu karara bakanlar tarafından da destek olunması yerindedir.

Ayrıca maddenin (b) bendinde “makul sebep” kavramı var. Bu teklifte her yerde yazan “makul sebep” kavramlarının –özellikle bu maddede olduğu gibi- “kuvvetli şüphe”yle değiştirilmesi ve CMK'yle irtibat sağlanması gerekiyor. Çünkü “makul sebep” kime göre makul, kim için makul değil; çok da müphem bir kavram. Bu nedenle “makul sebep” kavramı yerine “kuvvetli şüphe” kavramını kullanmamızda yarar var diyorum.

Önergede de konuşuruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi bu özellikle 3(1)'inci maddenin (a) fıkrasındaki "...doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen kişi veya kuruluşların ya da bunların adına veya hesabına hareket eden kişi veya kuruluşların Türkiye'de bulunan malvarlıklarına el konulması." Burada bir şekilde bir masumiyet karinesi söz konusu, bunun ihlali söz konusu olabilir; bu, birinci husus.

İkinci husus ise bir mahkeme kararı olmadan, mahkeme kararıyla bu, karar altına alınmadan, direkt buna bağlantılı olarak Cumhurbaşkanı tarafından mal varlıklarının dondurulması kararının hukuka aykırı olduğunu düşünüyorum ve aynı zamanda bunun Anayasa'ya aykırılık da teşkil edeceğini düşünmekteyim.

Öte taraftan, bir de hemen arkasında, (4)'üncü fıkrada da 6415 sayılı Kanun'la bir bağlantı kurulmuş, her iki özel kanun arasındaki bu uygulama, diğer kanunu genel kanun hâline getirme veya özel kanun ile genel kanun arasındaki uygulama açısından da bir sıkıntı yaratacağını düşünüyorum. Bu nedenle, önergemiz çerçevesinde de metinden çıkarılmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben bir soru sorayım da Abdullah Bey'e.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Burada Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı doğrultusunda zaten Cumhurbaşkanı...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Evet.

Yani daha önce Bakanlar Kurulunun karar aldığı gibi olacak değil mi?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tabii ki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Daha önce Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde, 1267, 1313'te olduğu gibi onlar listeyi verecekler, daha önce Bakanlar Kurulu bunu hayata geçirmek için verdiği karar gibi, bu da öyle olacak.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Güler.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, aynen öyle.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Peki, Türkiye'de yeni bir şey yapılacak mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, bu doğrudan...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Madde öyle anlaşılıyor, başka bir yetki yok. Yani madde diyor ki: "Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararları uyarınca..." "Biz, aldığınız kararlara uyacağız." diyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bunu da eskiden Bakanlar Kurulunun yerine Cumhurbaşkanı tek başına kararı alacak, hayata geçirecek.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, bakın, karar almıyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bakanlar Kurulunun şu kararı uyarınca listeyi Resmî Gazete'de yayımlaması gibi...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tiryaki, Sayın Güler bir anlatsın önceki sistemden bir farkının olup olmadığını.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın, buradaki sistem şu: Yani 6415'in bu mahiyetteki 5'inci

ve 6'ncı maddeleri var. 5'inci maddede yine, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin doğrudan aldığı yaptırım kararları var. Bu kararlar Türkiye'ye Dışişleri Bakanlığı vasıtasıyla geldikten sonra MASAK'a geliyor, MASAK bir yazıyla beraber Cumhurbaşkanının onayına sunuyor ve Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giriyor; sistem böyle işliyor. 6'ncı maddede ise mütekabiliyet esası çerçevesinde yabancı diğer devletlerin talepleri var bu konuda. O zaman MASAK, o değerlendirme komisyonuyla beraber bir öneri hazırlıyor yani yaptırımın niteliği, özelliği, durumu hakkında, uygun görürse Cumhurbaşkanımızın onayına sunuyor; bu da aynı. Kitle imha silahlarına yönelik –nükleer, biyolojik, kimyasal- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi bir yaptırım kararı aldı, yaptırım kararıyla da ilgili olarak doğrudan, dolaylı kurum, kuruluş, organizasyon, neyse, bunların Türkiye'deki mal varlıklarının dondurulmasıyla ilgili talep geldi, geldiği gibi MASAK'ta Cumhurbaşkanının kararıyla beraber Resmî Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe giriyor. Burada bir değerlendirme, yargı kararı gibi doğrudan herhangi bir işlem tesis edilmiyor. Kanunların da bütünlüğünü sağlamış oluyoruz bu uygulamada.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Benim açımdan anlaşılmıştır Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İkinciye verelim, bir dakika Başkanım...

Yine, makul sebep tanımlaması, FATF'ın üye ülkeler nezdinde bu tür uygulamalardaki aradığı kavram bütünlüğü; “reasonable ground” makul sebep. Peki, bu nereden geliyor efendim? Bizim 2006 tarihinde kabul etmiş olduğumuz Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkındaki Kanunu'muzun 4'üncü maddesindeki uygulamayı hemen okuyorum: “Yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması hâlinde...” Bu, 2006'daki 5549 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesindeki. Peki, 2013'teki 6415'teki bu manadaki ifademiz nedir? O da 7'nci maddede aynen ifade ediliyor: “Değerlendirme Komisyonu, 3 üncü ve 4 üncü madde kapsamına giren fiilleri gerçekleştirdiği hususunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi, kuruluş veya organizasyonların mal varlığıyla ilgili işlemleri...” Dolayısıyla, bizim buradaki gerek FATF'ın uygulama bütünlüğünü sağlamak gerekse bu kanun teklifinden önce hazırlanmış olan 5549 ve 6415 sayılı Kanunlarla bir bütünlük sağlanması adına bu kavramlar geçiyor; bunu da arz ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerinde 2 adet önerge var, önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3261) esas numaralı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

Abdullah Koç

Ağrı

Gerekçe:

Bu madde, BMGK kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanı önlemesine yönelik aldığı kararlarına konu olan kişi, kuruluş ve organizasyonların mal varlıkları ile BMGK tarafından listelenen deniz ulaşımını düzenlemeye yöneliktir. 3'üncü maddede bu kişi ve kuruluşların Türkiye'deki mal varlıklarının dondurulması veya bu kararların kaldırılması kararları Cumhurbaşkanının Resmî Gazete'de yayımlanan kararıyla gecikmeksizin uygulanacak. Teklifin kabul edilmesi durumunda bu

konuda yetkili Cumhurbaşkanı olacak. Cumhurbaşkanı isterse bu kişi ve kuruluşlarla dolaylı olarak ilişkisi bulunan ya da onun adına hareket eden hesapları da dondurabilecek.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendi ve (2)'nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Aydın

Antalya

Mersin

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

İstanbul

İstanbul

“MADDE 3 –

b) Deniz ulaşım araçlarının, dondurulması veya 2'inci maddede belirtilen yasaklama kararları ile bu kararların kaldırılması kararları İçişleri, Dışişleri, Maliye ve Adalet Bakanlıklarının önerisiyle ve Cumhurbaşkanının Resmî Gazete’de yayımlanan kararıyla gecikmeksizin uygulanır.

(2) BMGK’nın kararlarında belirtilen organizasyonların veya bunlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen kişi veya kuruluşların ya da bunların adına veya hesabına hareket eden kişi veya kuruluşların 2 nci maddede belirtilen yasaklı işlem ve faaliyetlerde bulunduklarına ilişkin makul sebeplerin varlığı halinde Denetim ve İşbirliği Komisyonunu ve İçişleri, Dışişleri, Maliye ve Adalet Bakanlıklarının önerisi üzerine Türkiye’deki malvarlıkları Cumhurbaşkanının Resmî Gazete’de yayımlanan kararıyla gecikmeksizin dondurulur.”

Gerekçe:

Cumhurbaşkanlığıyla birlikte ilgili Bakanlıkların da yetkilendirilmesi ve sorumluluğun paylaştırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

Denetim ve İşbirliği Komisyonu

MADDE 4- (1) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak Denetim ve İşbirliği Komisyonu oluşturulmuştur. Bu Kanunun uygulanmasında denetim ve işbirliği Komisyon tarafından sağlanır. Komisyon, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanının başkanlığında, Adalet Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Hazine Kontrolörleri Kurulu, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Nükleer Düzenleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulunun en az genel müdür veya başkan yardımcısı düzeyinde olmak üzere bildireceği üyelerden oluşur. Komisyonun sekretarya hizmetleri Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülür.

(2) Görüş ve bilgilerine gerek duyulan kurum ve kuruluşların temsilcileri Komisyona çağrılabilir.

Komisyon, gerek görmesi halinde ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan görüş, bilgi ve belge talebinde bulunabilir. Komisyon bu Kanunun uygulamasıyla ilgili olarak bilgi ve belge istediği takdirde talepte bulunulan kişi, kurum ve kuruluşlar, kanunlarda yer alan hükümlere dayanarak bilgi ve belge vermekten kaçınmazlar. Komisyon kamu kurum ve kuruluşlarına uygulamaya ve alınması gereken tedbirlere ilişkin olarak görüş bildirebilir ve öneride bulunabilir.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları, 2 nci maddede belirtilen yasak işlem ve faaliyetlere ilişkin bilgi, belge ve bulgular ile değerlendirmelerini Komisyona bildirmekle yükümlüdür.

(4) Komisyon, yasak işlem ve faaliyetlerin gerçekleştirildiği hususunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi ve kuruluşlar ile deniz ulaşım araçlarının BMGK listelerine eklenmesine ve bu makul sebeplerin ortadan kalkması halinde listelerden çıkarılmasına ilişkin olarak BMGK'ya gönderilmek üzere Cumhurbaşkanına öneride bulunabilir.

(5) Komisyon yılda en az iki defa toplanır. Komisyon başkanı gerektiğinde Komisyonu toplantıya çağırabilir. Komisyon, birinci fıkrada sayılan üyeler ile toplanarak katılanların en az dokuzunun oyu ile karar verir. Komisyonun başkan ve üyelerine her toplantı için (4.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunan tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir. Bu ödemeler damga vergisi hariç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Bir yılda beşten fazla toplantı için ödeme yapılmaz.

(6) Komisyon çalışmaları gizlilik esaslarına uygun olarak yerine getirilir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülent Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Başkanım, tekrar teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Ben Adalet Komisyonunda hukuki bir ukalalık yapmak istemem...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Estağfurullah.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - ...yanlış konuşmak istemem; herkes konuyu gayet iyi biliyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maliyeciler var aramızda, maliyeyle karışık bugün.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben biraz eski bir maliyeci olarak uygulamayla ilgili, maliyeyle ilgili sorunları gündeme getirmek istiyorum en azından tutanaklara geçirmek açısından çünkü konuyla ilgili sorunlar daha çok uygulamayla ilgili yani bizim mevzuatla ilgili de sıkıntılarımız var, evet; FATF'ın raporunda belirtildiği üzere bazı sorunlar, sıkıntılar var ama uygulamayla ilgili de sorunlar var. Biliyorsunuz, OECD bünyesinde kurulu FATF, bizim de burayla ilgili yükümlülüklerimiz var. Bugün itibarıyla bu kanunun çıkmış olması lazımdı aslında gri listeye alınmamamız için. Önümüzdeki hafta çıkaracağımıza dair bir söz verdik ama onun haricinde şöyle bir sorun da var: 12'nci maddede –Sayın Emre de konuşmasında belirtti, ondan sonra da konuşuldu mu bilmiyorum ama- en önemli konulardan biri, bu, “PEPs” yani “politically exposed persons” denilen siyasi nüfuz sahibi olan kişilerle ilgili konu çok önemli bir konu; yine, raporda belirtilmiş vaziyette. Öyle bir eksiklik var, bunun dikkate alınması lazım. Yani “Üst düzey bürokrasi, yöneticiler ve siyasetçilerle ilgili para akımlarının da bildirilmesi gerekir.” diyor.

Bir diğer konu, özellikle maliyeyle ilgili: Şimdi, geçenlerde çıkardığımız bir kanunda servet affı da geldi; 6'ncı defadır çıkarıyoruz. Aslında onunla ilgili olarak Türkiye'ye yabancı para getirilmesi hâlinde ya da servet unsurlarının getirilmesi hâlinde hiçbir vergi almayacağımızı belirtiyoruz. Bu konuyla ilgili FATF'a sorulmuş Maliye Bakanlığı tarafından “Böyle bir kanun çıkarıyoruz, bir mahsuru var mı?”

denmiş, onlar da “Yoktur.” demişler. Ama şöyle bir durum var: Bizim 28’inde çıkan tebliğimiz -ki daha önce tebliğlerde tebliğler sorulmuyor- kanuna aykırı aslında. Yani sadece sistem içerisinde gelen para değil de fiziki olarak gelen servet unsurlarını da biz dâhil ediyoruz. Dolayısıyla fiziki olarak gelmesi demek bu para sistemi içerisinde olmadan gelmesi demek; daha sonra dâhil oluyor ama kaynağı belli olmadan gelmesi demek. Yani bu sonradan sorun çıkarabilir, bunu tespit ederlerse Türkiye için sorun olabilir, sıkıntı olabilir. Bu önemli bir konu “PEPs” konusuyla beraber.

Bir diğer konu da -MASAK Başkanımız burada- Sayın Başkanım, şimdi, bu uygulamayı yapacak olan kurum MASAK, Maliye Bakanlığına bağlı. MASAK 1990’larda kuruldu, 1990’lardan beri faaliyette. Şimdiye kadar rapora istinaden yaptığı tek bir işlem yok, mal varlığına el koyma yok yani sonuçlandırılmış bir tek işlemi yok. Onun haricinde, bu sene içerisinde 70’i uzman olmak üzere 115 çalışanı şu anda yargıda, dolayısıyla çalışamayacak bir vaziyette. Bilmiyorum, MASAK Başkanı bilgi verirse memnun oluruz ama şu anda MASAK çalışamayacak vaziyette, yani bu kanun değişikliklerini yapıyoruz ama uygulamasını yapamayacak vaziyette. Dolayısıyla uygulamasını yapamayacaksa, şimdiye kadar da sonuçlandırılmış bir tek rapor yoksa bu işleri yapmamızın çok anlamı da yok. Yani biz sadece 18 Aralık’a yetiştirmek için bu işlemi yapıyoruz, gri listeye girmemek için yapıyoruz. Tabii ki yapmamız lazım, bizim de desteklememiz lazım, bu konu ile ilgili Türkiye’nin mağdur olmaması lazım ama uygulamaya yönelik de bu işlemlerin yapılması, doğru dürüst yapılması lazım. Eğer -sizin dalaletinizde soruyorum- MASAK Başkanımız MASAK’ın durumuyla ilgili bilgi verirse de memnun oluruz.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bu arada, o zaman, MASAK Başkanımız, bilgi vermek ister misiniz? Buyurun.

MASAK BAŞKANI HAYRETTİN KURT – Sayın Başkanım, şu an 180 personelimiz var. Dolayısıyla geçtiğimiz aylardaki soruşturma sonucu yani o 74 personelle ilgili şu an şeyimiz yok. Yani personelimizi tamamlamış durumdayız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kaç uzman var Başkanım?

MASAK BAŞKANI HAYRETTİN KURT – Efendim, şu an 180 personelde 150 tane uzmanımız var, 20 de memurumuz var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, diğer raporla ilgili bir şey söylüyor musunuz?

MASAK BAŞKANI HAYRETTİN KURT – Raporla alakalı olarak da faaliyet raporunda aslında, Bülent Milletvekilim, detaylı olarak yapmış olduğumuz geçen seneki faaliyet raporlarıyla ilgili detaylı bilgilerimiz var. Bu sene de şu bilgiyi vermek istiyorum: Aralarında Türkiye’deki terör örgütleriyle ilgili 93 ülkeye, bu mal varlığı dondurmayla alakalı Sayın Cumhurbaşkanımızın imzasıyla talepte de bulunduk, yavaş yavaş da ülkelerden geri dönüşler gelmeye başladı. Yani şu an aktif olarak tekrar faaliyetlerimizi devam ettiriyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Güler.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – 1990 yılında MASAK mali suçlarla ilgili yetkilendirilmiş bir kurum olarak faaliyete başladı ancak bizim gerek Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’muz gereğince gerekse Türk Ceza Kanunu kapsamı içerisinde “MASAK’a şüpheli işlemler noktasında suç duyurusunda bulunup bu manada el koymayla beraber daha sonra müsadere edilen, cezanın içerisinde

eriyen birçok husus var. Bunların FATF raporlaması noktasında bir idari mekanizmayla beraber denetimi ve raporlanması noktasında eksiklik.” diyor. Yani yoksa MASAK’ın şüpheli işlem noktasında suç duyurusuyla beraber soruşturma, kovuşturma, daha sonra ceza verilen, müsadere edilen birçok mal varlığı var. Dolayısıyla bunun, FATF’ın beklediği şekilde bir idari mekanizmayla takibi, raporlanması ve bunun bildirilmesiyle ilgili bir eksiklikten bahsediyor. İnşallah, bu yasamızla beraber bizim o idari mekanizmanın Denetim ve İşbirliği Komisyonu ile beraber daha sistematik bir şey hâline gelecek. Yoksa geçmişten bugüne birçok ceza yargılaması sonucunda el konulan mal varlığı da var, bunu da ifade etmek isteriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Var mı, var mı Abdullah Bey? Müsadere edilmiş var mı hakikaten? Yok diye biliyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Konseye bildirmediniz ama değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, konseyle alakası yok onun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, hayır şeye daha doğrusu FATF’a; o anlamda söylüyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bildirildi. Bakın, hayır yani tamamen onların beklediği, diğer Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi, sizin bir idari mekanizma olarak da sadece mal dondurmayla ilgili bir sistem kurmanız lazım ama bugüne kadar bizimki tamamen yargılama sistematigi içerisindeydi. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereği içerisinde gerek MASAK’ta gerekse soruşturma konusu yapılan işlemler var, o daha sonra da müsadere hâline gelmiş ve cezanın içinde erimiş. Bunu bağımsız bir el koyma, mal varlığı dondurma şekliyle beraber raporlanamadığından bahisle “Bir iç mekanizma kurun.” diye talepte bulunuyor. Dolayısıyla “Bugüne kadarki bu cezalandırmada hiç olmamıştır.” diye bir şeyi de benim kabul etmem mümkün değil; onu ifade etmek istedim Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama olmamış yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ceza verilmiş ama el konulmuş.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Süleyman Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 4’üncü madde değişikliğiyle Denetim ve İşbirliği Komisyonu kuruluyor. Komisyon MASAK Başkanının Başkanlığında Adalet, Dışişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar, İçişleri, Millî Savunma ve Ticaret Bakanlıkları ile BDDK, Hazine Kontrolörleri Kurulu, MİT, Nükleer Düzenleme Kurulu ve SPK’nin en az genel müdür veya başkan yardımcısı düzeyinde olmak üzere bildireceği üyelerden oluşacak. Kamu kurum ve kuruluşları teklifin 2’nci maddesinde belirlenen yasak, işlem ve faaliyetlere ilişkin bilgi, belge ve bulgular ile değerlendirmelerini komisyona bildirmekle yükümlü tutuluyorlar. Komisyon yasak işlem ve faaliyetlerin gerçekleştirildiği konusunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi ve kuruluşlar ile deniz ulaşım araçlarının BMGK listelerine eklenmesine, bu makul sebeplerin ortadan kalkması hâlinde listelerden çıkarılmasına ilişkin olarak BMGK’ye gönderilmek üzere Cumhurbaşkanına öneride bulunacak; komisyon kamu kurum ve kuruluşlarına uygulamaya ve alınması gereken tedbirlere ilişkin olarak görüş bildirebilecek ve öneride bulunabilecek. 6415 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesiyle kurulan ve iş bu teklifin özellikle 36’ncı maddesinde bahsi geçen Malvarlığının Dondurulması Değerlendirme Komisyonu ile bu maddeyle kurulmak istenen komisyonun görev alanı çakışıyor. Kanun Teklifi’nin iş bu 4’üncü maddesinin (4)’üncü fıkrası ve 36’ncı maddeye eklenen (4)’üncü fıkra aynı içeriklidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Bülbül.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

4’üncü maddede bir Denetim ve İşbirliği Komisyonu ihdas edilecek. Sayın Bülbül ve kanun teklifi metni zaten bahsediyor hangi bakanlıklardan hangi yetki ve görevlerin olacağını. Burada, benim 2 önerim var:

Bir kere, Komisyon üyelerine ücret verilmesi işinden bir vazgeçmemiz gerekiyor zaten bu kişiler devlet memuru ve devlete hizmet etmek için maaş alıyorlar, toplantıya girmek için ayrıca bir ücret almaları çok doğru değil ve Türkiye Cumhuriyeti’nin kıt kaynaklarını da bu şekilde hoyratça sarf etmemek, harcamamak gerekiyor.

Bir de şunu eklemek istiyorum: Komisyon üyeleri belirtilen kurumların başkan veya genel müdürlerinden olmalı, başkan yardımcısı veya bunun dışında görevlendirme yapılmayarak doğrudan doğruya temsil edilecek kurumu temsil eden kişinin orada bulunmasında yarar var.

Üçüncüsü, bilgi ve belge istenmesi yetkisi getiriliyor bu Komisyona ama burada teklife bizim açıkça yazmamız lazım “Sadece kanunun kapsamıyla ilgili olarak bilgi ve belge isteyebilir ve bu elde edilen bilgi ve belgeler gizlidir.” denilmesi gerekiyor.

Bu konuda da bir önerimiz var Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Abdullah Bey, burada “bildireceği üyelerden oluşur” diyor ya.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Birer üye mi olacak onlar?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, birer kişi olacak.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Belirtmek gerekmez mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok, söylediği üyeler yani, birçok şeyi ifade ediyor zaten.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – “Üye” demek daha doğru, “üyeler” yerine “bildireceği üye.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Kaç üye bildirecek?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Üye” olmaz, “üyeler” olur.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Her kurum birer üye bildirecek değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Her bir kurum bir üyeyle...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – O zaman “olmak üzere bildireceği birer üyeden oluşur.” dememiz gerekmez mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Cümlede de...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Onun redaksiyonunu düşünelim Genel Kurula kadar.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bir de ücret için düşünün.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sıkıntı yok ya.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Çünkü her bakanlığın yani her kurumun birer üye bildirmesi gerekecek.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – “Üyeler”den kasıt toplamdan dolayı, bir sıkıntı yok bence.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yani onu netleştirmek gerekir.

Evet, onu Genel Kurul öncesi Sayın Güler, eğer redaksiyon yapacaksak...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika ama bakın, burada ifade “...en az genel müdür veya başkan yardımcısı düzeyinde olmak üzere...” Zaten onlar birer kişi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, “birer” kelimesinin orada olması gerektiği kanaatindeyim de bir düşünelim. Tamam mı?

Evet, teşekkür ederiz.

Önergeler var, önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddenin (4)’üncü fıkrasında yer alan “makul sebepler” ifadesinin “kuvvetli şüphenin” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımla.

Hasan Subaşı

Antalya

Ayhan Erel

Aksaray

Gerekçe:

4’üncü maddenin (4)’üncü fıkrasında yer alan “makul sebeplerin” ifadesinin yoruma açık ve kontrolsüz suçlamalara sebebiyet vermemesi için “kuvvetli şüphenin” ifadesinin kullanılması daha uygun olacaktır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin (5)’inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen

Mersin

Zeynel Emre

İstanbul

Rafet Zeybek

Antalya

Turan Aydoğan

İstanbul

Süleyman Bülbül

Aydın

“Madde 4 –

(5) Komisyon yılda en az iki defa toplanır. Komisyon Başkanı gerektiğinde Komisyonu toplantıya çağırabilir. Komisyon, birinci fıkrada sayılan üyelerle toplanarak katılanların en az dokuzunun oyuyla karar verir. Komisyonun Başkan ve üyelerine herhangi bir ödeme yapılmaz.”

Gerekçe:

Komisyon üyeleri kamu kurumlarında çalışanlar olduğundan ek ödeme yapılmasına lüzum yoktur.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4’üncü madde kabul

edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

Ceza hükümleri

MADDE 5- (1) Bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan yasaklara aykırı hareket edenler, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, bir yıldan beş yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan yasaklara aykırı hareket edenler, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, iki yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Bu Kanunun 3 üncü maddesi hükümlerine göre mal varlığının dondurulmasıyla ilgili alınan kararın gereğini yerine getirmeyen veya yerine getirmekte ihmal veya gecikme gösteren kişilere, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir.

(4) Bu madde kapsamına giren suçların kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Bu maddede tanımlanan fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.

(6) Bu madde kapsamına giren suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(7) Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen yasak işlem ve faaliyetleri gerçekleştiren veya 3 üncü maddesi hükümlerine göre mal varlığının dondurulmasıyla ilgili alınan kararın gereğini yerine getirmeyen kişinin bir tüzel kişinin organ veya temsilcisi olması veya organ veya temsilcisi olmamakla birlikte tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde görev üstlenmiş bulunması hâlinde ayrıca bu tüzel kişiye onbin Türk Lirasından ikimilyon Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

(8) Yedinci fıkra da belirtilen fiilin bir özel hukuk tüzel kişinin yararına gerçekleştirilmesi halinde verilecek idari para cezasının üst sınırı ellimilyon Türk Lirasıdır. Bu fıkra uyarınca verilecek idari para cezası, tespit edilmesi halinde işleme veya eyleme konu miktardan az olamaz.

(9) Bu madde hükümlerine göre idari para cezasına karar vermeye Komisyon yetkilidir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani bu maddeyle ceza hükümleri getiriliyor. Aslında hukuk tekniği anlamında ceza hükümlerinin Türk Ceza Kanunu içinde değerlendirilmesinin daha iyi olacağını düşünüyorum.

Bunun yanında, bentlerle ilgili şu görüşlerim var: (3)'üncü bentte cezayı "altı aydan iki yıla kadar" demişiz. O, biraz sistematik içinde hafif kalmış, görevi ihmal gibi bir ceza olmuş, daha da ağır bir ceza verilmesi gerekiyor, eğer burada ceza hükümleri kalacak ise. Bent (7)'ye geldiğimizde 10 bin liradan 2 milyon Türk lirasına kadar bir idari para cezası öngörüyor. Bu, asgari had ve azami çok çok fazla, burada çok geniş bir takdir hakkı var; kimi 10 bin lira kimi 2 milyon lira verecek. O, nasıl belirlenecek? Bu nedenle o marjın biraz kısılması lazım. (8)'inci bentte de bu sefer 50 milyon liralık idari para cezası öngörülmüş, bu da son derece yüksek bir rakam. Elde edilen ya da yapılan işleme göre bir oran getirilebilir, o ayrı ama 50 milyon lira gibi bir idari para cezası yüksek bir miktar. Bir de, (9)'uncu bentte komisyonun idari para cezası verme yetkisi var. Aslında kural olarak her tür ceza hükmünün mahkemeler tarafından verilmesi anlamında, keşke idari para cezasına -bir komisyona değil de- bir

yargısal içerik kazandırılıyordu diye eleştirmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Zeybek...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de benzer konuya değineceğim. Yani bu ceza aralıkları çok geniş tutulmuş. Ceza Kanunu’nun temel ilkelerinden biri de şu: Cezalarda orantılılık ilkesi olacak. Yani 10 bin lira nere 2 milyon lira nere? İki yıl nere sekiz yıl nere? Yani o oranlarda biraz ölçülü hareket etmek lazım. Mesela bu (7)’de idari para cezası var; 10 bin liradan 2 milyona. Yani idare 10 bin lira da verecek, 2 milyon da verecek. Bu orantısızlık çok fazla yani bu kadar olmamalı. “1 milyondan 2 milyona kadar” deyin eğer çok ceza verilecekse ama 10 bin liradan 2 milyona çok ciddi bir oransızlık yaratıyor. O ilkeye aykırı açıkçası, cezalarda orantılılık ilkesine aykırıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, 5’inci maddeyle 2’nci maddede belirtilen yasaklara aykırı hareket edilmesi ile 3’üncü maddede belirtilen mal varlığının dondurulması kararlarının yerine getirilmemesi veya yerine getirmekte ihmal veya gecikme gösterilmesi suç olarak düzenlenmiş. Burada ben arkadaşlara katılıyorum yani bu ceza aralıkları çok geniş tutulmuş. Bu, ceza hukuku sistemine de aykırı; bir yıl-beş yıl, iki yıl-sekiz yıl. Bu cezalar verilirken neye göre verecek? Yani aralıkların bu kadar geniş tutulmasını ceza hukuku sistemi açısından sıkıntılı olarak görüyorum.

Benim diyeceğim bu kadar.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, ceza hükümlerini 1’inci maddeden 5’inci maddeye kadar ihtimaller dâhilinde şöyle bir hesapladığımda: Muhtemel ceza skalası altı yıldan yirmi dört yıla kadar değişkenlik gösteriyor. Yani bir hâkim aynı fiil nedeniyle birine altı yıl da verebilir, iki yıldan başlatırsa bunu yarı oranda artırırsa üç yıla yani 4’üncü maddeye göre artırırsa üç yıla yükseltir, 5’inci maddeye göre artırırsa -bir kat ilave ettiğini düşünün- altı yıl olur. Diğerinde sekiz yıldan başlatsa önce on iki yıl, sonra yirmi dört yıl. Yani altı yıldan yirmi dört yıla kadarki bir skala ceza hukuku bakımından baktığımızda çok orantısız; dengesiz cezalarla karşılaşılabilir. Yani niye bu kadar uçuk bir aralık bırakılmış onu izah etmek lazım. Şimdi, bizim Ceza Kanunu’muzda bazı maddelerde böyle şey var yani mesela, taksirle birden fazla kişinin ölümüne sebebiyet vermek suçunu koyduğunuzda işte, bilmem, alt sınırı daha düşüktür, üst sınırı ta on yıldan fazladır. Çünkü orada neyi hesaplamıştır? Trafik kazası yaparsın 2 kişi de ölür, büyük bir kaza geçirirsin 30 kişi de ölür; ne bileyim, bir bina yaparsın 100 kişi ölür. Yani taksirle ölüme sebebiyet vermekten çıkan muhtemel zarar göre orada bir mantığı vardır ama burada bunu bir soralım; birincisi bu.

İki; bir de, şimdi, bu idari para cezası meselesi. Suç gelirlerinin yani eski kara paranın, daha sonra suç gelirlerinin aklanmasıyla ilgili kanunda yaptırım uygulandığında, orada bildiğimiz kadarıyla, hani MASAK raporuna dayandığı için hem zaten ilgili müsadere var, hem ceza kesiliyorsa kesiliyor. Burada, daha evvel, buna ilişkin, hani, örnek verebileceğimiz bir şey var mıdır bize anlatabilecekleri? Nasıl idari para cezaları kesilmiş, neye göre, ne kadar kesilmiş? Yani bu rakamları neye göre belirlemişler,

bazı neye göre alıyoruz biz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz.

Sayın Güler, bu ceza miktarlarıyla ilgili söyleyeceğiniz bir şey var mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, Başkanım, tabii aynı değerlendirme ve tartışmamızı bu şekilde biz de yaptık. Dediğimiz gibi, şimdi, buradaki kitle imha silahlarıyla ilgili gerek finansmanı gerekse bunların tedarik yayılmasıyla ilgili bu tür önleyici tedbirlerde bazen bu bir kişi olabilir, bir kuruluş olabilir, zaten mahiyetinde belli oluyor. Ciddi manada bu insanlığa karşı en büyük eylem ne, nükleer, kimyasal, biyolojik silahlarla beraber? FATF'ın da beklentisi cezaların bu manada çok caydırıcı olmadığı noktasında.

Şimdi, kişi, kurum ve kuruluşlar, bunların ilişki biçimleri, yoğunluğu, kat sayısı, etkinliği yani öldürücü niteliği, insanlardaki özelliği... Bu silahların maalesef bu manada çok ciddi bir şeyi var. Şimdi, siz, çok daha düşük miktarda bir kitle imha silahıyla ilgili bir cezalandırma ile çok daha büyük evsafa ve daha büyük teşekküllerin, kuruluşların, şirketlerin, tüzel kişiliklerin işin içinde yer aldığı şeylere aynı ceza miktarlarını veremezsiniz. Burada, bu tür suçların eylemlerinde bir kişi de kullanılabiliyor, çok daha farklı, birbirlerine entegre edilmiş kuruluşlar da yapılabiliyor çünkü çok nitelikli ve çok özel alanlar bunlar yani sıradan her insanın, her kişinin kitle imha silahlarının gerek oluşumunda gerekse bu manadaki finans kaynağı sağlanmasında yer alması mümkün değil. Bunlar, sıradan suçlar değil, çok nitelikli, çok özellikli. Bu, bazen bir kamu kuruluşunda çalışan bir kişi de olabilir, ona vereceğiniz ceza çok farklılık arz edebilir ancak birbirine entegre edilmiş, çok büyük nakliye şirketlerinin işin içinde olduğu bir tüzel kişinin de varlığının olduğu bir durum da olabilir. Bunları tespit ettiğinde komisyon bu kararı verecektir. Dolayısıyla, rakamları böyle belirlediğinizde siz bir kişinin yer aldığı şeye de 1 milyon vereceksiniz, çok gruplu şirketlerin, tüzel kişiliklerin, şahısların da olduğu kişiye de en üst rakam 2 milyon vereceksiniz. Bu aslında çok büyük bir adalet sağlamaz. Dolayısıyla, bunun niteliğini değerlendirme komisyonu, çok daha kompleks olan, çok daha özellikli arz eden bu tür şeylere ulaşmada, bu nitelikli hâli sağlayan durumlarda en üst rakam olan 50 milyon liraya kadar verecektir ama çok daha bireysel mahiyet arz eden hususlarda da alt sınırdaki cezayı verecektir. Bana göre, bu tartışmalarımızda da ortaya çıktı.

Sadece bizim Türkiye'mizde değildir, bu mahiyette sarin gazı, Japonya'da Tokyo'daydı zannedersen, onunla ilgili mesela Japon makamlarının sadece onu yapan yasa dışı bir örgüte değil, onu oraya getiren gemi şirketine vesaire -çok kompleks bir olaydı o- onunla ilgili çok ciddi yaptırımlarla beraber cezaları ve yargılamaları olduğunu biliyoruz.

Böyle sıradan bir kitle imha silahına öyle kolay ulaşmak mümkün değil. Bunun özel bir arka plan çalışması mutlaka oluyor. Bizim de bu ceza miktarının bu mahiyette demin Zeynel Bey'in bahsettiği gibi çok daha büyük etki sahası olduğunda daha büyük ceza, çok daha bireysel bir durum olduğunda daha düşük bedelli bir cezayla sonuçlanmasını arzu ediyoruz; amacımız buydu, bunu ifade etmek istedim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – MASAK Başkanımız, buyurun.

MASAK BAŞKANI HAYRETTİN KURT – Başkanım, bu idari yaptırımlarla alakalı, bu komisyonun idari yaptırım yetkisi ilk defa bu kanun kapsamında olacak. Normalde bizim 5549 sayılı Kanun kapsamında yükümlüler nezdinde yapmış olduğumuz denetimler var, bu denetimleri biz denetim elemanlarımız marifetiyle yapıyoruz. Denetim elemanları her bir ihlal ve ihlale orantılı idari para cezasını da takdir etmek suretiyle Başkanlığımıza gönderiyor, Başkanlığımızda bir rapor okuma komisyonumuz var, rapor okuma komisyonumuz hem hukukilik hem de yerindelik denetimi yapmak suretiyle söz

konusu raporun uygunluğuna ya da uygun olmadığına, görüşüyle birlikte Başkanlığa gönderiyor. Bu taslakta 3'üncü maddenin 4'üncü fıkrasında da bu kararların icrası ve sonuçları bakımından 6415 sayılı Kanun'a yapılan bir atıf var. Bu atıfla ilgili olarak da 6415 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi hükümleri cari. Yine, bu 14'üncü madde bağlamında bu Terörizmin Finansmanının Önlenmesiyle İlgili Yönetmelik var, bu yönetmeliğin 19 ve 20'nci maddeleri, 18, 19 ve 20'nci maddelerinde denetimin nasıl yapılacağıyla alakalı detaylı yöntemler belirlenmiş. Biz zaten bu kanun yürürlüğe girdikten sonra bir ay içerisinde uygulama yönetmeliğini de çıkarıp söz konusu -idari yaptırımlar bağlamında söylüyorum- bu idari yaptırımların uygulanabilmesini sağlamak amacıyla denetimle alakalı da detaylı düzenlemeler yapıp ondan sonra bir icrai salahiyet kazandırmayı planlıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan. sorduğumuz soru vardı, ona cevap vermediler. Yani 37 ülke, buna üye 2 kuruluş, bu 37 ülkede -hadi, hepsini geçtik- G7 ülkelerinde emsal cezalar nedir?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Emsal cezalarla ilgili mukayeseli bir çalışma oldu mu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok. Bizim o sadece Başkanım, olayın karmaşıklığıyla beraber bir defa suçun Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu kapsamıyla Türk Ceza Kanunu'ndaki yansıması, bir defa dediğim gibi, kitle imha silahlarına ulaşmanın nitelikli hâlidir bu yani çok özel bir alandır. Dolayısıyla rakamların da 1 kişinin karıştığı ile çok böyle özellikli karıştığı alan içerisinde bir rakamsal boyut ama bunu FATF raporlarına baktığımızda da rakamsal boyutta birkaç böyle ifade ettiği husus var, cezalar ve idari para cezasıyla ilgili. Mesela kendilerinin bizim şu ana kadar ki işte, 210 euroya denk gelen derneklerle ilgili cezalara atıf yaptığı bazı rakamsal boyut var. Bunun da çok daha üzerinde bu manada yaptırımı daha nitelikli hâle getirme açısından, dediğim gibi, daha bireysel manada işlendiği hâliyle daha özellikli hâli arasındaki rakamı da Değerlendirme Komisyonu belirlesin dedik. Ya, suçun ağırlığından kaynaklı, yoksa mukayeseyle ilgili değildi, onu da söyleyeyim yani.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Emre.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, bu girişte izah ederken yani “Yasama olarak, Adalet Komisyonu olarak gereken özeni göstermemiz lazım.” dediğim başlıklardan biri de bu tür şeyler. Yani biz bir uluslararası sözleşmeye, anlaşmaya, her neyse ona istinaden bir kanun çıkartıyoruz, bunu bizim dışımızda dünyada 37 tane ülke imzalamış. “Bu ülkeler emsal olarak aynı durumda ceza yükümü olarak ne gibi müeyyidelere başvurmuşlar?” dediğimizde bu koca salonda 5 Bakanlık çalışma yapmasına rağmen bunu bilen, bunu bize söyleyecek hiç kimse yok mudur yani? Problemleri bir durum açıkçası bu çünkü görmemiz lazım onu. Yani dediğim gibi, bir gün öncesinden bize gelmiş olmasa, bir hafta süre olsa ben hepsini burada size anlattırdım tek tek ne olduğunu ama madem bu kadar kritik, önemli bir şey birinin bize izah etmesi lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Ökmen...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Hangi ülkede nasıldı? Bizde hangi kriterlere göre bunu böyle getirdik? Yani diğer ülkelerde altı aydan iki yıla kadar mı, on beş yıldan yirmi beş yıla kadar mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O zaman, Zeynel Bey, şunu diyebiliriz, evet, haklısınız yani bizim “İtalya, İngiltere, Almanya ne getiriyor rakamsal manada?” diye bir kıyaslama şeyimiz olmadı. Suçun ağırlığından kaynaklı ve insanlığa karşı zararının büyüklüğünden dolayı...

Sadece burada benim kıstasım şuydu: 6415'te neydi rakamsal boyut yaptırımsal manada, 6415'le uyumlu olsun diye oradaki rakamlarla denk yani eş değer manada bir yaptırımdı, sadece o yönüyle

söyleyebilirim yoksa “Başka ülkeler çok daha ağır mı veya denk midir?” sorusuna o konuda herhangi bir şey yok. Bir de şu var: 6415’teki bu cezalandırmalarda, bizim yaptırımlarımızda FATF’ın uyumlu olduğuna yönelik de herhangi bir eleştirisi yok, uyumlu olduğuna dair beyanı da var.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, ben size son bir şey söyleyeyim bununla ilgili.

Başkanım, bir daha açarsanız, tutanağa geçmiyor çünkü.

Şimdi, biz hatırlarsanız af görüşmeleri esnasında yani sizin ceza indirimi dediğiniz mesele içinde de konuştuk. Bir ceza maddesi ihdas edilirken o kadar etraflıca düşünmek lazım ki çünkü bunu hem indirmek çok zor hem düşürmek çok zor, sonra da infazla ilgili problemler çıkıyor. Yani oturup “Ne kadar böyle dosya çıktı, ne kadar cezaevinde yer kapladı?” diye hesap etmek gerekiyor. Yani en azından bence bunun Genel Kurul aşamasına kadar bir daha gözden geçirilmesi lazım, bu hâliyle yanlış da diyemiyorum tam olarak ama üstünde bir düşünülmesi, çalışılması lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz, çalışalım.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

Yönetmelik

MADDE 6- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile Komisyonun çalışma usul ve esasları Adalet, Dışişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Hazine ve Maliye ve Ticaret Bakanlıkları tarafından müştereken hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir. Yönetmelik, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde yürürlüğe konulur.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6’ncı madde kabul edilmiştir.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Önerge var burada.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Var mı önerge 6’da?

Bu bir aylık süre yetecek demek ki, bir ay çok kısa bir süre.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Daha sonraki maddede biz önerge olarak sunmuşuz ama İçişleri Bakanlığı dâhil edilsin buna. Ben konuşmamda bunu söylemişim, zannediyorum önergeye karışmış yani ibraz etmemişiz, unuttuk. Yani burada İçişleri Bakanlığının neden olmadığının bir mantığı yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Zeynel Bey, o konuda biz görüşüyoruz uygulamasını da, Genel Kurul safahatında ekleyeceğiz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Diğer çalışan bakanlıkların hepsi yazılmış, İçişleri yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Uygulama safahatında biraz daha ticari ilişkiler, dış ilişkiler, diğer o tür şeyler olduğu için İçişleriyle çok şey yapılmamış ama uygun, Genel Kurul safahatında...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Genel Kurul safahatında İçişlerini o zaman değerlendireceğiz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

7’nci maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 7- 23/6/1983 tarihli ve 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İzinsiz yardım toplama faaliyetinin internet ortamında yapıldığının tespiti halinde ilgili valilik veya İçişleri Bakanlığı tarafından içerik ve/veya yer sağlayıcıya, yardım toplama faaliyetine ilişkin içeriğin çıkarılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunulur. İçeriğin en geç yirmi dört saat içinde içerik ve/veya yer sağlayıcı tarafından çıkarılmaması veya içerik ve yer sağlayıcıya ilişkin bilgilerin edinilememesi ya da teknik nedenlerle bildirimde bulunulmaması halinde ilgili valilik veya İçişleri Bakanlığı internet ortamındaki söz konusu içeriğe ilişkin erişimin engellenmesine karar verilmesi için sulh ceza hâkimliğine başvurur. Hakim, talebi en geç yirmi dört saat içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar ve gereği yapılmak üzere doğrudan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderir. Bu karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı, içeriğe erişimin engellenmesi (URL vb.) yöntemiyle verilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Zeybek...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bu erişimin engellenmesi kararı, sadece talep edenin göndermiş olduğu belgelere göre, duruşma yapmaksızın ve yirmi dört saat içinde en geç karar veriliyor olması adil yargılanma hakkının ihlalidir. Yani işte, valilik ya da İçişleri Bakanlığı ya da kaymakamlık neyse, bir şey düzenleyecek, sulh ceza hâkimliğine gönderecek. Onun sadece ona bakarak yani tarafın, talep edenin göndermiş olduğu bilgilere, delillere, neyse ona bakarak karar vermesi kabul edilemez. Yani o zaman, adil yargılanma -çünkü kişinin hakkı engelleniyor orada- engellenirken nasıl öyle duruşma yapmadan ya da yirmi dört saat içinde sadece talep edenin bilgileriyle karar verilir, bunu ben açıkçası adil yargılamaya aykırı olarak görüyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kişiler veya şahıslar değil Rafet Bey, bu dernek. İzinsiz bir yardım toplama çalışması yapan, faaliyeti yapan dernek internette sayfa açtı veya sosyal medyada...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tedbir bu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yani dolayısıyla bir şahıstan falan bahsetmiyoruz.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Şahıs derken yani normalde dernek de işte şey kaybediyor yani neye göre karar verecek?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İzinsiz yardım toplayamazsınız ki efendim. Dernekler izinsiz yardım toplayamaz, kanun açık. İzinsiz yardım toplayan bir dernek internette sayfa açtı, “Ben şunu yapıyorum, bunu yapıyorum.” dedi yani bir nevi insanları aldatacak nitelikte bir faaliyet yürüttü, bunu tespit ettiği an yirmi dört saat içerisinde karar vermek üzere erişimin engellenmesi için bir çalışma yapıyor mülki idare amirliği.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yani yapıyor da işte mülki idare amirliğinin şeyine karşı o dernek de yani evet “Bunun biz iznini aldık, şöyle oldu, böyle oldu.” açıklaması yapamaz mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tabii ki efendim yapar ama verilen bir izni valilik veriyorsa bir izni bu manada “İzin almadan yapmıştır.” diye gidip talepte bulunacak, onu mu diyorsunuz?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Hata yapmış diyelim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O dediğiniz yüzde 1 ihtimal yani olabilir de çok küçük.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ceza yargılamasında yüzde 1 ihtimallere göre de değerlendirilir, ceza yargılaması.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Böyle bir kanuni düzenleme olmazki ama izinsiz yardım

toplama. Bunu derneklerle ilgili konuşuyoruz biz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yani uygulamada sıkıntıları görürüz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sağ olun Sayın Zeybek, bu bir tedbir yani acele hâllerde çünkü yardım yatıranlar da mağdur olur burada eğer izinsizse o nedenle.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, bir de tabii, maddenin devamına bakınca “tespit etti” valilik diyor ki önce “Kapat, böyle bir yardım toplama faaliyetini iptal et.” Yani bu bir süreç. Ama ona rağmen vatandaşların bu yardım etme duygularını istismar eden şeylere izin mi verilecek yani? Böyle bir şey olamaz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, 7’nci maddeyle, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu’nun 6’ncı maddesine izinsiz yardım toplama faaliyetlerinin internet ortamında yapılmasına ilişkin yeni bir fıkra ekleniyor. “Valilik veya İçişleri Bakanlığı içerik için ilgili kişiye ya da kuruma e-posta ve diğer iletişim araçlarıyla bildirimde bulunacak veya eğer kaldırılmazsa ilgili valilik veya İçişleri Bakanlığı sulh ceza hâkimliğine internet ortamındaki bu içeriğe ilişkin erişimin engellenmesine karar vermesi için başvuracak. Hâkim en geç yirmi dört saat içinde duruşmasız karar verecek ve gereğinin yapılması için kararı doğrudan BTK’ye gönderecek.” Ya, Sayın Başkan, sulh ceza hâkimliği...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buna da itiraz mümkün Süleyman Bey.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sulh ceza hâkimliği şu anda Türkiye’de yargıda oluşan hukuka aykırı hak ihlallerinin en büyük sebeplerinden biri hâline geldi. İktidarın şu anda yargıya müdahalesinin sopası. Bu sulh ceza hâkimleri eski özel yetkili mahkemedeki hâkimlerin aynısı. Neyine güveneceksiniz? Cumhuriyet Halk Partisinin çıkardığı 2 adet iktidarı eleştiren, bizim broşürleri bir Nevşehir’den bir de İstanbul sulh ceza hâkimleri yasakladı. Arkadaşlar, bakın, sulh ceza hâkimliği daha önce gelen bir yasa teklifinde de ben aynı şeyi söyledim sulh ceza hâkimliğini bu işlere sokuyorsunuz. Valilik ve İçişleri Bakanlığının talebine aykırı bir karar verecek olan sulh ceza hâkimliğini bana getirin ben hukukçuluktan vazgeçeceğim arkadaşlar. Böyle şey olmaz. O nedenle sulh ceza hâkimliğine yeni bir görev veriyorsunuz, bu görev büyük bir ihtimalle ne olacak?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İzinsiz yardım toplansın mı, toplamasın mı?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Abdullah Bey, dinliyor musunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok, yok. Diyorum ki: İzinsiz yardım toplama olmayacak böylelikle.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Abdullah Bey, siz müdahale etmeyin.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Normal bir bürokrat gibi olacak geleni öyle kabul edecek, gideni kabul edecek.

Arkadaşlar, o nedenle sulh ceza hâkimliği, siz ne dersiniz deyin, Türkiye’deki Anayasa’dan doğan hak ve özgürlük ihlallerinin baş sebebidir. İktidarın yargı sopalardan birisidir, yargıyı yönetme sopalardan birisidir, yürütmenin yargı üzerindeki koludur, sopasıdır. Bunu hepimiz biliyoruz, bunu anlatmaya gerek yok. Sulh ceza hâkimliğinin kurulmasından bugüne kadarki verilen görevlere bakın özel yetkili hâkimlik gibi çalışmaktadır. O nedenle bu büyük sıkıntı getirecek. Muhalliflerin en büyük eleştireceği madde içerisine girecek.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Burada sulh ceza hâkimlerinin kararı kesin değil yalnız, onu da

belirtmekte fayda var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ya, sulh ceza hâkimliğinin kararı kesin değil de hangi sulh ceza hâkiminin kararını kim nerede bozuyor. Yani uygulamaya bakalım arkadaşlar.

Sayın Bakan on beş gün önce buraya geldi, on beş gün önce burada yargıdaki ve hukukta reformdan bahsedildi. Yargı ve hukuk reformu görevli sulh ceza hâkimliklerinden başlamadıktan sonra bu iş olmaz. Erişimin engellenmesi kararının, sadece talep edenin sunduğu evraklar üzerinden, duruşmasız ve en geç yirmi dört saat içinde verilmesi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 6’ncı maddesi, Anayasa’nın 36’ncı maddesi olan adil yargılanma hakkına aykırıdır arkadaşlar, bu net. Gerekçede “terörizmin finansmanıya mücadele” deniliyor ancak salgın döneminde bile belediyelerin yardım kampanyalarının durdurulduğunu biliyorsunuz.

Biz bir öneride bulunduk, teklifimiz şu: Bu yasa teklifinin içerisine “Yerel yönetimler bu kanun kapsamı dışındadır.” koyalım arkadaşlar. Bakın, salgın döneminde -bu teklifimizi kabul edin- olanları biliyorsunuz; Ankara, İstanbul, Aydın, Adana, Mersin Büyükşehir Belediyelerini. Ya Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin aşevleri parası bile bu memlekette -ne yapıldı- alındı! Böyle şey olmaz, onun için bu teklifimizi kabul edin. Bu teklifimizi kabul ederseniz... Virgül değiştirmiyorsunuz, bakalım, avukatın müvekkili müşteri olacak mı, onda değişiklik yapacak mısınız, onu merak ediyorum.

Arkadaşlar, bakın, bu kadar genelgeçer ifadeyle izinsiz yardım toplama gibi kanunu yaparsanız... Belediyelerin yardım toplaması Belediye Kanunu’nda ve Büyükşehir Belediye Kanunu’nda hükme bağlandığı hâlde, bu açıkken daha önce yapıldığı gibi genelge uydurularak el koyulduğu bilindiği hâlde, genelgelerle ihlal edildiği hâlde Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun ve Belediye Kanunu’nun, şimdi, bunun başka bir versiyonunu bu kanunla ortaya çıkarırsınız. Bu madde, Anayasa’nın 7’nci “Yasama yetkisi”ne ilişkin, 36’ncı “Hak arama hürriyeti”ne ilişkin hükümlerini açıkça ihlal etmektedir. Bu madde kesinlikle bizim değişiklik önerimizin kabulüyle... 2860 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesi izin alma zorunluluğuyla ilgilidir. Burada yerel yönetimlerin 2860 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması uygun olacaktır çünkü Belediye Kanunu’nda belediyelerin bağış toplaması hakkında hüküm zaten bulunmaktadır.

Teklifimizin kabulünü diliyorum, teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Süleyman Bülbül Vekilimiz bahsetti; evet, 2860 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesi yardım toplamayla ilgili. Birazdan madde ihdasıyla ilgili önergemizde de göreceğiniz üzere yerel yönetimlerin 2860 sayılı Kanun kapsamından çıkartılması gerekiyor çünkü uygulamada büyük bir tenakuz doğuyor. Belediyeler, Belediyeler Kanunu gereğince bağış toplama hak ve yetkisine sahip zaten ama orada belediye başkanının bağış verenden tek tek imza karşılığı bağış alabileceği hükmü varken belediyelerin özellikle pandemi döneminde yardım toplayarak vatandaşla hijyen maddesi, yemek veya başka tür destekler yapabilmesi 2860 sayılı Kanun’la engellendi. Bu nedenle bunun düzeltilmesi lazım.

Ayrıca, üzerinde konuştuğumuz kanun teklifindeki madde metninde “İzinsiz yardım toplanmasının internet üzerinden yapılması” diyor. İnternet kavramına sosyal medya kavramı girer mi girmez mi, çok tartışmalı. Belki bu maddeye bir sosyal medyayı da eklemekte yarar olabilir Abdullah Bey, onu açıkça size söylüyorum.

Tabii, yine de Türkiye’deki sulh ceza hâkimliklerinin ve idarenin durumuna baktığımız zaman her tür hataya açık bir yasa bu. Bu nedenle buradaki eksikliklerin veya yasal boşlukların tamamlanması

gerekir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tarımla ilgili bir boyutu yok bunun ama...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Tarımla ilgili yok ama yani ben bulurum şimdi bir şeyler. Her yerde bir şey var. Şimdi, tarıma getireceğim ben olayı merak etmeyin.

Şöyle; kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanını önlemek için kanun teklifi, gayet güzel ama bunun yardım toplamayla bir ilgisini ben anlayamadım. Yani işin içerisinde mutlaka bir torba olduğundan dolayı siz bu işleri yapıyorsunuz ama şimdi, bu “kitle imha silahları” deyince tabii, hemen aklımıza terörist silahları geliyor, kitle imha silahları geliyor -MASAK da burada olduğuna göre- bunun finansmanı aklımıza geliyor.

2017 yılında ben bir araştırma önergesi vermiştim. Konuşuldu ama kabul etmediniz yani başta Trakya olmak üzere birçok yerde tarım toprakları el değiştiriyor. Bunun arkasında kim var, bunun para trafiğini öğrenmek bence MASAK’ın görevidir. Sonuçta o da bir kitle yani bir kitleyi imha ediyorsunuz. Yani bizden acaba yabancılar mı alıyor veya Türk sermayedarlar alıp yabancılara mı veriyorlar? Hepinizin başına gelmiştir, Kırşehir’de elma bahçeleri topluyorlar; Nevşehir’de patates bahçeleri, tarlaları topluyorlar; bizim Trakya’da ayçiçeği, buğday tarlaları topluyorlar; sınıra yakın araziler el değiştiriyor, bu da bir kitle imhası sonuçta.

Şimdi, dernekleri bunun içerisine karıştırıyorsunuz yardım toplamalarda, yasal olarak yardım toplayan herkesi de terörist olarak görüyorsunuz tahmin ediyorum. Bizim belediyelerimiz yardım toplamaya kalktı, toplanan para da 15 milyonun üzerinde ciddi bir kaynak. Bu dönemde paranın nereden geldiği... Vatandaş veriyor, insanlar zor durumda, günlük geçimlerini sağlıyorlar. Her derneği lütfen terörist olarak görmeyelim.

Şimdi, televizyonlarda görüyoruz, SMA hastası olan aileler eylemler yapıyorlar. Yani bu eylemleri son zamanlarda polisin bastırıldığını görüyoruz. Bunlar son derece yanlış, herkesi terörist olarak görmemek lazım. Bunların çok ciddi bir paraya ihtiyaçları var ama bazen de kamu kuruluşlarının veya kamu yöneticilerinin de bu yardımları başlattığını görüyoruz. Yani bir belediye başkanı iki aylık bir çocuk için yardım kampanyası başlatabiliyor, demek ki belediyeler bu işi yapıyor, bırakın belediyeler topladığı parayı halka ulaştırsınlar. Yani konu çok fazla, siz torba yaptığınız için ben de işi torba yapıyorum, konudan konuya geçiyorum. Dolayısıyla, dernekleri siz terörist olarak görüyorsunuz, örneğin Türk Tabipleri Birliğini terörist olarak gördünüz. Yine, Ziraat Mühendisleri Odasını terörist olarak görmesiniz de yaptığı fikirleri, açıkladığı raporları dikkate almıyorsunuz, bunları çok önceden söylemişti Ziraat Mühendisleri Odası örneğin. Bu toprakları kim satın alıyor, kimler satın alıyor? Yani bir bakıyorsunuz, belli başlı Türk sermayedarlar var ama arkasında acaba yabancı kuruluşlar mı var? Yani böyle bir devlet kuruldu biliyorsunuz, İsrail bu şekilde kuruldu. Lübnanlılar arazilerini sattılar sattılar; 5 dekar, 10 dekar topladılar, sonra bir baktınız bir devlet kuruldu.

Şimdi, örneğin, bizim İpsala ilçemiz var. İpsala ilçesinin –buyurun, hepinizi bekleriz- Sarıcaali köyü var. Sarıcaali köyü sınır, hemen karşısı Yunanistan. Şimdi, o köyde bir sürü arazi toplandı. Yani bunun arkasında kim var, toplayan kimdir? Arazi sahipleri yarın öbür gün derse ki: “Ben buraya bir

bayrak diktim, buraya giremezsin, burası benim özel mülkümdür, sınırla da birleştirdim.” Bunları önleyebilecek miyiz? Dolayısıyla, bu tip kitle imha silahlarını da bizim gündeme getirmemiz lazım.

Bence yasanın bu maddesi eksik. Her şeyi, herkesi terörist olarak görmemek lazım.

Şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Şimdi, bence burada kanun bitiyor, 7’nci maddede. Hani, Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi aslında 8 maddelik. 6’ncı maddede yönetmelik çıkarma yetkisi veriliyor, 8 ve 9’uncu maddesinin de yürütme ve yürürlük olması gerekiyor. Bundan sonrakiler, bu kod kanunun içerisine çerçeve kanun gibi bir sürü madde koyduğunuzda garip bir şey oluyor. Ben bunu daha önce de Mecliste başka kanunlarda dile getirdim ama bu aynen şöyle bir şey, şöyle varsayalım: Ceza Kanunu 600 madde, Ceza Kanunu’nun 150 tane maddesi cezalara ilişkin. 150’nci maddeye geliyorsunuz, 150’den 600’üncü maddeye kadar içinde şöyle hükümler oluyor: Miras Kanunu’nun şu maddesi şu şekilde değiştirilmiştir, Borçlar Kanunu’nun şu maddesi şu şekilde değiştirilmiştir, Devlet Memurları Kanunu’nun şu maddesi şu şekilde değiştirilmiştir ve kalıcı olarak Ceza Kanunu’nun içerisinde Ceza Kanunu dışında 3 kat hüküm olduğunu varsayın. Bu, tam öyle bir kanun. Çünkü şöyle başlıyor, sonra... Yardım Toplama Kanunu’nun kaç tane maddesini değiştiriyorsunuz? 8-10 tane maddesini ve bunun içinde hep yer alacak.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yok yok, ilgili kanuna...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Orada değiştirdiğiniz zaman değişmiş olmayacak, “değiştirilen maddeler” diye bir bölüm açmışsınız, böyle geçici bir başlık hâlinde falan değil. Dolayısıyla, Yardım Toplama Kanunu’nun içerisinde bir değişiklik yapılacak ama bu kanunun içerisinde her zaman kalacak. Doğuracağı sakıncayı da birazdan söyleyeceğim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir saniye, öyle mi oluyor? “Mevzuata işlenmiştir.” yazıyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben bunun teknik olarak, hukuk tekniği olarak doğru olmadığını düşünüyorum. Ayrıca, şuraya baktım...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Rüştü Bey, Sayın Vekilim, çok özür dilerim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şurada Kanunlar Kararlar Başkanlığı var.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Biliyorsunuz, benzer 3-4 kanun yaptık.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yanlış.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şöyle: Bu kod kanun kısmı Kitle İmha Silahları Kanunu, bunun dışındaki kısımların tamamı... Bu yayınlandığı gün Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü bundan sonraki kısımların burasını Dernekler Kanunu’na, diğerini Yardım Toplama Kanunu’na, diğerini 5549’a ve 6415’e gönderecek, burası bitecek.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – İlgili yerlere işlenecek.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – O kısımlar “İlgili yerine işlenmiştir.”, “İlgili yerine işlenmiştir.” Bunun kod kanun olarak düzenlenmesinin ve buna “diğer kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun” dememizin sebebi de bu. Çünkü biz büyük bir devletiz, birçok alanları düzenledik, düzenlemediğimiz alanları düzenliyoruz, ilgili alanları da oraya gönderilecek şekilde buraya ekliyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Evet, şimdi şöyle...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Eleştirinizi yayınlandığı gün göreceksiniz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani, bunu yanlış buluyorum. Bu Kanunlar ve Kararlar oldukça köklü bir kurum ve bence bu konuda en azından eleştirilerini yazabilmeli, böyle olduğunu düşünüyorum.

Sakıncaları ne? Şimdi böyle yaptığımız zaman bir dizi sakınca çıkıyor. Şimdi, bakın Başkan, kanunun 1'inci maddesi diyor ki: “Bu kanun Birleşmiş Milletle Güvenlik Konseyinin kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine yönelik yaptırım kararlarının uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenliyor.” 1'inci madde böyle.

2'nci madde, BM Genel Kurulu kararlarına atıfta bulunuyor. 3'üncü madde “BM Genel Kurulu Kararlarına konu” diyerek başlıyor. 4'üncü madde “Bu kanunun uygulanmasıyla...” diye yine başa atıfta bulunuyor. 5'inci madde yine kanununu 2'nci maddesine atıfta bulunuyor. Dolayısıyla, siz bu kanunun ilk 5 maddesini okuduğunuzda “Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine Dair” olduğunu anlıyorsunuz. Peki, 7'nci maddeden sonra? Diyelim ki, şimdi bir vatandaş 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'nu eline aldı -burada değişiklik yapıyor 5-6 tane madde- Yardım Toplama Kanunu önümüzde, Ali Bey'in dediği gibi o Yardım Toplama Kanunu'na işlendi, burada sadece “İlgili yerlere işlenmiştir.” dendi. Aldık elimize 2860 sayılı Kanunu, oraya baktığımızda, 6'ncı maddesine Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararlarına atıfta bir madde değişikliği olduğunu anlayabilir miyiz? Anlayamayız. 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun ilgili maddeleri değiştirildi, açtık elimize 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun o maddesini, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararı doğrultusunda bu işlemlerin yapıldığını anlayabilir miyiz? Anlayamayız. En azından...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bu bütün kanunlar için geçerli.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Anlayamayız ya; hâkim anlamaz, avukat anlamaz, vatandaş anlamaz, kamu idaresi anlamaz; her seferinde bunun tartışılması gerekir. Dolayısıyla -hani özne diyelim tam olarak özne denmez buna ama- 7'nci maddesinden 42'nci maddesine kadar hangi kapsamda bir yasa değişikliği olduğunu -birkaç maddesinde belli mesela 5253'ün bir maddesinde belli ama geri kalan 35 maddeye- bir şekilde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun kararları doğrultusunda bir işlem olduğunu, işlem yapılacağını hatırlatacak bir hüküm konulması gerekir. Eğer konulmazsa ben bunun bir hukuksal eksiklik yaratacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, burada şimdi hızlıca 2 başlığa değinmek istiyorum.

Şimdi, tabii bazen biz böyle konuların özellikle altını çiziyoruz ama aynı şeyi siz yaşamadığınızı için burada hakikaten bizi anlamıyorsunuz. Yani, bu yardım meselesinde Türkiye'de belediyeler el değiştirene kadar, belediyelerin “b”siyle ilgili, yardım toplayabilir, bunu dağıtabilir, bununla ilgili tek bir düzenleme yokken son seçimde Millet İttifakı -işte İstanbul'da İmamoğlu başta olmak üzere- belediyeleri alınca İçişleri Bakanlığı âdeta orada, tepesinde “vesait şemsiyesi” varmış gibi her detaya müdahale ediyor. Dolayısıyla, burada arkadaşlar söyledi, gerçekten belediyelerin bu kapsam dışında olması lazım. Yani, belediyeler devletin kurumları, bugün birisi yönetir yarın başka biri yönetir ama iş dönüyor dolaşılıyor bununla ilgili bir mesele olduğunda “Efendim, yasada şu vardı, bu vardı; şu maddenin şununa göre bu vardı.” gibi bir engel çıkıyor; birincisi bu.

İkincisi, bu suç ceza meselesi, bu -yine burada geçiyor- bizim o kadar çok karşımıza çıkan bir şey ki. Hatırlarsınız, ben geçen burada, en son toplantıda çok somut bir olaya değinmiştim, aynı şeyi Genel Kurulda da söyledim, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının dâhil olduğu bir şey ve dedim yani orada da “Bizim siyaseten rakibimiz vesaire de değil ama bir şekilde önümüze gidiyor.” diye. Şimdi, bu hafta çok ilginç hem bu sulh ceza hem de kendisiyle ilgili ikinci bir dosya geldi benim önüme, şöyle: İstanbul Milletvekiliyim, Adalet Komisyonunda partinin sözcüsüyüm. Bir il başkanlığımızda ya da bir parti meclis üyemiz, partimizden yetkili biri, hukuken bir haksızlığa uğradığını düşündüğünde hâliyle bize muhakkak başvuruyor yani kapımızı çalıyor. “Bakın, böyle bir şey oldu, bilginiz olsun, dile getirin.” diye. Bu hafta İstanbul’a gittim, bu sefer şöyle bir dosya geldi: İstanbul İl Başkanı Canan Hanım hakkında Fahrettin Bey şikâyetçi olmuş, takipsizlik kararı verilmiş, takipsizlik kararını veren savcı, ortada delil yok demiş. Ondan sonra -suçlama; suç ve suçluyu övme- itirazda bulunuyorlar, sulh ceza hâkimliği bunu kaldırıyor. Yılmaz Başkan, ne var biliyor musunuz? Bakıyoruz orada, sulh ceza hâkimi partinizden aday aday olmuş, iki yerden. Yani bakın, bu kadar kritik konuda ve -o kadar özenli görevlendirme yapmak lazım ama- en kritik konumda yine sizin partiniz çıkıyor, adam orada 2 defa hem belediye başkanlığına hem de şeye aday aday olmuş. “Suç ve suçluyu övme” dediğiniz şey ne biliyor musunuz? Yani burada herkes hukukçu, onun için bu örneği vermek istiyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, karşılıklı olmasın Zeynel Bey konuşuyor.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Burada bu örneği özellikle vermek istiyorum. Bir boş alana ilişkin fotoğraf dışında dosyada hiçbir şey yok, isteyene verebilirim, okusun; boş alan, ev filan değil yani. Ona ilişkin Üsküdar İlçe Başkanına işte soruşturma ve dava açıyorlar. “Ya, bu nasıl davadır?” diyen il Başkanına da suç ve suçluyu övmekten dava açıyorlar, bu takipsizlik kararının kaldırılmasıyla birlikte. Hukukun “h”-sini bilen herkes bilir ki suç ve suçluyu övmek için kesinleşmiş mahkûmiyet kararı lazım, bizim ilçe Başkanımız ODTÜ mezunu adam, sabıkanın “s”-si yok, trafik cezası yememiş yani bırak suçlu olmayı. Yani -hakkında- daha soruşturma aşamasındayken bunu açıyorlar, bunu düşünün ve bunu da -hani biz HSK’ye şikâyet ettik ama sonucu göreceğiz gene- sizin partinizden 2 defa aday aday olmuş bir hâkim bunu yapıyor yani hâkimliğe daha sonradan geçmiş. Dolayısıyla sulh ceza hâkimliklerinin yetkisini her artırdığımız meselede bu tartışma konusu olacak, bunun muhakkak düzenlenmesi lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi bu gerçekten biraz önce geçen maddede de yine... Daha doğrusu öyle alalecele bir hâlde bu kanun teklifi getirilmiş ki gerçekten bu, kanun tekniği açısından da çok problemli. Şimdi, bakın, bu torba yasa -ilk girişte anlattım ama- kaç tane kanunu ilgilendiriyor? 6415 sayılı Kanun, 5549 sayılı Kanun, 6102 Türk Ticaret Kanunu’nu ilgilendiriyor, 2860 Yardım Toplama Kanunu, 5253 Dernekler Kanunu, 1136 Avukatlık Kanunu. Yani öyle bir şey ki gerçekten bir karmaşa var işin içinde, karmaşa oluşturacak bir düzenleme bu.

Şimdi hemen şunu söyleyeyim: Şimdi, bakın, bu izin alma zorunluluğunu düzenleyen kanunda yani 2860 sayılı Yasa’nın 6’ncı maddesinin ilk 2 fıkrasında şöyle hüküm var, deniliyor ki: “İzin alınmadan girişilen yardım toplama faaliyetleri güvenlik kuvvetlerince derhâl men edilir ve sorumlular hakkında kovuşturma yapılır.” Bakın “soruşturma” da demiyor. Yani bununla ilgili esasında bu son eklenen hükme bana göre hiç ihtiyaç yok. Bakın, bir kovuşturma yolu açılıyor, soruşturma bile söylenmiyor, bundan bile bahsedilmiyor. Arkasından “izinsiz yardım toplama” diye bu teklifle getirilen

fıkra da ise önceki fıkranın tam aksine bir hüküm getiriliyor. Dolayısıyla, öyle bir tezatlık oluyor ki kanun uygulayıcının bu anlamda nasıl karar verebileceğiyle ilgili gerçek anlamda bir karmaşaya neden olabilecek bir hükümle karşı karşıya kalıyoruz.

Öte taraftan, bir de gerçekten çok acele bir şekilde getirilen bir hüküm. Yani yardım toplama kriterleri, sınırları zaten bir önceki şeyden belirtilmiş. Hani siz aykırı davrandığınız zaman bu kanuna aykırı davranıyorsunuz, başınıza gelecek olan şeyler belli orada da. Bunun yanında, içtihatla, mahkemenin uygulamalarıyla ya da uygulama makamlarının tasarruflarıyla engellenebilecek hüküm zaten var. Ben de arkadaşların belirtmiş olduğu bir hususu dile getireyim, yani bu sulh ceza hâkimliklerine o kadar çok iş verildi ki, bakın bu sulh ceza hâkimlikleri gerçek anlamda önüne gelen bu tür dosyaları, vakaları inceleyebilecek yeteneğe ve kapasiteye sahip değiller, maalesef değiller. Bu nedenle bunu itiraz mercisi olarak sulh ceza hâkimliklerine ve onların kararına bırakmak şu anda gerçek anlamda sorunludur, sorunu biraz daha derinleştirecektir. Ben gerçek anlamda boşluğu doldurabilecek bir düzenleme olmadığını düşünüyorum, bu şekilde de sorunlar yaratacağını düşünüyorum, teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim değiştirmiyoruz; bu, mevcut kanunda var.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır, hayır, eklemeye gerek yok.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır,, kovuşturma kısmı mevcut kanunda var, bir şey değil. Sadece internet ortamında...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tamam da yani arkasından şey var. Hani şunu demek istiyorum: Şu anda mevcut olan ilk 2 fıkra var ya; bu, 6'ncı maddede emin ol hepsine yetiyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir saniye Sayın Özkaya.

Buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım 5651'de internet ortamında durdurabilmeniz, önleyebilmeniz için o kanunda hüküm olması veya özel kanunda hüküm olması gerekiyor yani normal bir yardım toplamak için izin almak gerekiyor. İnternet ortamında izin almadan yardım toplamaya başladı, ne yapacaksınız? İçişleri Bakanı olarak soruşturma yaptınız, bunu durdurmanız için kanuna hüküm koyacaksınız ki 5651'deki gibi internetteki onu durdurabilsin sulh ceza mahkemesi. Anayasa gereğince ve Ceza Usul Kanunu gereğince bir hüküm olmazsa, kanuni bir düzenleme olmazsa işlem yapılamaz, bu zorunlu.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Peki, Ali Bey “Menedilir.” diyor zaten.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Menetmek...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Onu siz bu şekilde sulh ceza hâkimine götürürseniz yine o sonucu alırsınız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Etmez efendim etmez, kanuni düzenleme onu etmez. Mecbur, bu konuyu çok...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şunu söyleyeyim, gerçekten şu çok önemli bir hâle geldi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “Derhâl menedilir”in internet ortamında...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) –Uygalaması...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - ...derhâl nasıl men edileceğini gösteriyor.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şunu söyleyeyim: gerçekten öyle bir aşamaya geldi ki hâkim, duruşmada, neredeyse ne şekilde oturulacağına, kalemi ne şekilde tutacağına ilişkin hususu bile dile getiriyor. Yani o kadar kazuistik sistem hâline geldi ki Ali Bey, gerçekten şu anda karmaşa var yani.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Anladım da Abdullah Bey Anayasa “Usul kuralları kanunla düzenlenir.” diyor.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben böyle doğru olduğunu düşünmüyorum. Keşke biraz daha...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bunlara şey ekleyecek misiniz Ali Bey? “Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun kapsamında” diye yazacak mısınız?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yok yazmayacağız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Niye?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yazılmaz ki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Niye yazılmasın? Yani 5253’e de 2860’a da 1136’ya da eklersek ne olur?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu 6, 7 kanunun bir tek ortak noktası var, hepsi terörizmin veyahut da diğer hususların parasıyla, finansmanı ile ilgili; ortak noktaları para.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Tamam, bunu yazsak ne olur yani. Tamam, Yardım Toplama Kanunu’na bunu yazsanız ne kaybedersiniz, onu söylüyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yani bu 7 kanunun ortak noktası para. Terörün finansmanı da aklama da yardım toplama da dernekler de... Gerekçede yazıyor, sorun yok.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – TCK 220, 314; TMK 7/1, 7/2 falan... Bunlar zaten bir sürü şeyi kapsıyor Sayın Başkan. Yani gerçekten burada...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Biz iyi çalıştık, uzun da çalıştık. Çok daha ağırlarını söyledik biz kendi içimizde yani rahat olun o konuda.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ama yani gerçekten muhalefeti es geçiyorsunuz, bu doğru bir şey değil yani hakikaten öyle yani.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Estağfurullah, estağfurullah. Olur mu? Ne demek, memnuniyetle önerilerinizi...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır,, dün biz gece saat ikide çıktık Genel Kuruldan şimdi de bugün buradayız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – O kısmında haklısınız, hepimiz için ortak bir sorun o yani sadece sizin için değil, hepimiz için ortak sorun.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Siz de itiraz edin bu konuya, böyle yakın olmaz ya.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu Türkiye’nin bir sorumluluğu, yoksa biz çok zevk almıyoruz ki dünden bugüne.

Sayın Başkanım bu konuyu daha iyi belirler.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederim.

Mesele anlaşıldı. Yani burada “derhâl menedilir”in internet ortamında nasıl derhâl menedileceğini ifade eden bir fıkra ekleniyor.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bir kelime de yukarıya eklenebilir, sadece bir kelime.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Biz sağlık ve tedavi masraflarının karşılanması ve yerel yönetimlerin yardım ve dayanışma amaçlı uygulama alanının bu kanun kapsamı dışında bırakılmasını talep ediyoruz. Zira zaman zaman hepimizin karşılaştığı gibi gerçekten zor durumda olan ve hasta yakınları tarafından karşılanması mümkün olmayan çok büyük bedeller hatta döviz bazında bedeller gündeme gelmekte. Bu vatandaşlara, bu bağlamda yardımcı olmak amacıyla bunun kapsam dışında kalmasını, yine yerel yönetimlerin özellikle doğal afetler döneminde ve yaşadığımız süreçte yardıma muhtaç olan vatandaşlarımıza yardım ve dayanışma amacıyla toplayacağı yardımların da bu kapsam dışında bırakılmasının sosyal yardımlaşmayı, dayanışmayı ve insanlar arasındaki duyu bağlarını kuvvetlendireceğine inanıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Erel.

Buyurun.

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Başkanım, öncelikle teşekkür ediyorum, tüm arkadaşlara başarılar diliyorum.

Tabii, ben, bir hukukçuyum. Hukuk fakültesinde anayasa hukuku dersi aldık. Anayasa hukuku dersinde, özellikle, kanun hazırlamanın belli tekniklerinin, şartlarının olduğunu gördük; bunun anayasa ve kanunlar çerçevesinde, çerçevesinin çizilmiş olduğunu gördük, hukuk fakültesine başlayan bir öğrencinin anlayabileceği bir dilde kanunun nasıl hazırlanacağını gördük ama yaklaşık iki buçuk yıldır Meclisteyim, her defasında bir torba kanun teklifi geliyor; binlerce kanun değiştiriliyor, binlerce kanun değiştirilirken muhalefete hiçbir şey sorulmuyor, muhalefetin fikri alınmıyor. Aslında şeyi de görüyorum: Bu kanun teklifleri Genel Kurula indiğinde, kanun teklifinde imzası bulunan arkadaşların dahi, çoğu zaman, kanun tekliflerinin içeriğine dair çok fazla bilgisinin olmadığını görüyorum. Komisyonlarda ya da Meclis konuşmalarımızda arkadaşlarımıza soruyoruz, birtakım sorular yöneltiyoruz; soru-cevap bölümünde yine kanun metninde imzası olan arkadaşlara soruyoruz ama maalesef çok fazla cevap alamıyoruz.

Bugün de böyle, yine bir kanun teklifi var, sanıyorum dün gece yarısı Komisyondaki arkadaşlarımıza iletili; biz de sabah görme fırsatı bulduk, inceliyoruz. İnanın, çoğu zaman sabahlara kadar uyumuyoruz, inceliyoruz, araştırıyoruz, kanun metninde eksik olan neler var, nasıl düzenlemeler yapılırsa kanun metni daha iyi bir hâle gelir, bunun etüdünü yapmaya çalışıyoruz ama maalesef bunların çok fazla ciddiye alınmadığını üzülerik görüyorum.

Bakın, yine, önümüzde bir sürü notlar, bir sürü sayfalar, onlarca değişiklik teklifleri, eski metinler, yeni metinler, birçok kavram kargaşası, hepsi bir arada. Keşke bu kanun teklifleri hazırlanırken iktidar partisinde olmayan, diğer partilerin milletvekillerine de söz hakkı verilse, onlar da dinlense, onların görüşleri de alınsa diye düşünüyorum ama maalesef bunlar yapılmıyor.

Bir de yine, bu getirdiğiniz kitle imha silahlarıyla ilgili kanun teklifinde sadece bu konuyu ilgilendiren konular da yok yani kanun teklifinin içinde aslında bununla alakası olmayan birçok düzenleme yapıldığını görüyoruz. Mesela bunları ayırıp, bunların Mecliste daha çok konuşulmasını sağlayıp, bunların ayrı tartışma konusu yapıp uzmanların da görüşünü alarak, daha çok zaman ayırarak inceleme ve değerlendirme yapabiliriz. Yani yangından mal kaçırır gibi bu kadar çok düzenlemenin, aslında birbiriyle alakası olmayan konuların hepsinin bir araya getirilmesinin de çok doğru olmadığını düşünüyorum. Ben de bir hukukçuyum; bu kanun teklifinin bizce Anayasa'ya aykırı çok fazla bölümleri var, belki bununla ilgili ileride iptal davası açılabilir. Tabii, şimdiden bir şey demek çok doğru değil ama

Anayasa Mahkemesi bununla ilgili esastan bir görüşme yapabilir, belki bunun iptaliyle ilgili bir karar verebilir. O zaman bu kadar emeğin, bu kadar çabanın ya da tek taraflı hazırlanan kanun teklifinin çok fazla bir anlamının olmayacağına inanıyorum. Belki şu olacak: Bu ne ilk ne de son olacak. Belki on beş gün sonra, yirmi gün sonra 50-60 maddeden oluşan bir kanun teklifi yine önümüze getirilecek, İçişleri Bakanlığıyla ilgili bir düzenleme yapılırken içinde belki Vergi Kanunu’nu ilgilendiren düzenlemeler olacak, Tarım Bakanlığıyla ilgili bir düzenleme yapılırken hazineyi ilgilendiren konular bu torba kanun teklifinin içine konulacak diye düşünüyorum. Ben kanun yapma tekniğinin yanlış olması hasebiyle, özellikle bu konunun üzerine eğilmek istedim. Dediğim gibi, milletimiz bizden daha farklı şeyler bekliyor, milletimiz bizden çözüm bekliyor. Bence milletimizin konusu da bunlar değil. Ben seçim bölgemden geliyorum, bir haftadır Kırıkkale’deyim, inanın, bunların vatandaşımızın gündeminde hiç olmadığını gördüm sevgili Başkanım. Yani kitle imha silahlarıyla ilgili vatandaşımızın ne bir gündemi var... Vatandaşımızın derdi kesinlikle kitle imha silahları değil; vatandaşımızın derdi yoksulluk, açlık, enflasyon, hayat pahalılığı. Ama dediğim gibi, halktan kopulduğunda maalesef böyle oluyor. Halktan koptuğunuzda sanal gündem maddeleriyle Meclisi oyalamaya çalışıyorsunuz, vatandaşın asıl dertlerine eğilmiyorsunuz. Ödeme güclüğü çeken, hafta sonunu getiremeyen, ay sonunu getiremeyen babaların durumunu düşünüyorsunuz, bence halktan kopmuş olmanın karşılığı da bu.

O yüzden, ben sözlerimi bitirirken bu kanun yapma tekniğinin çok yanlış olduğunu, muhalefete daha fazla söz hakkı verilmesi gerektiğini, kanun teklifi hazırlanırken Bakanlık bürokratlarından değil de halkın seçtiği milletvekillerinin daha çok öncelenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, öncelikle, bu kanun teklifi alelacele geldiği için, bir taraftan da bütçe görüşmeleri devam ettiği için biz son dakika katıldık, biraz değerlendirmemiz geniş olabilir, bunu ifade edeyim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddelere geçtik.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Tamam, maddelerden konuşacağız işte, hepsini genel olarak konuşacağız.

Şimdi, burada biraz önce bahsettiğimizde “Alelacele yapmamız gerekiyordu, biz de önümüzde bulduk.” dedi Sayın Ali Özkaya. Yine bir yerden geldi “uyum yasası” adı altında, günü gününe yetiştirmesi gerekiyor sanırım.

Neyse... Kanun teklifi, Kitle İmha Silahlarının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi. Öncelikle, bu kanun teklifinde, kitle imha silahlarının finansmanının önlenmesi mi var yoksa kaç tane kanunu ilgilendiren maddeler var, ona bir bakmak lazım. 27’nci Yasama Döneminde bu kanun teklifi 33’üncü torba teklif, Adalet Komisyonunun da 6’ncı torbası olarak gündeme gelmiş. 27’nci Dönemde de toplam 1.200 madde değişmiş, yürürlüğe girmiş. Toplam 1.780 maddenin üçte 2’si de torba kanun olarak görülmüş. Meclis faaliyetlerinin nitel ve nicel önemini de ne yazık ki paralel yasama oluşturulan sarayın inisiyatifine bu ihtisas komisyonlarının özensiz çalışmalarından dolayı da terk edilmiş bulunuyor.

Şimdi, Adalet Komisyonuna getirilmiş bu teklif 43 maddeden oluşuyor, 7 kanunda da değişiklik yapıyor; 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu, 5253 sayılı Dernekler Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının

Önlenmesi Hakkında Kanun yani 7 kanunda değişiklik yapılıyor. Bu 7 kanundan Dernekler Kanunu'nda 3 kez, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda 5 kez, Türk Ticaret Kanunu'nda 3 kez, Kabahatler Kanunu'nda 3 kez, Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'da 1'er kez olmak üzere daha önceden değişikliklere gidilmiş ama yetmemiş, şimdi burada bir kez daha değişikliklere gidiliyor.

Anayasa'ya aykırılık yönünden bakıldığı zaman da... Tabii, buna da biraz şöyle geniş bakmak lazım, neden bunların öyle olduğuna. 2013 yılında yaşanan Gezi sahiplenmesi ve sonrasında Türkiye'de "dış güçler ve onların finanse ettiği iş birlikçiler" gibi söylemler yaygın bir hâl aldı. 7 Haziran seçimleri sonrası kasım seçimlerine giden yolda ortaya çıkan çatışma iklimiyle de bu baskıya meşruiyet zemini sağlanmaya çalışıldı. Sivil toplum ve muhalefet üstünde artan baskılar 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında da OHAL'le sistematik bir kısıma dönüştü. "FETÖ'yle mücadele" adı altında ilan edilen OHAL'de toplumsal muhalefetin kamudan tasfiyesi ve birçok uygulama için de araçsallaştırılmış oldu. OHAL KHK'leriyle on binlerce kişi işlerinden edildi, KHK'lerle farklı illerdeki 375 dernek hakkında da kapatma kararı alındı. Örneğin Soma'daki maden faciası, Afrin'deki hidroelektrik santral projeleri gibi pek çok olayda mağdurlar adına avukatlık hizmetleri sunan Çağdaş Hukukçular Derneği de kapatıldı. ÇHD'nin internet sitesi de yasaklı site hâline getirildi, avukatlar da cezaevlerine gönderildi. Türkiye genelinde çocuk hakları hakkında çalışma yürüten, UNICEF'le ortak projeler yapan Gündem Çocuk Derneği kapatıldı fakat çocukların sistematik bir şekilde yurtlarda istismar edildiği ortaya çıkan Ensar Vakfına bir yaptırım yapılmadı, hatta devlet destekleriyle ödüllendirildiğine de şahit olduk.

Bu yasa teklifiyle de yargı kararı olmaksızın terör faaliyetleriyle suçlanacak her derneğin faaliyetlerini durdurup dernek yöneticilerini görevden alıp derneklere kayyum atanabilecek. İktidarın yanında olmayan herkes terörist ilan edilebilir, en ufak eleştiri ya da fikir beyanında bulunana "terör propagandası" denebilir, aslına bakarsanız on sekiz yıllık iktidarın bir fotoğrafı olarak da görülebilir. Bu kanun teklifi bu işleri daha da meşru kılmamanın aslında bir kılıfı olarak da yansıyabilir.

7226 sayılı Kanun'la derneklerin üyelerinin dahi İçişleri Bakanlığına bildirilmesi, sivil toplum ve Anayasa'da düzenlenen örgütlenme özgürlüğü üzerinde bir baskıyken bu yasayla dernek kurma hürriyeti tamamen ortadan kaldırılmaktadır. İçişleri Bakanlığı ise yaptığı iş ve işlemlerle Anayasa'yı tanımaz bir kurum olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Bu kanun teklifiyle yine Anayasa'nın birçok maddesi de ihlal edilmekte. 2'nci maddesi, hukuk devleti ilkesi; 5'inci maddesi "...kişinin temel hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya..." 9'uncu maddesi, "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır." maddesi; 10'uncu madde, kanun önünde eşitlik; 11'inci madde, Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü; 13'üncü madde, hakkın özüne dokunmama, kanunla sınırlama ve ölçülü olma; 20'nci maddesi, kişisel verilerin korunma hakkı; 30'uncu madde, dernek kurma hürriyeti; 35'inci madde, mülkiyet hakkı; 36'ncı madde, hak arama hürriyeti; 38'inci madde, suçta kanunilik, masumiyet karinesi, ceza sorumluluğunun şahsiliği; 40'ncı madde, temel hak ve hürriyetlerin korunması; 123'üncü madde, idarenin kanuniliği; 124'üncü madde, yönetmeliğin kanunu uygulamak için çıkarılması maddelerine de aykırıdır.

Son olarak da sizin dediğiniz gibi, maddeye gelirse, 7'nci madde de... Maddeyle, Yardım Toplama Kanunu'nun izin alma zorunluluğunu düzenleyen 6'ncı maddesine, izinsiz yardım toplama faaliyetlerinin internet ortamına yapılmasına ilişkin yeni bir fıkra ekleniyor. Buna göre izinsiz yardım toplama faaliyetlerinin internet ortamında yapıldığı tespit edilirse valilik veya İçişleri Bakanlığı e-posta veya diğer iletişim araçlarıyla bildirimde bulunacak. Aksi takdirde içerik veya yer sağlayıcı içeriği yirmi dört saat içinde çıkarmazsa, onlar hakkında bilgi edinemezse, onlara teknik nedenlerle bildirim yapılamazsa ilgili valilik veya İçişleri Bakanlığı sulh ceza hâkimliğine internet ortamındaki bu içeriğe

ilişkin erişimin engellenmesine karar vermesi için başvuracak. Hâkim en geç yirmi dört saat içinde de duruşmasız karar verecek ve gereğinin yapılması için kararı doğrudan BTK'ye gönderecek. Sulh ceza hâkiminin kararına ilişkin ilgili Ceza Muhakemeleri Kanunu'na göre de itiraz edilebilecek. Terörizmin finansmanını engellemek amaçlandığı iddiasına gerekçede yer verilse de ülkedeki terör tanımı ve kullanımı düşünüldüğünde sivil toplum başka bir cenderenin içine sokulacaktır. Erişimin engellenmesi kararının sadece talep edenin sunduğu evrakları üzerinden duruşmasız ve en geç yirmi dört saat içinde verilmesi sebebiyle Anayasa'nın 36'ncı maddesinde öngörülen adil yargılanma hakkı, silahların eşitliği ilkesi, hukuki dinlenilme hakkı açıkça ihlal edilmektedir. Biraz önce grup sözcümüzün de söylediği gibi, bu kararın, en son bu pandemi dolayısıyla İstanbul, Ankara ve diğer CHP'li büyükşehir belediyelerinin yardımları toplayıp ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak amacıyla bir hesapta bulundurup ve daha sonra bunları nakdi ve aynı yardım üzere yapmak isteğinin İçişleri Bakanının bir genelgesiyle engellemesinden sonra çıktığı da açıkça görülmektedir. Daha önceki konuşmacılar da söyledi, bugün bizde olur, yarın yine bizde olur ama belki bir gün sizde olduğunda da buna ihtiyaç duyabilirsiniz. O yüzden bugün iktidarın anlık ve o yapılan yardımları engellemek üzerine çıkaracağı bir kanunun yarın bütün Türkiye'nin, bütün toplumun karşısında bir sıkıntı olarak doğabileceğini ifade ederek aslında bu düzenlemenin de tekliften çıkarılması gerektiğini arz ediyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerinde 1 adet önerge var

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımla.

MADDE 7: “Sağlık ve tedavi masraflarının karşılanması gerekçesiyle düzenlenmek istenen yardım kampanyaları valilikler tarafından koordine edilerek, izin verilebilir.

Yerel yönetimlerin yardım ve dayanışma amaçlı kurulan birimleri bu kanun kapsamı dışındadır.”

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

Gerekçe:

7'nci maddeyle internet ortamında yardım toplanmasının önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Ancak düzenlemenin daha ayrıntılı yapılmasıyla hem kötüye kullanımın önüne geçilmesi hem de gerçekten toplanan küçük çaplı yardımların engellenmemesi sağlanmalıdır. SMA hastaları için düzenlenen yardım kampanyaları vardır. Bu tür durumların izne tabi olmaması gerekmektedir. En azından valiliğin erişim engeli değil, şartları sağlaması durumunda izin alınması için süre verilmesi düzenlemeye eklenebilir.

Değişiklikle yerel yönetimlerin yardım ve dayanışma amaçlı kurulan birimlerinin uygulama dışında bırakılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Madde ihdasına ilişkin bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE – “Yerel yönetimler 2860 sayılı Kanun kapsamı dışındadır”

Süleyman Bülbül

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Aydın

Antalya

Mersin

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

İstanbul

İstanbul

Gerekçe:

2860 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi izin alma zorunluluğuyla ilgilidir. Burada yerel yönetimlerin 2860 sayılı Kanun kapsamından çıkartılması uygun olacaktır çünkü Belediye Kanunu'nda belediyelerin bağış toplaması hakkında hüküm zaten bulunmaktadır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Madde ihdasına ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2860 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yurt içine ve yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisinde iki haftadır, hafta sonu da dâhil yoğun bir mesaiyle bütün arkadaşlarımız çalışıyor, bütün gruplar çalışıyor. Biz de çarşamba günü Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifi verildi haberini alınca işin açıkçası bir hukukçu olarak heyecanlandım. Sebebi de şu: Daha önce Sayın Adalet Bakanının ve Hükümet yetkililerinin “Biz hukukta ve ekonomide bir reform yapacağız.” şeklinde açıklamaları olmuştu kamuoyuna. Biz de sandık ki buna ilişkin bir şey olacak veya şu anda içinde yaşadığımız sıkıntıların aşılması konusunda Hükümet çiftçinin, köylünün, esnafın, yoksulların, işsizlerin ve şu anda Türkiye'nin dört bir yanında gerçekten ciddi sıkıntılar yaşayan vatandaşlarımızın derdine derman olacak bir düzenlemeyi getirecekler diye düşündük. Sonra merak ettik, açtık baktık, gerçekten hepimizi hayrete düşüren ve kamuoyu tarafından da hiç beklenmeyen bir yasa teklifiyle karşılaştık, şu anda görüşmelerini yaptığımız teklifle karşılaştık.

Değerli arkadaşlar, öncelikle şunu belirtmekte fayda var: Tabii ki eğer bazı konularda mevzuatta eksiklik varsa Türkiye Büyük Millet Meclisine milletvekillerinin yasa teklifini getirmesi çok doğaldır ancak taleplerin ve gelecek tekliflerin öncelikleri konusunda iyi düşünmek lazım. Şu anda Türkiye'nin gerçekten bu kanuna ihtiyacı var mı veya önceliğimiz ne olmalıydı? Şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, Adalet Komisyonu olarak önceliğimiz ne olmalıydı; bunun üzerinde düşünmek lazım. Kanaatimizce, şu anda bu yasadan çok önce halkımızın, milletimizin beklediği ve onların yaşadığı, özellikle ekonomik sorunlar başta olmak üzere, sağlıkla ilgili sorunlar başta olmak üzere buna ilişkin düzenlemelerin getirilmesi daha uygun olurdu. Çünkü milletin talebi de bu yönde ve insanlarımızın hepsinin bu konuda Parlamentodan, milletin Meclisinden beklentileri var ve milletin vekillerinin de

bu konuda çözüm üretmelerini bekliyorlar. Ancak bu şekilde bir teklif geldi. Bu da tabii, sabahki konuşmalarda da, bizim sözcümüz tarafından da dile getirdi, uluslararası sözleşmelerin ülkemize yüklemiş olduğu birtakım sorumluluklar var, o sorumluluklar kapsamında bu işlerin yapılması gerekiyordu. Ancak şu ana kadar yıllar geçmiş, bekletilmiş, tam 2020'nin sonlarına doğru, aliecele bu kanun teklifinin getirilmiş olmasını açıkçası doğru bulmuyoruz, zamanlama açısından manidar buluyoruz.

Şimdi, bu kanunda özellikle -ben de bir avukatım, yıllarca da avukatlık yaptım- iktidarınızın avukatlarla olan sorunlarının, avukatlara olan sevgisizliğin bir yansıması da var. Özellikle, avukatlara şüpheli işlemleri bildirme sorumluluğu gibi, gerçekten, sır saklama sorumluluğunu ve avukatların temel haklarını içeren 1136 Avukatlık Kanunu'nun diğer hükümlerinin... Yani daha doğrusu, özel kanunun ruhuna aykırı bir düzenleme getiriyorsunuz. Bu, gerçekten, bütün avukatlarda bir tedirginlik yaratmıştır. Çünkü bunun sınırları neresi olacak, hangi işlemler olacak, kapsamını kim belirleyecek? Bu konuda ciddi tereddütler var. Bu avukatlarla ilgili veya derneklerle ilgili kanunların bu nükleer silahlara ilişkin yasanın içerisine konulmasıyla hakikaten hiçbir irtibat da alaka da kuramadık. Neden böyle bir şey yapma gereği duydunuz? Yani avukatlara hemen böyle bir teklif getirmenizin gerekçesi neydi, işin açığı ben merak ediyorum. Yani avukatların en temel meslek kuruluşları olan baroları böldüğünüz yetmedi mi? Avukatlar üzerinde oluşturduğunuz, kamuoyunun karşısında onları itibarsızlaştıran uygulamalarınız, coplamalarınız, Meclise sokmamanız, Meclis kapısında günlerce bekletmeniz yetmedi de bir de avukatları bu şekilde hukuki olarak mesleklerini icrasında ve ifasında sıkıntıya sokacak bu maddeyi niye getirdiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tutdere, o maddeye gelmedik daha, orada konuşacağız ama.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Ona da geleceğiz, ona da geleceğiz.

Ama hakikaten, avukatlara karşı olan bir iktidarın gerçekten bir hazımsızlığı söz konusu. Siz bağımsız savunmayı hukuk devletinin temel direği olan, ana sütunu olan savunmaya karşı neden böyle ön yargıyla yaklaşıyorsunuz doğrusu ben de merak ediyorum. Bu, çok doğru bir şey değil. Bu, Türkiye'nin hukuk devletinden uzaklaşmasına vesile olur. Bu, aslında, daha önce yine bu Komisyonunda AK PARTİ'den bir arkadaşımız söylemişti, Anadolu'da bir tabir vardı demişti: “Kavgı sırasında çadırın orta direğine tekme atılmaz.” İşte, siz bu yasayla çadırın tam direğine baltayla vuruyorsunuz ve bu çadır yıkılırsa altında başta Türkiye'de yaşayan 83 milyonunun tamamı kalacak. Yani avukatlar hukuk devletinin teminatı olan savunmaya dönük bu uygulamalarınızdan, bu çalışmalarınızdan...

Her bir torbanın içinde mutlaka avukatların haklarını kıyısından köşesinden gasbenden, tırtıklayan anlayıştan vazgeçin değerli arkadaşlar. Ha, siz savunmayı tamamen hukuk önünde veya iktidarınız önünde bir engel olarak görüyorsanız onu açık açık yapın, böyle her torbaya avukatlarla, savunmayla ilgili bir kanun koymanıza gerek yok. Bunu doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyoruz. Avukatlarımızı ihbarcı, muhbir konumuna getirmek doğru bir şey değildir. Gerçekten, bu, Türkiye'de sayıları 130 binleri aşkın savunma makamını, bağımsız savunmayı temsil eden avukatları rencide edecektir, onların çalışma performanslarını düşürecek, hukuka, adalete ve insanlarımızın hak arayışını engellemeye sebebiyet verecektir ve avukatlarımız rahat çalışamayacaklardır. Bu nedenle, özellikle, bu maddenin bu tekliften çıkarılmasının doğru olacağını düşünüyoruz. Daha önce, yönetmelik çıkarılmıştı, Danıştay 10. Dairesi 2013/508 sayılı Karar'la evet, burada bu işin kanunla düzenlenmesi gerektiği yönünde bir iptal kararı vermişti ama orada da tabii, bu mahkemenin kararının... Danıştayın gerekçesine de baktığımızda, o karardaki maksat şu anda sizin getirdiğiniz şekilde bir düzenleme değildir. Bu hususu da bu Danıştay kararını da sizlerin takdirlerine sunuyorum, özellikle Komisyon üyesi arkadaşlarımızın bu kararı bir kez daha okumasında fayda görüyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, konuşulacak çok şey var hukukla ilgili. Biraz sonra yine diğer maddeler üzerinde söz alıp görüşlerimizi dile getireceğiz.

Ben şimdilik sözlerimi sonlandırıyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz. Sağ olun.

Sayın Zeybek, buyurun.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada bu yardımın niye yönetmelikle belirlendiğini açıkçası anlayamadık. Yani bir çerçeve çizerek, bir maddeyle temelini belirleyip ondan sonra yönetmelikte daha geniş kapsamlı düzenleme yapılması gerekmez miydi? Yani o zaman şöyle bir sonuç ortaya çıkıyor: Bu konudaki işler yönetmelikle, bunlar yönetmelikle olur. Kanun olmadan yönetmelik olur mu? Orada kanunun bir temelini belirlemek gerekiyor. Yani bu açıdan ben onu hukuk kurallarına kesinlikle aykırı, daha doğrusu, hukuk devletine ya da anayasal şeye aykırı bir uygulama olarak görüyorum. Bu nedenle de bunun mutlaka bir kanunla, dediğim gibi, çerçeve olarak belirlenmesinin zorunlu olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, bizim vermiş olduğumuz bir önerge var. Bu önergede teklifin 8’inci maddesi 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu’nun 9’uncu maddesine şu fıkrayı eklemektedir: “Yurt içine ve yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” Biz diyoruz ki bu, Anayasa’nın 123’üncü maddesi, 124’üncü maddesine aykırıdır, kanunilik ilkesine aykırıdır. Bu nedenle vermiş olduğumuz öneride “Yurt içine ve yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.” diye bir öneri sunuyoruz.

Bunun gerekçesini de şöyle diyoruz: Madde gerekçesi teklifle üç amacın izlendiğini ifade etmektedir. Bir, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanması. İki, terörizmin finansmanı ile mücadele kapsamında gerekli tedbirlerin alınması. Üç, ülkemizden yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin mevzuat boşluğunun giderilmesi. Ancak teklif metni kanun düzeyinde kural koyup asgari bir normatif çerçeve çizmek yerine, yardımlara ilişkin usul ve esasları belirleme görevini tamamen yönetmeliğe tevdi etmektedir. Anayasa’nın 123’üncü maddesi idarenin kanuniliği ilkesini öngörmektedir. Anayasa’nın 124’üncü maddesinin 1’inci fıkrasına göre de “Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.” denmektedir. Teklif metni, yönetmelik tarafından uygulanması maddi anlamdaki kanunu haiz olan, bir başka deyişle, yurt içine ve yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esasların genel çerçevesini içeren bir hüküm öngörmemiştir. Düzenleme, bu itibarla Anayasa’nın 123’üncü ve 124’üncü maddeleriyle uyumlu olmadığı gibi normal hiyerarşisine aykırı olması itibarıyla da Anayasa’nın 2’nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, arkadaşlarımız zaten anlattılar, Anayasa'ya aykırılık konusunu da arz ettik.

Burada kanunla düzenlenecek bu hususun yönetmelikle düzenleneceği açık ama ben başka bir şey söylemek istiyorum. Bu yurt dışı yardım... Yani biz, Türkiye kendi kendimize zar zor yetiyoruz -ki bize göre yetemiyoruz, Merkez Bankası eksi 48 milyar dolar rezervde- bir de Türkiye'nin kıt kaynaklarını toplayıp yurt dışına mı yardım yapacağız ya da vatandaşlarımızı buna mı yönlendireceğiz?

Ve bir de Kızılayımız var. Zaten dünyanın neresinde herhangi bir doğal afet olursa veya yardıma ihtiyaç olursa Kızılay, Türkiye Cumhuriyeti adına, Türk milleti adına yardıma koşuyor. Bu nedenle -bir yerde de var- yurt dışı yardım toplanması, Türkiye'den, Türk vatandaşlarından Türk dernekleriyle bence abesle iştigal. Özellikle bu maddede Anayasa'ya da aykırılık nedeniyle önergemiz de var, düzeltmenin yapılması gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNUÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Özkaya, bu “Yurt içine ve yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” derken, bu sadece başvurunun incelenmesi ve izinle ilgili mi, yoksa tüm esas ve usullerle ilgili mi?

Buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, maddenin önce birinci fıkrasını -maddeyi bir bütün hâlinde değerlendirelim- okuyalım: “İzin vermeye yetkili makamlarca başvuru üzerine; işin önemi, yardım toplama faaliyetine gireceklerin yeterlikleri, yapılacak hizmetin amaca ve kamu yararına uygunluğu, yardım toplama faaliyetinin başarıya ulaşıp ulaşamayacağı ve gerekli görülen diğer konular üzerinde inceleme yapılır ve sonucu en geç iki ay içinde başvuranlara bildirilir.” Buna ilave “Yurt içine ve dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.” Zaten kanun, birinci fıkra da amacı, konuyu, kanuniliği geniş bir manada belirlemiş, dayanakları oluşturmuş. Şimdi, bizim burada bilhassa arkadaşlarımızın, İçişleri Bakanlığımızın talebi, yurt dışına giden yardımları biraz daha inceleyelim, biraz daha dikkatli davranalım, nereye nasıl gittiğini kontrol edelim idi. Tabii, Türkiye’de yurt dışına çok sık yardım götüren kuruluşlar var. Mesela bizim Afyonkarahisar’dan bir dernek gidiyor Burkina Faso’da kuyu açıyor. Şimdi, siz buna, o derneğe, her gidene bir kamu görevlisi mi vereceksiniz vesair. Bunların hepsini kanunda ayrı ayrı yazmanın zorluğu dikkate alındığında ve kanunun birinci fıkrasında kanunilik unsuru geniş bir şekilde belirtildiğinden bunun detaylarını İçişleri Bakanlığı, kim gidecek, nasıl gidecek, amaca uygun mu, hangi kamu kuruluşları ve kamu yararına dernekler veyahut da bizim oradaki resmî kuruluşlarımızla organizasyon yapacak, bu konular yönetmelikle belirlensin diye getirdik bu fıkrayı.

BAŞKAN YILMAZ TUNUÇ – Yani yurt içine ve yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin başvurunun incelemesi ve izin ile ilgili hususlar.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İzin ve izinden sonraki süreçle ilgili tabii. Gerekliyse, mesela parayı topladı, yurt dışına götürdü harcadı, oraya da bizim ilgili kamu kuruluşlarımız gittiğinde bunlarla ilgili bir kısım usul ve esaslara yönetmelikle yetki verelim. Zaten birinci fıkra geniş bir alan çiziyor kanunilik unsuru açısından.

BAŞKAN YILMAZ TUNUÇ – Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyette 2 önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin

Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 8: “Yurt içine ve yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.”

Süleyman Bülbül

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Aydın

Antalya

Mersin

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

Birinci önerenin gerekçesi:

Madenin daha açık şekilde uygulanması ve daha net anlaşılması amaçlanmaktadır.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin gerekçesi:

Bu hususlar Meclis denetiminden geçecek bir kanunla düzenlenmesi, Anayasa'ya ve yerleşik düzenlemelere hukuken uygun olacaktır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 2 önerge aynı mahiyetteydi, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Biz fazlayız gibi geliyor Başkanım. Biraz fazla gibiyiz Başkanım yani.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ben de varım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yani göremedik, arkadaşlar yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buradalar.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sol tarafta var mı diye bakıyorum ama yok, solda da yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir dakika, bir sayalım: 5... Eşit, eşit. Oylama sırasında sayımız eşit ama ben varım.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Oylama sırasında siz de dâhil 5 kişiydiniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Siz de 5.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – 6.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ama el kaldırmadı hepsi.

Oylamayı tekrar ediyorum o zaman.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Önergeyi tekrar oylatmadık ama öyle geçti yani.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Geçti artık.

BURAK ERBAY (Muğla) – Başkanım 7'nci maddeden beri söz istiyorum ama...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 9'da vereceğim size şimdi.

BURAK ERBAY (Muğla) – Başkanım ilgili 7'nci maddeyle ilgiliydi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – O zaman geçti, geriye dönemeyiz ki.

BURAK ERBAY (Muğla) – Tamam, o zaman 9’uncu maddede...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Peki.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 2860 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetim ile görevlendirilenler ve izin vermeye yetkili makamlar, yardım toplama faaliyetiyle ilgili olanlar ile kamu kurum ve kuruluşlarından, bankalar dahil gerçek ve tüzel kişilerden denetim görevi kapsamına giren hususla sınırlı olarak ilgili bilgi ve belgeyi isteme yetkisine sahiptir. Talepte bulunulanlar özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten kaçınamazlar.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Erbay...

BURAK ERBAY (Muğla) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tüm katılımcıları, bürokrat arkadaşları saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, gerçekten geç haberimiz oldu. Arkadaşlar da söyledi, biz göreve geldiğimizden beri hukukçu vekiller olarak yasaları takip edip bölgemizdeki hukukçu meslektaşlarımızla, baromuzla, hâlâ kayıtlı olduğumuz baro meslek örgütümüzle, ilgili sivil toplum örgütleriyle paylaşmaya çalışıyoruz. Çünkü bugüne kadar yürütülen sistemleri hep eleştirmiştik, geldik, biz de onun parçası olmayıp daha doğrusunun yapılması adına bir mücadele vereceğimizi söylemiştik ve gerçekten zorlanıyoruz bunu yapmakta. Yani, şu anda 2021 yılı bütçesi görüşmeleri devam ediyordu, birdenbire... Orada sona gelindi, önemli görüşmeler de yapılıyordu, belli birtakım tablolar da çizildi ülkenin içinde bulunduğu şartlarla ilgili ama şu yaşadığımız bile oradakilerin gerçek olmadığını gösterdi: Gayriciddi bir şekilde, apar topar gelen bir yasa teklifi. Yani baktığımızda da ben yasanın önemli maddeler içerdiğini görüyorum, önemli düzenlemeler var, bugün gün içerisinde biraz vâkıf olmuştuk, şimdi geldikten sonra da inceleme fırsatı oldu.

Burada bürokrat arkadaşlar var, bu yasalar düzenlendikten sonra hukuk fakültelerinde genç meslektaşlarımız, genç arkadaşlarımız bunları inceleyecekler, bizim şehirlerimiz, bu konuşmalarımız incelenecek, daha sonra yargı konusu olacak ve gerçekten, bu gayriciddiliği, hani tarihe not düşmesi açısından da tutanaklara geçmesi açısından da öncelikle dile getirmek istiyorum.

Gönül istiyor ki bu ve benzer konularda konular gündeme geldiğinde gerçekten konunun muhatapları gelsin ki ben de bir on beş yıla yakın avukatlık mesleğini yürütmüş bir vekil olarak her konuya da vâkıf olduğumuzu iddia etmiyorum ama ülkenin genelini ilgilendirecek bir düzenleme gerekiyorsa tabii ki seçilmiş milletin vekilleri olarak burada konuya vâkıf olmak isteriz. Buna vâkıf olurken de konunun uzmanlarından farklı görüşler alınarak olgunlaşması talebimiz vardır ancak göreve geldiğimiz günden beri yapılan o yasa çalışmalarında hiçbir şekilde -birkaç istisna hariç- bu amacımıza maalesef ulaşamadık. Dediğim gibi bu konularda emek veren arkadaşlar vardır, samimiyetle, iyi niyetle buna inanıyoruz ancak on beş yıl boyunca özellikle bu mevcut siyasi iktidarın yaptığı düzenlemelerde mesleğimizi yaparken o kadar zorlandık ki. Yani ondan belki buralara gelip bu sıkıntıları paylaşma gününün bugün olduğunu düşünüyorum.

Torba yasalarla gayriciddi olarak, farklı farklı, hiç alakası olmayan konuların bir torbanın içerisinde gündeme geldiğinden nasıl biz burada son anda haberdar oluyorsak basına çıkan birkaç satırla vatandaşlar konuya vâkıf oldular, bizim bürolarımıza geldiler. Hiç alakası yok, imarla ilgili bir düzenleme yapılırken içinde çekle ilgili bir maddenin geçtiğini gördük. Vatandaş basında görüyor, ofise geliyor “Benim çekle ilgili düzenleme...” diyor. “Ya mümkün değil, başka bir yasa görüşülüyor

bildiğimiz kadarıyla.” diyoruz, bir açıyoruz, o torbanın içinde çekle ilgili yasa maddesinin düzenlendiğini görüyoruz. Bu da hem o konu muhatabı vatandaşların hak kaybına uğramasına sebep oluyor ve konunun düzenlemesindeki gayriciddiliği ortaya koyuyor. O yüzden de buradaki bürokrat arkadaşlara -Adalet Bakanlığında da vardır herhâlde, bilmiyorum kimler var- bir kez daha rica ediyoruz yani bizler seçilmiş vekil olarak: Konunun uzmanları tarafından görüşler alınarak, ciddiyetle hazırlanması ve gerçekten, çağa uygun, nitelikli yasa yapmayla ilgili hepimizin belli bir gayret içerisinde olması lazım.

Meclis görüşmeleri yapıyor, bütçe görüşmeleri yapıyor, sonuna gelinmiş, belki insanların bir kısmı bölgelerine döndü ama konunun muhatabı olabilecek arkadaşlar burada yok veya son anda haberleri oldu, biz burada bu yasayı olgunlaştırmaya, belli yanlışlıkları söylemeye çalışıyoruz ama az önce de işte Sayın Özlem Zengin bir tablo çizdi, Sayın Efkân Ala ülkeyle ilgili bir tablo çizdi, oradakinden bambaşka, işte, gerçekten Orta Çağ belki de uygulamalarına benzer bir yöntemle yasa yapmaya çalışıyoruz.

Dediğim gibi, daha önceki o torba yasalarla da birçoğunda karşılaştık, işte, İmar Yasası, bundan bir süre önce yapılan. Şu an benim seçim bölgem Muğla’da onlarca ev yıkıldı daha iki gün önce. O imar affı düzenlemesi yapılırken konunun muhatabları çağırılmadı, ilgili yerel yöneticiler dinlenmedi, Marmaris ve Fethiye bölgesinde, diğer yerlerde onlarca ev yıkılıyor, insanlar evin dışında kalmış Aralık ayında, Covid var, hastalık var. Anlatılmaya çalışıldı bunların sakıncaları veyahut da yeteri kadar dinlenmedi, onun sıkıntısı olarak şimdi şu pandemi sürecinde, salgın sürecinde 2020’nin Aralık ayında insanların evleri yıkılarak bedelini bu gayriciddi, insanlıkla, çağla yakışmayan uygulamalar sonucunda vatandaş mağdur eden sonuçlar çıkıyor. Siz o zaman bu yasayı yaparken Mühendisler Odasını çağırmasanız, yerel yöneticiyi dinlemezseniz sonucunda Aralık ayında vatandaş sokakta kalıyor.

Daha geçenlerde yine bu çevreyle ilgili düzenlemeler yapıldı, sorduk, çevre ajansı, o gün de katıldım toplantıya, az önce arkadaşımız da söyledi, birçok AKP vekilin de konuya vâkıf olmadığını görüyoruz. Ben oturuyorum, bu salonda mıydı hatırlamıyorum, yanımda bizim CHP’li vekil, AKP’li vekile yasanın içindeki bir maddeden bahsediyor, diğer AKP’li vekil arkadaş “Hayır, bu yasada o yok.” diyor. Bizim arkadaşımız on dakika o maddenin olduğunu orada ikna etmeye çalıştı AKP’liye, sonunda ikna oldu. On dakika, o imzası olan arkadaş...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bu Komisyonunda böyle bir şey olmaz.

BURAK ERBAY (Muğla) - Bunda olmazsa diğer yasada oldu.

ALİ ÖZKAYA (Afonkarahisar) – Hiçbir şekilde olmaz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Oluyor arkadaşlar, hepsinde oluyor. Yani yaşadığım bir olayı samimiyetle anlatıyorum, burada ben polemik olsun diye anlatmıyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) İsim de veririm eğer o şey olursa döner, isim de veririm. On dakika boyunca bizim arkadaşımız AKP’li vekil arkadaş... Ve sonunda gösterdi, ikna oldu, ben böyle onları on dakika dinledim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 9’uncu maddeyle ilgili görüşlerinizi alalım.

BURAK ERBAY (Muğla) – Geleceğim Başkanım, 7’nci maddede istemiştım de oraya gelmek için bunları da geniş olarak çizmeye çalışıyorum, 7’nci maddede söz istemiştım.

Şimdi, o çevre ajansında yine çalışmalar devam ederken, çalışmaları izlerken şunu sorduk: “Çevre derneklerinden kimse var mı?” “İlgili çevre, ekoloji dernekleri dışında çevre mühendislerinden kimse var mı?” “Odalar çağırıldı, ilgili odalar...” dendi. Sonra sorduk, ciddiyetle, yani kim gerçekten? Kim çıktı biliyor musunuz? TÜSİAD, “Buradayım.” dedi. Çevre ajansı görüşülüyor, çevre gibi ciddi bir konu

var, ülkenin her yanında bu konuda kanayan bir yara var, dernek olarak TÜSİAD “Buradayım.”dedi.

Şimdi, bu konuda da, 7’nci maddede özellikle “Dernekler.” dendi, merak ediyorum, dernekler masasından ilgili yetkili var mı?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Var, var.

BURAK ERBAY (Muğla) – Yahut da bu konuda yani bugüne kadar tecrübeli, farklı bu konularda çalışması olan dernekler oldu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Erbay, toplantının başında tanıttık efendim.

BURAK ERBAY (Muğla) – Geçekten toplumun yarasına merhem olmuş dernekler olmuştur.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Fotoğraf çektiyseniz, bakın, konuşmacının dikkati dağılıyor, maddeye gelememi.

BURAK ERBAY (Muğla) – Geleceğim Başkanım, sıkıntı yok.

Bu konuda tecrübeli olan dernekler var, toplumun gerçekten yarasına merhem olmuş dernekler vardır, internet üzerinden de yürütmüş olabilir kampanyayı, başka şekilde de, onların yaşadığı sıkıntıları gelip burada anlatabilir. Bilmiyorum, var mı bu şekilde bir dernek, onlardan görüş almak isterdik ancak zannetmiyorum olduğunu.

Şimdi, 7’nci maddede özellikle söz isteme sebebim de oradaki o dernekleri gördüm ve internet ortamında yapılacak birtakım kampanyalardan bahsediyor.

Bakın, Vekil arkadaşımınla birlikte ben Dijital Mecralar Komisyonunda görevliyiz. Geldik, işte, yaz ayları öncesinde yapılan yasa teklifi sonrasında bu gerekçelerde de yazıldı, işte, “Kitlemel iletişim aracı olarak yaygın şekilde kullanılan geleneksel yöntemlere göre gittikçe daha çok tercih edilen internet, kişilerin ilgi alanlarını geliştirip çeşitlenmesine ve yeni modellerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.” dendi. Bu süreçte ortaya çıkan sosyal ağlar kişiler tarafından daha fazla ilgi duyulur hâle gelmiştir. Kişilerin sosyal ağlara yönelik artan ilgisi bu mecrada iş yapan aktörlerin sayısının artması, bunların güçlenmesi sonucunu doğurmuştur. Öyle ki günümüz itibarıyla sosyal ağların uluslararası çapta yoğun bir şekilde kullanılması farklı kültürler, milletler ve coğrafyalardan insanların çok kısa sürelerde kolaylıkla etkileşim hâlinde bulunmasını mümkün kılmıştır. Sosyal ilişkinin bu denli hızlanması ve çeşitlenmesi kişilerin birçok problemle ve kişisel haklarının ihlaliyle karşılaşmasını beraberinde getirmiştir. Buna karşın sosyal ağ sağlayıcılarının geniş çaplı kullanıcı sayılarıyla kullanıcı verilerinden yararlanarak elde ettikleri milyarlarca dolar gelire rağmen kişilerin haklarının korunması noktasında ihtiyaç duyulan genel önleyici, koruyucu mekanizmaları geliştirmedikleri ya da etkin kullanmadıkları veyahut kullanıcıların ve devletlerin haklı taleplerine direnç gösterdikleri gözlenmektedir.” denildi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Erbay...

BURAK ERBAY (Muğla) – Bitiriyorum Başkanım.

Bunun sonucunda “Temel hak ve özgürlüklerin korunması noktasında devletlere düşen pozitif yükümlülüğün yerine getirilmesinde zorluklar yaşanmaktadır.” denilerek gerekçelendirildi ve bu yasa geçti. Buna dayanarak da gene o zamanki süreç de daha sonra içine eklenerek -Komisyon sürecinde- işte, Dijital Mecralar Komisyonu kurulmasına ilişkin kanun teklifi geldi ve burada da dendi ki: “Kanunlara, bireylerin kişilik haklarının, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişmelerine zarar verici şekilde internet kullanımının önlenmesi amacıyla alınan tedbirler ile yapılan iş ve işlemler hakkında inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek bu maddede belirtilen diğer görevleri yerine getirmek... Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulması...” kararı verildi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Erbay, ama konumuz bu değil yalnız.

BURAK ERBAY (Muğla) – Şimdi, bakıyoruz burada, benim bilebildiğim kadarıyla, sadece Adalet Komisyonuna konu havale edilmiş ama gene incelediğimde işte, az önce Enerji Bakanlığı ve diğer bakanlıklar tarafından yapılacak düzenlemelerden bahsediyor yasanın içerisinde ama gene o konunun muhataplarının olmadığını görüyoruz. İşte, Dijital Mecrayı ilgilendiren, Komisyonun da görüşleri alınırsa fayda sağlanabileceğini, katkı vereceğimizi düşündüğümüz bir konu bu internet yardımları vesaire. Ama gene buraya havale edilmeyerek eksik yapılmış yani bu şekilde hem konu uzmanlarından uzaklaştırılmış hem de apar topar böyle, bütçe görüşmelerinin sonunda getirilerek de bizim de vatandaşla bilgi verme yani vatandaşın da -bizlere oy vererek bizleri buraya gönderen kişilerin de- konudan haberdar olma haklarının da önüne geçerek böyle bir düzenlemeye gidilmiş.

Yani biz her seferinde bunu ısrarla söylemeye devam edeceğiz: Bu yöntemler yanlış, bu şekilde... İşte, orada milliyetçilik, millilik, yerlilik söylemleri gidiliyor ama bu şekilde toplumdan koparak birtakım kapılar kapanarak gizli bir şekilde nerede hazırlandığı belli olmayan ve bizim de açıklayamadığımız... Seçilmişiz, gelmişiz bu çatının altında görev yapmaya çalışıyoruz. Kim hazırlamış, konunun muhatabından görüş alınmış mı? Bizim de topluma bilgi vermeden Türkiye Cumhuriyet vatandaşlarının da bilgi alma, konunun muhataplarının bilgi edinme hakları da engellenerek birtakım düzenlemeler yapılıyor. Bunların geri çekilmesi, gerçekten geniş bir zamana yayarak konunun daha sonra oluşabilecek zararlarına, etkilenecek kişilerin tespit edilip, gene dediğim gibi uzmanlarından görüş alınarak daha sağlıklı, nitelikli, çağa uygun, o övündüğümüz Türkiye Cumhuriyeti'ne, Türkiye Cumhuriyeti'nin Türkiye Büyük Millet Meclisine yakışır bir şekilde uygulamalar yapabilmemizi temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, 9'uncu maddedeyiz. 9'uncu madde, 2860 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi üçüncü fıkrasına ekleme yapıyor. Burada “Denetim ile görevlendirilen ve izin vermeye yetkili makamların bilgi toplamaları ve bilgi istenen kişilerin de kurumların da bu bilgi ve belgeleri vermekten imtina edemeyecekleri...” Burada, Kişisel Verileri Koruma Kanunu'na aslında bir atıf yapılması gerekiyor. Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nun (KVKK) kapsam dışı bırakılması lazım veya ona atıf yapılması lazım ancak burada bizim de bir önergemiz var. Şimdi, bu kadar çok bilgi toplanacak, kim toplayacak? Denetimle görevlendirilenler, izin vermeye yetkili makamlar... Ama bu bilgiler sonra ne olacak? Önerimiz sadece bu yeni maddenin altına “Tüm bilgiler gizli tutulur.” ibaresini eklemek ve toplanan bilgi ve belgelerin kamuoyuna sızmasının, aleyhe kullanılmasının veya başka bir şekilde insanları rencide etmesinin veya dernekleri zorda bırakmasının engellenmesi gerekiyor diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, bu düzenleme, 16'ncı maddenin üçüncü fıkrasında yapılan bu değişiklik, yardım toplama faaliyetiyle ilgili, denetimle ilgili olarak bilgi ve belge isteme yetkisini denetçilerden izin vermeye yetkili makamlara doğru genişletiyor. Burada kanaatimce bu durum, kişisel verilere daha fazla kişinin erişmesine sebep olacak nitelikte olması; bu bilgi, belgelerden nüsha alınıp alınmayacağı, alınacaksa ne kadar süre içinde yok edileceği gibi durumların da belirsiz olması çerçevesinde bu Kanun Anayasa'nın 20'nci maddesinin (3)'üncü bendine yani “Herkes,

kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” maddesine ve özel hayatın gizliliğine ilişkin maddeye aykırıdır. Bu, vatandaş açısından bir güvenceyi ortadan kaldırıcı, itiraz hakkını ortaya koymayıcı niteliktedir. Bu konuda bizim vermiş olduğumuz bir önergemiz var gizli tutulmasıyla ilgili.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergelere geleceğiz sonra.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bir de İYİ PARTİ’nin vermiş olduğu önerge var, o da denetim süreci sonucunda elde edilecek kişiler verilerin kanunla belirlenen saklanma süreleri sonunda imha edilmesiyle ilgili, bizim de istenen bilgi ve belgelerle elde edilen bilgilerin gizli kalmasıyla ilgili, tüm bilgiler gizli tutulurla ilgili; bu önergelerimizin kabulü gerekir diye düşünüyoruz. Bu çerçevede, Anayasa’ya aykırılığı olan bu değişikliğin yapılmamasını talep ediyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bununla ilgili çok kısa bir iki şey söyleyeyim: Birincisi, bu kanun bankalar dâhil gerçek ve tüzel kişilerin bilgi vermekten kaçınmayacağına ilişkin bir hüküm getiriyor ve bu hükmü getirirken de özel kanunlarla koruma altına alınan bu haktan da faydalanamayacaklarına ilişkin. Tabii, aynı zamanda bu da özel bir kanun. Öte taraftan, bir de Avukatlık Kanunu’nda da yapılan değişiklikle Avukatlık Kanunu’na da aykırı olabileceğini, ayrıca, Türk Ticaret Kanunu’na ilişkin olan, ticari sır olan kısma da aykırılık teşkil edebileceğine ilişkin kanaati taşıyoruz. “Bilgi vermekten kaçınamazlar.” diyor. Kaçınırlarsa ne olur peki? Onunla ilgili olan husus da bir sonraki maddede yani 10’uncu maddede düzenlenmiş, o fıkra da şöyle bir şey var: “Bu kanunun diğer hükümlerine aykırı davranışta bulunanlara fiilleri suç oluşturmadığı takdirde 1.000 Türk lirası idari para cezası verilir.” şeklinde. Bu da bence Anayasa’ya aykırıdır, fiilleri suç teşkil etmiyorsa neden böyle bir idari para cezasıyla karşı karşıya kalacaklarına ilişkin. Burada da bence gene bir tezatlık var, bunun giderilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Özkaya, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerimizin söylediği hususta, arkadaşlar, bir kurum, kişi, organizasyon yardım toplayacak yani devletten bir izin ve yetki alacak, bütün geniş kitlelerden para toplayacak, sonra bunu bankaya yatıracak. Bir yolsuzluk, bir usulsüzlük, bir hata olduğu iddiası olduğunda bununla ilgili soruşturma makamı, İçişleri Bakanlığının dernek denetçileri veya diğer kamu görevlileri gittiğinde bu evrakları istediğinde, bankaya yazdığında bunu görmeyecek mi, bakmayacak mı, almayacak mı? Bir devlet, kural koyan, kurala uyulmadığı zaman müeyyide uygulayan düzenli bir organdır. Yani yapacak ama hiçbir şey istemeyecek. Vergi müfettişi geldi, avukatız hepimiz, hangimiz defter istendiğinde “Hayır, vermiyorum defterimizi.” diyebiliyor muyuz? Vergi müfettişi bizim defterimizi aldı, dışarı bıraktı diye bir itirazda mı bulunabiliyoruz? Yani bu bir dernek, devlet olarak bir yetki verdim, bütün milletten para topluyor, bu parayı verdiğim amaç doğrultusunda topladı mı? Bir. Bu amaca uygun harcadı mı? İki. Usulsüzlük yaptı mı? Üç. Bunları belirlemek için soracak, bankadan da isteyecek, her yerden de. Yani burada bence hiçbir sıkıntı yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Toplanan bilgiler de gizli kalacak.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Yeşil...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Üstadım, gözünü seveyim, hangi kamu kuruluşu yani...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Gözünüzü seveyim, A Haberde her şey çarşaf çarşaf izliyoruz yani.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Arkadaşlar, şimdi, belediyeler size geçti diye birkaç tanesi geçici bir süreliğine, üç beş yıllığına geçti diye her şeyi belediyeye verelim diyorsunuz ama İçişleri Bakanlığına güvenmiyorsunuz. Bakın, siz İçişleri Bakanlığına güvenmiyorsunuz ama belediyeye güveniyorsunuz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Nihat Bey’e söz verdim.

Buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Göreceğiz, göreceğiz. Bir sıkıntı yok.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – 254 tane belediyeden bahsediyorsunuz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Nihat Bey.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, sevgili bürokratlar... Bakan yardımcılarını buradaydı ama...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir saniye arkadaşlar.

NİHAT YEŞİL (Ankara) - Ya arkadaşlar...

Ali Bey, “Hep geçici, geçici.” diyorsunuz, inşallah sen de geçici Komisyon Başkanlığı yaparsın yani.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Komisyon Başkanı bu tarafta, o teklif sahibi.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Teklif sahibi mi? Zaten o da geçici işte, geçici teklif sahibi olur.

Yani bu kanun, senin benim için değil; bu kanun, ülkemiz için, milletimiz için yapılan bir kanun.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Nihat Bey, şu geçici konuşmanı bir yap.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşım şimdi hep böyle “Geçici olarak belediyeleri aldınız.” diyor ya...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Nihat Bey, bu konuda çok daha katıyız, hukuk devleti konusunda.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam Sayın Özkaya.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Yani değerli arkadaşlar, inşallah öyle olsun, biz de onu diyoruz, madem öyleyse diyor ki...

(Uğultular)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, gerek yok, işin esasına gelelim.

Buyurun Sayın Yeşil.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Şimdi, teklifin birçok maddesi Anayasa’ya aykırılık barındırmakla beraber, Adalet Komisyonu, İç Tüzük Madde 38 uyarınca Anayasa’ya uygunluk incelemesi yapmamış ve üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yaptık, onu yaptık.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Bilmiyorum, böyle bir saatte, iki saatte getirip getirmedeği...

Anayasa’ya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanmış bu teklif

Anayasa'ya aykırıdır. İç Tüzük'ün 38'inci maddesi “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasa'ya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” diyor ama maalesef bunlar yapılmıyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bunu uyguladık.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Şimdi, değerli arkadaşlar, böyle bir saatte, yarım saatte, iki dakikada bunlar olacak şeyler değil. Yani hukukçu arkadaşlarımız burada, haddim olmayan bir şeyi konuşmak gibi bir şeyim de yok.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Kendisi de İçişleri Komisyonu üyesi.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Ben de aynı zamanda Komisyon üyesiyim ve biz Komisyon üyesi olmamıza rağmen, Komisyonda bırakın bilgi vermeyi, en ufak bir haberimiz bile olmadan tali komisyon olarak bizi alıyorsunuz. Yani nedir? Ne olduğunu... Tabii ki doğru olan, ülkemiz için geçerli olan bir kanun varsa biz bunu canı gönülden destekleriz, bu ülke hepimizin, biz asla bundan geri kalmayız. Ama sadece günü kurtarmak veya Anayasa'ya bir şekilde uydurmak için böyle bir şey yapılıyorsa bunlar doğru değil. İşte, zaten sıkıntı, böyle yaratılan bu ucube rejimin tekrar uydurma hesabı gibidir yani ondan dolayı bu sıkıntılar başımıza geliyor.

Ben 9'uncu maddeyle ilgili... Maddeyle Yardım Toplama Kanunu'nun faaliyetlerinin denetimini düzenleyen 16'ncı maddenin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılıyor. Bunu göre: “Denetim ile görevlendirilenler ve izin vermeye yetkili makamlar, yardım toplama faaliyetiyle ilgili olanlar ile kamu kurum ve kuruluşlarından, bankalar dahil gerçek ve tüzel kişilerden denetim görevi kapsamına giren hususla sınırlı olarak ilgili bilgi ve belgeyi isteme yetkisine sahiptir. Talepte bulunanlar özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten kaçınamazlar.” Yürürlükteki mevzuata göre sadece denetçiler bilgi ve belge isteyebilecekken teklifle izin verilmeyen yetkili makamlar da isteyebilecek. Bu durum kişisel verilere daha fazla kişinin erişmesine sebep olacak niteliktedir. Bu talep, sadece denetim görevi kapsamına giren hususlarla sınırlandırılmamıştır. Bu bilgi ve belgelerden nüsha alınıp alınmayacağı, alınacaksa ne kadar süre içinde yok edilebileceği ve benzeri koşullar da kayıtlanamamıştır. Anayasa madde 20'nin kapsamında kalan kişisel verilerin korunması hakkında açık ihlal oluşturacaktır. Gerçekten de 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun 16'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik yardım toplama faaliyetleriyle ilgili, denetimle ilgili olarak bilgi ve belge isteme yetkisini denetçilerden, denetimle görevlendirilen ve izin vermeye yetkili makamlara doğru genişletilmektedir. Düzenlemenin kişisel verilere erişim yetkisine sahip olanları artırmasını, Anayasa'nın 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı açısından gerekli güvenceyi içermesiyle birlikte değerlendirmek gerekir. Anılan düzenlemeye göre “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” Oysa teklif metni bir yandan kişisel verilere ulaşabileceklerin sayısını artırırken öte yandan kişisel verilerin toplanma, işlenme, saklanma, imha edilme usulleriyle bunlara yönelik itirazlarla ilgili olarak hiçbir güvence öngörmemektedir. Teklif metni bu itibarla Anayasa'nın 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasıyla bağdaşmamaktadır.

Madde 10'la ilgili bir şeyim...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Olur, onu da alalım.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Yardım Toplama Kanunu’nun cezaları düzenleyen 29’uncu maddesi değiştiriliyor. İdari para cezaları, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanması ve terörizmin finansmanı ile etkin mücadele etme iddiasıyla ciddi oranda artırılıyor. Bu aykırı davranışlar sonucu izinsiz toplanan mal ve paralara el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilecek. İdari yaptırımlara karar verme, toplama izni veren makam yetkili olacak. İzinsiz yardım toplayanlara idari yaptırımını vali verecek ancak vali bu yetkisini vali yardımcısına ve de kaymakamlara devredebilecek. Cezalarda orantılılık ilkesi ve belirlilik ilkeleri bakımından sorun yaratabilir. Valilere geniş yetki verilmesi ve mülkiyet hakkına kadar dokunan cezaların yargı kararı olmadan verilmesi, sorunludur. Muhafız birçok sivil toplum örgütü, topladığı yardımlardan “terörizmin finansmanı” bahanesiyle müdahaleye açık olabilecektir.

Teklifin 10’uncu maddesinde, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu’nun cezalarına ilişkin 29’uncu maddesinde yapılan değişikliklerle idari para cezaları çok yüksek oranlarda artırılmaktadır. Her ne kadar madde gerekçesinde caydırıcılığın sağlanması amacıyla bahsedilse de TÜİK’in açıkladığı enflasyon oranlarının katbekat üzerinde olan idari para cezaları artışı fahiş bir nitelik taşımaktadır.

Teklifin 10’uncu maddesi de 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu’nun cezalara ilişkin 29’uncu maddesine şu 3’üncü fıkra eklenmektedir: Bu kanunun 9’uncu maddesi uyarınca belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak yurt dışına yardım yapan sorumlu kurul üyelerine 5 bin Türk lirasından 100 bin Türk lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak teklifin 8’inci maddesinde 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu’nun 9’uncu maddesine şu fıkrayı eklemektedir: Yurt içine ve yurt dışına yapılabilecek yardımlara ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir. Şu hâlde, teklifin öngördüğü hâliyle, 2860 sayılı Kanun’un 29’uncu maddesinin üçüncü fıkrasının belirttiği şekilde, kanunun 9’uncu maddesi uyarınca belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak yurt dışına yardım yapan sorumlu kurul üyelerine idari para cezası verileceği hükmü, ilgili usul ve esasların belirlenmesi, esas itibarıyla yönetmeliğe terk edildiği için suçta kanunilik ilkesine ve dolayısıyla Anayasa’nın 38’inci maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır.

Çok teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Yeşil.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Biz 9’uncu maddeye Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerin kanun ve yönetmelikte belirlenen sürelerde imha edilmesinin eklenmesini talep ediyoruz. Zira, burada elde edilen belgelerin ne kadar saklanacağı yönünde bir hüküm yok. Böylelikle denetim süreci sonunda elde edilecek kişisel verilerin, kanunda belirlenen saklanma süreleri sonunda imha edilmesi de gerçekleşmiş olacaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Aytekin, buyurun.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Getirilen bu teklif alelacele getirilmiş bir teklif. Yasa yapma kalitesini ciddi şekilde düşüren bir teklif. Teklifin hazırlanma nedeni Mali Eylem Görev Gücü’nün önerileri kapsamında Türk hukuk sisteminin entegrasyonunu sağlamak diye özetleyebiliriz.

Bu teklifin acilen yasalaşması gerekiyor, aksi hâlde gri listeye girme tehlikesi öngörülüyor. Mali Interpol’ü andıran bir teklif. Ülkelerdeki kara paranın aklanması hususunda ciddi yaptırımlar öngörüyor.

Bunlar doğru yaptırımlardır, bu kısma itirazımız yok.

Maddeye gelince, 9’uncu maddede 3 noktaya itirazımız var, birincisi: Mevzuata göre sadece denetçiler bilgi ve belge isteyebilecekken bu teklifle izin vermeye yetkili makamlar da isteyebilecekler. Bunun sakıncası nedir? Sakıncası, daha fazla kişinin kişisel verilere erişmesine sebep olacaktır.

Bu maddenin ikinci sakıncası şudur: Bu talep sadece denetim görevi kapsamına giren hususlarla sınırlandırılmıştır. Bu bilgi ve belgelerden nüsha alınıp alınmayacağı, ne kadar alınacağı, bu bilgi ve belgelerin ne kadar süre içerisinde yok edileceği belli değildir; bu anlamda Anayasa 20’nin kapsamında kalan kişisel verilerin korunması hakkını ihlal edebilecektir.

Üçüncü itirazımız ise, her ne kadar değişik fıkra hükmünde, denetim görevi kapsamına giren hususlarla sınırlı olmayacağına ilişkin ibare olsa da, talepte bulunanların özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürecek bilgi ve belge vermekten kaçınmamasına yönelik hükmün -söz gelimi- ticaret şirketlerinin ticari sırlarını, bankaların bankacılık sırlarını, müşteri sırlarını, kamu kurum ve kuruluşlarının devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi ve belgeleri karşısındaki konumu problem yaratacaktır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz Sayın Aytekin.

Buyurun Sayın Demirtaş.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütün hazırlara saygılarımı sunuyorum.

Tabii, yine yasama tekniğine aykırı bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Dedik ki, daha önce bu... Sizin “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” dediğiniz bizimse “tek adam rejimi” dediğimiz sistem geçerken hep şunu söylediniz bize, dediniz ki: “Ya, bundan sonra kanunları böyle çok daha usulüne uygun, böyle daha bir etraflıca görüşerek ve Parlamentonun gücünü daha fazla artırarak, o şekilde yapacağız. Yasama tekniği farklı olacak.” Ama bakıyorum sizin “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” dediğiniz bizim de “tek adam rejimi” dediğimiz rejim yürürlüğe girdikten sonraki yapılan kanunlar aynı eskisi gibi yani bir yerde hazırlanıyor. Tabii, burada arkadaşlarımız, kanun teklifini sunanlar: “Biz hazırladık.” diyorlar ama maalesef böyle bir şey mümkün değil. Bu bürokraside, yani bakanlık bürokrasisinde yürütmede hazırlanıyor, yürütmede hazırlandıktan sonra... Tabii, iktidarın kendisine göre, ihtiyacını karşılayacak şekilde değişiklikler öngören bazı öneriler getiriliyor, bu formülize ediliyor ve önümüze getiriliyor. Burada, yeni sistem dediğimiz yani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi dediğimiz sisteme uygun bir yasama faaliyetini maalesef yapamıyoruz. Yani bunu ben şöyle yorumluyorum, o zaman da söylemiştik: “Bu şekilde bu sistem çalışmaz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi amacına ulaşamaz.” dedik ve siz bize dediniz ki: “Hayır, kanun yapma tekniği çok farklı olacak.” İnanın hiçbir şey fark etmedi. Yani, o zaman, 2015-2016’da ne yapıyorsak şimdi de aynı şekilde.

Bakın, şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçe görüşülüyor. Bütçe demek Türkiye Büyük Millet Meclisinin en asli, en temel görevi demek. Tabii ki kanun yapmak da görevi ama bütçe en asli, en temel görevi. Biz şu anda alelacele oradan gelip burada konuşma yapmak zorunda kalıyoruz ve oradaki görüşmeleri kaçıyoruz. Bütün partilerden ve yürütmeden çok önemli konuşmacılar, çok kıymetli değerlendirmelerde bulunuyorlar ve 83 milyonun bütçesini konuşacağımız yerde bakın burada bunu konuşuyoruz, bu yanlış. Yani, bunu daha önce getirseydiniz, bütçeden önce getirseydiniz veya bütçe bittikten sonra getirseydiniz bir şey mi olurdu? Bu kadar aciliyet, ivedilik taşıyan önemli bir durum mu var, bilemiyorum yani bunu. Teklifin altındaki imza sahibi olan milletvekili arkadaşlarımız neye göre karar verdiler?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Gerekçede yazıyor.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bakın, yürütmeye organında hazırlanan, bakanlıklarda hazırlanan başka bir kanun teklifi olarak değerlendiriyorum ben bunu. İmza sahibi siz olabilirsiniz kâğıt üzerinde ama maalesef durum bu.

Tabii, bu ne oluyor? bakın, bu, bir güvenilirlik sorununa yol açıyor, her alanda güvenilirlik sorununa yol açıyor ve yürütmeye de, özellikle yargı sistemine de güvenilmeyen bir durum ortaya çıkartıyor.

Bakın, geçen hafta Hazine ve Maliye Bakanıyla birlikte Merkez Bankası Başkanı nereye gittiler? İş adamlarını ziyarete gittiler, oraya, buraya falan ziyaretler yaptılar ve yanlarına ilk defa Adalet Bakanını aldılar. Bakın, neden böyle? Çünkü güvenilmeyen bir yargı sistemi var. Şimdi, bu yargı sisteminin güvenilmediği... Bakın, 2016 yılında Yargıtay Başkanı Sayın İsmail Cirit söylemişti, “Yargıya olan güven yüzde 70’lerden yüzde 30’lara düştü.” dedi ve geçen sene yapılan anketlerde yüzde 20’nin altına düşmüş durumda. Güvenilmeyen bir yargı sisteminin olduğu yani tarafsız, objektif olmayan bir yargı sisteminin olduğu yerde böyle bir kanun getirirseniz bunun sonuçları yanlış olur. Yani temel hak ve hürriyetleri ihlal edebilecek nitelikte bazı tehlikeli hükümler içerdiğini düşünüyoruz. Dedğim gibi torba teklif 2015, 2016’da neyse -benim milletvekiliği yaptığım ilk dönemde- o dönemdeki torba tekliflerin bir başka versiyonu bu da. Hiçbir şey değişmemiş.

Şimdi ne var bunun içerisinde? Adalet Komisyonuna getirilen bu 10 teklifin 43 maddeden oluşan 7 kanunda değişiklik yapıyor: 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu, 5253 sayılı Dernekler Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkındaki Kanun, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkındaki Kanun. Hiç kimse size terörle mücadele etmeyin demiyor. Yasama organına söylemiyorum ben bunu yürütmeye söylüyorum. Yani bakın, burada değiller şu anda.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Burada İçişleri Bakanlığı.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – O zaman ilgili arkadaşlara söylüyorum. Kimse terörle mücadele etmeyelim demiyor, edelim, hepimizin sorunu. Yani terör hepimizin, Türkiye’de yaşayan 83 milyonun en önemli sorunlarından biridir. Ama bunları yaparken de devlet hukuktan ayrılmamalı, tarafsızlık ve objektiflikten ayrılmamalıdır. Bu nasıl olacak? İşte, kanunların uygulayıcılarının da tarafsız ve objektif olmasıyla ancak mümkündür bu.

Şimdi biz burada bakıyoruz -dediğim gibi- aynı Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen torba yasalar gibi birçok maddede değişiklik içeren bir teklif söz konusu. Gelen bu teklifte Anayasa’nın birçok maddesini ihlal edebilecek özellikler olduğunu görüyoruz. Bakın, 2’nci maddesindeki hukuk devleti ilkesi gelecek olan bu pakette zedelenebilir diye düşünüyoruz. 5’inci maddesini, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya yönelik maddesini ihlal edebilir diye düşünüyoruz. 9’uncu maddesini yani “Yargı yetkisi, Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.” Bakın, çok önemli bir maddeyi ihlal edebilecek nitelikte. 10’uncu madde kanun önündeki eşitlik ilkesi; 11’inci madde Anayasa’nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesi; 13’üncü madde hakkın özüne dokunmama, kanunla sınırlama ve ölçülü olma ilkesi; 20’nci madde kişisel verilerin korunması hakkı, 33’üncü madde dernek kurma hürriyeti, 35’inci madde mülkiyet hakkı, 36’ncı madde hak arama hürriyeti; 38’inci madde kanunilik, masumiyet karinesi ve ceza sorumluluğun şahsiliği ilkesi; 40’inci madde temel hak ve hürriyetlerin korunması maddesi, 123’üncü madde idarenin kanuniliği maddesi, 124’üncü madde yönetmeliğin kanunu uygulamak için çıkarılması gibi Anayasa’nın birçok maddesini ihlal edebilecek nitelikte olan bir torba yasadandır bahsediyoruz.

Tabii, az önce ifade ettiğim gibi, yani bu şekilde, yeni sistemin özünü ve ruhunu zedeleyecek şekilde bir kanun teklifinin getirilmiş olması ve aynı zamanda da Anayasa'nın bu maddelerine de aykırı nitelikte olan bir kanun teklifini konuşmamız nedeniyle, bunun etraflıca konuşulması gerektiğini düşünüyorum. Biz ne yapıyoruz? Bütçe görüşülürken yani Parlamentonun en asli görevi olan bütçeyi görüşürken buradan -tabiri caizse- bir kaptıkaçtı gibi bir kanun çıkartmaya çalışıyoruz. Sonra ne oluyor? Sonra "Ya, bizim adaletimize güveniyorlar." diyorsunuz ama güvenilmiyor. İşte, onun için sermaye kaçıyor, onun için yatırım gelmiyor, onun için döviz fırlıyor, onun için insanlarımız yoksullaşıyor. Bakın, bu rejim yani "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" dediğiniz sistem duvara toslamış durumda, iflas etmiş durumda. Gömleğin ilk düğmesi olarak görüyorum ben bunu, bu değişmeden Türkiye'de hiçbir şey değişmez. Şimdi bu geçer mi? Geçer; burada çoğunluk var, netice itibarıyla el kaldır, indir. Bu geçer mi? Geçer. Ama, dediğim gibi, sonuç alabilir misiniz, Türkiye'ye iyi bir şey sağlar mı bu? Sağlamaz. Yararı olmaz bunun, memlekete yararı olmaz, tam tersine zararı olur, iktidarınıza da zararı olur. Öyle düşünüyorum çünkü objektifliğini yitirmiş bir kanunla beraber yargı sistemindeki uygulayıcıların da... Yani burada buna aykırı bir durum ortaya çıktığında, bu yasayı çıkardığınızda aykırı bir durum ortaya çıktığında mahkemelere müracaat edecek bundan zarara uğrayan kişiler ama mahkemelerde de dediğim gibi güvenilmeyen bir yargı sistemi var ve dolayısıyla birçok hata yapılıyor ve dediğim gibi bu da ülkemize büyük zarar veriyor.

Şimdi 9'uncu maddeyi konuşuyoruz. 9'uncu maddede, Yardım Toplama Kanunu'nun faaliyetlerinin denetimini düzenleyen 16'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapıyor. Ve buna göre, "Denetimle görevlendirilenler ve izin vermeye yetkili makamlar yardım toplama faaliyetiyle ilgili olanlardan, kamu kurum ve kuruluşlarından, bankalardan, gerçek ve tüzel kişilerden denetim görevi kapsamına giren hususlarla sınırlı olarak ilgili bilgi ve belgeleri isteyebilecek." diyor. İsteyebilir, bir problem yok ama "Talepte bulunanlar özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten kaçınamayacak." diyor. Tamam, bunda da bir problem yok ancak mevzuata göre sadece denetçiler bilgi ve belge isteyebilecekken teklifle izin vermeye yetkili makamlar da isteyebilecek. Bu durum kişisel verilere daha fazla kişinin erişimine yol açabilecek niteliktedir ve bu anlamda da denetim görevi kapsamına giren hususlarla sınırlandırılmıştır. Bu bilgi ve belgelerden nüsha alınıp alınmayacağı, alınacaksa ne kadar süre içinde yok edileceği gibi koşullar maalesef bu kanun teklifinin içerisinde yok. Bu da Anayasa'nın 20'inci maddesi kapsamında kalan kişisel verilerin korunması hakkının açık ihlaline yol açabilecek niteliktedir.

Teklif metni bir yandan kişisel verilere ulaşabileceklerin sayısını artırırken öte yandan da kişisel verilerin toplanma, işlenme, saptanma, imha edilme usulleri ile bunlara yönelik itirazlarla ilgili olarak hiçbir güvence öngörmemektedir. Bu itibarla da Anayasa'nın 3'üncü maddesiyle bu kanun teklifinin bu maddesinin çeliştiğini düşünmekteyiz. Dolayısıyla önerilerimiz doğrultusunda bu maddenin yeniden değiştirilmesi yani bu sakıncalarını giderebilecek şekilde yeniden düzeltilmesi yerinde olur diye düşünüyorum. Bu şekilde sözlerimi bu maddede şimdilik sonlandırıyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Demirtaş.

Sayın Özkaya, bu kişisel verileri güvenceye alan bir mekanizma var mı; verilerin silinmesi, yok edilmesiyle ilgili söylemek istediğiniz bir şey var mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri Yönetmeliği var, Resmî Gazete'de 22 Eylül 2004'te yayımlanmış, bunun 9'uncu maddesindeki denetçiler "Bu kişiler görevleri sebebiyle muttali oldukları bilgi ve belgeleri açıklayamazlar." hükmü açık. Bunu açıklayan sonucuna katlanır. Yardım toplamak için kimlerin yardım toplayacağına

dair dilekçeyi veriyorsunuz, ilgili kişilerin nüfus bilgilerini veriyorsunuz, kişisel verilerini İçişleri Bakanlığına veriyorsunuz, Bakanlık ve valilik de size izin veriyor. Dolayısıyla bu kişisel veriler zaten Bakanlıkta var; toplananları denetleyecek kişinin de açıklayamayacağı kendi yönetmeliğinde var. Burada kişisel veriyi ihlal eden bir problem yok. Kanunda gene geçerli.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Problem yok diyorsunuz, teşekkür ederiz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Başkanım, kısaca Sayın Ünal Demirtaş'ın açıklamasına...

Arkadaşlar, ben siyasette biraz eskiyim ama milletvekilliğinde yeniyim, 5'inci, 6'ncı yılım -25, 26, 27; 2 dönem bu Komisyonunda, bu dönem de Anayasa Komisyonunda Başkan Vekiliyim, 3'üncü dönemim- ben size çok iddiayla söylüyorum, bu dönem milletvekili olduğumu hissettim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yapma ya!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bakın, siz bu koltukta otursaydınız, bu dediğimin ne kadar doğru olduğunu anlardınız. Meclis tarihinde ilk defa milletvekilleri yasama yapıyor ve gerçek manada bir yasama yapıyor. Sayın Bakan Yardımcımız ve diğer arkadaşlarımızla, biz onlarca kanunda çalıştık, birçok sayın bakanımızla, Sayın Başkanımız Yılmaz Bey'le, birçok arkadaşımızla; arkadaşlar, iddiayla söylüyorum, cumhuriyet tarihinden beri en etkin yasama faaliyetini bu dönem yapıyoruz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Biz hiç hissedemiyoruz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bakın, eğer bir gün –olmaz ama yetmiş sene sonra- iktidar koltuğuna otursanız, bu dediğimin ne kadar doğru olduğunu göreceksiniz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Biz parlamenter demokrasiye geçeceğiz!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yürütme de bu devletin, yasama da bu devletin; hepimiz bu milletin huzuru için kanun çıkarıyoruz. İyi kanun, ihtiyaç geldiğinde, buradan gelmesinin bir mahzuru yok ama biz şu kanun gelip bu noktaya dönüşesiye kadar sizin iddialarınızdan çok daha önemlilerini çıkardık, çok daha önemlilerini hukuk devleti ilkesine, Anayasa'ya göre düzenledik. Bir gün dediğimi çok daha iyi anlayacaksınız, iddiayla söylüyorum, çok iddiayla söylüyorum. (Gürültüler)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin sonuna getirilmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 9- “Tüm bilgiler gizli tutulur.”

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Süleyman Bülbül

Mersin

Antalya

Aydın

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

İstanbul

İstanbul

Gerekçe:

İstenen bilgi ve belgeler ile elde edilen bilgilerin gizli kalması gerekmektedir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 9 – “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler kanun ve yönetmeliklerde belirlenen sürelerde imha edilir.”

Hasan Subaşı

Antalya

Ayhan Erel

Aksaray

Gerekçe:

Denetim süreci sonunda elde edilecek kişisel verilerin kanunda belirlenen saklanma süreleri sonunda imha edilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 2860 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 29- Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak izinsiz yardım toplayanlara beşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. İnternet ortamında izinsiz yardım toplanması halinde ise onbin Türk Lirasından ikiyüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

İzinsiz yardım toplanmasına yer ve imkân sağlayanlar, uyarılmalarına rağmen bu faaliyeti sonlandırmazsa beşbin Türk Lirası idari para cezası ile cezalandırılır.

Bu Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak yurt dışına yardım yapan sorumlu kurul üyelerine, beşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

Bu Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere beşbin Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

İzin verilen yardım toplama şekli dışında 5 inci maddede belirtilen diğer yardım toplama şekillerine göre İzinsiz yardım toplayanlar, uyarılmalarına rağmen bu faaliyeti sonlandırmazsa beşbin Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar idari para cezası ile cezalandırılır.

İzin vermeye yetkili makamın izin verdiği yer dışında yardım toplayanlar, uyarılmalarına rağmen bu faaliyeti sonlandırmazsa beşbin Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar idari para cezası ile cezalandırılır.

Bu Kanunun diğer hükümlerine aykırı davranışta bulunanlara, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Yukarıdaki fıkralara aykırı davranış sonucu izinsiz toplanan mal ve paralara elkonularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

Bu maddede yazılı olan idarî yaptırımlara karar vermeye yardım toplama iznini veren makam yetkilidir. İzinsiz yardım toplanması halinde idari yaptırımlara vali karar verir. Vali bu yetkisini vali

yardımcılarına veya kaymakamlara devredebilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Getirilen düzenlemeyle verilecek idari para cezalarının alt sınırı ile üst sınırı arasında çok büyük bir uçurum var; 5 bin liradan 100 bin liraya, 10 bin liradan 100 bin liraya gibi. Yani şimdi, bu kanunu uygulayacak kişi, yardım toplayan dernek vasıf ve mahiyetine göre kendi dünyasına, dünya görüşüne yakın ise alt sınırdan, uzak ise üst sınırdan ceza tayini yönüne gidebilir, bu kadar çok makas açıklığının olması beraberinde çeşitli sorunları da getirir. Bize göre, bunun yerine, toplanan yardımın yüzde 10'u veya 5 katı şekliyle -teklifimizde belirttiğimiz gibi- düzenleme getirilirse bu alanda meydana gelecek olumsuzlukları ortadan kaldırır diye düşünüyoruz ve kanun uygulayıcılarına da bu kadar geniş takdir yetkisinin verilmesi çeşitli sıkıntıları beraberinde getirir; bunun da önüne geçmiş oluruz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

10'uncu maddede 2860 sayılı yasanın 29'uncu maddesini değiştirmek istiyorsunuz. Yalnız, burada 700 liralık bir idari para cezasını alıp “5 bin liradan 100 bin liraya” hâline getiriyorsunuz. Yani kanun koyucu önceden 700 TL olarak bir idari para cezası öngörmüş, şu anki değişiklikle 5 bin liradan 100 bin liraya... İnanılmaz bir uçurum. Diğer idari para cezalarında dediğimiz gibi, kime 5 bin lira verecekler, kime 100 bin lira verecekler, komisyon nasıl bir karar verecek; bu çok ciddi sıkıntılar yaratabilir. Buradaki aşgari had ve azami had arasındaki makasın daralması gerekiyor.

İnternette olduğu zaman 10 bin liradan 200 bin liraya kadar. Niye internette daha fazla düşündünüz? Daha büyük kitlelere ulaşması olabilir ama idari para cezalarının rakamları artıyor.

Bu arada yine, 500 liralık bir idari para cezası 5 bin liradan 20 bin liraya kadar çıkarılmış. Yeni idari para cezaları ihdas ediliyor. Yani artık Yardım Toplama Kanunu'nda o kadar çok idari para cezası var ki miktarı o kadar yüksek ki insanlara şunu diyeceğiz: Arkadaş, yardım mardım toplama, herkes kendi başının çaresine baksın.

Bir de şöyle bir hüküm var: Bu kanunda başka bir şeye sokamazsak “Bu kanunu ihlal ettin, bin lira idari para cezası...” Yani sadece ve sadece cezacı bir yaklaşımla insanları bence yardım toplamaktan vazgeçirecek bir madde olmuş bu madde.

Daha da önemlisi valilik makamına verilen yetkinin devredebilmesi yani vali bu yetkiyi devredecek, devredebilecek. Kime devredecek? Odacısına mı, bir vali yardımcısına mı? Bana kalırsa valinin bu yetkisini devretmemesi gerekiyor. Zaten ona veriler hazırlanıp gelecek, en sonunda da o tahsil edecek, böyle bir yetkinin devri ne hukuka ne Anayasa'ya ne de teamüllere uymaz diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Zeybek, buyurun.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçi arkadaşlarımız da belirtti ama ben de bu cezalardaki orantısızlıkla ilgili bir açıklamada bulunmak istiyorum. Bizim hukuk sistemimizin en büyük sorunlarının başında uygulama geliyor. Yani

belki elbette, yasal düzenlemelerde eksiklikler vardır, giderilir, gideriliyor da zaman içerisinde zaten ama uygulama noktasına geldiği zaman, hepimiz biliriz, ne kadar iyi kanun çıkarırsanız çıkarın, eğer uygulamanız yoksa hiçbir işe yaramıyor. İşte, 5 bin liradan 100 bin liraya kadar oran, onu uygulayacak kişi... Yani evet “Ben yapılan yardım toplamanın miktarına, niteliğine göre belirleyeceğim.” diye yetki verirsiniz -ki bir de idareye veriliyor bu yetki, yargıya da değil- tamamen keyfî kullanılacaktır. Bakın, uygulamada hep böyle olmuştur, bu da böyle olur. Bu nedenle, özellikle, dediğim gibi, idarenin takdirine bırakılacak bu tür şeylerde bu kadar fark ileride çok sıkıntı yaratır, yaratacaktır. Yine Türkiye’de yargının o kadar sorununun içinde bir de işte, idareye böyle para cezalarını verme yetkisini verirsiniz onun adamı, bunun adamı, o yaptı, bu yapmadı, ona 5 bin lira, öbürüne 100 bin lira noktasıyla karşılaşırlar. Bu nedenle, bu şeyleri biraz daraltmak lazım, bu kadar fark çok fazla.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, daha önceki bir maddede -şimdi hatırlayamıyorum maddeyi, çok hızlı gidiyoruz- söylemiştik, orantısız olan cezalar, cezalardaki belirlilik ve oranlılık ilkelerine aykırıdır diye. Bu konuda Abdullah Bey bir açıklamada bulunmuştu, daha sonra bizim sözcümüz de “Bu konuda net bir bilgi vermediniz.” diye eleştiride bulunmuştu, aynı şey burada da geçerli. Yani ceza hukuku sisteminin dışında, bu cezalardaki belirsizlik ve orantısızlık yani aşağıdaki ve yukarıdaki hadler arasındaki çok açık farklılıklar konusunda bize Komisyonca bilgi veren olmadı. Kanunu hazırlayan imzacı arkadaşlardan biri çıkıp da bu cezalardaki belirlilik ve orantılılık ilkelerine aykırı bu durumu açıklamadı. Birinci itirazımız bu. Bu konuda biz Komisyon üyesi olarak imzacı milletvekili arkadaşlardan açıklama istiyoruz. Çok önemli çünkü daha önce bir madde geçti, şimdi gene bir madde geldi.

İkinci nokta, mülkiyet hakkına kadar yönelebilecek idari yaptırımlara karar veren merci kim? Valilere geniş yetki veriyorsunuz, valiler kaymakamlara devredebiliyor. Ya arkadaşlar, yargı kararı olmadan bu yetkiyi, mülkiyet hakkına kadar ihlal, müdahale edebilecek bu yetkiyi, bu cezalarla ilgili yetkiyi nasıl vereceksiniz? Yani zaten yürütmenin yargı üzerindeki etkisini biliyoruz. O kadar da mı artık... Belli olmaz, yavaş yavaş iktidardan gitmeye başladığımız zaman bu yargı sisteminde yarın bir gün bu yargıçlar dönüverirler, artık kitaba göre karar verirler diye mi korkuyorsunuz? Nasılsa hazır valileriniz. Devletin valisi değil ki devletin kaymakamı değil ki çoğu, ayırıyorum bazılarını. Neyin? İktidarın. “Sarayın valisi olanlar, sarayın kaymakamı olanlar bu işte hazır.” diyorsunuz yani yargıya hiç güvenmiyorsunuz biliyor musunuz. Çıkıyorsunuz, aykırı davranışlar sonucu toplanan mal ve paralara el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verecek olan valilere, kaymakamlara güvenmek durumunda kalıyorsunuz. Demek ki siz de yavaş yavaş bu iktidardan gidiyorsunuz arkadaşlar. Yargıçların, Anayasa Mahkemesinin son vermiş olduğu bazı kararlar var, bu kararlardan da sıkıntı çekmeye başlamışsınız anlaşıldığı kadarıyla.

Arkadaşlar, teklifin 10’uncu maddesi 2860 sayılı Kanun’un 29’uncu maddesinde değişiklikler yapıyor. Burada bir de 8’inci maddede de yani bir önceki maddede de “Yurt içine ve yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir.” noktası var. E, bu durumda, ilgili usul ve esasların belirlenmesi, esas itibarıyla Anayasa’daki kanunilik ilkesi 123, 124’üncü maddeler ihlal edilerek, Anayasa ihlal edilerek yönetmeliğe terk edildiği için suçta kanunilik ilkesini, dolayısıyla Anayasa’nın 38’inci maddesini de ihlal var burada. Yani neresinden tutsak Anayasa’ya aykırılık var; 38, 123, 124. Yani arkadaşlar, nasıl yönetmeliğe terk ediyorsunuz? Ali Bey dedi ki: “Birinci fıkrada biz amaçları belirledik, ikinci fıkrada usul ve esasların belirlenmesi yönetmelik tarafından yapılacak.” Yok arkadaş, usul ve esasları tümüyle, külliye -yönetmelikle her şeyi belirliyorsunuz- sarayın valilerine,

kaymakamlarına ve yargının sopası olan sulh ceza hâkimlerine bırakıyorsunuz; ondan sonra da bu kanunu buradan geçireceksiniz. Zaten memleketin hâli belli ama yargıçlara dahi güvenmiyorsunuz, yargıçlara dahi; bir yargı kararı bile aramıyorsunuz.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Özkaya, bu yönetmelikle idari para cezası konusuna bir değinmek ister misiniz?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, arkadaşlarımızın genel olarak söylediklerine cevap vereyim.

Birincisi: Bugün Dernekler Kanunu, Yardım Toplama Kanunu 1983'te, dolayısıyla AK PARTİ'nin iktidar olmadığı dönemde çıkmış bir kanun. Bugün itibarıyla toplanan yardım ve kanuna aykırı bir şekilde toplanan yardıma valilikler vasıtasıyla el konuluyor. Dolayısıyla bu bizden önceki olan, devam eden bir hukuk sistemi yani yeni bir şey değil, bunu biz ihdas etmedik, biz de getirmedik; mevcut devam ediyor.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kaldırın.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Allah Allah, doğru bir şeyi niye kaldıralım? Doğru iş, yürüyor zaten, bir sıkıntı yok zaten.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – O dönemki valiler devletin valisiydi. Artık böyle bir...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – O sizin görüşünüz.

İki: Buradan para cezalarını niye artırıyoruz? Biz de bunu kendi içimizde uzunca müzakere ettik. FATF diyor ki: "Cezalarınız etkin değil, caydırıcı değil, müeyyideleri zımni, zayıf. Bilhassa yurt dışından gelen yardımlarla ilgili mevzuat boşluklarımız ve sıkıntılarımız var. Bunları daha makul bir noktaya getirin." İdarenin teklifi, yürütmenin teklifi; zannediyorum Süleyman Bey ve diğer arkadaşlarımız yüzde dilimde... Şimdi, düşünün ki 5 milyon lira, 10 milyon lira yardım toplandı; yüzde 10'u, yüzde 20'si desenez büyük rakamlara ulaşacak yani küçük rakamlarda bu dediğiniz doğru ama çok büyük rakamlar olduğunda inanılmaz büyük rakamlara ulaşıyor, bu sefer de onun başka bir sıkıntısı oluyor. Biz de kendi içimizde uzun uzun müzakere ettik. Caydırıcı olabilecek alt limit ve üst limitleri belirleyelim. Alt limitler 5 bin lira, 10 bin lira, 20 bin lira. Eğer internet ortamındaysa -az önce Sayın Tutdere'nin dediği gibi- çok geniş kitlelere irtibatı ulaşıyorsa bunda altı ve üstü 1 kademe artıralım, meselenin özü bu. Sayın Başkanımızın söylediği gibi, yönetmelikten dolayı bir ceza uygulanmıyor, burada kanuna aykırılık nedeniyle ceza uygulanıyor. Eğer bu cezayı idare uyguladıktan sonra itiraz edecekse Kabahatler Kanunu'na göre sulh ceza hâkimliğine gidiyorsunuz, sulh ceza hâkimi kararını veriyor, onun da itirazını yapıyorsunuz. Durumun özeti bu Sayın Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

10'uncu madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımla.

"Madde 10- 2860 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘MADDE 29- Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak izinsiz yardım toplayanlara toplanan yardım miktarının 10 katına kadar idari para cezası verilir. İnternet ortamında izinsiz yardım toplanması halinde ise toplanan yardım miktarının 15 katına kadar idari para cezası verilir. İzinsiz yardım toplanmasına yer ve imkân sağlayanlar, uyarılmalarına rağmen bu faaliyeti sonlandırmazsa toplanan yardım miktarının 5 katına kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bu Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak yurt dışına yardım yapan sorumlu kurul üyelerine, toplanan yardım miktarının 10 katına kadar idari para cezası verilir. Bu Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere toplanan yardım miktarının 5 katına kadar idari para cezası verilir. İzin verilen yardım toplama şekli dışında 5 inci maddede belirtilen diğer yardım toplama şekillerine göre izinsiz yardım toplayanlar, uyarılmalarına rağmen bu faaliyeti sonlandırmazsa toplanan yardım miktarının 5 katına kadar idari para cezası ile cezalandırılır. İzin vermeye yetkili makamın izin verdiği yer dışında yardım toplayanlar, uyarılmalarına rağmen bu faaliyeti sonlandırmazsa toplanan yardım miktarının 5 katına kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bu Kanunun diğer hükümlerine aykırı davranışta bulunanlara, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, bin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Yukarıdaki fıkralara aykırı davranış sonucu İzinsiz toplanan mal ve paralara elkonularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Bu maddede yazılı olan idarî yaptırımlara karar vermeye yardım toplama iznini veren makam yetkilidir. İzinsiz yardım toplanması halinde idari yaptırımlara vali karar verir, Vali bu yetkisini vali yardımcılara veya kaymakamlara devredebilir.’”

Hasan Subaşı

Antalya

Ayhan Erel

Aksaray

Gerekçe:

10’uncu maddede düzenlenen ceza artışları 10 katına kadar varmaktadır. Bu ceza artışları yerine toplanan yardım tutarının belirli bir yüzdesi üzerinden ceza uygulanması hem kanunun uzun ömürlü olmasını hem de cezanın adaletli uygulanmasını sağlayacaktır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Niye bize söz vermiyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Vereceğim, veriyorum.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – 2 madde geçti...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam veriyorum sırayla. (Gürültüler)

Sabredin arkadaşlar, hepinize vereceğim.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Demekler Kanununun 1 inci maddesinde yer alan “ve yabancı dernekler ile merkezleri yurt dışında bulunan demek ve vakıf dışındaki” ibaresi “,merkezleri yurt dışında bulunan dernekler ve vakıflar ile diğer” şeklinde ve “ile derneklere” ibaresi “ile bunlara” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Tutdere, buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Başkanım, özellikle İç Tüzük 31’inci maddeyi dikkatlerinize sunuyorum. Burada “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Komisyon dışındaki milletvekilleri görüşmelere katılıp söz alabilirler.” diyor. Biz 2 maddedir söz talebinde bulunuyoruz,

bizi görmediniz. İnşallah bundan sonraki maddelerde bu eksikliği giderirsiniz.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; özellikle, bu, 2860 sayılı Sosyal Yardım Toplama Kanunu hepimizin malumu, özellikle İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlarımızın bu pandemi sürecinde ortaya koydukları başarılı çalışmalar ve bu çalışmalar sonrasında yapmış oldukları bir yardım nedeniyle kamuoyunun gündemine geldi ve o günden beri tartışılıyor.

Ben aslında hepimizin dikkatlerini başka bir hususa çekmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, 9’uncu maddede de vardı, sonraki maddelerde de var. Türkiye’nin bir gerçeği var, hepimiz 15 Temmuzdan sonra bir gerçeği gördük. Aslında burada derneklerin yardım toplamaları, yurt içinden, yurt dışındaki bu yardımların devlet kontrolü altında alınması için bir çalışma var, bir gayret var; olması gereken de bu. Sanırım MASAK’tan arkadaşlar da var, FETÖ soruşturmaları başladığında, FETÖ’yle mücadele başladığında hem basına hem de tüm Türkiye kamuoyuna yansıyan FETÖ’nün bu ülkenin kaynaklarını, zenginliklerini, trilyonlarca parasını yurt dışına bavullarla nasıl götürdüğünün hepimiz canlı şahitleriyiz, hepimiz tanıklarız. Burada, tabii, aslında, Türkiye’nin bir cemaatler gerçeği var yani FETÖ pratiği bize bunu gösterdi. Burada, sadece derneklere ilişkin bir düzenleme geliyor ama bence bu işin cemaatler boyutunun da bir şekilde değerlendirilmesi lazım. Çünkü değişik adlar altında örgütlenen, bir araya gelen insanlar çok rahatlıkla milyarlarca parayı toplayabiliyorlar; insanların inançlarını, dinî hassasiyetlerini de zaman zaman suiistimal ederek çok ciddi meblağdaki parayı, kaynakları toplayabiliyor ve bunları zaman zaman da kendi şahsi çıkarları için veya işte, FETÖ’de olduğu gibi, devletimizin anayasal düzenine karşı da bu kaynakları kullanabiliyorlar. Buna ilişkin MASAK raporları var, buna ilişkin istihbarat birimlerimizin raporları var. Burada, aslında, çok esaslı bir çalışmanın, bir yasal çalışmanın yapılması lazım. Siz, bu derneklere sadece 5 bin liradan 100 bin Türk lirasına kadar cezayla veya 5 bin liralık bir cezayla bunların önüne geçemezsiniz çünkü adam topladığı paralarla bu cezaları zaten çok rahat öder. Yani Türkiye’deki paranın satın alma gücüne ve şu andaki ekonomik durumuna baktığımızda bunlar çok da caydırıcı paralar değil yani orada topladığının bir kısmını buraya verir, ne olacak?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Paraya el koyuyor, ilave ceza...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – İşte, el koyabilecek misiniz yani sorun orada.

Şimdi, burada, mesela, biraz önce 9’uncu maddede hüküm vardı, tüm kamu kurum ve kuruluşlarından ve bankalardan bilgi, belge toplayabilecek denetim görevlisi. Peki, bu denetim görevlileri mesela, cemaat organizasyonlarından bilgi, belge alabilecek mi? Tabii, yasaya göre bunlar kamu, gerçek, tüzel kişi olmadığı için orada bir sorun var ama Türkiye’nin gerçek sorunu bu. Aslında, bu yasayı hazırlayan arkadaşların, idarenin... Bu FETÖ gerçeğinden harekete geçerek ülkenin zenginliklerinin, kaynaklarının terör örgütlerine nasıl gittiğinin, hangi yolla gittiğinin pratiğine de gördük. Aslında, şu anda devletin bütün resmî raporlarında bunlar var. Bunun önüne geçecek bir yasal düzenlemenin buraya gelmiş olması lazımdı. Bu kanunun içerisine eğer dernekler konulursa buna ilişkin de bir çalışmanın mutlaka yapılması gerekiyordu. Ben, özellikle, işte, Ali Bey’e de soruyorum: Yani cemaatler bu yasayla denetim altına alınabilecek mi? Sizin bu konudaki görüşünüzü ben merak ediyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Herkes bu işin kapsamı içinde.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Nasıl bir müeyyide olacak, onu da gerçekten merak ediyorum. Bu soruyu cevaplarsanız çok da memnun olurum.

Onun dışında, bu 10’uncu maddedeki... Yani cezaların tabii, böyle makasın açık olmasını, vesaire, arkadaşlarım da söyledi. Bence bazı suçlarda bu cezalar çok caydırıcı olmayacaktır, hatta eksik bile kalabilir; ben o görüşteyim.

Şimdilik söyleyeceklerim bunlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaya, buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, Dernekler Yasası’nın bütünlüklü olarak ele alınması gerekir. Dernekler Yasası’nı bütünlüklü olarak ele almadan, Dernekler Yasası’nı ve derneklerin işleyişini demokratik bir yapıya büründürmeden içerisindeki kimi maddeleri, özellikle de mali kısımlarını düzenleyerek bir sonuç elde etmemiz mümkün değil. Türkiye’nin temel sorunu şudur: Türkiye’de demokrasiyi inşa edecek miyiz, etmeyecek miyiz? Demokrasiyi inşa edeceksek inşa süreci derneklerden, Siyasi Partiler Yasası’ndan ve Sendikalar Yasası’ndan başlar. Eğer siz Dernekler Yasası’nı değiştirmiyorsanız, Sendikalar Yasası’nı değiştirmiyorsanız her şeyden önce, bizim her birimizin siyaset yaptığı Siyasi Partiler Yasası’nı değiştirmiyorsanız 12 Eylül hukukuyla devam eden bir yasal düzenlemeyi orasından burasından çekiştirerek bir sonuç elde etmemiz mümkün değil.

Şimdi, şunu açık ve net Türkiye son otuz yılda gördü. Kızılay bir dernek mi? Kamu yararına bir dernek. Peki, Deniz Feneri bir dernek mi? O da bir dernek. Deniz Feneri davasını hepimiz hatırlıyoruz herhâlde. Almanya’da yaşanan süreçlerin, Türkiye’de yaşanan süreçlerin tamamını çok iyi hatırlıyoruz. Hatırladığımız bu süreçler bize, topluma, Türkiye halkına yaşatılan yanlış uygulamalar. Bugün, o uygulamaların ana nedeninin gerçek anlamda bir demokratikleşmenin olmadığı hem Dernekler Yasası’nda hem Siyasi Partiler Yasası’nda hem de 12 Eylül hukukuyla hesaplaşamadığımız bir süreci yaşıyoruz. Ama bu yardım toplamalar konusunda Deniz Feneri Derneğine müdahale etmeyenler kamunun yararına, halkın yararına yardım toplayanları... Kırk yıldır, tam kırk yıldır Eskişehir Odunpazarı Belediyesinin aşevine toplanan yardımlara müdahale eden bir sistem var ortada. Eğer siz bu sistemi değiştiremezseniz, yani, demokratik bir anlayışı kendi kafamıza yerleştiremezsek yasal düzenlemeyi hangi boyuta getirirseniz getirin uygulayıcılar eğer demokrat değilse, uygulayıcılar kendisini yasaya bağlı hissetmiyorlarsa bu uygulamada çok ciddi sıkıntılar yaşarız.

Son zamanlarda, üzülerek belirtmek isterim ki valiler, kaymakamlar Adalet ve Kalkınma Partisi’nin il başkanı ve ilçe başkanı gibi davranmaya başladılar ve tamamen keyfiyete dayalı. Halk seçer muhtar, kayyum atarsınız; halk seçer belediye başkanını, kayyum atarsınız; halk seçer milletvekilini, zindana atarsınız. Ee, şimdi yasa ne olursa olsun kafa demokrat olmazsa, kafa demokrasiyenin yana olmazsa, kafada birlikte bu ülkeyi huzura kavuşturma ve dünyanın örnek bir ülkesi hâline getirme anlayışı yoksa ne yaparsanız yapın sonucu değiştiremezsiniz.

Burada yapılması gereken iş şudur: Tarafsız bir Cumhurbaşkanı, tarafsız bir vali, tarafsız bir kaymakam, tarafsız bir idari yönetim şeklini yukarıdan aşağıya inşa etmek zorundayız. Bunun da bir tek yolu var... Adalet ve Kalkınma Partisi’nin kurulduğu günden bu yana, ilk kurulduğu zamanlarda iddia ettiği, önüne koyduğu temel hedeflerden biri “12 Eylül yasalarıyla hesaplaşacağız.”dı. Bugün 12 Eylül yasalarından değişen hiçbir şey yok. 12 Eylül yasalarını değiştirmedığımız müddetçe buradaki değişimlerin hiçbirinin bizi sonuca götürme şansı yok.

Bakın, belediyelerin -özellikle pandemi sürecinde- halkın ihtiyaçlarını karşılamak üzere halktan topladıklarını halka yeniden ulaştırmak için yürüttüğü bir faaliyeti valiler keyfi olarak durdurdu. Anayasa’nın verdiği kararı mahkemeler tanımıyor. Zihniyeti değiştirmedığımız müddetçe bu sorunları çözmeye şansız yok.

Gelin, el birliğiyle köklü olarak bir demokratik dernekler yasasını bütünlüklü olarak ele alalım,

12 Eylül hukukundan arındırılım. Bundan arındırdıktan sonra ne vali keyfiyete göre hareket edebilir, ne kaymakam keyfine göre hareket edebilir ne de herhangi bir bakanlık kendi keyfine göre hareket edebilir. Özellikle, pandemi sürecindeki, belediyelerin faaliyetlerinin önüne geçilmesinde yaşadığımız örnek, keyfi uygulamaların bizi nerelere götüreceğini çok somut göstermektedir. Osmanlı döneminde, geçmiş tarihimizde olan yardımlaşma ve dayanışma duygusunu hayata geçirmenin bile önüne geçmeye kalktınız. Yani, mahalle bakkalındaki defterdeki vatandaşın borcunu ödemeye bizi sevk ettiniz.

Bakın, bizim tarihimiz, geçmiş tarihimiz insanlara yardım etmenin önünde engel değildir. İnsanlara nasıl yardım edileceğini, insanlarla nasıl dayanışma içerisinde olabileceğimizi geçmişimizde yaşadık ve yaşattık. İmece kültürü bu Anadolu topraklarında yeşerdi. Dolayısıyla, Dernekler Yasası’nı değiştirirken, düzenlerken, yardımlaşma ve dayanışma duygusunu geliştirmeyi önümüze koyarken para cezalarıyla bu işleri yapma şansımız yok.

Biraz önce Sayın Vekilimiz söyledi, para cezasını hangi noktaya getirirseniz getirin... “Halktan topladıkları paraları cezaya öder.” Ha, mallarının tamamına el koyarsınız... Hangi derneğin mallarına el koyduk, bir bakalım: Fetullahçı terör örgütünün kurduğu derneklerin 15 Temmuz hain darbe girişimine kadar hangi malına el koydunuz? Yasada yok muydu? Vardı. “Caydırıcı miktarda para cezası yoktu.” diyorsunuz. Caydırıcı olmayan oranda 1 liralık ceza kestiniz mi? Kesmediniz. Niye kesmediniz? Çünkü onlar sizin siyasal iktidarınızla aynı hatta yürüyordu da onun için. Yolları ayırdı, beraber yürüdüğünüz yoldan farklı yollara saptınız, bu, sorunu çözmedi. Bu sorunu çözmek istiyorsak gelin 12 Eylül hukukuyla hesaplaşalım. 12 Eylül yasalarından Dernekler Yasası’nı tamamen arındırılım ve buna Siyasi Partiler Yasası’ndan başlayalım. Siyasi Partiler Yasası’ndan başlarsak dernekler de kurtulur, sendika da kurtulur, bu ülke demokrasisi de huzura kavuşur diyorum, hepimize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkan, önce bir eleştirimi sunayım: 10 ‘uncu madde sırasında söz istedik, bize söz vermediniz, şimdi, 11 ‘inci madde sırasında bize söz veriyorsunuz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 10’da siz düğmeye basmadınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani bu doğru bir yöntem değil. Hani çok önemli değil, belki öyle bakılabilir ama doğru bir yöntem değil, sonuçta 10’uncu madde üzerine söz aldık. Niye doğru bir yöntem değil? 7, 8, 9 ve 10’uncu maddeler Yardım Toplama Yasası’yla ilgiliydi, şimdi bir daha geri dönmüş olacağız çünkü ben Yardım Toplama Yasası’na dair bir şey söyleyecektim, oysa şu anda 11’inci maddeye yani 5253’e geçtik.

Bu Yardım Toplama Yasası’na ilişkin olarak -bir daha söylüyorum, her bölüme ilişkin tekrar tekrar hatırlatacağım- teklif sahipleri diyor ki: “Bu kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesi kapsamında getirdiğimiz tekliftir.” Bu yasa değişikliği 2860’a işlendiği andan itibaren 2860’ta “Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun kapsamında şu şu düzenleme yapılmıştır.” diye bir ibare yer almazsa soyut olarak orada kalacak ve başka biçimde kullanılmasının önünü açmış olacaksınız. Yani kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanından bağımsız olarak yardım topladı diye herhangi bir konuda yine internette sınırlama yapabileceksiniz, değil mi, durdurabileceksiniz. Bununla ilgili olmasa da. Eğer bunu yapabilecekseniz öyleyse Yardım Toplama Yasası’nda yaptığınız değişiklik aslında bu yasadaki fazla bir değişiklik olacak. O yüzden, bir daha söylüyorum: 2860’a, 5253’e ve diğer yasalara bir biçimde yaptığınız değişikliklerin bu kapsamda olduğunu anımsatmak için bir ibare eklemelisiniz, eğer eklemeszeniz burada büyük eksiklik yaşanmış olacak.

11'inci madde 5253'e ilişkin düzenlemelerin ilk maddesi. Bu FATF gereksinimlerinin 8'inci talebinde -herhâlde- diyor ki: "Yetkili makamlar kâr amacı gütmeyen kuruluşların veya bunların adına hareket edenlerin ihlallerine karşın etkili, orantılı ve caydırıcı yaptırımlar uygulayabilmelidir." Talepleri bu. Bunu söylerken bir şey daha söylüyorlar. "Öncelikli atılması gereken adımlar, sayfa 10, İngilizcesi var. Bu şu anlamda: "Türkiye, terörün finansmanının suistimali riski altında olduğu tespit edilen kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik olarak odaklı ve orantılı tedbirler uygulamalıdır. Muhtemel terörün finansmanının suistimaline karşı daha yüksek riskli olarak değerlendirilenler bakımından terörün finansmanının ne şekilde tespit edileceğine, önlenmesine ve bildirileceğine yönelik olarak hedefli bir risk bazlı yaklaşım ve sektöre yönelik destek, kâr amacı gütmeyen kuruluşların meşru faaliyetlerinin kısıtlanmadan ve aksatılmadan yerine getirilmesine yardımcı olacaktır." Yani bu hassasiyetin de taleplerde bulunurken altını çizmişler.

Peki, burada, bu 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17'nci maddelerde bu konuda bir hassasiyet var mı? Bence yok. Bu konuda bir eksiklik var. O yüzden bu hassasiyetin altını çizmekte yarar var.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yaptırımlar içeriyor. O dediğiniz şey, genel Dernekler Kanunu'yla ilgili genel bir düzenleme olabilir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Şimdi, diyor ki: Dernekler Kanunu'nda bunu yapacaksınız... Yani bizden talebi bu değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Orantılı, odaklı bir yaptırım listesi yapıldı.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – FATF'ın taleplerinden bir tanesi Dernek Yasası'na ilişkin değil mi? Bunu yapacaksınız diyor ama buna da dikkat edeceksiniz diyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Müeyyideniz düşük, yükseltin diyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben bu dikkat edilme konusunda bir eksiklik olduğunu düşünüyorum. Burada da az evvel 2860'a ilişkin söylediğimi bir daha tekrar ediyorum: Bu 5253'teki değişiklikleri yaptığımız andan itibaren soyut yasa değişikliği olarak 5253'te kalacak ve eğer oraya, ilk maddesine -ki bu ilk maddesi kaçınıcı maddede değişiklik yapıyordu- en azından bu ibareden önce "Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesi Yasası kapsamında" diye -devamında da- buna dair bir ibare koymazsanız Ali Bey, bir eksiklik olur.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bir eksiklik olmaz. Bakın, iki mevcut kanun var: Bir, 5549; iki, 6415. İnşallah, yasalastıktan sonra 3'üncü kanun da bu olacak. 3 alanı düzenlemiş olacağız: Kitle imha silahları, suçtan elde edilen gelirlerin aklanması kısmı terörizmin finansmanı; 3 kanun. Ayrıca diyor ki: "Bunların dışında, sizin Yardım Toplama Kanunu'nuz, Dernekler Kanunu'nuzdaki müeyyideleriniz düşük, onları da yükseltin."

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – "Denetiminiz az."

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yani, bunu oraya atfetmemizin, oraya yazmamızın bir faydası yok, sonuca da bir etkisi yok. Orada "Bununla ilgilidir." demiyor. "Müeyyideniz var, doğru; kanununuz var ama müeyyideniz düşük, zayıf, orayı yükseltin."

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, "Vatan millet için az çalışıyorlar, onları denetleyin." falan gibi bir şey söylemiyor ki. "Kendi ilgilendiği bir alan var, o alana ilgili olarak denetimlerinizi artırın." diyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Tamam.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben de diyorum ki, talebi eğer bu denetimlere, en azından bu alana dairse bunu vurgulayacak bir cümle kurmak, anımsatmak ne kaybettirecek? Hiçbir

eksikliği olmaz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Anladım, diğer mevcut sistem yürümez o zaman.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir şey daha söyleyeyim Ali Bey. Bu 5253 sayılı Dernekler Yasası var ya, bugüne kadar çıkarılmış dernekler yasası içerisinde -ilk 1960'lardaki de dâhil, onları söylüyorum- en ileri dernekler yasasından biriydi; dernek kurma özgürlüğünü, derneklerin iç işleyişinde çalışmasını falan önemli oranda güvence altına alan bir yasaydı. Eskiden Hükümet komiseri gönderilirdi, her işleri takip edilirdi, her çalışmayla ilgili rapor sunarlardı, bunların hepsi bitti. Sadece İçişleri Bakanlığı ve Valilikler bünyesindeki daire başkanlığı ve müdürlükler derneklerin bu faaliyetlerini kolaylaştırma görevi üstleniyorlar, tüzük örneği gönderiyorlar, kayıtlarını tutuyorlar falan, çalışma böyle yürüyor. Ama şimdi, bunu delmiş olacaksınız. Eğer “Dernek kurma özgürlüğünü kısıtlamıyoruz.” diyorsanız, “Bu amacı taşıyor.” diyorsanız, o zaman benim söylediğim biçimde bir cümle ekleyerek en azından bunu düzenlemiş olursunuz diye düşünüyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ama o zaman onu getirirsek diyelim ki başka bir amaçla toplanan yardım, o maddedeki yükselttiğimiz yararlanmaz, oralarda boşluk oluşur yani kanunu daraltmış oluruz ve amaca hizmet etmez bu dediğinizi yaparsak.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Amaç bu değil mi ya? Nasıl amacı daraltmış oluyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya bir dakika, bu FATF’in şeyinde okumadığınız eksik bir yer var, bakın, orada o önemli: “Ülkelerin soruşturma sürecince belirli kâr amacı gütmeyen kuruluşların idaresi ve yönetimi hakkındaki bilgileri...” Parantez içinde bakın, orada çok net söylemiş: “Mali ve programa dayalı bilgileri...” Bunlar dediğimiz dönem içerisinde kalmamış, havada kalmış.

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Başkanım, karşılıklı olursa devam edemeyiz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ya, okumadın diyorsun Abdullah Bey, aşk olsun ya, bu değil mi yani? Baştan sona okudum yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, onu nasıl tamamlayacağız? Onu nasıl tamamlayacağız Mehmet Ruştı Bey?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ya, ben diyorum ki burada bir eksiklik var. Burada, Genel Kurula kadar düzeltmeyeceksiniz anlaşılan ama en azından bunun üzerinde bir düşünün. Genel Kurula getirdiğinizde 2860’a, 5253’e en azından bir tane maddeye bunu anımsatacak bir hüküm... 6415 de olsun, bu yasa da olsun, önceki de olsun...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ya şöyle teklifte bulunsaydı: “Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik” diye.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, öyle değil, talep o değil. Sayın Başkanım, öyle değil, o zaman tam torba olur.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – O zaman tam torba kanun olacak. Şimdi, diğerleri gidecek ilgili yere işlenecek, bu münhasıran Dernekler Kanunu Dernekler Kanunu’na, Yardım Toplama Kanunu yardım toplama...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Kod kanun bozulmasın diye.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Kod kanunu bozmayalım, o kod kanun müstakil kalsın.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi söz sırası Sayın Türedi Kayan’da.

TÜREBİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, “Konu hasıl olmuştur.” diye bir söz vardır, onu söyleyeceğim. Dernek kurmalar

kolaylaştırılmıştır, bu kolay kurulan dernekleri şimdi zorlaştırmak gibi bir cihete gitmeyi bu dünyanın gelişimi, bugüne gelmesi sonucuyla bağdaştıramadığınızdan dolayı şimdi bunu yapmıyorsunuz, sadece ne yapıyorsunuz; etrafını dolandırarak, onların elini ayağını bağlayarak iş yapmaz hâle getirme gibi bir hesabınız var gördüğümüz kadarıyla.

Şimdi, buna biz Deniz Feneri veyahut da FETÖ olayıyla falan bir baktığımız zaman -burada Yıldırım arkadaşımız da söyledi- bavullarla bu ülkeye paraya geldiğini biliyoruz biz. Arkadaşlar o zaman bu kanunlar yok muydu? Nasıl geldiğini, nasıl buralarda zapt edildiğinin veya zapt edilemediğinin, kontrol edilemediğinin, nerelere gittiğinin hiç takibi yapıldı mı?

Şimdi, bu konuları bilen Türkiye sizin bu yaptığının nesine güvensin? Burada bir şey apaçık belli, sizin istemediğiniz bir yardım toplama söz konusu olduğu zaman bunu engellemek için siz bu manivelayı yaratmaya çalışıyorsunuz, bizim gördüğümüz bu.

Şimdi, zaten yüzde 20'lere düşmüş olan yargı güveni bundan sonra iyice yerle yeksan olacak, yüzde 1'lere de düşecek, bunu mu istiyorsunuz? Nedir yani bu kadar şey?

Değerli arkadaşlar, şimdi, bir iş yapacaksanız önce toplumu ikna edeceksiniz. Toplumdan önce de buradaki bütün kesimi ikna edeceksiniz. Bunları ikna etmek gibi bir hesabınız hiç yok ise, gümrükten mal kaçırmak gibi bir hesabınız var ise bu yaptıklarınız yarın öbür gün size gelecek, elinize ayağınıza dolanacak ve hareket edemez hâle geleceksiniz. Türkiye bugün buraya geldi zaten, AKP iktidarı bugün buraya geldi, bunun için sıkıntı içindesiniz. Niye yabancılar bize hiç güvenmiyorlar? Niye yabancı sermaye Türkiye'den tamamen elini ayağını çekti? Bırak yabancı sermayeyi, yerli sermaye niye kaçıyor Türkiye'den, malını mülkünü satarak niye dışarıya gidiyor? Güven kalmamıştır. Güven kalmadıktan sonra siz burada ne kadar çırpınsanız olmaz bu iş, olmaz, mümkün değil arkadaşlar. Gelin, Yıldırım arkadaşımızın da söylediği gibi, biz önce sağlam bir Anayasa, ona uygun yasaları peş peşe getirerek Türkiye'yi dünyada sayılır ülke hâline getirelim ki herkes gönül rahatlığıyla dedesinden, atasından kendisinin biriktirdiği parayı getirip de burada yatırım yapsın veyahut da bir şekilde kredilendirsin.

Şimdi, dünyada bir sürü para var kullanılmaya nazır, görüyorsunuz, eksi krediyle, eksi faizle devletlere para veriyorlar, şirketlere para veriyorlar. Biz bunu alabiliyor muyuz? Biz nasıl alıyoruz? 4'lerle, 5'lerle, 7'lerle faizle biz para almaya çalışıyoruz, nasıl kalkınacağız? Söyleyin bana şimdi, Almanya eksi faizle alacak, biz yüzde 7 faizle alacağız, nasıl bununla rekabet edeceğiz arkadaşlar? Bana bunun bir izahını yapın da ben de bileyim. Burada gelmişsiniz şey oynuyorsunuz, bizim gözümüzü bağlamak ister gibi, toplumun gözünü bağlamak ister gibi. Ya, on sekiz seneden beri toplumun gözünü bağladınız ama toplum açtı artık gözünü arkadaşlar, yapmayın yani.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Kayan, teşekkür ederiz.

Şimdi, bir önerge var 11'inci maddeye ilişkin.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, bizim de söz talebiniz vardı ama 10'uncu maddeye ilişkin.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, Ünal Bey, salonun havası iyice daraldı. Şöyle yapalım, bunu oylayıp bir ara verelim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Biraz havalansın içerisi Başkanım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Benden başka da herhâlde söz isteyen yok Sayın Başkanım.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ya, bir söz vermekle ara ne kadar zaman alır, beş dakika alır ya da almaz ya.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım, bir dakika, o zaman Ünal Bey’e izah edelim de.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bir tek ben kaldım sadece Sayın Başkanım.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şöyle, aradan sonra ilk sözü Ünal Bey’e verelim o zaman.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Olur, aradan sonra ilk sözü veriniz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ünalçığım, aradan sonra ilk sözü verelim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3261) esas sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Abdullah Koç
Ağrı

Gerekçe:

Maddeyle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine ilişkin kararların uygulanmasına yönelik usul ve esasların düzenlenmesi hedeflenmektedir. Ancak teklif metninin geneli dolayısıyla madde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine ilişkin kararlarının uygulanması amacına ve demokratik gerçeklere uygun değildir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.00

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 22.47****BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)****BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Toplantımızı açıyoruz.

12’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 5253 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş veya affa uğramış olsa bile; 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında yer alan suçlar ile Türk Ceza Kanununda yer alan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti veya suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçlarından mahkum olanlar derneklerin genel kurul dışındaki organlarında görev alamazlar. Dernek organlarına seçildikten sonra yukarıdaki suçlardan mahkûm olanların görevi sona erer.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Demirtaş, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, ben aslında 10’uncu maddede konuşmak için söz almıştım ama şimdi 12’nci maddeye geldik.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Vaz mı geçiyorsun?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yok, hayır. Yine görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Tabii, Sayın Ali Özkaya Bey’le aynı zamanda meslektaşız -yani o da hukukçu biz de hukukçuyuz- az önce bir ifade kullandı, dedi ki: Beş buçuk yıldır Meclisteyim ve ilk defa Meclisin bu kadar iyi çalıştığını ve iyi işler yaptığını...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde milletvekilinin gerçek manada yasama faaliyeti yaptığını gördüm, yapıyorum, inanıyorum, hissediyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Dediniz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evet.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ben de dedim ki... Güzel yani bu sizin kendi fikriniz ama gerçek öyle değil. Bakın, sizin o tarihte -hatırlarsınız- kendi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminizi anlatan broşürünüzün, referandumla ilgili broşürünüzün “Güçlü Meclis, güçlü temsil başlıklı” kısmında şunu söylüyorsunuz: “Meclisin asli işlevi olan yasa yapmaya odaklanacağı ve hükûmeti millet adına denetleyeceği bakın, hükûmeti millet adına denetleyeceği yasa tekliflerinin milletvekilleri tarafından verileceği, Meclisin aynı zamanda seçilmiş Cumhurbaşkanını ve kabinesini denetleyeceği, milletvekillerinin kendi seçmeniyle sürekli temas hâlinde olduğu için halkın beklentilerini kanunlara fazlasıyla yansıtacağı bir kanun yapımında Meclis iradesinin ön plana çıkacağı” vurguları yapılmış.

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Hükûmet sistemi tartışmıyoruz ki bugün.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Benim yerimde bir bakan oturuyordu, şimdi milletvekili

oturuyor.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet ama gerçek öyle mi? Değil.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yapmayın, bakanları nerede denetliyorsunuz, yüzünü zor görüyoruz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi, dediniz ki... Bakın, ben size bir örnek verdim konuşma sırası bende olmadan önce, dedim: Geçen bir torba yasa geldi ve o torba yasada güvencesiz ve esnek iş yaşamına yönelik maddeler vardı. Şimdi, Sayın Bakan açıklama yapmış, Çalışma Bakanı diyor ki: “Bu yasa teklifini Hazine Bakanlığıyla birlikte hazırladık.” Aslında bunu Anadolu Ajansı'na yapmış bir de yani, bakarsanız görürsünüz. Ben de Komisyon'da dedim ki... Komisyon'daki arkadaşlarımız da aynı sizin gibi “Bu teklif, bizim teklifimiz.” dediler. Dedim ki bakın, Sayın Bakan böyle söylüyor ama “Biz hazırladık.” diyor yani “Çalışma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı birlikte hazırladık.” diyor. Dedim: Hanginin doğru söylüyor, siz mi doğru söylüyorsunuz, Bakan mı doğru söylüyor? Bence Bakan doğru söylüyor da imza sahibi onlar ama onlar dediler ki: “Biz hazırladık bunu.” Bakanı yalancı çıkardılar, yani onu söyleyeyim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İdarede hazırlayıcı işlemler var, tamamlayıcı işlemler var.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bakanı yalancı çıkardılar, dediler ki yani söz aldı Başkanımız, dedi ki: Böyle böyle.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Kurucu işlem biziz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı olmasın lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi, bakın, öyle değil. Bakın burada açıkça diyorsunuz ki: “Biz hazırlayacağız.” Öyle bir şey yok, öyle bir şey olmuyor. Yani yürütme hazırlıyor, önünüze koyuyor, imzalıyorsunuz getiriyorsunuz.

Kaldı ki, dediniz az önce bir de, yine mikrofonlar kapalıydı, yani bize kapalıydı “Yani onlar getirirse ne olur? O da olabilir.”

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Doğru.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bakın, bu söz, siz Komisyon'da etkili bir durumdasınız, bu sistemi sizin inkâr ettiğiniz anlamındadır yeni sistemi bakın. Şimdi, yeni sistemin özü, bütün bakın, çok önemli, bu getirdiğiniz kanun teklifi, bu torba yasa teklifi sistemin bir parçası. Sistemin bir parçası bakın, sistemin bir parçası bu. Yanlışıları da anlatmak için sistemin de yanlısını anlatmanız gerekiyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ve dediniz ki: “Nasıl olur?” Bu, bence ikrardır yani sistemin çalışmadığının ikrarıdır bu. Sistem çalışmıyor, bakın tıkanı.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sistem bakın, tıkanı. Şimdi örnek vereceğim size, bakın...

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sistem mi tartışıyoruz ya?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Öyle mi? Değil. Bakın, şimdi, bu sistem ikinci yılını doldurduğunda...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Demirtaş, sistemi tartışırsak lehinde-aleyhinde görüşler çok sarf edilir burada. Şu madde dernek kurma hakkıyla alakalı.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi ona geleceğim, bir saniye geleceğim çünkü bununla ilintili söyleyeceğim sözler.

Şimdi, bakın, demişiz ki: Sistemin ikinci yılında 600 milletvekili olarak 1.493 maddeyi geçirmişiz

ama Cumhurbaşkanlığı kararnamesi sayısı 2.229! yani yasama yetkisini yürütmeye almış şu anda. Yürütmenin elinde yasama yetkisi. Yani biz burada evet, tamam bir şeyler yapıyoruz ama usule uygun olmuyor. Yeni, sizin getirdiğiniz sistemin usulüne uygun olmuyor, ruhuna uygun olmuyor, onu anlatmaya çalışıyoruz. Yani neticede yine aynı güçlendirilmiş parlamenter rejimde olduğu gibi yürütme hazırlıyor ve yürütmenin direktifleri ve talimatları ve talepleri doğrultusunda burada Komisyondan geçiyor. Bu olmaz bakın. Yani dolayısıyla da sistem çalışmıyor.

Denetleme diyoruz, denetleme var mı? Denetleme de yok bakın, soru önermeleri AK PARTİ'nin ilk döneminde 2002-2007 döneminde milletvekillerinin soru önermelerini yürütmenin cevaplama oranı yüzde 62. Şu anda yüzde 11'lere düşmüş durumda bakın, siz belki bilmiyorsunuz bunu hani sistemi övüyorsunuz ama biz biliyoruz. Nereden biliyoruz? Soru soruyoruz, yürütmeden cevap alamıyoruz. Yürütmenin temsilcisi burada. Adalet Bakanlığı da cevap vermiyor, vermiyor. Hatta Ulaştırma Bakanı link atıyor. Kendisine de konuşmasında ifade ettim; bu, yasama organına bir saygısızlıktır. Link atmayın, vermeyeceksen cevabını verme “Şu gerekçeden, devletin sırrı vardır, şu vardır.” Bir şey demiyorum ama “Şu linke gidelim.” E, basıyorsunuz, o linkten o cevap gelmiyor. Biz bakın, bunları görüyoruz, yüzde 11'e düşmüş. Yani sistem işlemiyor ve tıkanmış durumda. Şimdi, dolayısıyla benzeri şu anda bu kanun teklifini böyle bir koşulda yani sistemin çalışmadığı, tıkanmış bir ortamda bu görüşüyoruz. Bu kanun teklifi, dolayısıyla sağlıklı hazırlanmış bir kanun teklifi değil. Yani, bu, nereden geldi, nereden ihtiyaç duyuldu bilemiyorum, gerekçeleri açıklanmış, şudur budur.

Şimdi, derneklerde bağış toplama işi, bizim belediye başkanlarından kaynaklandı. Pandemi döneminde Sayın Ekrem İmamoğlu ve bizim diğer belediye başkanlarımız bir bağış toplama kampanyası yaptılar yoksullara yardım olsun diye, pandeminin etkilerini azaltmak amacıyla ve yıllardır siz belediyelerdeyken, yönetim sizdeyken yapılan yöntem ve usullerle yaptılar aynı şeyi ama bir şekilde el konuldu. Şu anda 15 milyon liraya, belediyelerin açmış olduğu hesaplarda 15 milyon liraya -vatandaş, yoksul insanlara yapılmış olan şeye- el konulmuş, bloke edilmiş durumda. Bakın, bu yanlış; fakirlere giden bir şey, cebine koymuyor ki. Denetlersiniz, eğer amacına uygun kullanılmıyorsa denetlersiniz, gereken cezayı verirsiniz, olmaz.

Kırk yıldır olan, Eskişehir'deki aşevinin hesabına el koydunuz. Bakın, bunu niçin anlatıyorum? Bakın, ne kadar iyi kanun yaparsanız yapın kötü uygulayıcıların elinde kötü sonuçlar doğurur diyoruz ama üzülerken ifade ediyorum: Şimdi, kötü uygulayıcı var mı, var ama bu kanun da kötü bana göre. Kötü, yanlış yönleri var yani. Objektiflik, tarafsızlık, belirlilik ilkelerinin biraz aşındığı bir kanun bu. Dolayısıyla, şimdi, kötü uygulayıcı diyoruz; işte, güvenilmeyen yargı. Nereden geliyor? Şundan geliyor, bakın: Yargıçlara ve savcılara -üzülerek ifade ediyorum, Adalet Bakanlığı bürokratları burada olduğu için söylüyorum- güvenilmiyor şu anda.

Şimdi, bakın, bu maddede, 10'uncu maddede cezalarda orantılılık ve belirlilik ilkesi bakımından sorun yaratabilecek bir hüküm var. Biraz toparlayacağım: Bakın -diyor ki- valilere geniş yetki veriliyor burada ve mülkiyet hakkına kadar dokunulabilecek oranda cezalar konulmuş buraya. Şimdi, bakın, vali dediğimiz şu anda yürütmenin temsilcisi olan kişiler -yanlış anlamayın ama bakın- AK PARTİ'nin valisi gibi hareket ediyorlar, biz bunu görüyoruz. Ben Zonguldaktım, Zonguldak valilerimiz maalesef öyle yani. Bana öyle geldi, diğer illerin nasıl bilemiyorum ama AK PARTİ'nin il başkanı gibi hareket ediyorlar.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Mustafa Bey, Afyon'dan geldi, çok kıymetli bir validir, iyi bir devlet adamıdır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Vallahi, biz kendisine saygı duyuyoruz ama dediğim gibi bazı cendere... Sıkışmışlık durumunda diye hissediyorum yani mecbur kalıyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İstisnalar kaideyi bozmuyor Ali Bey, onlar istisna.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Neyse.

Netice itibarıyla bakın, çoğu valimiz -ondan öncekiler de benzer şekilde- iktidarın yoğun bir baskısı altında ve biz devletin valisi olarak göremiyoruz kendilerini. Bize devletin valisi gibi yaklaşıyor. Mesela AK PARTİ’li vekil arkadaşlarımızla çok rahat fotoğraflar veriliyor, bizden öbek öbek kaçılıyor, ben bunu anlamıyorum. Devletin valisiyse o zaman herkese eşit davranmak zorunda. Biz devletin valisi görmek istiyoruz, yok.

Şimdi, burada, valiye bir yetki veriliyor; bakın, geniş bir yetki veriliyor. Peki, vatandaş burada mağdur oldu, valinin yetkisine karşı itiraz edecek. Nereye gidecek? Sulh ceza hâkimliğine gidecek, değil mi? Şimdi, bakıyoruz sulh ceza hâkimlerine, suç ceza hâkimlerinin de çoğu AK PARTİ il, ilçe yöneticiliği yapmış, avukatlıktan geçen arkadaşlarımız. Hâkimlik cübbesi var ama siyasal kimliğini açık etmiş ve yıllarca o ideolojiye hizmet etmiş ama avukatlıktan geçmiş, yargıç olmuş ve sulh ceza hâkimi ve kritik yerlerde bu insanlar. Şimdi, ne oluyor? Vali, yetkiyi aşmış, mülkiyet hakkına dokunacak kadar bir cezayı vermiş. Şimdi, nereye gidecek? Sulh ceza mahkemesine, adalete sığınacak vatandaş ama bakıyoruz, adalet de zaten AK PARTİ’nin cenderesinden geçmiş, görev yapmış, o ideolojiyi benimsemiş bir yargıç. Tarafsızlığını ve bağımsızlığını daha baştan yitirmiş. Şimdi, ne oluyor, peki sonuç? Sonuç tabii ki olumsuz oluyor. Bu ne oluyor? Bakın, yargıya olan güveni tamamen bitiriyorsunuz bu şekilde.

Yani bu anlamda ben şunu ifade etmek istiyorum: Burada, evet, geniş yetkiler, bazen takdir yetkisinin bu derecede -skalanın- geniş tutulması iyidir ama günümüz koşullarında kötü uygulayıcıların elinde bu kanun çok kötü sonuçlar doğurabilir diye endişe ediyorum, doğurabilir diye endişe ediyorum. Dolayısıyla, bu keyfiliğe yol açabilecek, özellikle, muhalif görüşte olan kişilerin kurmuş olduğu dernekleri veya vakıfları bir cendere içerisine alabilecek bir düzenlemeden kaçınılması gerektiği... Cezalardaki belirsizlik ve orantısızlık keyfiliğe yol açacaktır diye endişe ediyorum. Dolayısıyla, kanunun çıkarılış amacı belki doğrudur, yerindedir ama verdiğiniz yetkiler biraz orantısız olmuş. O anlamda, kötü uygulayıcıların elinde de çok kötü sonuçlar doğurabilme ihtimalini de az önce anlattığım zincir nedeniyle de sonuç doğuracağını düşünüyorum ve bu da neticede dönecek dolaşacak Türkiye’nin vatandaşlardaki adalet duygusunun zedelenmesine yol açacaktır diye düşünüyorum. Dışarıdan da kötü gözüküyor bu manzara, iyi gözüküyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ünal Bey, toparlayalım, oylamaya yetiyeceğiz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim sabrınıza Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Ben bu anlamda, bu hususların tekrar tekrar göz önünde tutulması gerektiğini düşünüyorum.

Tekrar saygılarımı sunuyorum.

Çok sağ olun.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle ben şunu belirtiyim: Bu AKP iktidarlarının temel hareket anlayışı, maalesef, ne olursa olsun, her yasama teklifi veya çalışmasında, kanun çalışmasında, bir temel yasada özgürlüğe dayalı bir husus varsa bunda ne yazık ki kısıtlamaya yönelik birtakım düzenlemeler getirildiği artık herkes tarafınca bilinen bir gerçek.

Şimdi, bakın, Sayın Başkan, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun Türkiye’ye olan çağrısı şu

-ben ilk aldığım konuşmada da yine belirtmiştim, yine belirtmekte yarar görüyorum- özellikle ölçüyü belirtiyor: İnsan haklarından, demokrasiden, hukukun üstünlüğünden ve ayrıca önemli olan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde var olan, Siyasi ve Medeni Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nden kaynaklı olan hakların kısıtlanmaması gerektiğine ilişkin çağrısı var Türkiye'ye. Tamam, doğrudur, yani kitle imha silahlarının yayılmasının önüne geçmek için finansal önlemlere ilişkin olan bir kanun teklifidir bu ancak şimdi bu kriterlere gerçek anlamda ben uyulmadığını düşünüyorum.

Şimdi Anayasa'nın 33'üncü maddesi çok açık bir şekilde, herkes önceden izin alınmaksızın dernek kurma ve derneklere üye olma ilkesini getiriyor ama Türkiye'de mevcut olan, Anayasa da dâhil olmak üzere, maalesef, önce temel bir hak tanınmıyor ve arkasından o hak gittikçe de budanıyor. İşte, bir sonraki fıkrada, bir sonraki kanunlarda ve özel kanunlarda ve temel kanunlarda bu yapılıyor. Gerçek anlamda bu, siyasal hakları da kısıtlayan bir şey. Şimdi, burada, ben bu belirlemede bulunduktan sonra, herhâlde bir de oy kullanmak için diğer tarafa geçeceğiz, çok fazla zaman da almamak adına...

Şimdi, bu 12'nci maddede deniliyor ki: "Şu şu şu suçlardan hüküm giyen kişiler derneklerin Genel Kurul organı dışındaki olan organlarda yer alamazlar." Şimdi, burada hepimiz hukukçuyuz, bildiğimiz bir şey var ki o da şu: Derneklere, hükmî şahsiyetlerde bütün organlar aynıdır, benzerdir ama en üst organı da Genel Kuruldur. Şimdi, siz burada bu kişinin yer almasına izin veriyorsunuz, öte taraftan icraat makamı olan, işte yönetim kurulu üyesi veya diğer alanlarda yer almasına izin vermiyorsunuz. Bana göre, burada da bir çelişki söz konusu. Yani bununla ilgili de bir şey olsa hani bu maddede mi konuşuruz, başka şeyde de bu konuda da bir...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Dernek üyeliğini engelleyemezsin ki.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Genel Kurul en üst organdır ve bütün kararları veren şeydir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Genel Kurul dernek üyelerini...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ama şu çok önemli, bakın, ben burada gerçek anlamda bir çelişki görüyorum. Bu neden böyle? Aynı zamanda Anayasa'ya aykırılığı da teşkil ediyor bu. Bu çelişkiyi şu şekilde gidermeniz lazım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bakın, seçme ve seçilme hakkı olarak düşünün.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ama bakın...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Seçme hakkı, daha geniş bir haktır; seçilme hakkı, daha dar bir haktır.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bakın, mahkûmiyetle ilgili seçme hakkını bile kısıtladığınız bir sürü alan var, bunu biliyoruz yani. Burada da gene ben bu çelişkiyi görüyorum ama yani benim kafamdaki hukuki bilgim bunu gerektiriyor, ben bunu sizinle paylaşmak istedim. Ama mümkün olduğu kadar, evet, mümkün olduğu kadar hürriyetlerinin kısıtlanmaması gerektiğine ilişkin benim çözüm önerim. Bu nedenle de ben bu hükmün de yasa teklifinden çıkarılmasını öneriyorum .

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, 12'nci madde düzenlemesiyle, 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun dernek kurma hakkını düzenleyen 3'üncü maddesine yeni bir fıkra ekleniyor. Yeni fıkra eklenirken 3 tane amaç da ekleniyor.

Birinci amaç, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanmasını; ikinci amaç, terörizmin finansmanını önlemek; üçüncü amaç uyuşturucuyla mücadele etmek. Bu amaçlarla yeni bir fıkra

ekliyorlar. Ne fıkraları ekleniyor? Türk Ceza Kanunu’nun 53’üncü maddesinde bulunan, yoksun kalınan haklarla ilgili süreler geçmiş olsa dahi, affa uğramış olsa dahi, 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında kalan suçlarla ilgili olarak ve... Türk Ceza Kanunu’nda yer alan “Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal veya ticareti veya suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçlarından -yani burada özellikle söylüyorum “mahkûm olanlar” diyor- derneklerin genel kurullarının dışında görev olamayacak, dernek organına da seçildikten sonra yukarıdaki suçlardan mahkûm olanların görevi sona erecek.” deniyor. Şimdi, arkadaşlar bakın, burada uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti veya suçtan kaynaklanan mal varlığını, değerlerini aklama suçundan mahkûm olanlar, derneklerin genel kurulları dışındaki organlarında görev alamazlar hükmü var. Tabii, görev alamazsınlar, tabii ki cezalandırılınsınlar ama bu ülkede Zindaştî örneği var arkadaşlar, Zindaştî. Şimdi, kendisi “uyuşturucu baronu” olarak biliniyor ama ne hikmetse tutuklu yargılanırken, sahte pasaportları olduğu bilindiği hâlde bir anda serbest bırakılıyor -biliyorsunuz nasıl bırakıldığını, şimdi yargılanan hâkimler var- ve ülkeden firar ediyor. Arkadaşlar bu dönemde yargının da içine girdiği, hâkimlerin yargılandığı bu kirli işlere hepimiz tanık olduk. Hatta, Allah rahmet eylesin, Cumhurbaşkanı başdanışmanlarından Burhan Kuzu’nun da adının geçtiği telefon trafiği ortalığa döküldü, hepimiz şahit olduk ve şu anda süreç devam ediyor. Ben buradan şunu anlıyorum: Zindaştî gelip bir derneğin başında olabilir çünkü hakkında kesin karar yok ama hakkında terör soruşturması olan -yani henüz karar kesinleşmeden- dernek yöneticisi görevinden alınabilir, dernek faaliyetleri durdurulabilir. Böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir şeyin olması mümkün değil.

Sonra, geçiyoruz TCK’nin 53’üncü maddesine. TCK’nin 53’üncü maddesi kapsamında yoksun bırakılan haklar var, af gibi durumlarda derneklerin genel kurulu dışındaki organlarında görev alamaması derneğe üye olma hakkını ihlal etmektedir, bu net. Ya, bir kişinin mahkûmiyeti sonrasında hakkında kısıtlama yoksa ömür boyu bir yaptırıma tabi tutulması, Anayasa’nın 13’üncü maddesine aykırı değil mi arkadaşlar ya? Kalıcı, kalıcı; siz 53’ü bir kenara itiyorsunuz, adama diyorsunuz ki: “Yaşam boyunca yoksunsun.” Kimin yetkisinde? Hangi... Yani, anayasal hak ve özgürlüklerini kullanmasını engelliyorsunuz; bu, Anayasa’nın 13’üncü maddesine aykırı. Ayrıca bu düzenleme kendi içinde de çelişkili. Derneğe üye olabilen ve en üst organ olan genel kurulda görev yapabilen üyenin başkaca organlarda görev alamaması anlaşılır değil, tutarlı da değil. Ya, arkadaşlar bakın...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Süleyman Bey, bakın, Adli Sicil Kanunu’nun 13/A maddesi gereğince geri alınabilir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Affa uğramış olsalar” diyorsunuz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – “Affa uğramış olsalar” diyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evet, aynı şey milletvekilleri için de geçerli, diğerleri için de geçerli, yargı bu imkânı veriyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır öyle değil, şimdi yeni Ceza Kanunu’nda memur haklarının iadesi durumu yok, o yüzden “13/A maddesi” diyor ama 13/A maddesi buraya uygulanamaz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Arkadaşlar bakın, burada 53’üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş ya da affa uğramış olsa da, bu değişikliklerle, dernek genel kurulu dışındaki organlarında görev alamayacağı hükmünü getirerek madde bünyesindeki geçici sınırlamaların yanına mutlak mahiyette kalıcı bir sınırlama getiriliyor. Her ne kadar kanun koyucunun belirli sınırlarla belirli suçlara ilişkin hapis cezasını mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak Ceza Kanunu’nun 53’üncü maddesindeki, genel hükümdeki sürelerden daha uzun süreler belirleyebilmesi mümkün olsa da, kişileri anayasal hakları kullanmaktan tamamen yoksun bırakmanın mümkün olmaması gerekiyor. Söz konusu kural, anılan suçlardan mahkûm olan kişilerin dernek kurma haklarının özüne dokunuyor ve Anayasa’nın 13’üncü

ve 33'üncü maddelerine aykırı.

Yani sonuç olarak, şunu söylemek istiyorum arkadaşlar: Bu madde değişikliği, Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki kanun önündeki eşitlik, 25'inci maddesindeki düşünce ve kanaat hürriyeti, 33'üncü maddesindeki dernek kurma hürriyeti, 13'üncü maddesindeki temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması hükümlerine aykırıdır. Bu da yasa teklifinin bir klasığı, Anayasa'ya aykırı, Anayasa maddelerine aykırı bir yasa teklifi daha.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Emre, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Pardon! Başkanım, dediler ki: “13/A kapsamında eğer kısıtlanmış haklarını geri alırsa olabilir.” Eğer öyleyse...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, söz Sayın Emre'de siz sonra tartışırsınız onu.

Sayın Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi Sayın Başkan, teklifin adı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi, değil mi? Bu kitle imha silahları ile Dernekler Kanunu'nun nasıl bir ilişkisi var? Şimdi, bakın, aradan önce 11'inci maddede söz istedim, 12'nci maddeye şey yaptık. 11'inci madde neyle başlıyor? “5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 1'inci maddesinde...” diyor, değil mi? Devam ediyoruz, 12'inci madde aynı Dernekler Kanunu'nun 3'üncü maddesinde değişiklik yapıyor. 13'üncü madde Dernekler Kanunu'nun 19'uncu maddesinde değişiklik yapıyor. 14'üncü madde Dernekler Kanunu'nun 21'inci maddesinde değişiklik yapıyor. 15'inci madde Dernekler Kanunu'nun 30'uncu maddesinde değişiklik yapıyor, hep de esaslı değişiklikler. 16'ncı madde Dernekler Kanunu'nun 32'nci maddesinde değişiklik yapıyor. 17'nci madde Dernekler Kanunu'nun 36'ncı maddesinde değişiklik yapıyor. Ya, değerli arkadaşlar, Dernekler Kanunu zaten 38 maddeden ibaret, altı üstü 38 maddelik bir kanun bu zaten.

Şimdi Türkiye'de bakın, hani hep konuşuluyor ya, “Siyasi Partiler Yasası antidemokratiktir, işte bunlar 12 Eylül darbesi sonrası çıkartılan yasaların ürünüdür.” falan filan, vesaire diye bunlar konuşuluyor. Mesela sizin iktidarınız döneminde durmadan bunları telaffuz ettiniz, arada 12 Eylül başlıklı Anayasa referandumları yaptık ama bir türlü bunları düzeltmek aklınıza gelmedi. Dernekler Kanunu, Siyasi Partiler Yasası'nın olmadığı, yetmediği yerlerde -parti yöneticiliği yapanlar bilir- siyasi partiler için atıf yapılan yerdir, ilgili kanundur. Artı, Türkiye'de neredeyse kulüplerin yönetimine ilişkin birçok şey Dernekler Kanunu'yla alakalı. Türkiye'de oldukça yüksek sayıda dernek var, bu kadar önemli mesele. Bakın, biz böylesine önemli bir meseleyi, yasayı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'yle yapıyoruz. İşte, hani kaliteli yasama diyoruz ya, kaliteli yasama. Yasama dediğimiz yani yasanın doğru çıkması dediğimiz mesele, öyle “Yirmi dört saat öncesinden ilgili üyelere tebliğ edeyim, ondan sonra onlar alelacele, birkaç saat içerisinde programlarını iptal etsinler, baksınlar, gelsinler buraya; bizim kendi milletvekillerimiz de daha doğrusu inceleyemesin, yeter ki parmak kaldırsın, indirsınlar nasıl olsa 5 bakanlık bir araya gelmiş hazırlamış, altına da imza atan var.” İşte, asıl bu, Meclis iradesine saygısızlık, halkın idaresine saygısızlık. Her komisyonda biz bunları söylüyoruz, torba kanun getiriyorsunuz, her biri ayrı uzmanlık gerektiren, üstünde ayrı çalışılmasını gerektiren...

Ben bırakın kanun yapmayı size Anayasa yapma tekniği açısından bir örnek vereceğim, içinde bulunduğumuz, bizi düşürdüğünüz durumu anlamamız açısından. Bugün dünyanın önde gelen, demokratik olarak kabul edilen, gelişmiş olarak kabul edilen ülkelerin tek tek alın anayasalarını,

anayasa yapım süreçlerine, kanun yapım süreçlerine bakın. Ya bizde -orayla kıyaslasanız- Anayasa yönetmelik gibi değişiyor. Mesela bugün Norveç'te "Ben anayasa yapacağım." deseniz... Norveç'te dört yıl boyunca bir parlamento, yasama organı görevlidir. O parlamento ilk üç yılında anayasa yapmaya yetkilidir ama kendisi ilk üç yılında onu gerçekleştirdikten sonra o yürürlüğe girmez; seçime girilir hemen ve seçim sonrasında gelen yasama organı da ilk üç yılında eğer o teklifi kanunlaştırırsa anayasa yürürlüğe girer. Danimarka'da 2 tane Meclis vardır: Senato ve şey... İkisini de üçte 2'yle geçmek zorunda; geçtiği an Meclis fesholur, peşine gelen yasama tekrardan bunu geçirirse bir de referanduma gider, bakın sadece Anayasa'yı anlatıyorum. Zaten OHAL'de sıkıyönetimde falan... Yani öyle gelişmiş ülkelerin hiçbirinde göremezsiniz yapılacak şey. Kanunların yapım tekniğine gelince de bunlar uzun uzun uzmanlarıyla tartışılır. Ne oluyor? Bu kadar önemli bir konuyu...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Zeynel Bey, oylamaya geçeceğiz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Haklısınız gitmemiz lazım, ben de farkındayım, doğru gideceğiz ama bu iş de bizim yaptığımız iş de bu kadar önemsiz bir iş değil, yapmayın ya. Bir yasa geliyor ve bu Adalet Komisyonuna da en önemli yasalar geliyor; yok bugün bitireceğiz, hemen bitirmemiz lazım, sabaha kadar oturacağız, bitireceğiz... Niye? Akşam seçim bölgemize gideceğiz, sabah bilmem neye gideceğiz. Ya, yapmayın Allah aşkına, buraya saygısızlık asıl bu yani. Hem bunu böyle getiremezsiniz hem bunu böyle geçiremezseniz; bu, kabul edilir bir şey değil.

Ben oylamaya geçeceğiz diye burada keseceğim ama siz de şunu ilan edin, bu bir defa yarına kalsın, kimseyi burada sabahlatamayız. Böyle bir pandemi sürecinde ikide başladık. Saat on ikide gelip de şunu bekliyorsanız yanılırsınız yani bir iki saat içerisinde bitireceğiz gibi. Ertesi gün on ikiye kadar da sürer.

Ben konuşmamı burada kesiyorum ama geldiğimde devam etmek üzere.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, aşağıda bütçe oylaması var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Oylamadan sonra devam ederiz, yapmayın burada oylama. Kaldığımız yerden devam edelim Sevgili Başkan, madde için konuşacağız.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sonra ben devam edeceğim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Öyle mi, siz mi devam edeceksiniz?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii, konuşmasını bıraktı. Bana konuş dersanız konuşmam öyle bir ortamda.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, değerli arkadaşlar, oylama başlayacak aşağıda, yarım saat ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 23.17

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 00.19****BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)****BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Değerli Komisyon üyelerimiz, toplantımıza devam ediyoruz.

12’nci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardı, önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinin, teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Hasan Subaşı

Antalya

Ayhan Erel

Aksaray

Gerekçe:

12’nci maddeyle TCK’de belirlenen sürelerin geçmiş olmasına ya da affa uğranılmasına rağmen, kişilerin belirli haklardan mahrum bırakılmasına yol açmaktadır. Cezasını çekmiş bir kimsenin hayatının geri kalanından bu yüzden sorumlu tutulması insanlık onuruna ve doğasına aykırıdır.

Diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

Abdullah Koç

Ağrı

Züleyha Gülüm

İstanbul

Gerekçe:

Maddeyle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin (BMGK) kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine ilişkin kararlarının uygulanmasına yönelik usul ve esasların düzenlenmesi hedeflenmektedir. Ancak teklif metninin geneli dolayısıyla madde, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin (BMGK) kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine ilişkin kararlarının uygulanması amacına ve demokratik gerekçelere uygun değildir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

Toplantıyı saat 12.00’de açmak üzere kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.22